

การศึกษาเกณฑ์เพื่อการออกแบบสภาพแวดล้อมภายใน
สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ
กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร

THE STUDY OF INTERIOR ENVIRONMENTAL DESIGN CRITERIA
FOR GOVERNMENT OFFICE'S DAY CARE
IN BANGKOK

อรุณ ศรีจันทร์
ARUN SRICHANDR

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2542

ISBN 974-622-382-8

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....
วันที่, เดือน, ปี.....

๐๖

๐ 411 ก

๒542

32865

14 ส.ย. 2542

สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE STUDY OF INTERIOR ENVIRONMENTAL DESIGN CRITERIA
FOR GOVERNMENT OFFICE'S DAY CARE
IN BANGKOK

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ARCHITECTURE IN INTERIOR ARCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

1999

ISBN 974-622-382-8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเกณฑ์เพื่อการออกแบบสภาพแวดล้อมภายใน
สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ
กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร

นักศึกษา

นายอรุณ ศรีจันทร์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.อรรถพร เพชรานนท์

หลักสูตร

สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรมภายใน

พ.ศ.

2542

บทคัดย่อ

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันเป็นลักษณะครอบครัวใหม่สตรีมีส่วนร่วมในการทำงาน
นอกบ้านเพื่อหารายได้ช่วยครอบครัว เมื่อมีบุตรจะประสบปัญหาขาดคนเลี้ยงดูบุตรที่ไว้วางใจได้
โดยเฉพาะช่วงหลังคลอดจนถึงวัยก่อนเข้าชั้นอนุบาล ซึ่งการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในที่ทำงาน
ของพ่อแม่จะช่วยบรรเทาภาระที่เกิดขึ้น มีโอกาสอยู่ใกล้กับลูก แม่สามารถมาให้นมลูกได้ ซึ่งนม
แม่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงและช่วยเสริมสร้างความรักความผูกพันได้มากยิ่งขึ้น

การจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กขึ้นในหน่วยงานราชการจัดได้ว่าเป็นสวัสดิการที่เอื้ออำนวย
ความสะดวกให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน ค่าบริการไม่แพง และสามารถให้
บริการแก่บุตรหลานของบุคคลภายนอกในบริเวณใกล้เคียงได้อีกด้วย

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมภายใน พฤติกรรมของผู้ใช้สถานรับ
เลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการที่รับเลี้ยงเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิด - 4 ปี ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นใน
การปฏิบัติงาน และนำมาวิเคราะห์ถึงลักษณะสภาพแวดล้อมภายใน เพื่อได้เกณฑ์ที่เหมาะสม
สำหรับการออกแบบ

ผู้วิจัยได้ศึกษาหาข้อมูลด้วยการค้นคว้าจากเอกสาร การสำรวจที่ตั้ง สภาพแวดล้อม
ภายนอก การใช้พื้นที่ การจัดสภาพแวดล้อมภายใน และการสัมภาษณ์การประกอบกิจกรรม
ปัญหา-การทำงานของผู้ปฏิบัติงาน จากสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ 5 แห่งในเขต
กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย เปรียบเทียบ และตีความเพื่อให้ทราบถึง
ลักษณะองค์ประกอบ การใช้พื้นที่ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม พฤติกรรมการทำงานและความ
ต้องการของผู้ใช้อาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารตัวอย่างสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลจากการวิจัย สามารถสรุปเป็นเกณฑ์การออกแบบสภาพแวดล้อมภายในที่เหมาะสม สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการดังนี้

1. สภาพที่ตั้งควรอยู่ในที่ร่มรื่น ห่างไกลมลภาวะ อากาศถ่ายเทได้ดี ได้แสงธรรมชาติ ไม่ถูกแดดตอนบ่าย สะดวกต่อการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคและอยู่ใกล้หน่วยงานบริการทางการแพทย์

2. ลักษณะการจัดองค์ประกอบแบ่งได้ 2 แบบ ได้แก่ การเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 2 ½ ปี และการเลี้ยงเด็กตั้งแต่แรกเกิด - 4 ปี โดยใช้พื้นที่ห้องเลี้ยงเด็กอยู่ระหว่าง 1.86 - 2.56 ตร.ม./เด็ก 1 คน

3. การจัดสภาพแวดล้อมภายใน สำหรับห้องเลี้ยงเด็ก ประกอบด้วยอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นได้แก่ ที่นอน, ที่ซิงนม, ที่อาบน้ำ, ห้องน้ำ-ส้วม, ที่เก็บของใช้สำหรับเด็ก เลือกโทนสีที่สว่างสดใส เลือกวัสดุพื้นที่ยืดหยุ่นนุ่ม ทำความสะอาดได้ง่าย สามารถระบายอากาศได้ดี มีการตกแต่งห้องให้น่ารักเหมาะสมกับวัยเด็กและประหยัด

Thesis Title	The Study of Interior Environmental Design Criteria for Government Office 's Day Care in Bangkok
Student	Mr. Arun Srichandr
Thesis advisor	Assis. Prof. Attaporn Bejrananda
Degree	Master of Architecture in Interior Architecture, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang
Year	1999

ABSTRACT

Thai society has evolved into the so-called "modern society," with the wife having professional career outside the house. Consequently, people in this modern society have problem when they have children; they have no one trustworthy enough to take care of the newborns, especially during pre-elementary period. Day care inside working places of the parents is helpful to the parents, who can spend more time with their kids. Mothers can breast feed their children. Breastfeeding does not only provide the healthiest nutrients to the baby, but also creates the bond between mother and child.

Setting up internal affordable day care in government offices is another way to provide welfare to public servants and other children of people working nearby the area

This research study has two major purposes: one is to study the interior environment of the state-owned day care, the other is to study the behavior of the people who use the service. The scope of this research includes the day cares that take care of the newborn babies and children no more than age 4. The researcher also looks into the problems arising during the operations of the day care, analyze them with the given interior environment, and find some proper criteria for the day care design.

The research methods include reviewing of the secondary materials, -field surveying of the external factors, space use, and the arrangement of the interior space of five selected day cares in the Bangkok area. The researcher also conducted interviews with the day care operators, looking for their work-related problems that should be useful guidelines for people interested in this business area or research topic.

The information gathered from this research has been analyze to find the average value, comparative factors, and meanings as a means to find out the places' characters of compositions, space use, proper environment, workers' behaviors, and the needs of the building users.

The following is the summary of the research results. The are good interior architecture of state-owned day care.

1. The day care should be located at a nice and green area far away from polluted inner city and well circulated. It should be reachable by the sunlight, but not in the afternoon, It should be also equipped by utility service operators and not so far away from health care providers.

2. The place should have separated functional compositions: one for newborn babies – 2 1/2 years old, and newborn – 4 years old. The operational room should have the area of 1.86 to 2.56 square meters per one child.

3. For the interior design of the children room, the designers should be aware of the practicality. It should have necessary equipment including cushion, milk preparation place, bathroom, toilet, storage room. Suitable paint is bright and colorful. The floor should be soft, easy to clean, and breathable. Interior decoration should be affordable and young.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่านที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ และกำลังใจ

ขอขอบพระคุณ ผศ.อรรถพร เพชรานนท์ อาจารย์จัตตชัย อินทรโชติ และอาจารย์ จันทน์ เพชรานนท์ ที่ได้ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางการวิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ สถานรับเลี้ยงเด็กทั้งราชการและเอกชน หน่วยงานและบุคคลที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับการเลี้ยงเด็ก การจัดการสถานรับเลี้ยงเด็กและความรู้ด้านที่เกี่ยวข้อง

ขอขอบพระคุณ ท่านที่ได้ศึกษาวิจัยและถ่ายทอดความรู้ผ่านทางตำรา รายงาน เอกสาร ที่ได้นำมาใช้ประกอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนครอบครัวที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อย่างยิ่งมาโดยตลอด

อรุณ ศรีจันทร์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	X
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.4 กรอบและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	4
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.7 คำจำกัดความ.....	5
บทที่ 2 กรอบทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ลักษณะของสถานรับเลี้ยงเด็กตามความต้องการของสังคม.....	7
2.2 พัฒนาการของเด็กแรกเกิด - 3,4 ปี.....	11
2.3 เกณฑ์และมาตรฐานสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	13
2.4 แนวคิดในการออกแบบสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	18
2.5 กรณีศึกษาตัวอย่างเปรียบเทียบ.....	21
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	
3.1 ขั้นตอนการวิจัย.....	45
3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
3.3 การนำเสนอผลการวิจัย.....	48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ..	48
3.4.1 หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก.....	50
3.4.2 หน่วยเลี้ยงหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช.....	61
3.4.3 ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท.....	75
3.4.4 สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ.....	91
3.4.5 ห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน.....	110
3.5 พฤติกรรมผู้ปฏิบัติงานในสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	119
บทที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 การวิเคราะห์ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมภายนอก.....	132
4.2 การวิเคราะห์การจัดผังองค์ประกอบ.....	135
4.3 การวิเคราะห์การใช้พื้นที่ขององค์ประกอบต่างๆ.....	142
4.4 การวิเคราะห์การจัดสภาพแวดล้อมภายใน.....	151
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะ	
5.1 ประเภทการดำเนินการ.....	195
5.2 ที่ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ.....	195
5.3 การจัดองค์ประกอบของสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ.....	196
5.4 การใช้พื้นที่ขององค์ประกอบ.....	197
5.5 การจัดสภาพแวดล้อมภายใน.....	198
5.6 ข้อเสนอแนะ.....	206
บรรณานุกรม.....	207
ภาคผนวก.....	211
ประวัติผู้เขียน.....	217

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงพัฒนาการเด็กที่เกี่ยวข้องกับบริเวณที่ใช้และอุปกรณ์ที่ใช้.....	12
2.2 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้านรักษันุตร.....	26
2.3 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในศูนย์อารีเนอสเซอริ.....	30
2.4 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในสถานเลี้ยงเด็กองค์การค้ำครุสภา.....	34
2.5 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในศูนย์เด็กเล็กกระทรวงสาธารณสุข.....	38
3.1 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก.....	57
3.2 แสดงระบบอุปกรณ์ในหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก.....	59
3.3 แสดงการใช้วัสดุในหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก.....	59
3.4 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในหน่วยเลี้ยงหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช....	70
3.5 แสดงระบบอุปกรณ์ในหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช.....	73
3.6 แสดงการใช้วัสดุในหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช.....	73
3.7 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท.....	85
3.8 แสดงระบบอุปกรณ์ในศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท.....	88
3.9 แสดงการใช้วัสดุในศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท.....	89
3.10 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ.....	103
3.11 แสดงระบบอุปกรณ์ในสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ.....	107
3.12 แสดงการใช้วัสดุในสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ.....	108
3.13 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในห้องหูนุ่อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน..	117
3.14 แสดงระบบอุปกรณ์ในห้องหูนุ่อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน....	118
3.15 แสดงการใช้วัสดุในห้องหูนุ่อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน.....	118
3.16 แสดงการปฏิบัติงานเลี้ยงเด็กในหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก...	120
3.17 แสดงการปฏิบัติงานเลี้ยงเด็กในหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช.....	121
3.18 แสดงการปฏิบัติงานเลี้ยงเด็กในศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท.....	122
3.19 แสดงการปฏิบัติงานเลี้ยงเด็กในสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ.....	123
3.20 แสดงการปฏิบัติงานเลี้ยงเด็กในหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก...	124

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

3.21	แสดงการเปรียบเทียบลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพสถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่ง.....	127
4.1	แสดงการแบ่งห้องเลี้ยงเด็กวัยต่างๆ ของสถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่ง.....	141
4.2	แสดงการใช้พื้นที่ของบริเวณต่างๆ (ตร.ม.).....	145
4.3	แสดงการใช้พื้นที่เฉลี่ยของบริเวณต่างๆ เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน (ตร.ม. / เด็ก 1 คน).....	146
4.4	แสดงพื้นที่ช่องแสง / พื้นที่ห้องในส่วนที่ใช้เลี้ยงเด็ก.....	156
4.5	แสดงการเปรียบเทียบการใช้วัสดุ, พื้นผิวและสีของพื้นห้อง.....	169
4.6	แสดงการเปรียบเทียบการใช้วัสดุ, พื้นผิวและสีของผนังห้อง.....	174
4.7	แสดงการเปรียบเทียบการใช้วัสดุของเพดานห้อง.....	176
4.8	แสดงห้องที่ใช้แสงไฟฟ้าช่วยให้ความสว่างตลอดเวลา.....	178
4.9	แสดงการเปรียบเทียบการใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ประเภทแสงเดย์ไลท์ต่อพื้นที่การใช้งานในห้องเลี้ยงเด็ก (ความสูงเพดานประมาณ 3 เมตร).....	180
4.10	แสดงการใช้เครื่องปรับอากาศในสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	181

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ

หน้า

ภาพที่

2.1	แสดงพื้นที่สำหรับการเลี้ยงเด็ก / เด็ก 1 คน.....	15
2.2	แสดงการใช้พื้นที่บริเวณครัว, เด็กเล่น, ซักล้างและเก็บของ สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก.....	16
2.3	แสดงพื้นที่ของช่องแสง, หน้าต่างที่เปิดรับแสง, ลม โดยมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 20% ของพื้นที่ห้อง.....	17
2.4	แสดงที่ตั้งบ้านรักษันุตร.....	22
2.5	แสดงการจัดผังพื้นที่บ้านรักษันุตร.....	23
2.6	แสดงการจัดผังองค์ประกอบบ้านรักษันุตร.....	25
2.7	แสดงที่ตั้งศูนย์อารีย์เนอสเซอริ.....	28
2.8	แสดงการจัดผังพื้นที่ศูนย์อารีย์เนอสเซอริ.....	29
2.9	แสดงการจัดผังองค์ประกอบของศูนย์อารีย์เนอสเซอริ.....	30
2.10	แสดงที่ตั้งสถานเลี้ยงเด็กองค์การคำครุสุภา.....	31
2.11	แสดงการจัดผังพื้นที่สถานเลี้ยงเด็กองค์การคำครุสุภา.....	33
2.12	แสดงการจัดผังองค์ประกอบของสถานเลี้ยงเด็กองค์การคำครุสุภา.....	34
2.13	แสดงที่ตั้งศูนย์เด็กเล็กกระทรวงสาธารณสุข.....	35
2.14	แสดงการจัดผังพื้นที่ศูนย์เด็กเล็กกระทรวงสาธารณสุข.....	36
2.15	แสดงการจัดผังองค์ประกอบศูนย์เด็กเล็กกระทรวงสาธารณสุข.....	37
2.16	แสดงการใช้พื้นที่บริเวณที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงเด็ก.....	42
2.17	แสดงผังองค์ประกอบของสถานรับเลี้ยงเด็ก(กรณีศึกษาตัวอย่างเปรียบเทียบ)..	44
3.1	แสดงที่ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการในเขตกรุงเทพฯ 5 แห่ง.....	49
3.2	แสดงที่ตั้งหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็กโรงพยาบาลเด็ก.....	51
3.3	แสดงการจัดผังพื้นที่หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็กโรงพยาบาลเด็ก.....	52
3.4	แสดงห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 ปี.....	53
3.5	แสดงห้องเตรียมอาหาร.....	53
3.6	แสดงห้องเลี้ยงเด็ก 1 - 3 ปี.....	54
3.7	แสดงห้องน้ำเด็ก (รวมกับผู้ใหญ่).....	54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่

3.8	แสดงทัศนียภาพมุมสูงการจัดเฟอร์นิเจอร์หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก.....	55
3.9	แสดงผังไฟฟ้าเพดานหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก.....	56
3.10	แสดงสายงานบริหาร หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก.....	60
3.11	แสดงที่ตั้งของหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช.....	62
3.12	แสดงผังการจัดพื้นที่หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช.....	63
3.13	แสดงทัศนียภาพมุมสูงการจัดเฟอร์นิเจอร์ (โซน A) ของหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช.....	64
3.14	แสดงทางเข้าห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 ½ ปี.....	64
3.15	แสดงห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 ½ ปี.....	65
3.16	แสดงส่วนธุรการ.....	65
3.17	แสดงลักษณะที่อาบน้ำเด็กอ่อน.....	65
3.18	แสดงทัศนียภาพมุมสูงการจัดเฟอร์นิเจอร์ (โซน B) และรูปตัดแสดงความสูงฝ้า เพดานหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช.....	66
3.19	แสดงห้องเลี้ยงเด็ก 1 ½ - 2 ½ ปี.....	67
3.20	แสดงลานเด็กเล่น.....	67
3.21	แสดงห้องอาหารเด็ก, ห้องน้ำ.....	67
3.22	แสดงห้องส้วมเด็ก.....	68
3.23	แสดงห้องน้ำ - ส้วมเด็ก.....	68
3.24	แสดงผังไฟฟ้าเพดานหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช.....	69
3.25	แสดงสายงานบริหารหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช.....	74
3.26	แสดงที่ตั้งศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท.....	77
3.27	แสดงทางเข้าอาคารอาทิพย์ - ประภาศรี กำลังเอก.....	77
3.28	แสดงผังการจัดพื้นที่ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท.....	78

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3.29 แสดงทัศนียภาพมุมสูงการจัดเฟอร์นิเจอร์ (โซน A) และรูปตัดแสดงความสูงฝ้าเพดานศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท.....	79
3.30 แสดงโถงพักคอย, รับส่งเด็ก.....	80
3.31 แสดงห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน.....	80
3.32 แสดงโรงอาหาร.....	80
3.33 แสดงทัศนียภาพมุมสูงการจัดเฟอร์นิเจอร์ (โซน B) ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท.....	81
3.34 แสดงผังไฟฟ้าเพดานศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท.....	81
3.35 แสดงห้องซักล้าง.....	82
3.36 แสดงห้องครัว.....	82
3.37 แสดงลานเด็กเล่น.....	83
3.38 แสดงห้องเลี้ยงเด็กอายุ 6 เดือน - 1 ปี, 1-2 ปี, 2-4 ปี.....	83
3.39 แสดงห้องน้ำเด็ก (ภายนอกห้องเลี้ยง).....	84
3.40 แสดงห้องน้ำเด็ก (ภายในห้องเลี้ยง).....	84
3.41 แสดงสายงานบริหารศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท.....	90
3.42 แสดงที่ตั้งสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ.....	92
3.43 แสดงผังการจัดพื้นที่สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ.....	94
3.44 แสดงทางเข้าด้านหน้า.....	95
3.45 แสดงห้องธุรการ, จุดรับส่งเด็ก.....	95
3.46 ลานเด็กเล่น.....	95
3.47 แสดงทัศนียภาพมุมสูงการจัดเฟอร์นิเจอร์ (โซน A) สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ.....	96
3.48 แสดงห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน.....	97
3.49 แสดงห้องชงนม.....	97

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่

3.50	แสดงทัศนียภาพมุมสูงการจัดเฟอร์นิเจอร์ (โซน B) สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกึ่งทัวริสติก.....	98
3.51	แสดงห้องน้ำเด็ก.....	99
3.52	แสดงโรงอาหาร.....	99
3.53	แสดงห้องเลี้ยงเด็กอายุ 2 ½ - 4 ปี.....	99
3.54	แสดงทัศนียภาพมุมสูงการจัดเฟอร์นิเจอร์ (โซน C) สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกึ่งทัวริสติก.....	100
3.55	แสดงห้องเลี้ยงเด็ก ½ - 1 ½ ปี, 1 ½ - 2 ½ ปี.....	101
3.56	แสดงห้องครัว.....	101
3.57	แสดงห้องซักผ้า.....	101
3.58	แสดงผังไฟฟ้าเขตงานบริเวณเลี้ยงเด็กสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกึ่งทัวริสติก.....	102
3.59	แสดงความสูงของฝ้าเพดานของสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกึ่งทัวริสติก.....	102
3.60	แสดงสายงานบริหารสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกึ่งทัวริสติก.....	109
3.61	แสดงที่ตั้งห้องนุ้ยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน.....	111
3.62	แสดงผังการจัดพื้นที่ห้องนุ้ยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน.....	112
3.63	แสดงทัศนียภาพมุมสูงการจัดเฟอร์นิเจอร์ห้องนุ้ยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน.....	113
3.64	แสดงโถงอเนกประสงค์, จุดรับส่งเด็ก.....	114
3.65	แสดงที่อาบน้ำเด็กอ่อน.....	114
3.66	แสดงห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 2 ½ ปี.....	115
3.67	แสดงอ่างล้างมือ, ห้องน้ำ-ส้วม.....	115
3.68	แสดงผังไฟฟ้าเขตงานห้องนุ้ยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน.....	116
3.69	แสดงสายงานบริหารห้องนุ้ยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน.....	118
3.70	แสดงการประกอบกิจกรรมประจำวันในสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ..	125
4.1	แสดงการจัดองค์ประกอบสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการแบบที่ 1.....	136
4.2	แสดงการจัดองค์ประกอบสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการแบบที่ 2.....	137

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.3 แสดงการจัดองค์ประกอบสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการแบบที่ 3.....	139
4.4 แสดงสัดส่วนร้อยละของการใช้พื้นที่ในหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก.....	149
4.5 แสดงสัดส่วนร้อยละของการใช้พื้นที่ในหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช.....	149
4.6 แสดงสัดส่วนร้อยละของการใช้พื้นที่ในศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท..	150
4.7 แสดงสัดส่วนร้อยละของการใช้พื้นที่ในสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ..	150
4.8 แสดงสัดส่วนร้อยละของการใช้พื้นที่ในห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน.....	150
4.9 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักของสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงาน ราชการ.....	190
5.1 แสดงการเลือกที่ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ.....	201
5.2 แสดงการจัดผังองค์ประกอบสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ....	202
5.3 แสดงการใช้พื้นที่และการจัดสภาพแวดล้อมภายในสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก ในหน่วยงานราชการ.....	203

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เสฐียร โกเศศ (เสฐียร โกเศศ อ้างถึงใน ขนิษฐา เทวินทรภักดี 2533 : 25) ได้เปรียบเทียบถึงความสำคัญในการเลี้ยงดูเด็กไว้ว่า “การสลักให้เป็นลวดลายโค้งงามฉันใด ก็เปรียบได้ด้วยการสลักความคิดความอ่านและความรู้สึกซึ่งมีอยู่ในดวงจิตต์ของเด็กฉันนั้น การอบรมสั่งสอนเด็กๆ ให้บังเกิดลวดลายที่สวยงามคือ คุณสมบัติขั้นในดวงจิตต์จนติดเป็นอุปนิสัยสันดานนับว่าเป็นศิลปะอันยอดเยี่ยมในโลกนี้ ถ้ารอยสลักในเมื่อเด็กได้สลักทำเองไว้ด้วยดี ก็จะไม่ลบหายไปได้ตลอดชีวิต”

ความดังกล่าวมีความหมายลึกซึ้งยิ่งนัก เพราะเด็กเปรียบเสมือนดังทรัพย์ากรที่มีค่ายิ่งที่จะเจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ต่อไป คุณภาพของผู้ใหญ่ในอนาคตจะดีเพียงใดนั้นส่วนหนึ่งมีผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่วัยเด็ก วัยเด็กเป็นวัยแห่งการวางรากฐานชีวิต เป็นช่วงที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าของประเทศให้ยิ่งขึ้นอยู่กับการพัฒนาเด็กเป็นสำคัญ (คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก 2535 : 1)

สังคมไทยในอดีตได้ให้ความสำคัญแก่เด็กตั้งแต่เกิดโดยถือว่าการเกิดเป็นเรื่องสำคัญและมีความหมายยิ่งต่อครอบครัว มีความพยายามกระทำในสิ่งต่างๆ เพื่อให้เกิดศิริมงคลแก่เด็ก อาทิเช่น การอยู่ไฟ การตั้งชื่อ การทำขวัญ โขนผมไฟ เป็นต้น สภาพทางสังคมในสมัยก่อนเป็นครอบครัวขยายประกอบด้วยบุคคลถึง 3 ช่วงอายุ คือ เด็ก พ่อแม่เด็ก และปู่ย่าตายาย ซึ่งช่วยเสริมสร้างความอบอุ่นให้แก่เด็กและครอบครัว อีกทั้งผู้ใหญ่ในครอบครัวยังมีส่วนในการถ่ายทอดค่านิยมและคุณธรรมที่ยึดถือมาให้แก่ลูกหลานต่อมา (จรรยา สุวรรณทัต 2536)

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างไปจากเดิมมาก ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยต่างๆ มากมาย เช่น ความเจริญทางเศรษฐกิจ การศึกษา ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การประสบความสำเร็จในการวางแผนครอบครัว ซึ่งคาดว่าในอนาคตมีแนวโน้มว่าสามีภรรยาแต่ละคู่จะมีลูก 1-3 คน เป็นส่วนใหญ่ (บพิศ เพ็ญนคร 2536 : 44) และอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญคือ สภาพสภาวะทางเศรษฐกิจที่ทำให้สตรีต้องมีส่วนร่วมในการทำงานนอกบ้านเพื่อช่วยเหลือครอบครัว การอพยพย้ายถิ่นฐานของคนชนบทเข้าสู่เมืองใหญ่ ทำให้ลักษณะของครอบครัว

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครัวในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างคือครอบครัวจะเล็กลง จากลักษณะครอบครัวขยาย กลายเป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีเพียงพ่อแม่ลูกเป็นส่วนใหญ่ เมื่อมีลูกก็เกิดปัญหาขาดผู้เลี้ยงดู บ้างก็ส่งลูกน้อยไปอยู่กับปู่ย่า ตายาย หรือญาติผู้สูงอายุที่ยังอาศัยอยู่ในชนบทต่างจังหวัด หรือฝากไว้กับบุคคลที่ไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ทำให้มีผลต่อความอบอุ่นที่เด็กจะได้รับ

เนื่องจากการทำงานนอกบ้านของสตรีมีมากขึ้น เมื่อมีการคลอดบุตรทำให้เป็นภาระอันหนักในการเลี้ยงดูลูกอ่อนเป็นอย่างยิ่ง จากการศึกษาของเกื้อ วงศ์บุญสิน พบว่าแนวโน้มที่มารดาจะดูแลบุตรอายุ แรกเกิด - 3 ปี เองลดลง เมื่อเทียบกับในอดีต สำหรับการหยุดงานหลังคลอด หากหยุดงานได้มากขึ้น แนวโน้มที่มารดาจะดูแลบุตรเองมีมากขึ้นด้วย และครอบครัวมีความต้องการใช้บริการสถานเลี้ยงเด็กมากขึ้น โดยเฉพาะก่อนวัยอนุบาล เพราะในช่วงปัจจุบันสถานบริการดังกล่าวรับเด็กได้ประมาณร้อยละ 5 ของเด็กวัย แรกเกิด - 3 ปี เท่านั้น (เกื้อ วงศ์บุญสิน 2534 : 33-36)

จากสภาพโดยทั่วไปสตรียอมปรารถนาที่จะอยู่ใกล้ลูกได้ดูแลลูกอ่อน หากว่าภายในครอบครัวมีผู้ใหญ่อาศัยอยู่ด้วยก็จะช่วยคลายกังวลในการเลี้ยงดูลูกอ่อนได้ แต่หากเป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยวเช่นปัจจุบันการเลี้ยงดูลูกอ่อนจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของบิดา มารดาได้ เพราะคงไม่มีหน่วยงานใดที่จะยอมให้ลาคลอดหรือลาเลี้ยงดูบุตรได้จนโต ทางออกทางหนึ่งคือการฝากเลี้ยงเด็กในสถานบริการเลี้ยงเด็กใกล้ตัวที่สุด หรือสะดวกที่สุด อรัญญา อรุณสกุล (อรัญญา อรุณสกุล 2536) ได้ศึกษาปัญหาการขาดงานของพนักงานในสถานประกอบการ ซึ่งพบว่า พนักงานหญิงขาดงานมากกว่าพนักงานชาย หรือมาสายอยู่เนืองๆ อันเป็นสาเหตุมาจากการต้องดูแลบ้านและเลี้ยงดูบุตร และเห็นควรที่จัดตั้งสถานเลี้ยงเด็กกลางวันขึ้นภายในสถานประกอบการเพื่อเป็นสวัสดิการแก่พนักงาน เพราะจะช่วยลดความวิตกกังวลของบิดา มารดาสามารถสอนให้เด็กช่วยเหลือตัวเอง อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้มารดาเข้าไปเยี่ยมบุตรในเวลาพักได้ (ปิยวรรณ โกมลวิชัย 2536) ซึ่งการจัดบริการดังกล่าวนี้เป็นผลดีต่อสวัสดิการครอบครัวของพนักงาน และต่อพัฒนาการของเด็กอีกด้วย

การเลี้ยงดูเด็กในช่วงอายุ แรกเกิดถึงช่วงก่อนเข้าโรงเรียนอนุบาลนั้น จะเห็นได้ว่ามีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อครอบครัวได้เป็นอย่างมากในเรื่องของการเลี้ยงดู แม้แต่มารดาที่เป็นข้าราชการก็ตาม ซึ่งในระเบียบการลาคลอด จะกำหนดให้สามารถดูแลบุตรหลังคลอดได้เป็นเวลาถึง 3 เดือน แต่หลังจากนั้นก็ประสบปัญหาว่าจะทำการเลี้ยงดูต่อไปอย่างไร สถานเลี้ยงเด็กอายุ แรกเกิด - 3 ปี ในเขตกรุงเทพฯ สามารถรับเด็กได้เพียงร้อยละ 5 (ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น) ขณะที่สถานบริการเลี้ยงเด็กเล็ก ชั้นอนุบาล ซึ่งจัดบริการเด็กอายุ 3 - 5 ปี นั้นให้บริการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ประมาณร้อยละ 40 ของเด็กกลุ่มนี้ (คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเลี้ยงดูเด็ก 2535) ซึ่งหากหน่วยงานราชการสามารถจัดสถานเลี้ยงเด็กขึ้นภายในหน่วยงานก็ย่อมจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อมารดาและเด็ก เพราะแม่และเด็กมีโอกาสใกล้ชิดกันได้ในตอนกลางวัน การรับส่งก็จะสะดวกเพราะเดินทางไป-กลับพร้อมๆ กับพ่อแม่ อีกทั้งพ่อแม่ก็สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ไม่ต้องกังวลเรื่องบุตรและไม่กระทบกระเทือนต่อระเบียบวินัยการปฏิบัติราชการ

การดำเนินการจัดตั้งสถานเลี้ยงเด็กที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ จะต้องกำหนดจะมุ่งหมายให้เห็นชัดเจน ให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจ และอื่นๆ ซึ่งสถานเลี้ยงเด็กที่จะจัดตั้งในหน่วยงานราชการนั้นควรจะเป็นลักษณะกึ่งธุรกิจกึ่งสวัสดิการ และเป็นธุรกิจประเภทปานกลาง เพราะข้าราชการโดยทั่วไปแล้วจัดได้ว่ามีรายได้ไม่สูง และลักษณะอาคารสถานที่ซึ่งเป็นของราชการเอง ทำให้สามารถลดภาระค่าใช้จ่ายในเรื่องอาคารสถานที่ไปได้ส่วนหนึ่ง (กรรณิการ์ ยูประพัฒน์ 2533 : 81) โดยจะฝากเลี้ยงเฉพาะเวลากลางวันตามวันราชการ การเก็บค่าบริการจะเก็บราคาถูกเพื่อเป็นสวัสดิการ และยังสามารถให้บริการเชิงธุรกิจแก่นบุคคลภายนอกได้อีกด้วย โดยนำค่าบริการมาสมทบในการดำเนินการ

การดำเนินการด้านสถานที่ของสถานเลี้ยงเด็กแบบกึ่งธุรกิจกึ่งสวัสดิการนั้น มักจะไม่ลงทุนสร้างอาคารใหม่ แต่อาจจะใช้สถานที่ที่มีอยู่มาดัดแปลงปรับให้เป็นสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงดูเด็กได้อย่างสะดวกทั่วถึง สภาพแวดล้อมภายในอาคารจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการออกแบบสถาปัตยกรรมภายใน ซึ่งมีจุดเริ่มต้นจากลักษณะพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร การจัดสภาพแวดล้อมภายในให้สามารถสนองความต้องการทางหน้าที่ใช้สอยต่างๆ ของผู้ใช้เป็นเป้าหมายหลักของงานออกแบบและวางแผนสภาพแวดล้อมจะต้องสอดคล้องและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร 2530 : 27) หากวางรูปแบบวางแผนการใช้พื้นที่ อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับเด็กและเจ้าหน้าที่แล้วก็จะทำให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด (ศรีทับทิม พาณิชพันธ์ 2533 : 70)

จากปัญหาต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดตั้งสถานเลี้ยงเด็ก ณ ที่แห่งใดแห่งหนึ่งนั้นผู้ดำเนินการจะต้องศึกษาถึงปัญหาต่างๆ เพื่อนำมาวางแผนการจัดตั้งอย่างรอบคอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการออกแบบสถานที่ให้ถูกต้องตามระเบียบ และเหมาะสมตามหลักวิชาการทางสถาปัตยกรรม ดังนั้นจึงเห็นสมควรที่จะทำการศึกษาลักษณะของสถานเลี้ยงเด็กที่เหมาะสมที่จะจัดตั้งขึ้นในสถานที่ราชการเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงลักษณะสภาพแวดล้อมภายในของสถานเลี้ยงเด็กเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ดำเนินการจัดตั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมแต่ละแห่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. เพื่อศึกษาลักษณะสภาพแวดล้อมภายใน ที่มีผลต่อการออกแบบสถานรับเลี้ยงเด็กอายุ แรกเกิดถึง 3,4 ปี
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้สถานเลี้ยงเด็ก และปัญหาการปฏิบัติงาน
3. เพื่อเสนอลักษณะสภาพแวดล้อมภายใน ที่เหมาะสมสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีอายุแรกเกิด - 3,4 ปี ที่จัดตั้งขึ้นในหน่วยงานราชการ โดยจะสรุปเป็นเกณฑ์การออกแบบ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพแวดล้อมภายในของสถานเลี้ยงเด็กของรัฐ 5 แห่งในเขตกรุงเทพฯ ซึ่งรับเลี้ยงเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 3,4 ปี (ก่อนเข้าอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก) ที่ให้บริการเลี้ยงเด็กใน ช่วงกลางวัน (Day Care)
2. ศึกษาพัฒนาการของเด็กแรกเกิดถึง 3,4 ปี ที่มีผลต่อการใช้พื้นที่
3. ศึกษาการปฏิบัติงานและปัญหาของเจ้าหน้าที่ พี่เลี้ยง ตลอดจนผู้ใช้สถานเลี้ยงเด็ก
4. ศึกษาถึงลักษณะสภาพแวดล้อมภายในที่เหมาะสม สำหรับการออกแบบส่วนต่างๆ สำหรับการเลี้ยงเด็กอายุแรกเกิดถึง 3,4 ปี (ก่อนเข้าอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก)

1.4 กรอบทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การออกแบบสถานเลี้ยงเด็ก จำเป็นจะต้องศึกษาข้อมูลเพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมที่จะ ทำให้การบริการอันเกี่ยวข้องกับเด็กนั้นมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของสถานรับเลี้ยงเด็กตามความต้องการของสังคม การแบ่งประเภทและกลุ่มเด็ก สภาพที่ตั้ง การจัดผัง และสภาพแวดล้อมภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก
2. พัฒนาการของเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 3,4 ปี ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เนื้อที่ของสถานรับเลี้ยงเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. มาตรฐานสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก เป็นข้อมูลที่มีผู้ศึกษาเอาไว้ก่อนหน้าถึงส่วนประกอบของสถานรับเลี้ยงเด็ก ขนาดเนื้อที่ วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ

4. แนวคิดในการออกแบบสถานรับเลี้ยงเด็ก ที่จะนำมาใช้สำหรับจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในเรื่องการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในสถานเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ โดยแบ่งออกได้ 2 ขั้นตอนได้แก่

1. การหาข้อมูล

1.1 ศึกษาจากข้อมูลทางเอกสาร ตำรา รายงาน ที่ได้มีผู้ศึกษาไว้ก่อนแล้ว

1.2. ศึกษาข้อมูลภาคสนาม การสังเกตการสัมภาษณ์ จากตัวอย่างสถานเลี้ยงเด็ก

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รับจะนำมาเปรียบเทียบ ตีความ วิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อสรุปเป็นเกณฑ์สำหรับการออกแบบ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เกณฑ์การออกแบบภายในสำหรับสถานเลี้ยงเด็ก ที่จะจัดตั้งขึ้นทั้งในหน่วยงานราชการและทั่วไป

2. เป็นแนวทางในการจัดพื้นที่และการออกแบบสภาพแวดล้อมภายใน สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กที่เป็นของหน่วยงานราชการเพื่อให้งานของผู้ปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.7 คำจำกัดความ

สถานรับเลี้ยงเด็ก หมายถึง สถานที่รับเลี้ยงเด็กซึ่งมีอายุไม่เกิน 7 ปีบริบูรณ์ และมีจำนวนเกิน 5 คน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องเป็นญาติกับผู้เลี้ยงแต่ไม่รวมถึงสถานพยาบาลหรือโรงเรียนอนุบาล

สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ หมายถึง สถานรับเลี้ยงเด็กที่จัดตั้งขึ้นภายในหน่วยงานราชการเพื่อเป็นสวัสดิการสำหรับบุคคลภายใน ซึ่งรับเลี้ยงเด็กอายุไม่เกิน 3-4 ปี เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

กรอบทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 ลักษณะของสถานรับเลี้ยงเด็กตามความต้องการของสังคม

การจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในประเทศไทยเริ่มขึ้นเมื่อสมัยใดนั้นไม่ปรากฏชัดเจน แต่หลักปฏิบัติและข้อกำหนดในการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กได้มีขึ้นในกฎกระทรวงมหาดไทยที่ออกตามความในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2515 ก่อนหน้านั้นการเลี้ยงดูเด็กหลังคลอดจนถึงช่วงก่อนวัยเรียนจะเป็นหน้าที่ของปู่ย่าตายาย ผู้ใหญ่ในครอบครัว หรืออาจฝากเลี้ยงตามบ้านที่ไว้ใจ ซึ่งปัจจุบันก็ยังมีอยู่

สำหรับครอบครัวใหม่ที่ไม่มีผู้ช่วยดูแลเด็กในบ้าน จัดได้ว่าเป็นความลำบากอย่างยิ่งในการที่จะฝากเลี้ยงลูกในเวลาที่พ่อแม่จะต้องทำงานในเวลากลางวัน ทางออกอย่างหนึ่งที่นิยมก็คือการฝากเลี้ยงลูกกับสถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งมีอยู่ทั่วไปโดยต้องทำหน้าที่แทนพ่อแม่ในการให้ความรักความอบอุ่น พร้อมส่งเสริมพัฒนาการเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ระบบการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

การจัดการศึกษาของไทยนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. ระดับก่อนประถมศึกษา หรือก่อนวัยเรียน
2. ระดับประถมศึกษา
3. ระดับมัธยมศึกษา
4. ระดับอุดมศึกษา

(จากประกาศแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 อ้างถึงใน ขนิษฐา เทวินทรภักดี 2533 : 24)

เด็กก่อนวัยประถมศึกษา หรือก่อนวัยเรียน จะเป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับสถานรับเลี้ยงเด็กมากที่สุด กำลังเป็นวัยเตรียมพร้อมเข้าสู่ระบบการศึกษา สามารถแยกได้ 3 ระดับโดยประมาณดังนี้

1. ระดับเด็กอ่อน อายุ แรกเกิด - 2 ปี 6 เดือน
2. ระดับเด็กเล็ก อายุ 2 ปี 6 เดือน - 4 ปี
3. ระดับเด็กอนุบาล อายุ 4 ปี - 6 ปี

เมื่อเลยจากนี้ก็จะเข้าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ (เมื่อเด็กอายุครบ 7 ปี) ซึ่งการจัดสถานรับเลี้ยงเด็กก็ได้ใช้เกณฑ์ดังกล่าวเป็นการแบ่งระดับการเลี้ยงดูออกเป็น 3 ระดับด้วยคือ

1. สถานรับเลี้ยงเด็กอ่อน
2. สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือศูนย์เด็กเล็กที่จัดแบบชั้นเด็กเล็ก
3. สถานรับเลี้ยงเด็ก หรือศูนย์เด็กที่จัดแบบชั้นอนุบาล

จากการศึกษาที่ได้มีมาก่อนหน้านี้ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ตามความต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ถึงลักษณะสถานรับเลี้ยงเด็กที่เหมาะสมนั้น นับได้ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งเพราะจะทำให้เด็กๆ ที่ใช้บริการได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้องพร้อมกับมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย อัตราค่าเลี้ยงดูที่ไม่แพงจนเกินไป ซึ่งสามารถตรวจสอบเบื้องต้นได้ดังนี้

สภาพที่ตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็ก

1. การคมนาคมสะดวก ผู้ปกครองควรเลือกสถานรับเลี้ยงเด็กที่สะดวกในการเดินทางไป รับส่งมากที่สุด ใกล้บ้านมากที่สุด เด็กจะได้ไม่เหนื่อยในการเดินทาง (ชนิกา ตูจินดา 2538 : 340) อีกทางเลือกหนึ่งคือ เลือกสถานรับเลี้ยงเด็กที่อยู่ใกล้กับที่ทำงานของผู้ปกครองมากที่สุด หรือจัดให้มีสถานรับเลี้ยงเด็กขึ้นในสถานที่ประกอบการที่ผู้ปกครองทำงานอยู่ก็จะเป็นผลดีมากๆ เพราะพ่อแม่ของเด็กสามารถที่จะเข้าไปดูแลดูในเวลาพักได้และเป็นผลดีต่อพัฒนาการของเด็ก ในส่วนของผู้ประกอบการสถานรับเลี้ยงเด็กก็มักจะเลือกทำเลที่เป็นย่านชุมชนที่มีครอบครัวอยู่มากๆ เพื่อผลประโยชน์ที่จะได้รับด้วย (ปิยวรรณ โกมลวิชญ์ 2536)
2. สภาพแวดล้อมใกล้เคียงควรเป็นที่ห่างไกลจากมลพิษ ทั้งทางด้านเสียง กลิ่น การสั่นสะเทือน น้ำไม่ขัง ไม่อยู่ใกล้ถนนสถาน ไม่มีสัตว์พาหะนำเชื้อโรค เป็นเขตที่ไม่มีมลพิษ แออัดจนเกินไป มีระบบสาธารณสุขปกเที่ดี (กรรณิการ์ ยูประพัฒน์ 2533: 79)
3. อยู่ใกล้แหล่งทางการแพทย์และสาธารณสุข สถานรับเลี้ยงเด็กควรจะต้องมีแพทย์หรือพยาบาลมาดูแลเป็นประจำ ถ้าหากอยู่ใกล้โรงพยาบาล คลินิก หรือ หน่วยพยาบาลต่างๆ ได้ ก็จะช่วยลดความเสี่ยงในการพาเด็กไปพบแพทย์เมื่อยามเด็กป่วยรุนแรง ถ้าเด็กมีอาการผิดปกติเล็กน้อยที่เลี้ยงสามารถดูแลหรือปฐมพยาบาลเองได้ (พจนารถ รุจิรัตน์ 2533)

รูปแบบอาคารสถานที่

ลักษณะตัวอาคารสถานที่ของสถานรับเลี้ยงเด็กบางแห่งก็จัดสร้างเป็นอาคารใหม่โดยเฉพาะ บางแห่งก็ปรับปรุงอาคารที่มีอยู่มาเป็นที่ประกอบการ การจัดตั้งจะมีปัจจัยสำคัญ 3 ประการด้วยกันคือ เงินทุน ที่ดิน ตัวอาคาร (อรัญญา อรุณสกุล 2526) หากเงินทุนมาก มีที่ดินพร้อมก็สามารถสร้างอาคารขึ้นมาโดยเฉพาะได้ หากเงินทุนน้อยก็ต้องอาศัยพื้นที่ว่างของอาคารที่มีอยู่แล้วมาดัดแปลงใช้

การจัดสถานที่ภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก

จะจัดห้องต่างๆ ที่สำคัญตามกิจกรรมของเด็กโดยแบ่งเป็น

1. ห้องเรียน และเล่น หมายถึงห้องเลี้ยง ซึ่งสถานรับเลี้ยงเด็กมีข้อบังคับไว้ว่าจะต้องไม่สอน-เรียนให้แก่เด็ก (ปิยวรรณ โกมลวิชญ์ 2536)
2. ห้องเตรียมอาหารและนม
3. ห้องน้ำ, ส้วม
4. บริเวณกิจกรรมการเล่น
5. ห้องเด็กป่วย
6. ห้องรับแขก, ทำงาน
7. ห้องรับเด็ก สำหรับทำความสะอาดเด็กก่อนเข้าอยู่ร่วมกับผู้อื่น (กรรณิการ์ ยูประพัฒน์ 2533 : 96)

การจัดหาอุปกรณ์

เป็นการจัดอุปกรณ์สนองกิจกรรมของแต่ละห้อง มีจำนวนเพียงพอมีขนาดที่เหมาะสมกับผู้ใช้งาน และมีบรรยากาศที่ดี เพื่อสร้างความประทับใจให้กับผู้ให้บริการ โดยกรรณิการ์ ยูประพัฒน์ ได้กล่าวถึงอุปกรณ์ที่ใช้ในการเลี้ยงเด็กอ่อน ดังนี้

1. อุปกรณ์สำหรับห้องเลี้ยงเด็กได้แก่ เตียงเด็ก ที่นอนพร้อมหมอน ผ้าปู ผ้าอ้อม ผ้าคลุมตัวเด็ก แป้งล่ำสี และภาชนะที่ใช้สำหรับชำระเมื่อเด็กปัสสาวะ อุจจาระ
2. อุปกรณ์สำหรับห้องเตรียมอาหารและนม ได้แก่ ตู้สำหรับเก็บนมและอาหารเสริม ถึงใส่ขวดนมที่ใช้แล้ว กาน้ำร้อน เครื่องอุ่นนม น้ำยาล้างขวดนม แปรงล้างขวดนม อ่างล้างมือ
3. อุปกรณ์สำหรับอาบน้ำ ได้แก่ ถังเก็บผ้าอ้อม อ่างอาบน้ำเด็ก เครื่องทำน้ำอุ่น ผ้าอ้อม สบู่ แป้ง ที่วัดน้ำหนักและส่วนสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. อุปกรณ์สำหรับบริเวณกิจกรรมการเล่น ได้แก่ เครื่องเล่นตามพัฒนาการ -
5. อุปกรณ์สำหรับห้องเด็กป่วย ได้แก่ เตียงเด็ก ที่นอน หมอนผ้าปู ผ้าอ้อม ผ้าคลุมตัวเด็ก สำลี
6. อุปกรณ์สำหรับห้องรับแขก, ทำงาน ได้แก่ โต๊ะ เก้าอี้ และชั้นเก็บเอกสาร
7. อุปกรณ์สำหรับห้องรับเด็ก ได้แก่ ตู้ใส่เสื้อผ้าอาบเชื้อ สบู่ แป้ง ผ้าอ้อม (กรรณิการ์ ยูประพัฒน์ 2533,95 – 112)

การจัดอุปกรณ์สำหรับการเลี้ยงดูเด็กอายุ 2 – 4 ปี ศรีทับทิม พาณิชพันธ์ ได้กล่าวถึงนอกจากนี้คือ

1. อุปกรณ์สำหรับห้องนอนเด็ก ได้แก่ ที่ปูนอน หมอน ผ้าห่มหรือผ้าคลุมตัว
2. อุปกรณ์สำหรับห้องเรียนหรือห้องกิจกรรม (อาจเป็นห้องนอนด้วย) ได้แก่ ตู้หรือชั้นเก็บของใช้ส่วนตัวเด็ก มุมอุปกรณ์สื่อพัฒนาเด็ก โต๊ะเก้าอี้
 - เด็กอายุ 2 - 3 ปี จะใช้โต๊ะกว้าง 0.30 ม. x ยาว 0.42 ม. x สูง 0.33 ม. เก้าอี้สูง 0.20 ม.
 - เด็กอายุ 3 - 4 ปี จะใช้โต๊ะกว้าง 0.35 ม. x ยาว 0.48 ม. x สูง 0.38 ม. เก้าอี้สูง 0.23 ม.
3. อุปกรณ์สำหรับห้องครัวหรือห้องเตรียมอาหาร ได้แก่ เครื่องมือและภาชนะต่างๆ
4. อุปกรณ์สำหรับรับประทานอาหาร อาจใช้โต๊ะร่วมกับห้องเรียนได้
5. อุปกรณ์สำหรับห้องส้วม ห้องน้ำ ได้แก่ โถส้วมที่เหมาะสมกับวัย จำนวนส้วม 1 ห้อง / เด็ก 20 คน ที่ล้างมือ กระดาษเช็ดมือ ฝักบัวอาบน้ำ 3 – 5 ที่ อ่างน้ำก่อก่อนแนวยาว สูง 0.35 ม. แป้ง สบู่ ผ้าเช็ดตัว เครื่องชั่งน้ำหนัก
6. อุปกรณ์สำหรับห้องเด็กป่วย ได้แก่ ตู้ยา สำลี ผ้าห่มเด็ก
 - เตียงพยาบาลสำหรับเด็กอายุ 2-3 ปี ขนาด 0.75 x 1.35 ม.
 - เตียงพยาบาลสำหรับเด็กอายุ 3-4 ปี ขนาด 0.80 x 1.40 ม. หรือ 0.85 x 1.45 ม.
 (ศรีทับทิม พาณิชพันธ์ 2533, 173 – 174)

การจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ

การดำเนินการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก จำเป็นจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจน เพื่อที่จะได้สถานรับเลี้ยงเด็กที่เหมาะสม ที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ สำหรับหน่วยงานราชการที่ต้องการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กขึ้นภายในหน่วยงานเพื่อเป็นสวัสดิการจะต้อง เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งวันเวลาสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญูญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิจารณาถึงจำนวนเด็กที่จะใช้บริการเป็นหลัก หากว่าแห่งใดมีปริมาณเด็กอย่างเพียงพอก็สามารถดำเนินการได้อย่างราบรื่น หากหน่วยงานใดปริมาณเด็กไม่เพียงพอ หรือไม่แน่นอนก็จำเป็นจะต้องรับเด็กจากภายนอกหน่วยงานเข้าเสริม เพื่อให้ได้รายได้เพียงพอที่จะเลี้ยงตัวเอง แต่เป้าหมายหลักยังคงเป็นการให้สวัสดิการช่วยเหลือครอบครัวในหน่วยงานก่อน ซึ่งลักษณะการจัดตั้งประเภทนี้เรียกว่า “กึ่งธุรกิจกึ่งสวัสดิการ” (กรณีการ ยูประพัฒน์ 2533 : 110-112)

การจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กแบบกึ่งธุรกิจกึ่งสวัสดิการ เป็นการเลี้ยงเด็กที่เป็นบุตรหลานของเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานในโรงงาน บริษัทห้างร้าน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานราชการ โดยเปิดรับบุตรหลานประชาชนทั่วไปด้วย ส่วนใหญ่จะเริ่มตั้งที่หน่วยงานทางการแพทย์ เช่นโรงพยาบาล เพราะมีแพทย์และพยาบาลที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสุขภาพอนามัยโดยใช้สถานที่จากการตัดแปลงอาคารเดิมที่ไม่มีมลภาวะมาใช้ จะได้ไม่สิ้นเปลืองเงินทุน เพราะการจัดสวัสดิการแก่พนักงานจะเก็บค่าบริการไม่แพง

2.2 พัฒนาการของเด็กแรกเกิด - 3,4 ปี

พัฒนาการของมนุษย์เริ่มมีตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา มีการเจริญขึ้นตามลำดับ เมื่อครบกำหนดประมาณ 9 เดือนก็จะคลอดจากครรภ์มารดาเริ่มต้นชีวิตใหม่ เริ่มมีพัฒนาการขึ้นมาเรื่อยๆ การอบรมเลี้ยงดูจากผู้ใหญ่และจากสภาพแวดล้อมที่เขารู้จักวัยขึ้น จะส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กและจะติดตามเด็กไปจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โดยเฉพาะช่วงแรกเกิดถึง 6 ปี (ก่อนวัยเรียน) หากได้รับการอบรมมีพัฒนาการที่ดีก็จะเป็นการสร้างรากฐานที่มั่นคง เป็นคนดีในสังคมต่อไป (ชินธุสา เทวินทรภักดี 2533 : 24)

เมื่อแรกเกิดเด็กๆ จะมีหน้าตาคล้ายกันไปหมด ต่อเมื่อเวลาผ่านไปเด็กแต่ละคนก็เริ่มเจริญเติบโตขึ้นตามลำดับ ร่างกายก็เริ่มแตกต่างกันไปด้วย เริ่มเรียนรู้มากขึ้นซึ่งลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นสรุปได้ 3 ด้าน คือ

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย
2. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา
3. พัฒนาการทางด้านอารมณ์
4. พัฒนาการทางด้านสังคม

(รัฐณี ลาขโรจน์ 2536 : 155), (UNESCO 1984 : 2)

การจัดตั้งสถานเลี้ยงเด็กจำเป็นจะต้องศึกษาถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละวัยให้ชัดเจน เพราะจะเป็นสิ่งบ่งบอกพฤติกรรม กิจกรรม ที่จะก่อให้เกิดการใช้พื้นที่และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ทำเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้สามารถกำหนดตามความต้องการเพื่อวางแผนการใช้เนื้อที่และออกแบบสถานรับเลี้ยงเด็กได้อย่างเหมาะสมที่สุด

พัฒนาการของเด็กที่เกี่ยวข้องกับบริเวณที่เด็กต้องการ ในช่วงอายุแรกเกิด – 3, 4 ปี ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงพัฒนาการเด็กที่เกี่ยวข้องกับบริเวณที่ใช้และอุปกรณ์เครื่องใช้

อายุ	พัฒนาการ	เครื่องใช้	บริเวณที่ใช้
แรกเกิด	-ร้องไห้ (ก)	-เด็กจะนอนบนเบาะพูก หรือในเตียงเด็ก หรือเปล	-ห้องเลี้ยง, ห้องเตรียมอาหาร, บริเวณหรือห้องซงนม
1 - 2 เดือน	-นอนคว่ำ ยกหัว ยกอก หรือยิ้มได้ (ก,อ)	-เด็กคลานเล่นบนพื้น -ป้อนอาหารเด็กบนเบาะ -มีของเล่นแขวนให้เด็ก	
3 - 4 เดือน	-เริ่มนั่ง, คว่าหงายได้เอง ดูดนิ้ว (ก), หัวเราะ, ชอบฟังเพลง (อ)	นอนดู -อาบน้ำเด็ก, ซ้ำระล้างเด็ก ที่อ่างล้าง หรือ กะละมัง	
5 - 6 เดือน	-กลืนอาหารชิ้นได้, นั่งได้โดยช่วยจับ (ก), ชอบส่องกระจก, ไขว่คว้า (ป)	-มีที่เก็บของ	
7 - 8 เดือน	-นั่งเองได้ พลิกตัวได้ เริ่มคลาน (ก)	-เครื่องใช้อุปกรณ์เหมือนกับเด็กช่วง 6 เดือน แต่จะมีของเล่นให้มากขึ้น เพราะเด็กเริ่มหยิบจับได้	-เพิ่มพื้นที่ เด็กจะใช้พื้นที่มากขึ้นเพราะเคลื่อนที่ได้แล้ว
9 - 10 เดือน	-คลานด้วยมือและเข่า, เดินเกาะได้, ปีนปาย(ก), หยิบของได้(ป)		
11 - 12 เดือน	-หัดเดิน เดินเกาะราว หยิบของได้ถนัด(ก), หายของเล่นได้ (ป)		
1 ปี 3 เดือน	-เดินได้, ปีนได้, ขึ้นลงบันไดได้ (ก,ป), เมื่อปวดปัสสาวะบอกได้ (ป)	-เริ่มใช้กระโถนได้ หรือพาไปห้องน้ำได้ -เพิ่มของเล่นตามวัยและที่เก็บของเล่น	-ห้องเลี้ยง, ห้องน้ำ

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

อายุ	พัฒนาการ	เครื่องใช้	บริเวณที่ใช้
1 ปี 6 เดือน	-เริ่มวิ่ง (ก)		
1 ปี 8 เดือน	-เดินวิ่งคล่องแคล่ว (ก) จับ ดินสอขีดเส้น (ป,อ)	-เริ่มใช้ห้องน้ำ -เพิ่มของเล่นตามวัย	
2 ปี 6 เดือน - 4 ปี	-ขี่จักรยานได้ (ก), รู้รายละเอียดภาพ (ป), เล่นเป็นกลุ่ม (อ,ส) -ปั้นรูปต่างๆ ได้ (ก,ป,อ) ชอบวิ่งเล่นลงบันไดสลั เท้า (ก,อ), กระโดดได้ -เริ่มเลียนแบบชีวิตจริง (ป, อ,ส), รู้จักสีวาดรูป (ก,ป,อ)	-เริ่มจัดสถานที่ให้น่าสนใจ เพื่อ เสริมสร้างประสบการณ์ -มีลานอเนกประสงค์ให้เด็กเล่นได้	-ลานเด็กเล่น

(พัชรี สอนแก้ว 2536 : 27), (รัชนี ลาขโรจน์ 2536 : 158 - 60), (สุชา จันทร์อม 2536 : 27 - 28)

- หมายเหตุ**
- (ก) หมายถึง พัฒนาการด้านร่างกาย
 - (ป) หมายถึง พัฒนาการด้านสติปัญญา
 - (อ) หมายถึง พัฒนาการด้านอารมณ์
 - (ส) หมายถึง พัฒนาการด้านสังคม บุคลิกภาพ

2.3 เกณฑ์และมาตรฐานสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก

การจัดสถานที่สำหรับเลี้ยงเด็กเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างอาคารใหม่ขึ้นมาหรือปรับปรุงอาคารเดิม ผู้ใช้อาคารไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่และเด็กจะต้องสามารถอาศัยอยู่ได้อย่างสะดวกสบาย อย่างน้อยต้องได้รับการตอบสนองขั้นพื้นฐาน เด็กต้องมีที่อยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะ กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น กรมประชาสงเคราะห์ได้กำหนดความหมายของสถานรับเลี้ยงเด็กไว้ว่า สถานที่รับเลี้ยงเด็กซึ่งมีอายุไม่เกิน 7 ปีบริบูรณ์ และมีจำนวนเกิน 5 คน ซึ่งไม่เกี่ยวข้องเป็นญาติกับผู้เลี้ยงแต่ไม่รวมถึงสถานพยาบาลหรือโรงเรียนอนุบาล ผู้ใดหรือหน่วยงานใดที่จะทำการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กจะต้องคำนึงถึงปัจจัยดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. มีป้ายชัดเจน สถานรับเลี้ยงเด็กจะต้องมีป้ายบอกสถานที่ชื่อ ภาษาไทย มองเห็นได้ชัดเจนจากระยะพอสมควร ถ้าใช้ชื่อเป็นภาษาต่างประเทศให้เขียนเป็นภาษาไทย

2. มีทางเข้าออกชัดเจน พร้อมกับมีช่องทางเคลื่อนย้ายเด็กหากเกิดอุบัติเหตุ

3. การจัดห้องต่างๆ ประกอบด้วยห้องดังนี้

-ห้องนอนเด็กหรือห้องเลี้ยงที่มีอายุต่ำกว่า 2 ปี

-ห้องนอนเด็กหรือห้องเลี้ยงที่มีอายุ 2 - 4 ปี

-ห้องเด็กป่วย บริการการแพทย์

-ห้องซักฟอเสื้อผ้า สำหรับที่เลี้ยงเปลี่ยนเสื้อผ้า, รองเท้าก่อนปฏิบัติงาน

-ส่วนซักล้าง เด็กๆ จะต้องมียาฆ่าเชื้อ, เสื้อผ้าสะอาด ผงซักฟอก น้ำยาทำความสะอาด

สะอาดต่างๆ จะต้องห่างจากเด็ก

-ห้องครัว หรือเตรียมอาหารและขนมอบ

-ห้องน้ำ-ส้วม

(กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2515) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 (สำเนา), 13-14), (เยาวชนติศย์ คมขำ 2538 : G2)

-พื้นที่เด็กเล่นนอกห้อง

4. การใช้พื้นที่

ข้อกำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2515) และการศึกษาของ Sara Hammond Leeper ได้กล่าวถึงการใช้พื้นที่สำหรับการเลี้ยงเด็กดังนี้

-ห้องเลี้ยงเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 2 ปี ต้องมีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 1.65 ตรม. / เด็ก 1 คน (ประมาณ 1 x 1.65 ม. หรือ 1.28 x 1.28 ม.) และมีปริมาตรห้อง 4.94 ลบ.ม. / เด็ก 1 คน (ประมาณ 1 x 1.65 ม. x สูง 3.00 ม.)

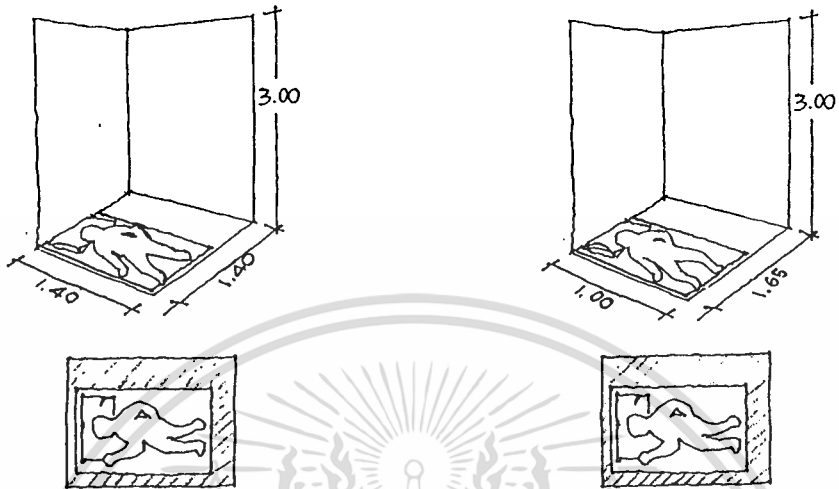
-ห้องเลี้ยงเด็กที่มีอายุ 2-4 ปี ต้องมีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 1.94 ตรม. / เด็ก 1 คน (ประมาณ 1.40 x 1.40 ม.) และมีปริมาตรห้อง 5.94 ลบ.ม. / เด็ก 1 คน (ประมาณ 1.40 x 1.40 ม. x สูง 3.00 ม.)

-ห้องน้ำห้องส้วม กลุ่มเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 2-7 ปี ต้องมีที่ถ่ายอุจจาระอย่างน้อย 1 ที่ / เด็ก 10 - 20 คน และอ่างล้างมือ 1 ที่ / เด็ก 10 - 20 คน

(กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2515) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 (สำเนา), 13-14), (Sara Hammond Leeper,____: 507)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.1 แสดงการใช้พื้นที่สำหรับการเลี้ยงเด็ก / เด็ก 1 คน

พื้นที่สำหรับเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 2 ปี
1.65 ตร.ม. หรือ 4.94 ลบ.ม. / เด็ก 1 คน

พื้นที่สำหรับเลี้ยงเด็ก 2 - 4 ปี
1.94 ตร.ม. หรือ 5.94 ลบ.ม. / เด็ก 1 คน

จากการศึกษาขององค์การยูเนสโก ได้กล่าวถึงพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงเด็กไว้ดังนี้

-ห้องพักเด็กป่วย จะใช้พื้นที่ 3.5 ตร.ม./ เด็ก 1 คน (สำหรับห้องที่มีเด็กป่วย 2-3 คน)
2.5 ตร.ม./ เด็ก 1 คน (สำหรับห้องที่มีเด็กป่วย 4-5 คน)

-ห้องครัว, เตรียมอาหาร จะใช้พื้นที่ดังนี้

สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีจำนวน 20 คน จะใช้พื้นที่ 10 ตร.ม.

สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีจำนวน 60 คน จะใช้พื้นที่ 30 ตร.ม.

สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีจำนวน 120 คน จะใช้พื้นที่ 60 ตร.ม.

สถานรับเลี้ยงเด็กที่มีจำนวน 240 คน จะใช้พื้นที่ 110 ตร.ม.

-พื้นที่บริเวณซักล้าง จะใช้พื้นที่เทียบกับจำนวนเด็ก คือ 0.25 ตร.ม./ เด็ก 1 คน

-พื้นที่เด็กเล่นนอกห้องเลี้ยงจะใช้พื้นที่ 2 ตร.ม./ เด็ก 1 คน

-พื้นที่สำหรับที่เก็บของใช้ต่างๆ จะใช้พื้นที่เทียบกับจำนวนเด็ก ดังนี้

บริเวณธุรการ ใช้พื้นที่เก็บอุปกรณ์ของใช้ประมาณ 0.05 ตร.ม./ เด็ก 1 คน

บริเวณห้องเลี้ยงเด็ก ใช้พื้นที่เก็บอุปกรณ์ของใช้ประมาณ 0.36 ตร.ม./ เด็ก 1 คน

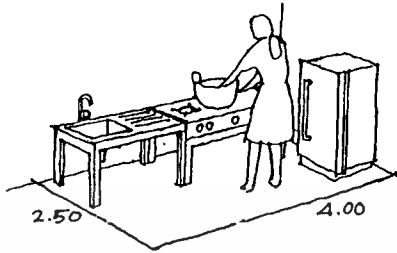
บริเวณห้องเก็บของทั่วไป ใช้พื้นที่เก็บอุปกรณ์ของใช้ประมาณ 0.05 ตร.ม./

เด็ก 1 คน

(Unesco 1988 : 40 - 68)

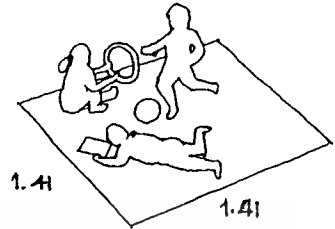
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.2 แสดงการใช้พื้นที่บริเวณครัว, เด็กเล่น, ชักล้างและเก็บของสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก

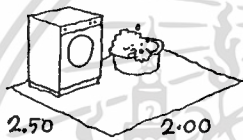

พื้นที่ห้องครัว หรือ เตรียมอาหาร

2.50 x 4.00 ม. / เด็ก 20 คน หรือ 0.5 ตร.ม. / เด็ก 1 คน

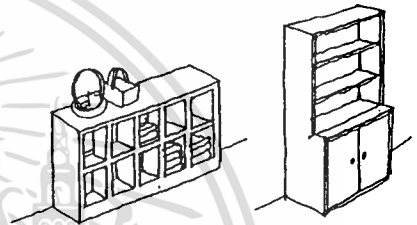

พื้นที่เด็กเล่นนอกห้องเรียน 2 ตร.ม. / เด็ก 1 คน

พื้นที่สำหรับชักล้าง

2.50 x 2.00 ม. / เด็ก 1 คน หรือ 0.25 ตร.ม. / เด็ก 1 คน

พื้นที่เก็บของสำหรับส่วนธุรการ 0.05 ตร.ม. / เด็ก 1 คน,

ห้องเลี้ยง 0.36 ตร.ม. / เด็ก 1 คน,

ส่วนเก็บของทั่วไป 0.20 ตร.ม. / เด็ก 1 คน

5. การให้แสงสว่าง

ให้ห้องเลี้ยงเด็กและห้องทำงานอื่นๆ ต้องมีแสงสว่างตามธรรมชาติสว่างในระดับพอที่จะอ่านหนังสือได้โดยไม่ต้องเปิดไฟ และเด็กที่อยู่ในที่มีแดดตลอดเวลาอาจจะเกิดความผิดปกติทางระบบประสาทตาได้ สำหรับความสว่างของแสงในห้องเลี้ยงควรอยู่ระหว่าง 106 - 220 ลักซ์ (UNESCO 1988 : 42) หากห้องสว่างเกินไปควรใช้ม่านหรือมู่ลี่ปรับแสงช่วยให้เด็กหลับง่ายขึ้น (ดูภาพที่ 2.3)

เด็กๆ ควรได้รับแสงแดดอ่อนๆ ตอนเช้า 6.00 - 7.00 น. โดยประมาณ แสงแดดจะช่วยให้กระดูกเด็กแข็งแรง พื้นดี มีภูมิต้านทานโรค ซึ่งปกติแสงแดดตอนเช้าสามารถส่องลอดหน้าต่างเข้ามาในห้องได้อยู่แล้ว (ประดิษฐ์ ฮวบเจริญ 2530 : 168)

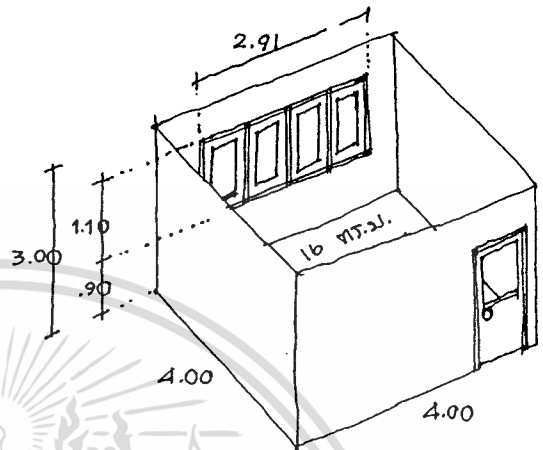
นอกจากนี้ห้องเลี้ยงเด็กและห้องอื่นๆ จะต้องมีช่องแสงและสามารถเปิดระบายอากาศอากาศได้เป็นพื้นที่ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง

(สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2533 : 17), (สนอง สกมลพราหมณ์, 2524 : 24)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.3 แสดงพื้นที่ของช่องแสง, หน้าต่างที่เปิดรับแสง, ลม โดยมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 20% ของพื้นที่ห้อง

พื้นที่หน้าต่าง-ช่องแสง 20% ของ
พื้นที่ห้อง 16 ตร.ม. = 3.20 ตร.ม.
คิดเป็นขนาดหน้าต่างขนาด =
1.10 x 2.91 ม.
ความยาวหน้าต่างรวม 2.91 ม.
คิดเป็นหน้าต่างขนาดบานละ 0.73 ม.
ได้ 4 บาน

6. อุณหภูมิ

ห้องเลี้ยงเด็ก, ห้องนอนและห้องอื่นๆ ควรจะมีอุณหภูมิประมาณ 22 - 27 °C มีความชื้น 70% - 100% อากาศต้องถ่ายเทได้ดี ไม่มีมลพิษ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2533 : 17)

7. ข้อควรระวังต่างๆ ได้แก่

- วัสดุพื้นผิวต้องไม่ลื่น
- เฟอร์นิเจอร์มีนคมพอที่จะไม่ล้มทับเด็กได้
- ต้องมีที่เก็บผงซักฟอก สารพิษ ที่พื้นมือเด็ก
- หน้าต่างอาจปรับให้ขอบล่างต่ำลงให้เด็กมองเห็นภายนอกได้

(Richard C. Endsley and Marilyn R. Bradbard 1981 : 160-162)

8. การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุไฟไหม้

สถานรับเลี้ยงเด็กควรมีแผนและการเตรียมการที่ดีที่จะป้องกันหรือแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ สามารถเคลื่อนย้ายเด็กได้ทันเวลา ซึ่ง Richard C. Endsley และ Marilyn R. Bradbard ได้กำหนดมาตรการไว้ดังนี้

-มีทางหนีไฟชัดเจน หรือเส้นทางเคลื่อนย้ายเด็กฉุกเฉิน ประตูต้องเปิดออกได้ง่าย หากเกิดไฟไหม้

-มีผังบอกตำแหน่ง เส้นทางเคลื่อนย้าย ติดอยู่ทุกห้อง

-ไฟฉุกเฉิน และสัญญาณเตือน

- มีถังอุปกรณ์ดับเพลิงเพียงพอ และอยู่ในสภาพใช้ได้
- ปลั๊กไฟต้องมีฝาครอบปิด หรืออยู่สูงพ้นมือเด็ก
- อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าต้องอยู่ในสภาพดีปลอดภัย
- ในห้องต้องมีช่องระบายอากาศได้ ไม่สกปรก ไม่มีฝุ่นจับ
- พัดลมดูดอากาศต้องไม่มีคราบสกปรกหรือน้ำมันเกาะ
- ควรหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุที่ติดไฟง่ายและเกิดควันพิษ เช่น พรม ขยะเศษผ้า

เชื้อเพลิงต่างๆ

- อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องต้องบำรุงรักษา และทุกคนต้องใช้เป็น

(Richard C. Endsley and Marilyn R. Bradbard 1981 : 55 – 56)

9. การจัดบุคลากร

พี่เลี้ยงเด็กสถานรับเลี้ยงเด็กตามข้อกำหนดของกรมประชาสงเคราะห์ต้องมีอายุไม่น้อยกว่า 15 ปีบริบูรณ์ มีสุขภาพแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ มีวุฒิการศึกษาภาคบังคับเป็นอย่างน้อย ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรพี่เลี้ยงเด็ก อัตราส่วนพี่เลี้ยงเด็ก / จำนวนเด็กเป็นดังนี้

-เด็กอายุแรกเกิด - 2 ปี พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน / เด็กไม่เกิน 3 คน

-เด็กอายุ 2 ปี - 3 ปี พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน / เด็กไม่เกิน 8 คน

-เด็กอายุ 3 ปี - 4 ปี พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน / เด็กไม่เกิน 12 คน

การเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด - 2 ปี ต้องจัดให้มีแพทย์หรือพยาบาลอย่างน้อย 1 คนดูแล

เป็นประจำ

(กรมประชาสงเคราะห์, ___ : 4)

2.4 แนวคิดในการออกแบบสถานรับเลี้ยงเด็ก

สถานรับเลี้ยงเด็กเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของเด็ก ที่เด็กจะได้รับการเลี้ยงดูอบรมจากบุคคลอื่นที่มีโชพ่อแม่ พี่เลี้ยงจะต้องคอยเอาใจใส่สอดส่องดูแลพร้อมกับช่วยส่งเสริมให้เด็กได้มีพัฒนาการที่ดี ซึ่งโดยปกติชีวิตมนุษย์จะได้รับอิทธิพลมาจากพันธุกรรม ซึ่งให้วัตถุดิบแก่ชีวิตพร้อมกับสภาพแวดล้อมจะเป็นเครื่องช่วยดัดแปลงปรุงแต่งชีวิตอีกทีหนึ่ง ความแตกต่างของแต่ละคนจึงเกิดขึ้นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน (สุชา จันทรโสม 2536 : 3)

นักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเด็กได้มีข้อคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กแตกต่างกันไป

บ้าง แต่ส่วนใหญ่ก็คล้ายคลึงกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2523 : 99 -114)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดของเฟรเดอริค (Froebel) กับมอนเตสซอรี (Montessori) จะคล้ายคลึงกันมากโดยจะเน้นในการจัดสิ่งแวดล้อมให้เป็นธรรมชาติที่สุด เฟรเดอริคเน้นเรื่องให้เด็กแสดงออกโดยกิจกรรม มอนเตสซอรีเน้นให้เด็กได้รับประสบการณ์ทางสิ่งแวดล้อมด้วยตัวเองและสมัครใจโดยครูหรือพี่เลี้ยงเป็นผู้ช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ที่เห็นว่าเด็กควรได้รับประสบการณ์จริงในธรรมชาติมากกว่าที่จะได้รับจากตำราที่เตรียมไว้ให้ ส่วนรูซโซ (Rousseau) และเปสตาลอซซี (Pestalozzi) ก็เน้นการเรียนรู้จากธรรมชาติเช่นกัน

พัชรี สอนแก้ว (2536 : 102) ได้กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์กับสภาพแวดล้อมเป็นคำที่แยกจากกันไม่ได้ในสถานการณ์การเรียนรู้ เพราะสิ่งมีชีวิตใดๆ จะเกิดการเรียนรู้ได้ก็โดยผ่านทางประสบการณ์ ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อมีสถานการณ์หรือสิ่งเร้าชักนำให้บุคคลเกิดการตอบสนอง ซึ่งสถานการณ์หรือสิ่งเร้านี้รวมเรียกว่า "สภาพแวดล้อม" โดยแบ่งเป็น

-สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ อันได้แก่ ลักษณะท่าทาง คำพูด สถานการณ์ที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด

-สภาพแวดล้อมกายภาพ อันได้แก่ สถานที่ สิ่งของ วัตถุ สี รูปทรง ฯลฯ

ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมในสถานรับเลี้ยงเด็กนอกจากจะให้ความสำคัญในด้านสภาพแวดล้อมจิตภาพแล้วจะต้องให้ความสำคัญในด้านสภาพแวดล้อมกายภาพอันเป็นเงื่อนไขที่จะสามารถนำไปสู่การออกแบบสภาพแวดล้อมภายในสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กที่เหมาะสม โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในส่วนที่ใช้เลี้ยงเด็กตามที่ถูกละเลย ธรรมชาติอย่างไว้ดังนี้

การกำหนดขนาด (Dimension) สำหรับเด็ก การออกแบบจัดสภาพแวดล้อมภายในสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กจะต้องคำนึงถึงขนาดสัดส่วนของเด็ก ขอบเขตความสามารถของเด็ก เช่นของเฟอร์นิเจอร์ อุปกรณ์ที่เป็นอันตรายต้องอยู่พ้นรัศมีเด็ก ความสูง ความกว้างของห้องเรียนแตกต่างกันไปตามความสำคัญของเนื้อที่ ที่ใดเป็นเนื้อที่ขอบเขตของเด็กสามารถใช้เพดานสูงเพียง 2.10 ม. ก็ได้ ถ้าที่เลี้ยงอยู่ด้วยก็ใช้ความสูงเพดานสำหรับผู้ใหญ่คือ 3.00 - 3.30 ม. ส่วนขนาดบันไดก็ใช้ขนาดปกติ แต่จำนวนขั้นอาจลดลงเพื่อที่เด็กจะได้ไม่เหนื่อย

รั้วและแนวป้องกัน ควรมีลักษณะโปร่ง, ต้อนรับ, ให้ความประทับใจแก่ผู้ใช้และผู้ผ่านไปมา คนภายนอกควรได้เห็นกิจกรรมภายในบ้าง และมีส่วนช่วยในการป้องกันภัยอันตรายแก่เด็ก ในขณะที่เดียวกันเด็กก็เรียนรู้สู่ภายนอกได้บ้าง ซึ่งลักษณะดังกล่าวต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและการรบกวนจากภายนอก หากมีช่องเปิดของห้องที่ขนานกับทางเดิน ระยะเวลาที่คนภายนอกมองเห็นกิจกรรมภายในโดยไม่ทำลายสมาธิของเด็กจะอยู่ระหว่าง 3.00 - 6.00 ม.

บริเวณรับส่งเด็ก จากรั้วควรออกแบบให้มองเห็นลานเด็กเล่น ซึ่งจะจูงใจเด็กและหันเหความสนใจ มีทางนำเข้าสู่ภายใน บริเวณนี้ควรมีที่นั่งพักของพ่อแม่ขณะรับ-ส่ง และมองเห็นลูกและเด็ก ๆ เล่นอยู่ที่ลาน หรืออาจจะเป็นโถงกลาง (Lobby) ไปรงๆ

ส่วนสำนักงาน หรือส่วนธุรการ จัดได้ว่าเป็นส่วนต้อนรับของสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรจะอยู่ด้านหน้าอาคาร หรือด้านอื่นๆ หรือชั้นถัดไปที่เห็นทางเข้าและสามารถมองเห็นกิจกรรมภายในได้แต่ไม่รบกวนสมาธิของเด็กๆ เจ้าหน้าที่ที่สามารถต้อนรับแขกได้ขณะเดียวกันก็เห็นกิจกรรมทั้งในห้องเลี้ยงและในลานเด็กเล่นได้

บรรยากาศห้องเลี้ยง เป็นที่ที่เด็กจะใช้เวลามากที่สุดอยู่ในห้องนี้ บรรยากาศควรที่จะคล้ายคลึงกับบ้านมากกว่าที่จะเป็นห้องบรรยาย (Lecture) เด็กๆ จะใช้ชีวิตร่วมกัน เล่น ร้องเพลง ห้องนี้อาจจัดจัดกลุ่มในการเล่น เป็นมุมเป็นซอกโดยใช้เฟอร์นิเจอร์ช่วยแบ่ง เพื่อให้เด็กสนใจเฉพาะกลุ่มของตนหรืออาจจะเปิดอิสระเล่นรวมอยู่กลางห้อง ห้องนี้อาจกรุวัสดุกันเสียงสะท้อนที่ผนังด้วย

ห้องนอน เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 4 ปี มักนอนกลางวัน หากสถานรับเลี้ยงเด็กแห่งใดไม่มีพื้นที่เพียงพอก็สามารถใช้ห้องเรียนเป็นที่นอนได้ แต่ต้องมีที่เก็บที่นอนได้เรียบร้อย แต่ถ้ามีที่มากพอก็ควรให้มีห้องนอนเฉพาะจะดีมาก เพราะเด็กจะไม่รบกวนกัน ที่นอนหรือเตียงของเด็กแต่ละคนจะมีพื้นที่ประมาณ 0.75 x 1.50 ม. หากรวมพื้นที่ช่องว่างทางเดิน (circulation) แล้วเด็ก 1 คนจะใช้พื้นที่ในการนอนตั้งแต่ 2 - 3.6 ตร.ม. ซึ่งขึ้นกับวิธีการจัดที่นอน (โดยทั่วไปเด็กจะใช้เวลานอนประมาณ 2 ชั่วโมง บริเวณห้องนอนควรจะติดต่อกับห้องน้ำได้สะดวก)

ที่เก็บอุปกรณ์ของเล่น เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเก็บของเล่นให้เป็นระเบียบไม่กระจัดกระจาย และเป็นสถานที่ฝึกเด็กให้รู้จักเก็บของ รู้จักช่วยงานบ้าน โดยแบ่งเป็น

-แบบเปิดโล่ง ที่เด็กมองเห็น หยิบเล่นเองได้มีความสูงประมาณ 0.90 ม. เปิดทางเดินไว้ให้เด็กประมาณ 0.60 - 1.00 ม. (สำหรับเด็ก 2 - 4 ขวบ)

-แบบทึบ เป็นตู้บานเปิดใช้เก็บของเล่นที่นานๆ ใช้สักครั้งหนึ่ง หรือให้ผู้ใหญ่เป็นผู้ใช้

-ที่เก็บอุปกรณ์กลางแจ้ง เพื่อกันแดดฝน ขนาดที่เด็กหยิบเองได้

(กุสุมา ธรรมธำจร 2526 : 2-57)

ลานเด็กเล่น ปกติเด็กที่อายุน้อยจะได้รับการเลี้ยงดูและมีกิจกรรมเล่นแต่ในห้อง หากเด็กโตขึ้นประมาณ 2 ขวบที่วิ่งเล่นได้แล้วก็ควรที่จะมีลานให้เล่นแยกจากห้องเลี้ยง ใช้พื้นที่ 2 ตร.ม./เด็ก 1 คน (Unesco 1988 : 57)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งที่ควรระวังในลานเด็กเล่น คือ เด็กจะรื้อร่อนวังซนกันสะอึกหกล้มขณะที่มีความคึกคักวิ่งออกสู่อานหรือสนาม จึงต้องระวังระดับพื้นที่ต่างกัน นอกจากนี้ช่องเปิด เช่น ประตู หน้าต่าง ช่องกระจกติดตาย จะต้องออกแบบให้ทั้งที่เลี้ยงและเด็กเห็นลานเล่นได้เพื่อช่วยลดอุบัติเหตุ (กุสุมา ธรรมธำรง 2526 : 2-57)

ที่ล้างมือ ที่อาบน้ำ ที่ดื่ม น้ำ สำหรับเด็กที่ช่วยตัวเองได้

-อ่างล้างมือ (Wash Hand Basin) อยู่ด้านนอกของห้องน้ำห้องส้วม เพื่อให้เด็กที่ออกจากส้วมและเด็กที่เล่นเลอะเทอะได้ใช้ ที่เลี้ยงก็มองเห็นได้ อาจใช้เป็นประเภทอ่างเดี่ยว (Individual sink) หรืออ่างรวมที่เป็นรางยาว (group sink) โดยมีอัตราส่วนที่ล้าง 1 ที่ / เด็ก 8 คน (หรือ 5 - 10 คน) ความสูงที่ขอบอ่างประมาณ .45 ม. หรือปรับให้อ่างแต่ละที่มีความสูงแตกต่างกันและเรียงลำดับกันไปก็ได้ ตามสัดส่วนความสูงของเด็กแต่ละคน ใช้ก๊อกที่เปิดง่าย (กุสุมา ธรรมธำรง 2526 : 32)

-ที่อาบน้ำสำหรับเด็กอ่อน (Washing/bathing Unit) สำหรับเด็กอ่อนที่ยังใช้ห้องอาบน้ำไม่ได้ จะต้องมีย่าง (SINK) สำหรับอาบเด็ก ซึ่งจะมีเบาะหรือฟูกอยู่ข้างๆ สำหรับเช็ดตัวและแต่งตัว โดยใช้อัตราส่วน 1 ที่ / เด็ก 10 คน ระดับความสูงของอ่างจะอยู่ระดับพื้นหรือจะอยู่ระดับหน้าเคาน์เตอร์ทั่วๆไปคือ 0.80-0.85 ก็ได้ แล้วแต่ความถนัดของที่เลี้ยง (Unesco 1988 : 24-26)

-ที่อาบน้ำเด็กสำหรับเด็กเล็ก (Child washing) อาจเป็นลานหน้าห้องส้วมก็ได้ หรืออาจจะเป็นรางอาบรวม ใช้ฝักบัวสายอ่อน โดยมีอัตราส่วน 1 ที่ / เด็ก 20 คน (Unesco 1988 : 41)

-ที่ดื่ม น้ำ (Drinking Fountains) ควรมีอยู่ในบริเวณลานเด็กเล่น บริเวณทานอาหาร หน้าห้องน้ำห้องส้วม มีความสูงประมาณ .60 ม. (กุสุมา ธรรมธำรง 2526 : 31-33)

ทั้งหมดใช้วัสดุพื้นที่เหมาะสม ไม่ลื่น ทำความสะอาดง่าย

2.5 กรณีศึกษาตัวอย่างเปรียบเทียบ

การศึกษาตัวอย่างสถานรับเลี้ยงเด็กทั่วไปเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เป็นการศึกษา นำร่องให้ทราบถึงลักษณะทั่วไปของสภาพแวดล้อมภายในสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก ทั้งของราชการและเอกชนที่มีการรับเลี้ยงเด็กตั้งแต่แรกเกิด - 3,4 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยได้ทำการศึกษสถานรับเลี้ยงเด็ก 4 แห่ง

ได้แก่ บ้านรักบุตรี, ศูนย์อารีย์เนอสเซอรี่, สถานเลี้ยงเด็กองค์การคำคุณุสฎา, ศูนย์เด็กเล็กกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บ้านรักษับุตร
(กรณีศึกษาตัวอย่างเปรียบเทียบที่ 1)

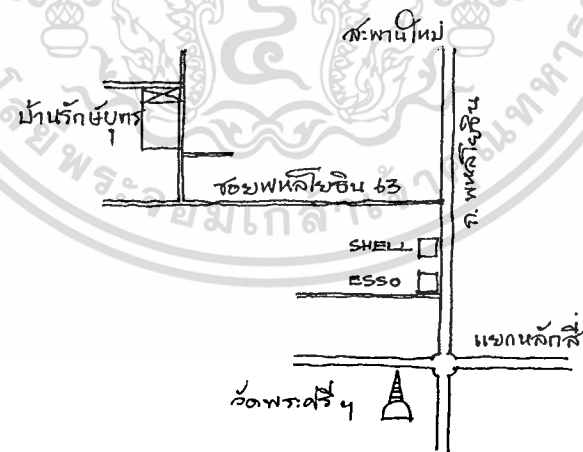
วันที่สำรวจ 2 เมษายน 2539, 6 สิงหาคม 2539

การดำเนินการ สถานรับเลี้ยงเด็กแห่งนี้ จัดตั้งขึ้นบนทาวนเฮ้าส์ขนาด 3 ชั้น โดยซื้อจากผู้อยู่อาศัยเดิม สามารถให้บริการเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 3 ปี ในเวลากลางวันตั้งแต่ 7.00 น. - 17.00 น. โดยแบ่งกลุ่มเด็กออกได้ 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1	เด็กแรกเกิด - 6 เดือน	1 ห้องๆ ละ	คน
ระดับที่ 2	เด็กอายุ 6 เดือน - 1 ½ ปี	1 ห้องๆ ละ	คน
ระดับที่ 3	เด็กอายุ 1 ½ ปี - 3 ปี	1 ห้องๆ ละ	คน

ที่ตั้ง ซอยพหลโยธิน 63 แขวงคลองถนน เขตบางเขน กรุงเทพฯ โทร. 552-8042

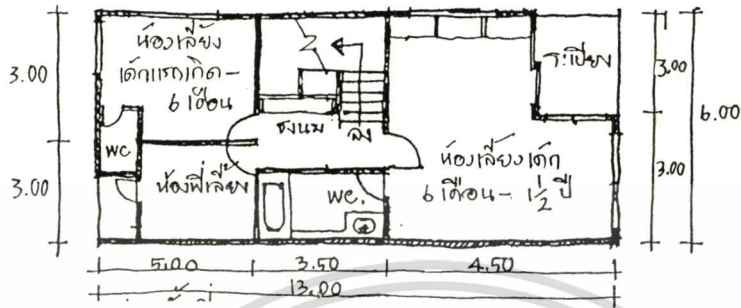
ภาพที่ 2.4 แสดงที่ตั้งบ้านรักษับุตร

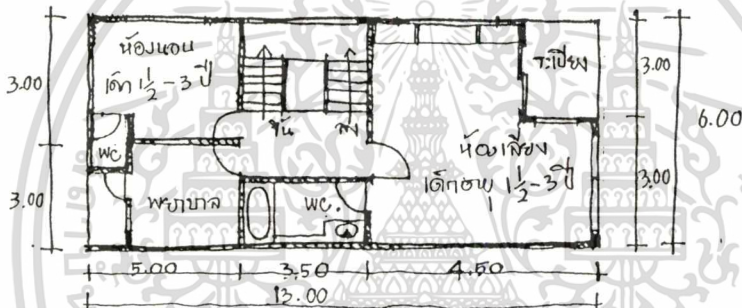
สภาพแวดล้อมภายนอก ตัวอาคารเป็นลักษณะทาวนเฮ้าส์ 3 ชั้น ห้องริมอยู่ชอยลึกจากถนน พหลโยธินประมาณ 800 เมตร รอบๆ บริเวณเป็นสภาพที่ดินว่างสลับกับบ้านพักอาศัยห่างๆ มีต้นไม้ขนาดใหญ่รอบๆ บริเวณ บรรยากาศสงบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

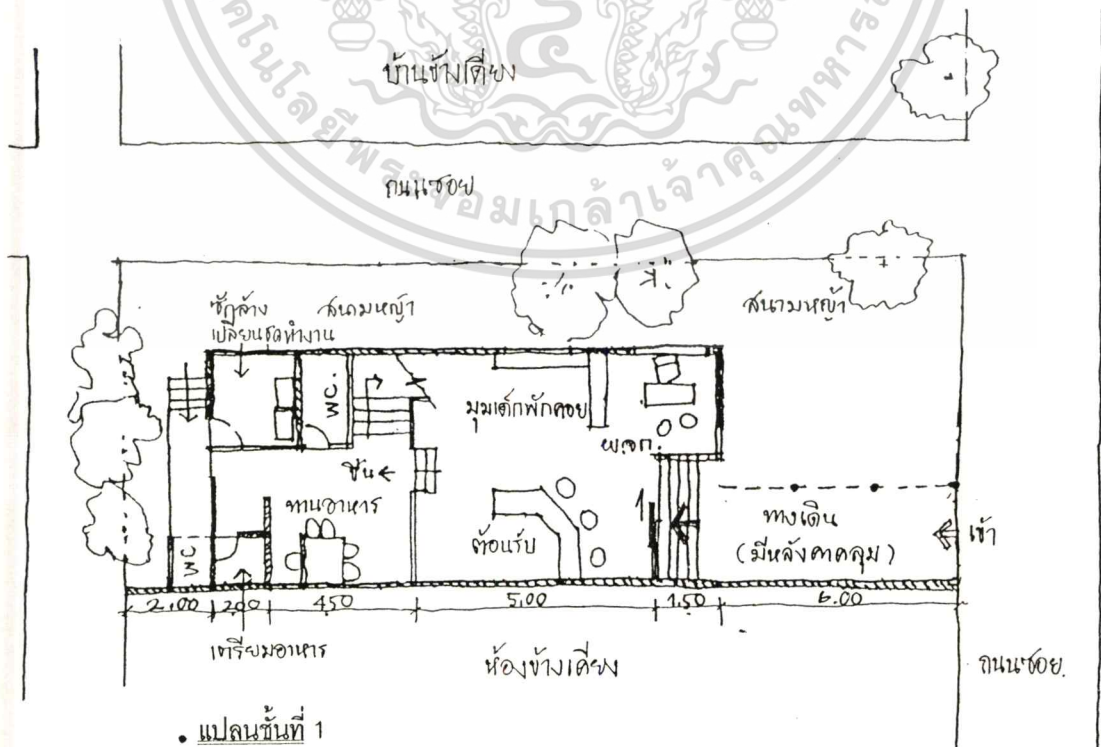
ภาพที่ 2.5 แสดงผังการจัดพื้นที่บ้านรักษันบุตร

• แปลนชั้นที่ 3

• แปลนชั้นที่ 2

• แปลนชั้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดผังพื้นที่ภายใน การจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กแห่งนี้ ไม่ได้ทำการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอาคารเดิม ลักษณะของห้องยังคงเป็นรูปแบบเดิม มีการจัดพื้นที่ด้วยการใช้เฟอร์นิเจอร์สำเร็จรูป ดังแสดงดังภาพที่ 2.5 แสดงผังองค์ประกอบดังภาพที่ 2.6 และแสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ดังตารางที่ 2.2

ลักษณะพื้นจะเป็นพื้นไม้ปาร์เก้ ซึ่งทำความสะอาดง่าย (โดยให้เหตุผลว่าพื้นกระเบื้อง ยางจะทำความสะอาดได้ไม่หมดและลื่น) ผืนนั่งเป็นปูนฉาบเรียบทาสีพร้อมภาพสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก, เพดานยิบฉั่มบอร์ดฉาบเรียบทาสี, ไฟเพดานใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิด Cool White โป๊ะครอบชนิดผ้า, มีเครื่องปรับอากาศ แต่จะใช้เพียงช่วงเด็กนอน, มีอุปกรณ์ดับเพลิงเคมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในบ้านรักษันบุตร

บริเวณ	เครื่องใช้	ปัญหาและความต้องการ
1. ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน (พร้อมห้องน้ำ)	-เตียงเด็ก -ตู้, ชั้นเก็บของใช้, ผ้าอ้อม -ห้องน้ำภายในพร้อมเครื่องทำน้ำอุ่น	-ต้องการอ่างล้างกันที่สะดวก
2. ห้องเลี้ยงเด็ก ½ - 1 ½ ปี (พร้อมห้องน้ำ)	-เตียงเด็ก และฟูก -ตู้, ชั้นเก็บของใช้สำหรับเด็ก -บริเวณเตรียมนม -ห้องน้ำภายในมีเครื่องทำน้ำอุ่น	-ต้องการพื้นที่หัดคลาน-เดิน -อ่างอาบน้ำผู้ใหญ่ ไม่สะดวก สำหรับใช้อาบน้ำเด็ก และรั้วซีม ได้บ่อยๆ การปรับปรุงต้องใช้งบ ประมาณสูง
3. ห้องเลี้ยงเด็ก 1 ½ - 3 ปี (ห้องทาน อาหารเด็ก,พร้อมห้องน้ำ)	-ตู้เก็บของ, ชั้นเก็บของใช้สำหรับเด็ก ตู้เก็บ ของเล่น -ห้องน้ำภายในมีเครื่องทำน้ำอุ่น	-การใช้ม่านอลูมิเนียมปรับแสง จะมีสภาพหักงอเพราะเด็กเอื้อม ถึง
4. ห้องนอนเด็ก 1 ½ - 3 ปี	-ฟูก, ผ้าปู, หมอน	
5. โถงต้อนรับ (สุรการและพักคอย)	-เคาน์เตอร์ติดต่อ, เก้าอี้, ตู้เก็บเอกสาร	
6. ผู้จัดการ	-โต๊ะทำงาน, เก้าอี้, ตู้เก็บเอกสาร	
7. ทานอาหารที่เลี้ยง	-จุดทานอาหาร 5-6 ที่นั่ง	
8. เตรียมอาหาร	-อุปกรณ์เตรียมอาหาร เตา ตู้เย็น อ่างล้าง	
9. ซักล้างและเปลี่ยนชุด ทำงาน	-เครื่องซักผ้า, เครื่องอบผ้า	
10. ห้องพยาบาล	-เตียงเด็ก	
11. ห้องพักที่เลี้ยง	-ตู้เก็บของใช้	
12. ห้องน้ำ, ส้วม	-อุปกรณ์, สุขภัณฑ์	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาทั่วไป

1. ปัญหาเรื่องห้องน้ำที่ยังไม่เหมาะสมกับการใช้งาน เนื่องจากเป็นลักษณะดั้งเดิมไม่ได้ปรับปรุง ห้องน้ำควรมีสุขภัณฑ์ขนาดสัดส่วนเหมาะกับเด็ก และที่เลี้ยงสามารถใช้งานได้สะดวก สำหรับห้องน้ำเด็กอ่อนควรมีท่อระบายอุจจาระได้โดยตรง น้ำไหลแรงระบายง่าย

2. ห้องนอน, ห้องเลี้ยง ต้องกันแดดได้ สามารถรับแสง-ลมได้ตามธรรมชาติ เครื่องปรับอากาศควรใช้เพียงบางช่วง เช่น เวลาเด็กนอน

3. ภายในสถานรับเลี้ยงควรมองเห็นกันได้, หากเปิดประตูห้องต้องมีประตูกันเด็กโดยเฉพาะ

ศูนย์อารีย์เนอสเซอรี (กรณีศึกษาตัวอย่างเปรียบเทียบที่ 2)

วันที่สำรวจ 2 เมษายน 2539

การดำเนินการ จัดตั้งอยู่ภายในหมู่บ้านจัดสรร เดิมเป็นลักษณะบ้านเดี่ยว 2 ชั้น และได้ทำการปรับปรุงเพื่อทำธุรกิจได้แก่ ศูนย์อารีย์เนอสเซอรีและ ร.ร.อนุบาลอารีย์ โดยแผนกเนอสเซอรีจะให้บริการเลี้ยงเด็กกลางวัน และประจำ ตั้งแต่แรกเกิด - 3 ปี แบ่งกลุ่มเด็กออกได้ 3 ระดับ

ระดับที่ 1 เด็กแรกเกิด - 1 ปี จำนวนที่รับได้ 1 ห้อง ๆ ละ 10 คน (รวมกับเด็กระดับที่ 2)

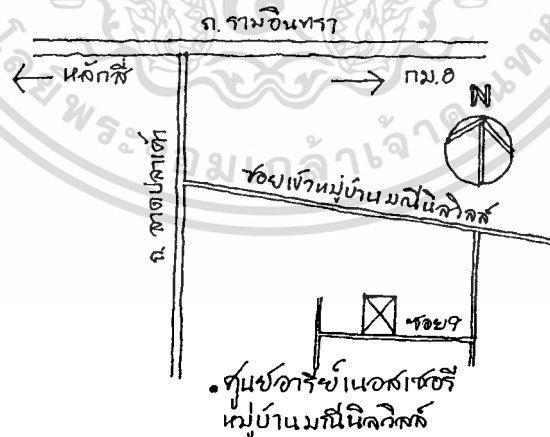
ระดับที่ 2 เด็กอายุ 1 - 2 ปี จำนวนที่รับได้ 1 ห้อง ๆ ละ 10 คน (รวมกับเด็กระดับที่ 1)

ระดับที่ 3 เด็กอายุ 2 - 3 ปี จำนวนที่รับได้ 1 ห้อง ๆ ละ 10 คน

ที่ตั้ง ศูนย์อารีย์เนอสเซอรี 4/222 ซอย 9 หมู่บ้านมณีนิลวิลล์ ถ.ลาดปลาเค้า บางเขน กทม.

โทร. 522-2462

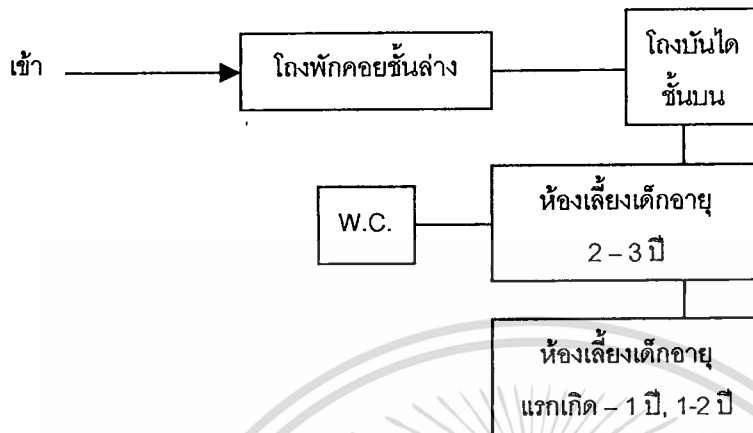
ภาพที่ 2.7 แสดงที่ตั้งศูนย์อารีย์เนอสเซอรี

ภาพแวดล้อมภายนอก ตัวอาคารเป็นบ้านจัดสรรขนาด 2 ชั้น ได้ทำการปรับปรุงต่อเติมให้เป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก และโรงเรียนอนุบาล รอบๆตัวบ้านมีบรรยากาศเงียบสงบ ในส่วนของศูนย์อารีย์เนอสเซอรี จะอยู่บนชั้นที่ 2 ของตัวบ้านที่ต่อเติม ซึ่งจะถูกแดดตอนบ่าย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.9 แสดงผังองค์ประกอบศูนย์อารีย์เนอสเซอรั

ตารางที่ 2.3 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในศูนย์อารีย์เนอสเซอรั

บริเวณ	เครื่องใช้	ปัญหาและความต้องการ
1. ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 ปี, 1-2 ปี	- ชั้นวางของ - เครื่องปรับอากาศ	- ขณะที่สำรวจมีเด็กจำนวนน้อยยังไม่พบปัญหาที่ชัดเจน
2. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 2-3 ปี	- ชั้นวางของใช้ วางตะกร้า, วางหนังสือ	
3. ห้องน้ำเด็ก	- โถสุขภัณฑ์ 2 โถ, อ่างล้างหน้า 2 ใบ และเครื่องทำน้ำอุ่น	

ปัญหาทั่วไป

1. ปัญหาขาดแคลนที่เลี้ยงซึ่งมักจะอยู่ไม่นาน
2. ปัญหาอุปกรณ์เสื่อมคุณภาพลงเรื่อยๆ ซึ่งจะต้องจัดงบประมาณในการซ่อมและบำรุงรักษา
3. สนามเด็กเล่นยังไม่จำเป็น เพราะส่วนใหญ่เด็กจะมีเวลากับลานกลางแจ้งน้อย

สถานเลี้ยงเด็กองค์การคำครุสภา (กรณีศึกษาตัวอย่างเปรียบเทียบที่ 3)

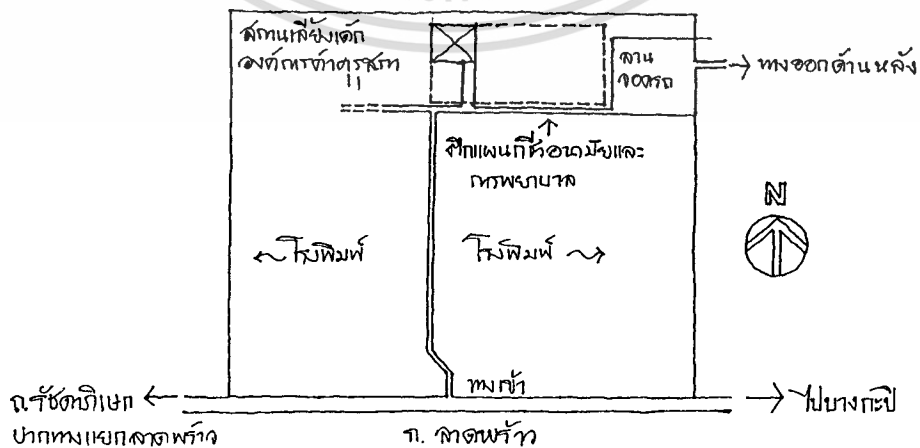
วันที่สำรวจ 24 กรกฎาคม 2539

การดำเนินการ สถานรับเลี้ยงเด็กองค์การคำครุสภา จัดตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการสวัสดิการและคณะกรรมการสหภาพแรงงานองค์การคำครุสภา เพื่อเป็นสวัสดิการแก่เจ้าหน้าที่และพนักงานภายใน โดยอยู่ในความดูแลของหน่วยพยาบาล สามารถให้บริการเลี้ยงเด็กตั้งแต่แรกเกิด - 3 ปี แบ่งกลุ่มเด็กออกได้ 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1	เด็กแรกเกิด - 1 ½ ปี	จำนวนที่รับได้ 5 คน
ระดับที่ 2	เด็กอายุ 1 ½ - 2 ปี	จำนวนที่รับได้ 12 คน
ระดับที่ 3	เด็กอายุ 2 - 3 ปี	จำนวนที่รับได้ 10 คน

ที่ตั้ง โรงพิมพ์ครุสภา ถ.ลาดพร้าว บางกะปิ กทม. โทร. 538-3033 ต่อ 179

ภาพที่ 2.10 แสดงที่ตั้งสถานเลี้ยงเด็กองค์การคำครุสภา

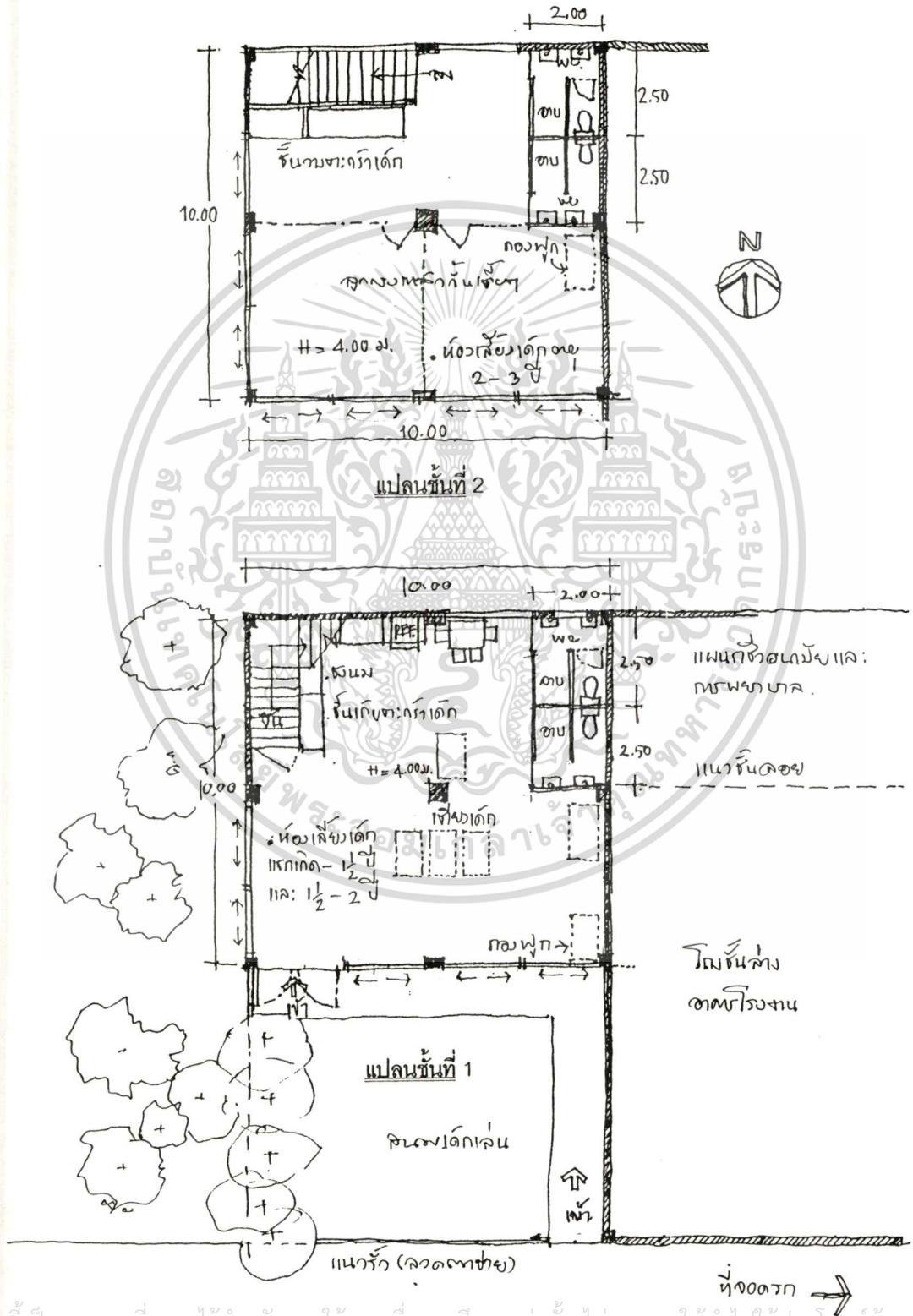
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพแวดล้อมภายนอก ตัวอาคารในส่วนของสถานรับเลี้ยงเด็กเป็นอาคารคอนกรีต 2 ชั้น ซึ่งเป็นส่วนยื่นออกมาจากอาคารโรงงานขนาดความสูง 3 ชั้น อยู่ตอนท้ายของกลุ่มโรงพิมพ์ มีความเงียบสงบ ด้านข้างและด้านหลังมีต้นไม้ให้ร่มเงา ด้านหน้าเป็นลานเด็กเล่นซึ่งจะไม่ค่อยได้ใช้ เพราะไม่ค่อยมีกิจกรรม ทางเดินเข้าสู่อาคารไม่มีหลังคาคลุม

การจัดผังพื้นที่ภายใน การเลี้ยงเด็กจะเลี้ยงรวมในห้องโถงใหญ่ ขนาด 10 x 10 ตร.ม. รวม 2 ชั้น ชั้นล่างจะเลี้ยงเด็กระดับที่ 1 และระดับที่ 2 รวมกัน คืออายุ แรกเกิด - 2 ปี ส่วนชั้นบนจะเลี้ยงเด็กอายุ 2 - 3 ปี ห้องน้ำทั้ง 2 ชั้นเป็นลักษณะห้องน้ำสำหรับผู้ใหญ่ซึ่งไม่ได้มีการดัดแปลงสำหรับเด็ก, ไม่มีส่วนธุรการ เพราะมีขนาดเล็กไม่ยุ่งยาก, ไม่มีห้องพยาบาลเพราะใช้ห้องพยาบาลขององค์การฯ ได้, ไม่มีครัว โดยจะสั่งอาหารประจำมาเลี้ยงเด็ก, ไม่มีส่วนซักผ้า เพราะผู้ปกครองต้องนำกลับไปซัก ซึ่งการจัดผังพื้นที่แสดงไว้ในภาพที่ 2.11, ผังองค์ประกอบแสดงไว้ในภาพที่ 2.12, แสดงการจัดเครื่องใช้ในตารางที่ 2.4

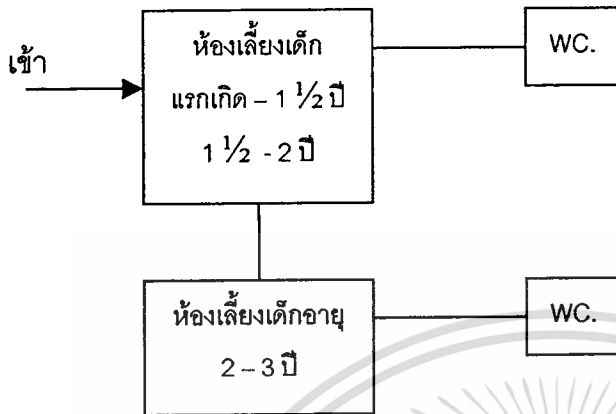
ลักษณะพื้นที่ห้องจะเป็นพื้นกระเบื้องยาง ผนังปูนฉาบเรียบทาสีพร้อมกับแต่งผนังด้วยภาพที่เป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก เพดานเป็นปูนฉาบเรียบทาสี ใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ ชนิด Cool White มีพัดลมเพดาน ไม่มีการใช้เครื่องปรับอากาศ ซึ่งผู้เลี้ยงได้ให้เหตุผลว่ามีส่วนในการแพร่เชื้อโรคระหว่างเด็กได้

ภาพที่ 2.11 แสดงผังการจัดพื้นที่สถานรับเลี้ยงเด็กองค์การคำครุสภา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.12 แสดงผังองค์ประกอบของสถานเลี้ยงเด็กองค์การคำครุสภา

ตารางที่ 2.4 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในสถานเลี้ยงเด็กองค์การคำครุสภา

บริเวณ	เครื่องใช้	ปัญหาและความต้องการ
1. ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 1/2 ปี, 1 1/2 - 2 ปี (พร้อมห้องน้ำ)	<ul style="list-style-type: none"> -เตียงเด็ก 5 หลัง -ฟูกสำหรับเด็กนอน -ชั้นเก็บตะกร้าของใช้เด็ก -ชั้นวางของทั่วไป -โต๊ะขงนม -ตู้เย็น -โต๊ะทานอาหารที่เลี้ยง 	<ul style="list-style-type: none"> -ห้องน้ำเป็นลักษณะที่ผู้ใหญ่ใช้ไม่เหมาะกับการเลี้ยงเด็ก, คับแคบ, การอาบน้ำเด็กอ่อนต้องใช้กะละมัง โดยพี่เลี้ยงนั่งกับพื้นหน้าประตู และยังมีเครื่องทำน้ำอุ่น
2. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 2-3 ปี	<ul style="list-style-type: none"> -ฟูกสำหรับเด็กนอน -ชั้นเก็บตะกร้าของใช้เด็ก -ราวตากผ้าเช็ดตัวเด็ก 	<ul style="list-style-type: none"> -โดยทั่วไปเด็กยังใช้กระโถนในการขับถ่าย แล้วจึงนำไปเทที่ห้องส้วมซึ่งเป็นส้วมสัดส่วนผู้ใหญ่

ปัญหาทั่วไป เนื่องจากสถานเลี้ยงเด็กองค์การคำครุสภา เป็นลักษณะสวัสดิการคิดค่าบริการในอัตราต่ำ ซึ่งพนักงานจะมีรายได้ไม่มาก ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ตลอดจนการปรับปรุงการบริการให้ดีขึ้นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์เด็กเล็กกระทรวงสาธารณสุข

(กรณีศึกษาตัวอย่างเปรียบเทียบที่ 4)

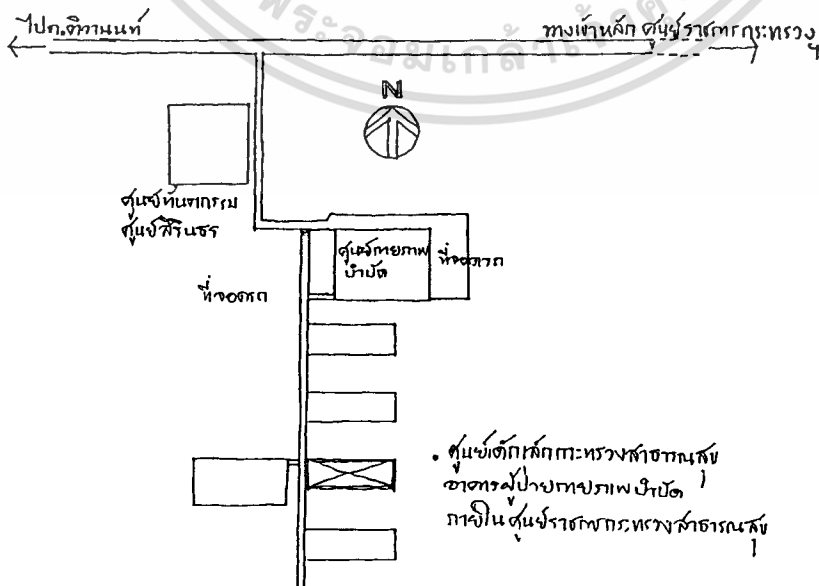
วันที่สำรวจ 26 กันยายน 2539

การดำเนินการ ศูนย์เด็กเล็กกระทรวงสาธารณสุข เป็นสถานรับเลี้ยงเด็กที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นสวัสดิการสำหรับข้าราชการในศูนย์ราชการกระทรวงสาธารณสุข นนทบุรี โดยอยู่ภายใต้การบริหารของสำนักอนามัยครอบครัว กรมอนามัย และยังสามารถให้บริการแก่บุตรหลานบุคคลภายนอกด้วย สามารถให้บริการเลี้ยงเด็กตั้งแต่แรกเกิด - 3 ปี แบ่งกลุ่มเด็กออกได้ 3 ระดับ คือ

- ระดับที่ 1 เด็กแรกเกิด(3 เดือน) - 1 ปี 1 ห้อง จำนวน 12 คน
 - ระดับที่ 2 เด็กอายุ 1-2 ปี 1 ห้อง จำนวน 20 คน
 - ระดับที่ 3 เด็กอายุ 2-3 ปี 1 ห้อง จำนวน 20 คน
- เด็กระดับที่ 2 และ 3 จะเลี้ยงรวมในห้องเดียวกัน

ที่ตั้ง อาคารผู้ช่วยศูนย์กายภาพบำบัดภายในศูนย์ราชการกระทรวงสาธารณสุข ซอย ร.พ.บำราศฯ ถ.ติวานนท์ จ.นนทบุรี โทร. 590-4033

ภาพที่ 2.13 แสดงที่ตั้งศูนย์เด็กเล็กกระทรวงสาธารณสุข

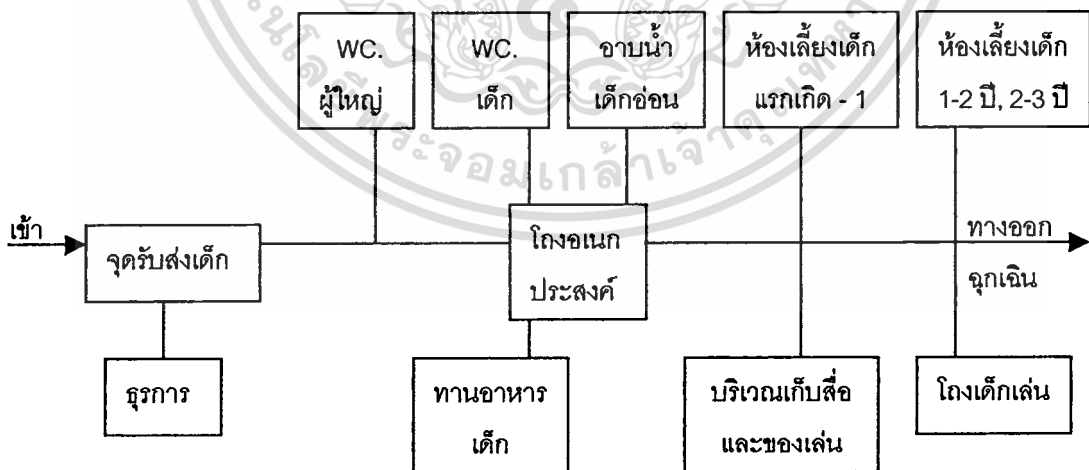
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพแวดล้อมภายนอก ตัวอาคารที่ตั้งเป็นลักษณะอาคารผู้ป่วยขนาด 2 ชั้น ศูนย์เด็กเล็ก กระจกวงสาธาธาณสุขจะใช้พื้นที่ชั้นล่าง สภาพทั่วไปจะเป็นกลุ่มอาคารสร้างขึ้นใหม่ในพื้นที่โล่งๆ ต้นไม้ยังมีน้อยมีหญ้าปกคลุม สภาพอากาศดี มีลมพัดผ่าน ไม่ร้อน และได้รับแสงสว่างจากธรรมชาติเพียงพอ มีความเงียบสงบดี

การจัดผังพื้นที่ภายใน ลักษณะพื้นที่ภายในศูนย์เด็กเล็ก จะเป็นลักษณะของห้องพักผู้ป่วยรวมของอาคารที่เป็นอยู่เดิม มีการจัดแบ่งห้องด้วยผนังผิวลามิเนตและกระจกใส โดยแบ่งเป็น 2 ห้อง ได้แก่ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 ปี, และห้องเลี้ยงเด็ก 1 - 2 ปี, 2 - 3 ปี ซึ่งเลี้ยงรวมกัน ส่วนบริเวณอื่นๆ จะใช้เฟอร์นิเจอร์เป็นตัวกั้นพื้นที่ โดยแสดงการจัดผังพื้นที่ไว้ในภาพที่ 2.14 , แสดงผังองค์ประกอบไว้ในภาพที่ 2.15 และแสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในตารางที่ 1.5

วัสดุพื้นห้องเป็นพรมไวนิล ผนังทั่วไปเป็นผนังปูนฉาบเรียบทาสี หน้าต่างบานเปิด กระจกใส เพดานปูนฉาบเรียบทาสี(ไม่มีฝ้า) ติดหลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดฝังในฝัก มีตะแกรงกรองแสง มีพัดลมเพดาน ส่วนในห้องเลี้ยงจะติดตั้งเครื่องปรับอากาศ

ภาพที่ 2.15 แสดงผังองค์ประกอบศูนย์เด็กเล็กกระทรวงสาธารณสุข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.5 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ศูนย์เด็กเล็กกระทรวงสาธารณสุข

บริเวณ	เครื่องใช้	ปัญหาและความต้องการ
1. ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 ปี	- ฟูกสำหรับเด็ก - ชั้นวางตะกร้าของใช้เด็ก	
2. ห้องเลี้ยงเด็ก 1 - 2 ปี, 2 - 3 ปี	- ฟูกสำหรับเด็ก - ชั้นวางตะกร้าของใช้เด็ก	
3. บริเวณโถงหน้าห้องน้ำ	- อ่างอาบน้ำเด็กโลหะเคลือบสีมีเบาะวางเด็ก 2 หลุม - อ่างอาบน้ำเด็กเซรามิก 1 ใบ ลักษณะเหมือนอ่างล้างหน้าชนิดนั่งบนขาเซรามิก แต่มีขนาดใหญ่ที่สามารถให้เด็กนั่งได้ - เครื่องทำน้ำอุ่น - ไต้ะขงนม พร้อมกระติกน้ำร้อนไฟฟ้าหม้อน้ำเย็น	
4. ห้องน้ำเด็ก	- ห้องส้วม โถสุขภัณฑ์เด็ก 4 ที่ โถปัสสาวะชาย 2 ที่ - ห้องอาบน้ำ อ่างอาบน้ำผู้ใหญ่ 1 ใบ พร้อมถังเก็บน้ำสำรอง และฝักบัวอาบน้ำอ่อน	- อ่างอาบน้ำผู้ใหญ่ไม่เหมาะสมกับการใช้ของเด็ก จะเป็นที่เก็บน้ำ - โถปัสสาวะชายยังไม่เหมาะสมกับการใช้สำหรับเด็ก
5. บริเวณทานอาหารเด็ก	- เคาน์เตอร์เก็บของตอนบนเป็นที่เตรียมอาหาร - ไต้ะเก้าอี้สำหรับเด็กทานอาหาร	
6. บริเวณเก็บเสื้อผ้าและของเล่น	- ตู้เหล็กเก็บเอกสารชนิดบานเปิดกระจกใส	
7. ห้องน้ำ ที่เลี้ยงเจ้าหน้าที่	- สุขภัณฑ์ต่างๆ ไป	
8. ห้องธุรการ	- ไต้ะ, ชุดสำนักงาน, ตู้เก็บของ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปกรอบทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีผู้ศึกษาไว้ก่อนแล้วนั้น สามารถสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการได้ดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานเป็นหลัก เพื่อช่วยเหลือพ่อแม่ของเด็ก ผู้ปกครอง ในการเลี้ยงดูที่ถูกต้องเหมาะสม ให้ความรักความอบอุ่น ในเวลาที่พ่อแม่ต้องทำงานในเวลากลางวัน ซึ่งแม่สามารถมาให้นมลูกได้ด้วย การใช้สถานที่มักคับแคบอาคารที่มีอยู่มาใช้ ต้นทุนการจัดตั้งต้องไม่สิ้นเปลือง หากมีทุนมากก็ก่อสร้างอาคารใหม่ได้ แต่ต้องเก็บค่าบริการไม่แพง เมื่อใดที่จำนวนเด็กภายในหน่วยงานลดลงก็สามารถรับเด็กจากภายนอกเข้าเสริมเพื่อให้มีรายได้เลี้ยงตัวเอง

2. การเดินทางต้องมีความสะดวก พ่อแม่สามารถสามารถไปดูแลลูกได้ในเวลาว่าง อยู่ใกล้หน่วยงานทางการแพทย์ ที่ตั้งจะต้องห่างไกลจากมลพิษ ทั้งทางด้านเสียง กลิ่น การสั่นสะเทือน น้ำขัง ไม่อยู่ใกล้สภาพสถาน ไม่มีสัตว์นำโรค ไม่มีความแออัดเกินไป และมีสาธารณูปโภคที่ดี

3. พิจารณาปัจจัยด้านพัฒนาการเด็กที่เปลี่ยนไปในแต่ละวัย จะเป็นสิ่งช่วยบ่งบอกความต้องการของเด็กในการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันออกไปเป็นช่วงๆ เด็กแต่ละคนจะมีพัฒนาการที่ช้าเร็วต่างกันไป แต่ก็สามารถแบ่งแยกกลุ่มเด็กเพื่อจัดเป็นห้อง ในการเลี้ยงดูได้เป็นช่วงคร่าวๆ ดังนี้

-กลุ่มเด็กอายุแรกเกิด - 6 เดือน นอนเป็นส่วนใหญ่ ไม่ต้องการการรบกวน ต้องให้นมตลอด ยังไม่ต้องใช้ห้องน้ำ

-กลุ่มเด็กอายุ 6 - 12 เดือน คลานได้แล้วจะใช้พื้นที่มากขึ้น แต่ยังช่วยตัวเองไม่ได้มาก บางคนเริ่มหย่านม เริ่มทานอาหารเสริมซึ่งต้องบด เริ่มกินนมจากแก้ว นอนน้อยลงบ้าง ใช้กระโถนหรือใช้ห้องน้ำยังไม่ได้

-กลุ่มเด็กอายุ 1 ปี - 2 ปี เป็นช่วงเดินได้ วิ่งได้ มีของเล่นมากขึ้น เริ่มใช้ห้องน้ำได้ อาจจะใช้กระโถนก่อนในระยะแรก เริ่มใช้โต๊ะทานอาหารได้

- กลุ่มเด็กอายุ 2 - 4 ปี เริ่มเรียนแบบชีวิตจริง พัฒนาการใกล้เคียงเด็กอนุบาล จะต้องจัดเตรียมสถานที่เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ มีลานเด็กให้เด็กเล่น

4. การจัดเตรียมอาคารสถานที่ สามารถกระทำได้ 2 วิธี คือ

- การก่อสร้างอาคารใหม่ขึ้นมาโดยเฉพาะ
- การปรับปรุงดัดแปลงพื้นที่ในอาคารเดิมที่มีอยู่แล้ว

มีเงื่อนไขที่เงินทุน ที่ดิน และตัวอาคาร ว่ามีความพร้อมอยู่เพียงใด ต้องไม่ผลกระทบให้กับผู้ใช้บริการ อัตราค่าบริการต้องไม่สูง ผู้ใหญ่และเด็กสามารถอาศัยอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กได้อย่างสะดวกสบาย ถูกสุขลักษณะ โดยมีส่วนประกอบและปัจจัยต่างๆ ได้แก่

4.1 มีป้ายชื่อเด่นชัด มีทางเข้าออกชัดเจน

4.2 มีรั้วหรือแนวป้องกันความปลอดภัยแก่เด็ก

4.3 มีช่องทางการเคลื่อนย้ายในยามฉุกเฉิน

4.4 มีห้องต่างๆ ได้แก่

- บริเวณจุดรับ-ส่งเด็ก

- บริเวณสำนักงานธุรการที่สามารถมองเห็นกิจกรรมภายในได้

- ห้องนอนเด็กหรือห้องเลี้ยงเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 2 ปี ที่มีพื้นที่ 1.65 ตร.ม.

(ประมาณ 1 x 1.65 ม. หรือ 1.28 x 1.28 ม.) ปริมาตรเนื้อที่ 4.94 ลบ.ม. / เด็ก 1 คน (ประมาณ 1 x 1.65 ม. x สูง 3.00 ม.)

- ห้องนอนเด็กหรือห้องเลี้ยงเด็กที่มีอายุ 2-4 ปี ต้องมีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 1.94 ตร.ม. / เด็ก 1 คน (ประมาณ 1.40 x 1.40 ม.) และมีปริมาตรห้องไม่ต่ำกว่า 5.94 ลบ.ม. / เด็ก 1 คน (ประมาณ 1.40 x 1.40 x สูง 3.00 ม.)

- ห้องพักเด็กป่วย ใช้พื้นที่ 3.5 ตร.ม./ เด็ก 1 คน สำหรับเด็กป่วย 2-3 คน และใช้พื้นที่ 2.5 ตร.ม./ เด็ก 1 คน สำหรับเด็กป่วย 4-5 คน

- ห้องพักรักษาพยาบาล สำหรับเตรียมตัวเปลี่ยนชุดทำงาน

- ห้องครัว, เตรียมอาหารใช้พื้นที่ดังนี้คือ 10 ตร.ม./ จำนวนเด็ก 20 คน,

30 ตร.ม./ จำนวนเด็ก 60 คน, 60 ตร.ม./ จำนวนเด็ก 120 คน, 110 ตร.ม./ จำนวนเด็ก 240 คน หรือสามารถเฉลี่ยได้ 0.5 ตร.ม./เด็ก 1 คน

- บริเวณซักล้าง, รีดผ้า ใช้พื้นที่ 0.025 ตร.ม./ จำนวนเด็ก 1 คน

- ที่อาบน้ำเด็กอ่อน อ่างอาบน้ำพร้อมพุกแต่งตัวเด็ก 1 ที่ / เด็ก 10 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ที่อาบน้ำเด็กเล็ก 1 ที่ / เด็ก 20 คน พร้อมฝักบัว
- ห้องส้วมเด็ก โถส้วมเด็ก 1 ที่ / เด็ก 10-20 คน
- ที่ล้างมือ 1 ที่ / เด็ก 10-20 คน
- พื้นที่เด็กเล่นนอกห้องเลี้ยง 2 ตร.ม./ เด็ก 1 คน
- พื้นที่เก็บของใช้บริเวณธุรการ 0.05 ตร.ม./ จำนวนเด็ก 1 คน
- พื้นที่เก็บของใช้บริเวณห้องเลี้ยงเด็ก 0.36 ตร.ม./ จำนวนเด็ก 1 คน
- พื้นที่เก็บของใช้ทั่วไป 0.20 ตร.ม./ จำนวนเด็ก 1 คน

4.5 ลักษณะสภาพแวดล้อมภายใน

-ต้องมีแสงสว่างตามธรรมชาติที่สว่างพอที่จะอ่านหนังสือได้ชัด ความสว่างควรอยู่ที่ 106-220 ลักซ์ สามารถรับแสงแดดอ่อนๆ ตอนเช้าได้บ้าง ห้องจะต้องมีช่องแสง หน้าต่างที่สามารถถ่ายเทอากาศรับลมธรรมชาติ โดยคิดเป็นพื้นที่ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง

-ต้องมีอุณหภูมิที่ไม่เย็นหรือร้อนเกินไป ควรีอุณหภูมิประมาณ 22-27° C

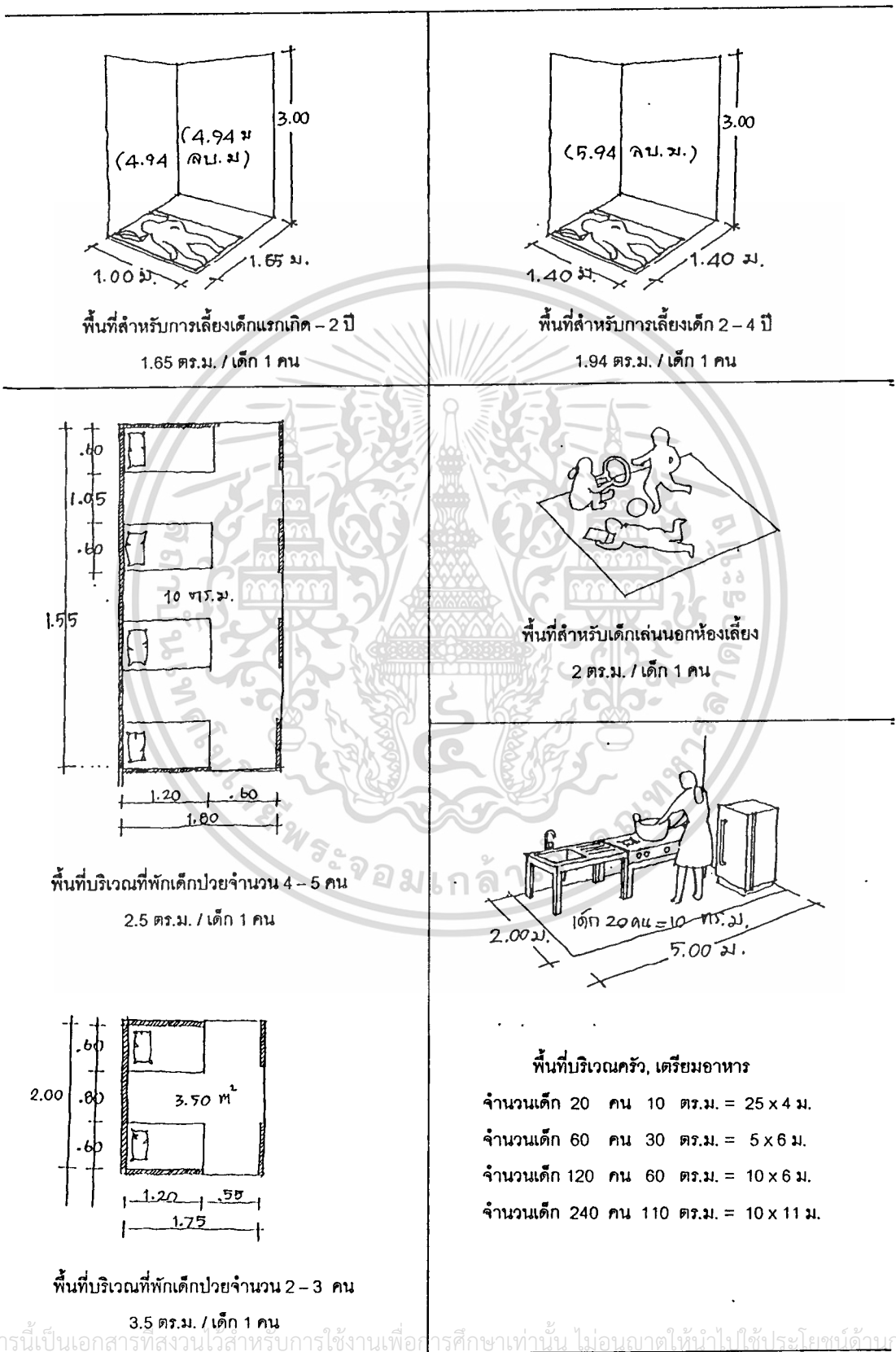
-วัสดุพื้นจะต้องไม่ลื่น

-การออกแบบต้องคำนึงถึงขนาดสัดส่วนที่เหมาะสมกับขอบเขตความสามารถของเด็ก ภายในห้องจะต้องมีเฟอร์นิเจอร์ที่เหมาะสม มีการจัดเก็บที่นอนเป็นระเบียบ มีตู้หรือที่เก็บของเล่น โดยให้เด็กฝึกเก็บเองได้, ของใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่อาจเป็นอันตราย ต้องพ้นมือเด็ก สุขภัณฑ์ อ่างล้างมือ ที่ตักน้ำต้องให้เด็กใช้เองได้

4.6 ระบบอุปกรณ์สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก เป็นสิ่งที่จะช่วยแก้ไขหรือปรับสภาพแวดล้อมภายในที่ยังไม่เหมาะสมให้ดีขึ้น ได้แก่ ระบบแสงไฟฟ้า ระบบปรับอากาศ ระบบป้องกันเพลิงไหม้

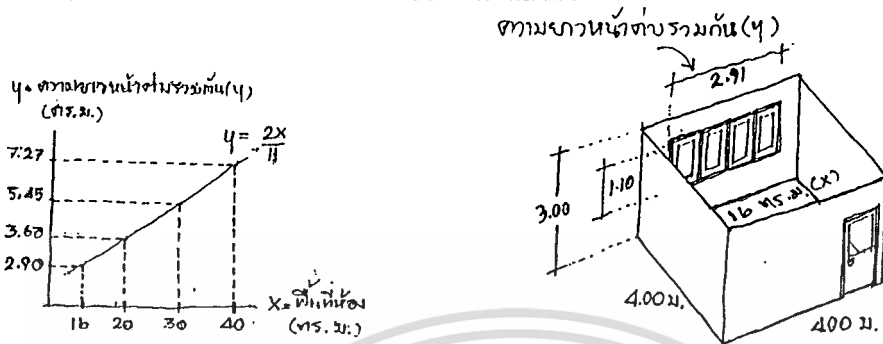
4.7 บรรยากาศของสถานรับเลี้ยงเด็ก ควรจัดสิ่งแวดล้อมให้เป็นธรรมชาติที่สุด เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์จริงจากธรรมชาติ ควรสร้างความประทับใจให้กับผู้ผ่านไปมา ผู้คนสามารถมองเห็นกิจกรรมภายในได้บ้าง และให้เด็กสามารถเรียนรู้กิจกรรมภายนอกบ้างเช่นกันโดยไม่เป็นอันตรายหรือรบกวนเด็ก ห้องเลี้ยงควรเป็นบรรยากาศคล้ายบ้าน ที่ให้เด็กใช้ชีวิตร่วมกันเป็นสถานที่ฝึกเด็กได้

ภาพที่ 2.16 แสดงการใช้พื้นที่บริเวณที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงเด็ก

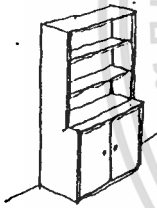

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้วยการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

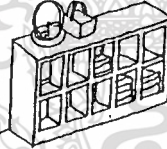
ภาพที่ 2.16 (ต่อ)

ห้องเลี้ยงเด็กต้องมีช่องแสง - หน้าต่างที่สามารถรับแสง, ลมธรรมชาติ คิดเป็นพื้นที่ประมาณ 20 % ของพื้นที่ห้อง

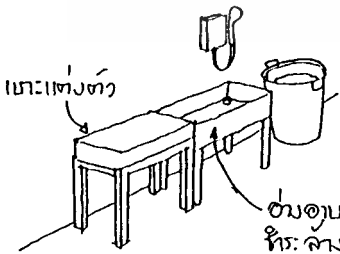
พื้นที่เก็บของทั่วไป 0.20 ตร.ม / เด็ก 1 คน
4 ตร.ม. หรือ 2 x 2 ม. / เด็ก 20 คน

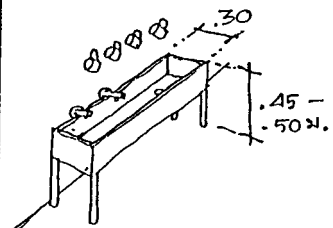
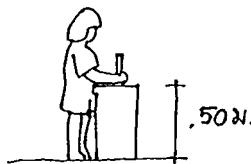
พื้นที่เก็บของใช้บริเวณห้องเลี้ยงเด็ก 7.2 ตร.ม. / เด็ก 20 คน
หรือ 2.4 x 3.00 ม.

พื้นที่เก็บของบริเวณธุรการ 1 ตร.ม. / เด็ก 20 คน หรือตู้เก็บของขนาดกว้าง 0.40 x ยาว 2.5 ม.

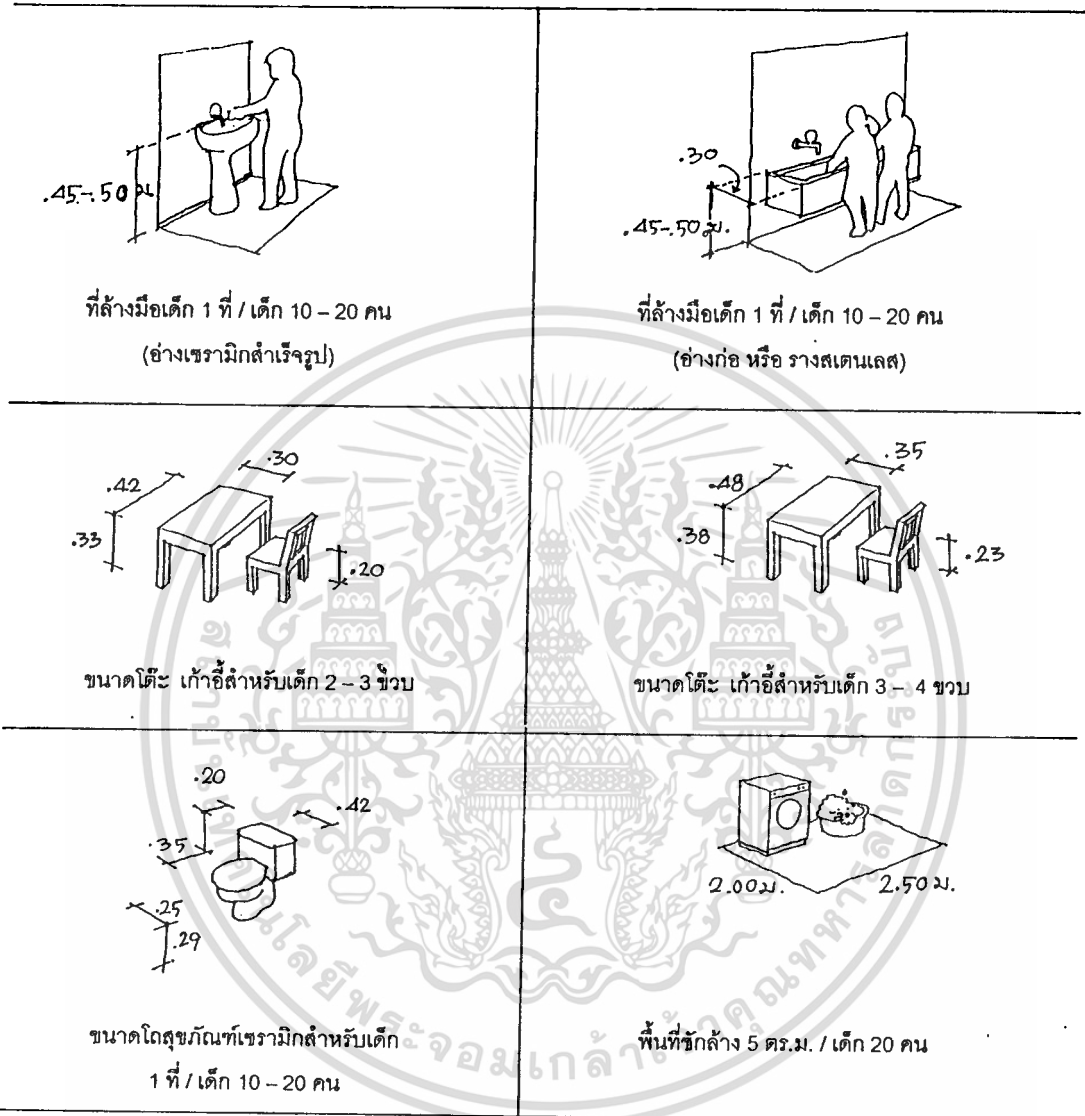
ที่อาบน้ำเด็กอ่อน 1 ที่ / เด็ก 10 คน

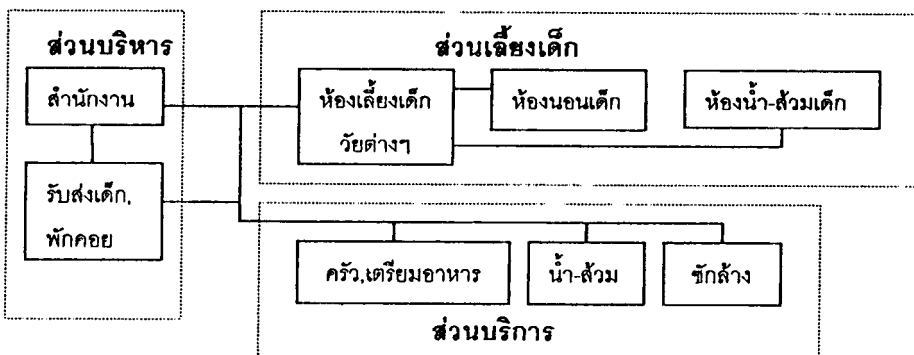
บริเวณดื่มน้ำเด็ก 1 ที่ / เด็ก 10 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.16 (ต่อ)

ภาพที่ 2.17 แสดงผังองค์ประกอบของสถานรับเลี้ยงเด็ก (กรณีศึกษาตัวอย่างเปรียบเทียบ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงสภาพแวดล้อมภายใน ที่เหมาะสมสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ เป็นการสำรวจตามสภาพข้อเท็จจริงที่ปรากฏ (พ.ศ.2537) โดยมีการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.1 ขั้นตอนการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลทางเอกสาร โดยศึกษาจากตำรา รายงาน การวิจัย ฯลฯ ที่ได้มีผู้ทำการศึกษาไว้แล้วก่อนหน้านี้ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยแรกเกิด - 3,4 ปี ตลอดจนแนวคิดในการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กวัยดังกล่าว (ซึ่งได้กล่าวถึงในบทที่ผ่านมา) ได้แก่

-ลักษณะทั่วไปของสถานรับเลี้ยงเด็กตามความต้องการของสังคมในปัจจุบัน, ลักษณะการแบ่งประเภทของสถานรับเลี้ยงเด็ก

-พัฒนาการของเด็กวัยแรกเกิด - 3,4 ปี ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เนื้อที่ของสถานรับเลี้ยงเด็ก

-เกณฑ์ ข้อกำหนด มาตรฐาน สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก การจัดบุคลากร องค์ประกอบของสถานรับเลี้ยงเด็ก ข้อมูลสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เช่น พื้นที่ วัสดุ อุปกรณ์ ฯลฯ

-แนวคิดของนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องและนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก

2. สำรวจข้อมูลเบื้องต้น เป็นการศึกษาอย่างกว้างๆ ถึงลักษณะทั่วไป และจำนวนของสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีอยู่ในหน่วยราชการและเอกชน ที่มีการเลี้ยงเด็กตั้งแต่วัยแรกเกิด - 3,4 ปี ซึ่งเป็นวัยก่อนเข้าชั้นอนุบาลหรือก่อนเข้าชั้นเด็กเล็ก โดยสืบเสาะข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงเด็ก หรือผู้ที่มีประสบการณ์ในการให้บริการมาก่อน ตลอดจนสอบถามจากผู้ปฏิบัติงานในสถานรับเลี้ยงเด็กที่จะนำมาเป็นกรณีศึกษาตัวอย่างเปรียบเทียบแต่ละแห่ง

3. จากการสำรวจสอบถาม จากสถานรับเลี้ยงเด็กที่เป็นกรณีศึกษาตัวอย่าง พบว่ามีสถานเลี้ยงเด็กของหน่วยงานราชการในเขตกรุงเทพมหานคร ที่รับเลี้ยงเด็กตั้งแต่แรกเกิด(หรือหลังคลอดบุตร) ถึง 3,4 ปี เท่าที่สำรวจพบมีการดำเนินการอย่างชัดเจนอยู่ 5 แห่งในเวลานั้น (พ.ศ. 2537) ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็กโรงพยาบาลเด็ก เป็นสถานรับเลี้ยงเด็กในความดูแลของโรงพยาบาลเด็ก กระทรวงสาธารณสุข ถ.ราชวิถี เขตพญาไท กรุงเทพฯ

-หน่วยพัฒนาการเด็กโรงพยาบาลศิริราช เป็นสถานรับเลี้ยงเด็กสวัสดิการแก่แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล โดยอยู่ในความดูแลของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลมหาวิทยาลัยมหิดล ถ.พราวณิก เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ

-ศูนย์พัฒนาและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ภายในบริเวณพื้นที่ของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ของกรมการแพทย์ทหารบก ถ.ราชวิถี เขตพญาไท กรุงเทพฯ โดยอยู่ในความอุปถัมภ์ของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าและมูลนิธิท่านผู้หญิงประภาศรี กำลังเอก

-สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ภายในบริเวณพื้นที่โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า ถ.ตากสิน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ โดยขึ้นตรงกับผู้บัญชาการทหารเรือ ในฐานะประธานกรรมการสวัสดิการภายในกองทัพเรือ และอยู่ในความดูแลของสมาคมภริยาทหารเรือ

-ห้องหูน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลในสังกัดกรมอนามัย

4. การสร้างเครื่องมือสำรวจและบันทึกข้อมูล เป็นการนำข้อมูลเบื้องต้นจากข้อที่ 2 นำมารวมสรุป จัดสร้างเป็นแบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปหาข้อมูลรายละเอียดจากสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการทั้ง 5 แห่ง

แบบสังเกตสภาพแวดล้อม เป็นการสำรวจตามสภาพที่ตั้งที่เป็นอยู่ (SITE SURVEY) ได้แก่ การสำรวจลักษณะบริเวณใช้สอย เฟอร์นิเจอร์ อุปกรณ์เครื่องใช้อำนวยความสะดวกตามความจำเป็น การใช้วัสดุพื้น ผนัง เพดาน สี พื้นผิว การวัดขนาดพื้นที่ การจัดผังองค์ประกอบ พร้อมทั้งจัดทำแบบร่างบันทึกทางสถาปัตยกรรม และบันทึกด้วยภาพถ่าย ตามลำดับดังนี้ (ดูแบบสำรวจสภาพแวดล้อมภายในภาคผนวก ก)

-ลักษณะสภาพที่ตั้ง ได้แก่ ตำแหน่งที่ตั้ง ทิศที่ตั้ง สภาพแวดล้อมรอบๆ อาคาร และการเดินทางเข้าสู่ที่ตั้ง

-ส่วนธุรการ,บริหาร ได้แก่ บริเวณที่รับส่งเด็ก, บริเวณติดต่องาน, ที่ทำงานธุรการ, บริเวณพักคอยสำหรับผู้มาติดต่อ บริเวณที่ใช้เป็นที่ประชุม

-ส่วนเลี้ยงเด็ก ได้แก่

ห้องเลี้ยงเด็กวัยต่างๆ ประกอบด้วย บริเวณที่เด็กนอน เล่น อาบน้ำชำระร่างกาย บริเวณชงนม และที่เก็บอุปกรณ์ของใช้สำหรับเด็ก

ห้องน้ำเด็ก ได้แก่ ที่อาบน้ำ ที่ขับถ่ายอุจจาระปัสสาวะ หรือสุขภัณฑ์เด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องทานอาหารเด็ก โต๊ะเก้าอี้ ที่เตรียมน้ำดื่ม ที่ล้างมือ ลานเด็กเล่น

-ส่วนบริการ ได้แก่ บริเวณเตรียมอาหาร, ห้องครัว บริเวณประกอบอาหาร, ห้องน้ำสำหรับพี่เลี้ยงเจ้าหน้าที่, ห้องซักล้าง บริเวณซัก ตากหรืออบรีดผ้า, ห้องพักเจ้าหน้าที่ บริเวณเปลี่ยนชุดแต่งตัว ที่เก็บของใช้ส่วนตัว

แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์สอบถามถึงประวัติความเป็นมา เจเนอไซการจัดตั้ง, พฤติกรรม, การประกอบกิจกรรมหรือการปฏิบัติงานของผู้ใช้อาคาร, และสอบถามถึงปัญหาในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมกายภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการโดยสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติเลี้ยงเด็กของแต่ละแห่งที่จะสามารถให้ข้อมูลได้ชัดเจนมากที่สุดและสามารถเป็นผู้ให้คำตอบแทนเด็ก ผู้ปกครอง และผู้ใช้อาคารได้ โดยเลือกสัมภาษณ์จาก

-ผู้บริหาร (หัวหน้า, รองหัวหน้าหน่วย) 1 คน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลครอบคลุมการปฏิบัติงานได้ทั้งหมด

-พี่เลี้ยงเด็ก 2 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลในการเลี้ยงเด็กได้ละเอียด โดยแยกเป็นพี่เลี้ยงเด็กอ่อนช่วงแรกเกิด และพี่เลี้ยงเด็กเล็ก 1 คน

ลักษณะการสัมภาษณ์ จะใช้ทั้งวิธีสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลและแบบกลุ่ม ซึ่งแล้วแต่โอกาส โดยจะครอบคลุมเนื้อหาตั้งแต่ประวัติ เจเนอไซการจัดตั้ง การประกอบกิจกรรม หรือการปฏิบัติงานของผู้ใช้อาคาร ปัญหาการปฏิบัติการณ์เลี้ยงเด็กที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายในของแต่ละบริเวณ

5. การลำดับข้อมูล หลังจากปฏิบัติงานภาคสนาม และรวบรวมข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยจะต้องจัดหมวดหมู่ข้อมูล เพื่อให้สะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

- ลักษณะสภาพที่ตั้ง
- การจัดผังองค์ประกอบ
- ขนาดของพื้นที่แต่ละองค์ประกอบ
- การจัดผังพื้นที่
- การจัดสภาพแวดล้อมภายใน

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยการเปรียบเทียบกับข้อมูลภาคเอกสาร จัดทำตา

ราง, แผนผัง ตีความหาเหตุผล ข้อดีข้อเสียในแต่ละหัวข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 -การนำเสนอผลการวิจัย

1. เสนอแนวทาง แนวคิดในการจัดพื้นที่ใช้สอย การจัดองค์ประกอบ การจัดสภาพแวดล้อมภายในที่เหมาะสม สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ
2. เสนอเกณฑ์ (Criteria) เพื่อเป็นแนวทางการออกแบบ (Design Guide) สภาพแวดล้อมภายใน สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ พร้อมภาพประกอบ

3.4 ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ

ในการศึกษานี้ได้ทำการสำรวจหาข้อมูลสภาพแวดล้อมภายในสถานรับเลี้ยงเด็กที่จัดตั้งขึ้นในหน่วยราชการ ในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 5 แห่ง ได้แก่

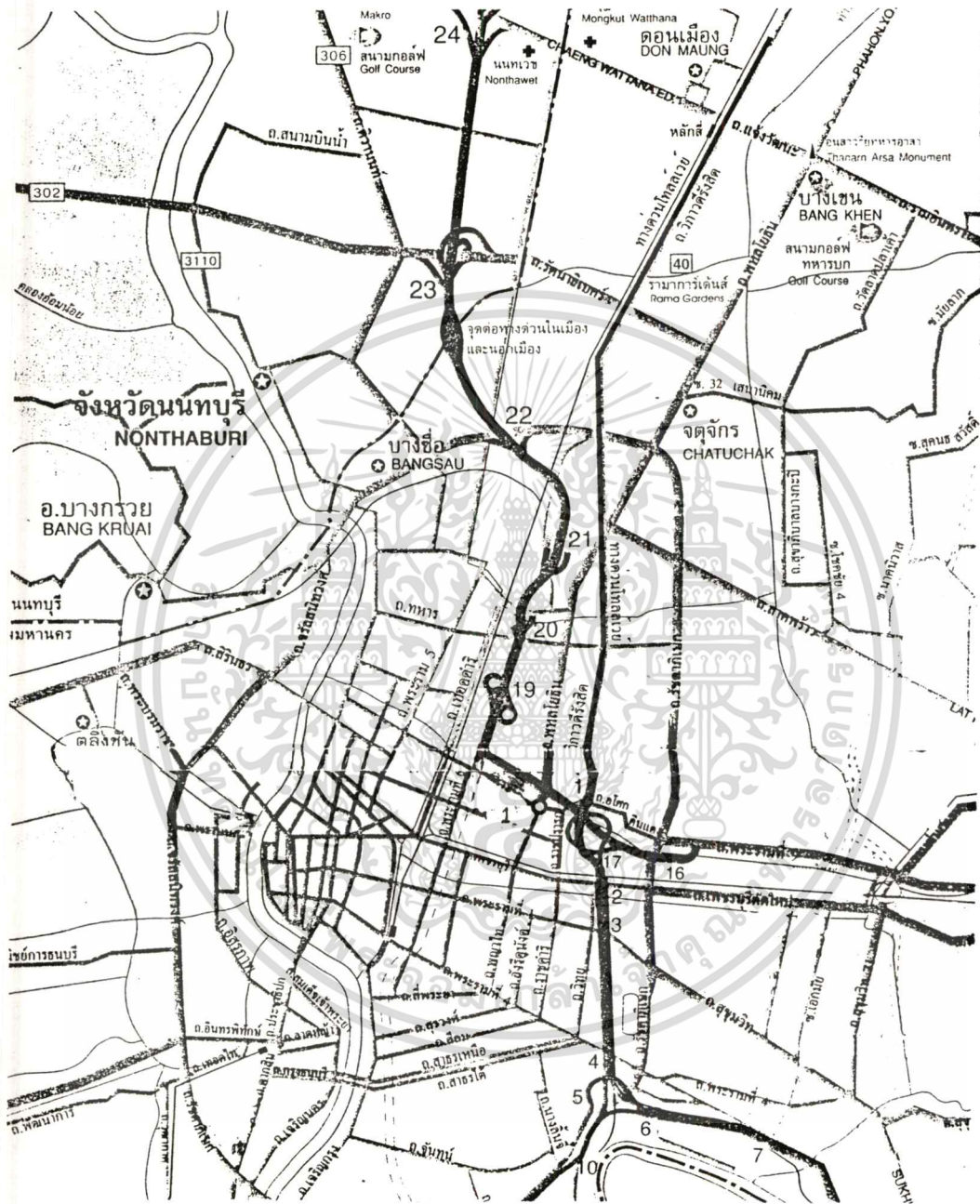
1. หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็กโรงพยาบาลเด็ก
2. หน่วยพัฒนาการเด็กโรงพยาบาลศิริราช
3. ศูนย์พัฒนาและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ภายในเขตโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
4. สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ภายในเขตโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า
5. ห้องหูน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน กรุงเทพฯ

ลักษณะของการสำรวจหาข้อมูลจะเป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมของสถานรับเลี้ยงเด็กของแต่ละแห่ง ได้แก่

1. ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมภายนอก
2. การจัดผังพื้นที่ภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก การจัดองค์ประกอบและการใช้พื้นที่
3. ลักษณะสภาพแวดล้อมภายในห้องเลี้ยงเด็ก ได้แก่
 - การจัดผังการใช้เนื้อที่ ผังหน้าต่าง ประตู ช่องแสง เพดาน
 - การใช้วัสดุ พื้น ผนัง เพดาน สี พื้นผิว
 - อุปกรณ์, เครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการเลี้ยงเด็ก
 - ระบบสภาพแวดล้อมภายใน เช่น ระบบปรับอากาศ การใช้แสง การป้องกันไฟ
4. พฤติกรรมของผู้ใช้สถานที่ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ พี่เลี้ยงเด็ก แม่บ้าน หัวหน้า ผู้ปกครอง เด็ก ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงเด็ก

ข้อมูลจากการสำรวจสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการแต่ละแห่งจะมีทั้งความแตกต่างและคล้ายคลึงกันตามลักษณะต่อไปนี้

ภาพที่ 3.1 แสดงที่ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการในเขตกรุงเทพฯ ทั้ง 5 แห่ง

1. หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก
2. หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช
3. ศูนย์พัฒนาและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ภายในเขตโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
4. สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ภายในเขตโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า
5. ห้องหอน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่ให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.1 หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก

สำรวจเมื่อ 30 กันยายน 2539

ถ่ายภาพเมื่อ 30 กันยายน 2539

เจ้าของ โรงพยาบาลเด็ก

เริ่มดำเนินการ วันที่ 1 พ.ค. 2526 รับเด็กครั้งแรก 3 คน เปิดบริการตั้งแต่ 7.00 - 16.30 น. โดยนำพื้นที่ส่วนหนึ่งของชั้นที่ 3 มาปรับปรุงใช้งาน ค่าใช้จ่ายบางส่วนสามารถพึ่งพาจากโรงพยาบาลได้ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ฝ้าบุพื้นนอน ซึ่งกำไรที่ได้ยังพอเลี้ยงตัวเอง การเก็บค่าบริการยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำ สำหรับบุคคลภายใน 1,200 บาท / เดือน บุคคลภายนอก 2,000 บาท / เดือน

จุดประสงค์ของการจัดตั้ง

1. ช่วยเหลือผู้ปกครองซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล แพทย์ ของโรงพยาบาลเด็กในการดูแลลูกช่วงเวลากลางวัน ขณะที่พ่อแม่ต้องทำงาน และให้บริการแก่บุคคลภายนอก
2. ส่งเสริมให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้อง พร้อมกับเป็นการส่งเสริมพัฒนาการ
3. เป็นสถานรับเลี้ยงเด็กตัวอย่าง สำหรับผู้สนใจ, เป็นสถานที่ศึกษาวิจัยสำหรับแพทย์พยาบาล และนักเรียนพยาบาลของโรงพยาบาลเด็ก

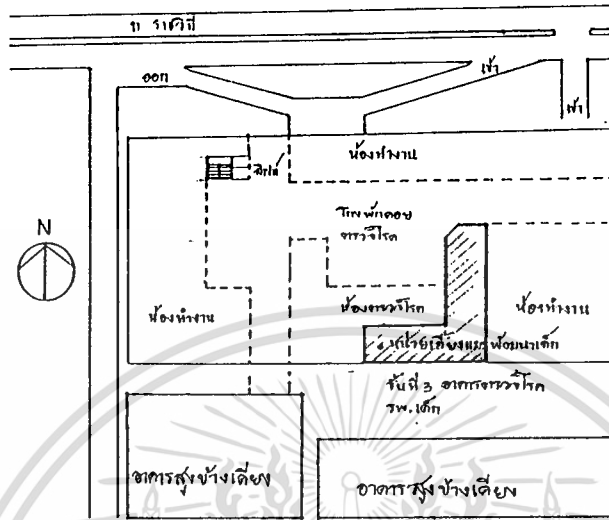
การรับเด็ก

สามารถรับเด็กได้ 40 คน โดยแบ่งเด็กออกเป็น 2 ระดับ

1. กลุ่มเด็กอายุแรกเกิด - 1 ปี 1 ห้องๆ ละ 20 คน
2. กลุ่มเด็กอายุ 1 ปี - 3 ปี 1 ห้องๆ ละ 20 คน

ที่ตั้ง ชั้น 3 อาคารตรวจโรค โรงพยาบาลเด็ก ถ.ราชวิถี พญาไท กรุงเทพฯ ที่ตั้งของอาคารตั้งอยู่ริมถนนราชวิถี มีความหนาแน่นของยวดยานและผู้สัญจรผ่านไปมา ด้านข้างเป็นอาคารของหน่วยงานราชการใกล้เคียง ด้านหลังเป็นอาคารสูงของโรงพยาบาล ดังแสดงในภาพที่ 3.2

ภาพที่ 3.2 แสดงที่ตั้งหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก

สภาพแวดล้อมภายนอก ที่ตั้งของหน่วยรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก อยู่บนชั้นที่ 3 อยู่ถัดจากโถงตรวจโรคเข้าไปด้านใน มีด้านที่ติดภายนอกอาคาร 1 ด้าน คือทางทิศใต้ สามารถเปิดหน้าต่างกระจกใสระบายอากาศได้ แต่แสงและอากาศยังไม่ดีนัก ส่วนอีก 3 ด้านติดกับแผนกข้างเคียงภายในชั้นเดียวกันด้านหน้า

ทางเข้า เข้าทางโถงตรวจโรคเด็กของชั้นที่ 3 (ส่วนเจ้าหน้าที่เข้าทางห้องพักพยาบาลอีกทางหนึ่ง)

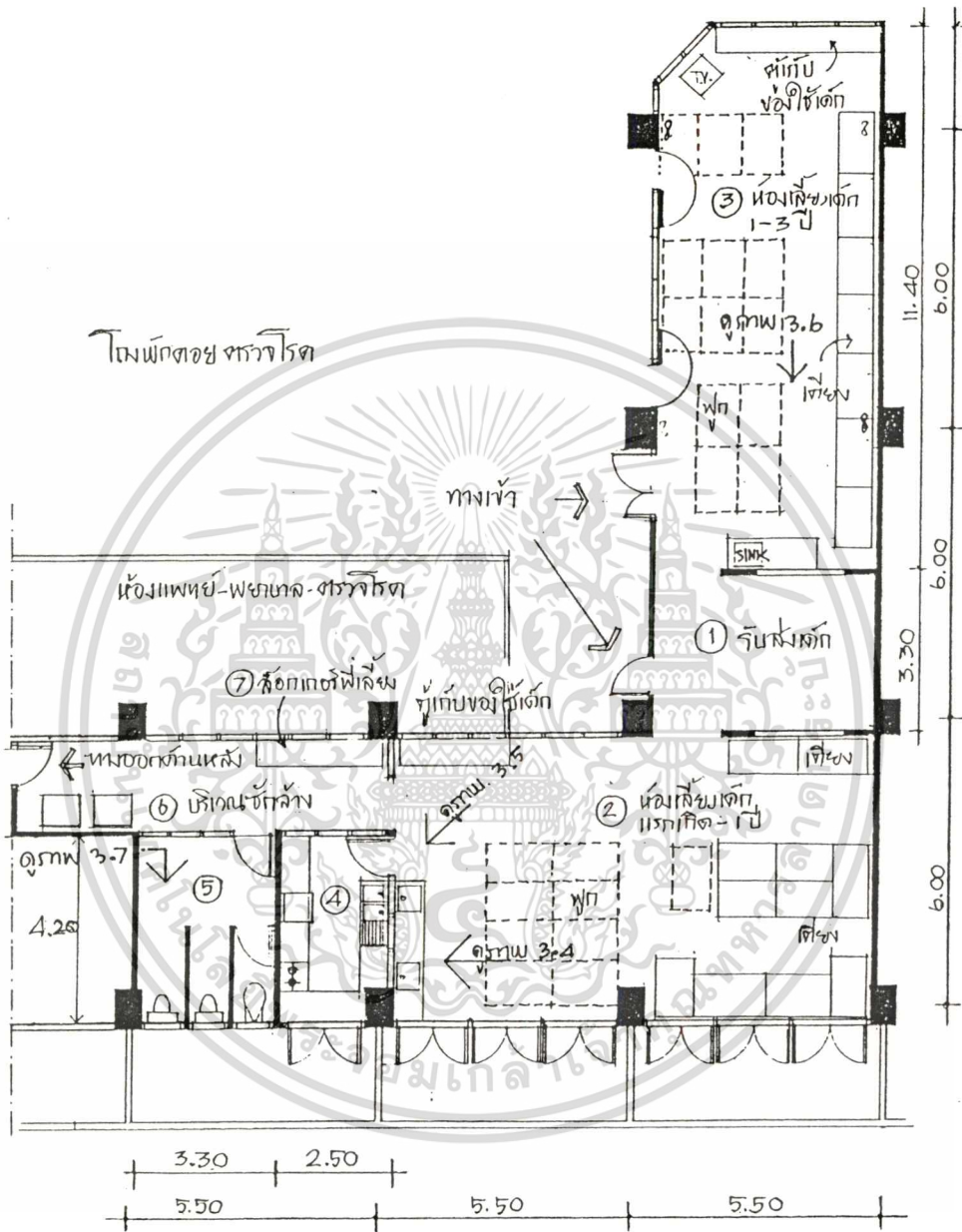
สภาพแวดล้อมภายใน หน่วยนี้จัดตั้งขึ้นภายหลังจากที่ตึกสร้างเสร็จไปแล้ว จึงเป็นลักษณะการปรับปรุงพื้นที่ขึ้นมาใช้ ในหน่วยฯ ยังมีเสียงรบกวนจากภายนอกเข้ามาได้ พื้นที่ภายในเป็นรูปตัว L ไม่มีบริเวณสำนักงานหรือธุรการ เพราะสามารถใช้พื้นที่ทำงานของพยาบาลได้ และไม่มีสนามเด็กเล่น ภายในจัดห้องสำหรับเลี้ยงเด็กได้ 2 ห้อง ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ได้แก่

1. โถงรับ-ส่งเด็ก
2. ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 ปี
3. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1 - 3 ปี
4. ส่วนเตรียมอาหาร
5. ห้องน้ำห้องส้วม
6. ส่วนซักล้าง

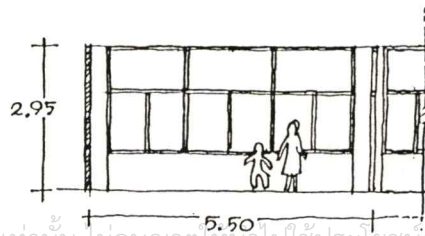
โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.3 แสดงผังการจัดพื้นที่หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก

	บริเวณ	พื้นที่(ตร.ม.)
1	โถงรับส่งเด็ก	9.00
2	ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 ปี	66.00
3	ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1 - 3 ปี	62.70
4	ห้องเตรียมอาหาร	10.50
5	ห้องน้ำ-ส้วม	13.86
6	บริเวณซักล้าง	13.20
7	อื่นๆ	13.74
	รวม	180.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครู ซึ่งงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 วัตถุประสงค์ แสดงความสูงของฝ้าเพดาน
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.4 แสดงห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 ปี

ภาพที่ 3.5 แสดงห้องเตรียมอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.6 แสดงห้องเลี้ยงเด็ก 1 - 3 ปี

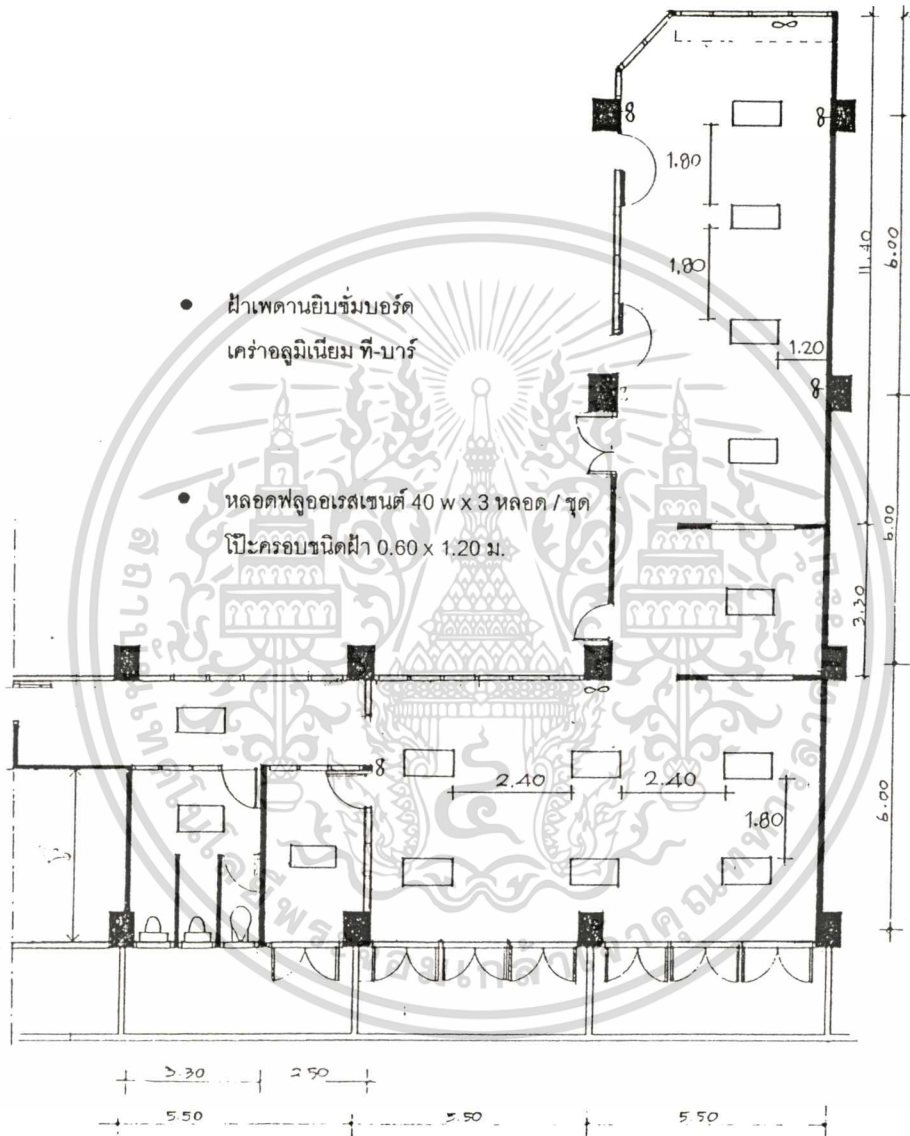

ภาพที่ 3.7 แสดงห้องน้ำเด็ก (รวมกับผู้ใหญ่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.9 แสดงผังไฟฟ้าเพดานหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก

บริเวณ	อุปกรณ์-เครื่องใช้	ลักษณะ	จำนวน	หมายเหตุ
1. โถงรับส่งเด็ก (ห้องพยาบาล เดิม)	-	-		-ไม่ได้ใช้เพราะ อยู่ในโรง พยาบาลอยู่แล้ว
2. ห้องเลี้ยงเด็ก แรกเกิด ถึง 1 ปี	1. เตียงเด็ก	-เตียงมาตรฐานทำจากไม้และเหล็กพร้อม พูกขนาด 0.80 x 1.40 – 1.50 ม.	13	-สำหรับเด็ก นอน
	2. พูกฟองน้ำ	-พองน้ำหุ้มด้วยหนังเทียม ปลอดภัย ขนาด 0.80 x 1.40 – 1.50 ม.	10	-สำหรับเด็กเล่น ฝึกพัฒนาการ
	3. อ่างอาบน้ำ-ชำระล้าง เด็ก	-SINK เซรามิกบนเคาน์เตอร์ขนาด 0.80 x 1.90 x 0.80 ม. กรูกระเบื้องเซรามิก พร้อมตู้เตี้ย	2	-ใช้เป็นที่ขงนม และล้างขวด นมด้วย
	4. เครื่องกรองน้ำ	-สำเร็จรูป	1	-ใช้สำหรับทุก ห้อง
	5. ตู้เก็บของใช้เด็ก	-ชั้นไม้ 0.60 x 2.00 x 1.80 ม.	1	
	6. กระดานป้ายบันทึก	-ไวท์บอร์ดแขวนผนัง 0.60 x 0.90 ม.	1	-บันทึกทั่วไป
	7. ของเล่นชนิดแขวน	-ปลอดภัยสถาน		
	8. ประตูกกรงไม้สำหรับ กันเด็กออกจากห้อง	-ไม้สักสูง 0.80 ม.		-ต้องการให้เป็น ประตูโปร่งมอง เห็นกันได้ เพื่อ กันเสียง
3. ห้องเลี้ยงเด็ก อายุ 1 ปี ถึง 3 ปี	3. เตียงเด็ก	-เตียงมาตรฐานทำจากไม้และเหล็กพร้อม พูกขนาด 0.80 x 1.40 – 1.50 ม.	8	-เด็กโตมากขึ้น ก็ไม่ต้องใช้ เพราะ พัฒนาการจะ จะช้า
	2. พูกฟองน้ำ	-พองน้ำหุ้มด้วยหนังเทียม ปลอดภัย ขนาด 0.80 x 1.40 – 1.50 ม.		
	3. อ่างอาบน้ำ-ชำระล้าง เด็ก	-SINK เซรามิกบนเคาน์เตอร์ขนาด 0.80 x 1.90 x 0.80 ม. กรูกระเบื้องเซรามิก พร้อมตู้เตี้ย	1	-ส่วนใหญ่เด็ก กลุ่มนี้จะใช้ ห้องน้ำเด็ก บริเวณนี้จึงใช้ สำหรับล้างขวด นม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

บริเวณ	อุปกรณ์-เครื่องใช้	ลักษณะ	จำนวน	หมายเหตุ
	4. ตู้เก็บของใช้และของเด็กเล่น	0.80 ม. -ชั้นลอยเหนือตู้เดี่ยว ไม้อัดทาสี ขนาด 0.40 x 3.00 x 0.60 ม.	1	-หลังตู้ใช้เป็นตู้ ขงนมและวาง ของ
	5. โทรทัศน์	-โทรทัศน์ 21" พร้อมเครื่องเล่นวีดีโอเทป วางบนแท่นเหล็ก-ขาล้อเลื่อน สูงพื้นมือ เด็ก	1	-เสริม พัฒนาการเด็ก, เด็กชอบ
4. ห้องเตรียม อาหาร	1. เตาแก๊ส	-เตาแก๊ส หัวสำเร็จรูป 2 หัว	1	
	2. อ่างล้างจาน	-อ่าง SINK อลูมิเนียมขนาด 2 หลุม	1	
	3. ตู้เย็น	-ขนาด 7-8 ลบ.ฟุต (คิว)	1	
	4. กระดานป้ายบันทึก	-ไวท์บอร์ดขนาด 0.60 x 0.90 ม.	1	-บันทึกงานครัว และทั่วไป
	5. ตู้เดี่ยว	-เคาน์เตอร์โครงไม้-ไม้อัด กรุลามิเนต ยาวตลอดแนว	1	
5. ห้องน้ำ	1. ห้องส้วมผู้ใหญ่	- โถนั่งยอง, ฟลัชวาล์ว, ถังน้ำ สำหรับชำระ	1	- ทั้ง หม ด อยู่ ภายในพื้นที่ เดียวกัน
	2. ห้องน้ำเด็ก	- สุขภัณฑ์เด็ก โถนั่งราบ	2	
	3. อ่างล้างมือ	- อ่างเซรามิก		-เด็กใช้ไม่ถึง
	4. ถังน้ำพลาสติก	-ถังสำรองน้ำ 35 แกลลอน	4	
6. บริเวณซักล้าง	1. เครื่องซักผ้า	- ขนาดประมาณ 5 กก.		-สำหรับซักผ้าที่ เป็นของหน่วย เสื้อผ้าเด็ก ผู้ ปกครองจะนำ กลับไปซักเอง, พื้นที่ซักล้างจะ ใช้ร่วมกับพื้นที่ ในห้องน้ำ
	2. เครื่องปั่น		1	
	3. ลีอกเกอร์ เก็บของพี เลี้ยง (ริมทางเดิน)	- ตู้ลีดอกเกอร์เหล็กสำเร็จรูป	1	-การเปลี่ยนเสื้อ ผ้า ใช้บริเวณนี้ และในห้องน้ำ -ต้องการห้อง เปลี่ยนชุดที่ สะดวกกว่านี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 แสดงระบบอุปกรณ์ในหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก

บริเวณ	แสงหลัก		เครื่องปรับอากาศ	พัดลม	ถังดับเพลิงเคมี	การกระจายเสียงภายใน
	แสงธรรมชาติ	แสงไฟฟ้า				
1. โถงรับส่งเด็ก		•				
2. ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิดถึง 1 ปี	•	•		•	•	•
3. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1 ปีถึง 3 ปี		•	•	•		•
4. ห้องเตรียมอาหาร	•	•		•		
5. ห้องน้ำ		•				
6. บริเวณซักล้างและเก็บของที่เลี้ยง		•				

หมายเหตุ -ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1 ปี - 3 ปี จะใช้ความเย็นจากเครื่องปรับอากาศรวมของตึกปล่อยผ่านเข้าทางช่องเปิดติดกับช่องแสง

-ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 ปี จะไม่ใช้เครื่องปรับอากาศเพื่อป้องกันการติดเชื้อและกลิ่นอับ

ตารางที่ 3.3 แสดงการใช้วัสดุในหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก

บริเวณ	วัสดุ					
	พื้น	ผนัง	เพดาน	หน้าต่าง	ช่องแสง	ประตู
1. โถงรับส่งเด็ก	กระเบื้องยาง สีน้ำตาลอ่อน	ก่อฉาบทาสี สีขาว	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	-	-	-
2. ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิดถึง 1 ปี	กระเบื้องยาง สีน้ำตาลอ่อน	ปูนฉาบทาสี ขาว-น้ำตาล อ่อน	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR สีขาว	กระจกใส กรอบเหล็ก สีน้ำตาล	กระจกใส	บานไม้สัก สีธรรมชาติ ตอนบนกระจกใส
3. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1 ปีถึง 3 ปี	กระเบื้องยาง พรมไวนิล สีน้ำตาลอ่อน	ก่อฉาบทาสี ขาว-เขียวอ่อน	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR สีขาว	ไม้สีน้ำตาล	กระจกใส	บานไม้สัก สีธรรมชาติ ตอนบนกระจกใส
4. ห้องเตรียมอาหาร	กระเบื้องยาง สีน้ำตาลอ่อน	กระเบื้อง เซรามิก สีขาว	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR สีขาว	กระจกใส กรอบเหล็ก สีน้ำตาลอ่อน	กระจกใส	บานไม้สัก สีธรรมชาติ ตอนบนกระจกใส

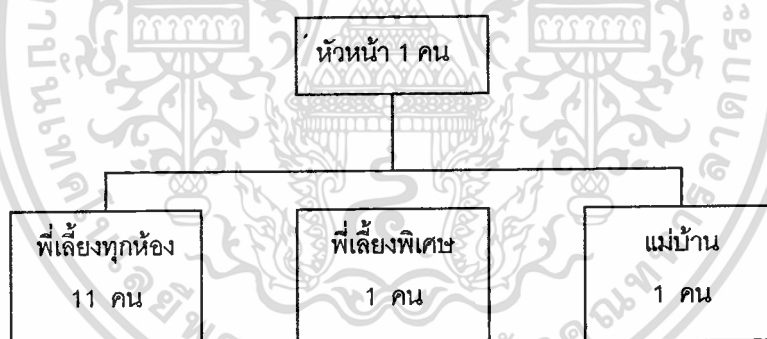
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

บริเวณ	วัสดุ					
	พื้น	ผนัง	เพดาน	หน้าต่าง	ช่องแสง	ประตู
5. ห้องน้ำ	กระเบื้องโมเสก เซรามิก สีน้ำตาลเงิน	กระเบื้อง เซรามิก สีน้ำตาลอ่อน	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	-	กระจกฝ้า	บานไม้ัด สีธรรมชาติ
6. บริเวณซักล้างและ เก็บของที่เลี้ยง	กระเบื้องยาง สีน้ำตาลอ่อน	ก้อฉาบทาสี สีขาว	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	-	-	-

หมายเหตุ 1. พื้นกระเบื้องยาง เจ้าหน้าที่สามารถทำความสะอาดง่ายโดยใช้เครื่องขัด, พรอม
ไวโนลจะดูดกกลื่น

ภาพที่ 3.10 แสดงสายงานบริหารหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.2 หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช

สำรวจเมื่อ 7 สิงหาคม 2539

ถ่ายภาพเมื่อ 7 สิงหาคม 2539

เจ้าของ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

เริ่มดำเนินการ เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2528 รับเด็กครั้งแรก 40 คน 2 ห้องๆ ละ 20 คน ใช้พื้นที่ชั้นล่างของตึกพยาบาลมาปรับปรุงใช้ ค่าใช้จ่ายบางส่วนพึ่งพาจากโรงพยาบาล ได้แก่ วัสดุ ครุภัณฑ์ ผ้าปูต่างๆ และอาหาร เช่นเดียวกับห้องผู้ป่วยทั่วไป ผู้ใช้บริการเป็นบุคคลภายในและยังไม่เพียงพอกับความต้องการ คิดค่าบริการตั้งแต่ 25 - 50 บาท / วัน รายได้ยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ การสนับสนุนจากต้นสังกัดยังไม่เพียงพอ อาจจะต้องปิดตัวเองก็ได้

จุดประสงค์ของการจัดตั้ง

1. เพื่อเป็นสวัสดิการแก่แพทย์ พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล และเจ้าหน้าที่พนักงานของโรงพยาบาล ที่คลอดลูกแล้วไม่มีคนเลี้ยงดูลูกได้ ซึ่งบุคคลดังกล่าวจะต้องเข้าเวรทำงานไม่เป็นเวลาแน่นอน นับเป็นความลำบากอย่างยิ่ง
2. เน้นการเลี้ยงดูด้วยน้ำนมเท่านั้น โดยจะต้องมาให้นมลูกด้วยตัวเองที่ศูนย์ฯ ตามเวลาที่กำหนด
3. เพื่อกระตุ้นพัฒนาการเด็ก

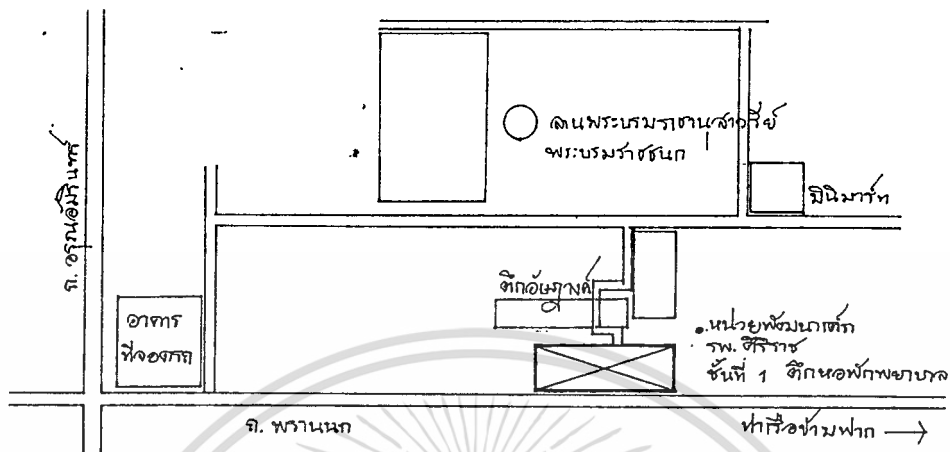
การรับเด็ก

รับครั้งแรก 40 คน แบ่งเด็กเป็น 2 ระดับๆ ละ 1 ห้องๆ ละ 20 คน

1. กลุ่มเด็กอายุ 3 เดือน - 1 ปี 6 เดือน
2. กลุ่มเด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน - 2 ปี 6 เดือน

ที่ตั้ง ตึกหอพักพยาบาล(ติดกับตึกอักษุศาสตร์) โรงพยาบาลศิริราช ถ.พราณนก เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ดังแสดงในภาพที่ 3.11

ภาพที่ 3.11 แสดงที่ตั้งหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช

สภาพแวดล้อมภายนอก ที่ตั้งของหน่วยพัฒนาการเด็ก อยู่ชั้นล่างของตึกหอพักพยาบาล ซึ่งอยู่ท่ามกลางกลุ่มตึกของโรงพยาบาลศิริราช ทางด้านทิศใต้จะติดกับถนนพรวานนภและตลาด มีรถยนต์ยานพาหนะมาก มีเสียงอีกที่กึก ฝุ่นละอองและมลพิษมาก ส่วนด้านทิศอื่นๆ ติดกับตึกสูงแสงจะสลัวเพราะตึกสูงบัง อากาศไม่ดีมีกลิ่นอับชื้นเหมือนกับกลิ่นทั่วไปของโรงพยาบาล ด้านตะวันออกของตึกมีสนามหญ้าเล็กๆ ระหว่างตึกแต่ไม่让孩子ใช้

ทางเข้า ไม่มีที่จอดรถใกล้เคียง และอยู่ห่างจากที่จอดรถมาก ระหว่างทางจะคราคร่ำด้วยผู้ใช้บริการของโรงพยาบาล และบุคคลทั่วไปที่สัญจรผ่านไปมา ทางเข้าไม่มีสัญลักษณ์หรือป้ายบอกทางเพราะเป็นที่รู้จักกันภายใน

สภาพแวดล้อมภายใน ไม่มีส่วนสำนักงานหรือธุรการชัดเจน (จะใช้การติดต่อที่ภายในห้องเลี้ยงเด็กแทน) ภายในประกอบด้วยส่วนต่างๆ ได้แก่

1. ห้องรับส่งเด็ก (ลงชื่อ)
2. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 3 เดือน - 1 ปี 6 เดือน
3. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน - 2 ปี 6 เดือน
4. ห้องทานอาหารเด็ก
5. ห้องน้ำเด็ก
6. ส่วนซักล้าง-เตรียมอาหาร
7. ลานเด็กเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นโดยมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในดังต่อไปนี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.15 แสดงห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 ½ ปี

ภาพที่ 3.16 แสดงส่วนนุรุกราร

ภาพที่ 3.17 แสดงลักษณะที่อาบน้ำเด็กอ่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.19 แสดงห้องเลี้ยงเด็ก 1 ½ - 2 ½ ปี

ภาพที่ 3.20 แสดงลานเด็กเล่น

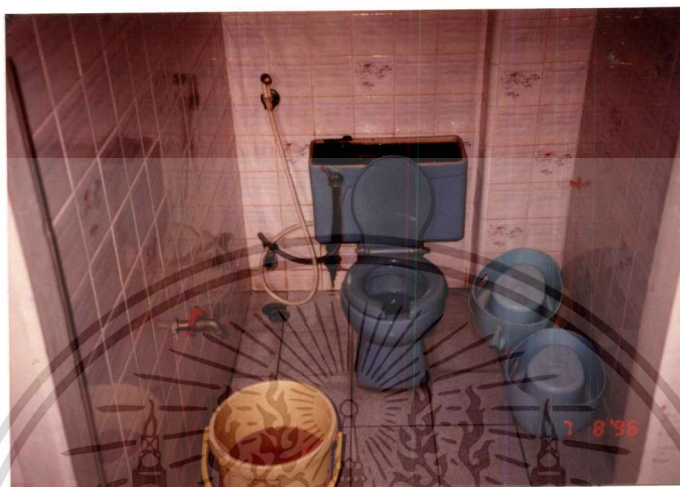

ภาพที่ 3.21 แสดงห้องอาหารเด็ก, ห้องน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.22 แสดงห้องส้วมเด็ก

ภาพที่ 3.23 แสดงห้องน้ำ-ส้วมเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4 แสดงอุปกรณ์-เครื่องใช้ในหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช

บริเวณ	อุปกรณ์-เครื่องใช้	ลักษณะ	จำนวน	หมายเหตุ
1. ห้องรับเด็ก	-ตู้ไซด์บอร์ด (SIDE BOARD) ใส่เสื้อคลุม สำหรับแม่เด็กมาให้นม	-ตู้เตี้ย 0.60 x 3.00 x 0.80 ตู้ไม้ หลังตู้ใช้เป็นที่ยางแทมลงข้อรับส่งเด็ก -ตู้ลอย ตู้ไม้บานเปิดกระจกใส ใช้เก็บของทั่วไป -ตู้ล็อกเกอร์ไม้ บานเปิด 6 บาน 0.40 x 1.80 x 1.50 ม.	1	-ปัจจุบันไม่ได้ใช้ แม่เด็กสามารถให้นมลูกในห้องได้เลย มีจากบังหรือหลบมุมได้
2. ห้องเลี้ยงเด็ก อายุ 3 เดือน - 1 ปี 6 เดือน	1. เตียงเด็ก	-เตียงเหล็กมาตรฐานพร้อมฟูก	7	
	2. อ่างอาบน้ำ - ช่างระล้างเด็ก, ชงนม และอเนกประสงค์	-มีฟูกฟองน้ำสำหรับอาบเด็ก 2 ที่ SINK เซรามิกบนเคาน์เตอร์ขนาด 0.60 x 6.00 x 0.80 ม. กระจกเบื้องเซรามิกสีขาว ตอนใต้เป็นตู้เตี้ยบานเปิดไม้อัดสัก ตอนบนใช้วางของอเนกประสงค์	2	-อยากได้ SINK ที่ ระบายอุจจาระเด็กได้ โดยไม่อุดตัน ปัจจุบันต้องห่อทิ้งถังขยะ
	3. เครื่องทำน้ำอุ่น	-สำเร็จรูป อยู่เหนืออ่างอาบเด็ก		
	4. ตู้เก็บเสื้อผ้าเด็ก	-ตู้ SIDE BOARD โครงไม้กรุไม้อัดสัก 3 ตอน ตอนล่างเป็นตู้เตี้ยบานทึบ ตอนกลางเป็นชั้นโปร่ง ตอนบนเป็นตู้ลอยบานเลื่อนกระจกใส		-เก็บเสื้อผ้า, ผ้า สำหรับเด็กที่รับจากแผนกซักรีด
	5. ที่นั่งให้นมลูก	-ผ้าบังยาว ขนาด 0.60 x 2.00 ม. X 0.40 ม. เบาะฟองน้ำหุ้มหนังเทียม	3	-การให้นมให้ได้ทุกท่า ทุกบริเวณ ตามความถนัด
	6. ฉากบังตา	-โครงไม้สัก ชิงผ้าม่านทึบสีขาว กว้าง 2.00 x สูง 1.60 ม.	2	
	7. คอกกันเด็กป่วย	-พื้นไม้ยกสูง .10 ม. พื้นปูด้วยฟูกฟองน้ำ มีลูกกรงไม้โดยรอบ ห่างกันซี่ละ 0.15 ม. หุ้มด้วยเบาะฟองน้ำ		-มักไม่ค่อยได้ใช้ ส่วนใหญ่เมื่อเด็กป่วยจะรับกลับหรือไม่นำมาส่ง
	8. ที่ทำการรูดการ	-โต๊ะตัวหัวหน้า 0.75 x 1.80 x 0.75 ม. แผ่น MDF. กรุลามิเนต -โต๊ะรองหัวหน้า 0.75 x 1.50 x 0.75 ม. ไม้สัก -ตู้เก็บเอกสาร ไม้กรุไม้อัดทาสีขาว 0.45 x 2.00 x 2.00 ม.		-เด็กมาเล่นรอบวงกลม -ผู้บริหารรับแขกไม่สะดวก ทั้ง ยัง ดู แล บริเวณอื่นยาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปยังเว็บไซต์สาธารณะ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

บริเวณ	อุปกรณ์-เครื่องใช้	ลักษณะ	จำนวน	หมายเหตุ
		-ลื่นซึกเอกสาร (เหล็ก) -เก้าอี้ทำงานล้อเลื่อน	4	เพราะมองไม่เห็นกันและอยู่ไกลกัน
	9. ของเล่นชนิดแขวน	-MOBILE ฟองน้ำหลากสีห้อยเต็มเพดาน		-พื้เลี้ยงทำกันเอง
	10. เก้าอี้เด็กอ่อน	-ขนาด 0.40 x 0.70 ม. พลาสติก เบาะ ฟองน้ำหุ้มผ้า โครงเหล็ก ล้อเลื่อน	เท่า จำนวน เด็ก	-สำหรับโยก เลื่อนไปมา ขณะเด็กกินนม หรือกล่อมนอน
3. ห้องเลี้ยงเด็ก อายุ 1ปี 6 เดือน - 2 ปี 6 เดือน	1. ชั้นวางของเล่น	-ตู้ไม้ล้อเลื่อนของเก่านำมาหุ้มด้วย กระดาษสี ขนาด 0.40 x 1.20 x 0.90 ม. นำมาต่อกัน	4	
	2. โต๊ะพื้เลี้ยง	-โต๊ะขนาด 0.75 x 1.50 x 0.75 ม. MDF กฤษลามีนัด	1	
	3. เก้าอี้ทำงาน	-ฟองน้ำหุ้มด้วยหนังเทียมติดล้อเลื่อน	2	
	4. เบาะฟองน้ำ	-ฟองน้ำหุ้มด้วยหนังเทียมปลอกผ้า 0.90 x 1.30 ม.	2	
	5. ของเล่นแขวนเพดาน	-ฟองน้ำหลากสีห้อยเต็มเพดาน		
	6. โทรทัศน์และเครื่องเล่น วีดีโอ	-ตั้งบนแท่นเหล็กสูงพื้นมือเด็ก	1	
	7. อ่างล้างมือ	-อ่างเซรามิกแขวนผนัง	1	-ส่วนใหญ่หมัก จะใช้ภายใน ห้องน้ำเด็กแทน
4. ห้องทาน อาหารเด็ก	1. ชุดทานอาหารสำหรับเด็ก 6 คน	-โต๊ะอาหารขนาด 0.60 x 1.00 x 0.45 ม. ไม้สักและเหล็ก หน้าโต๊ะกรุด้วยลามีนัด -เก้าอี้ขนาด 0.28 x 0.30 x 0.25 ม. พื้น ไม้สัก ขาไม้สักและขาเหล็ก	4	-มีจริง 6 ชุด อยู่ใน ห้องเด็กอีก 2 ชุด เพราะกิน จำนวนเด็ก
	2. โต๊ะวางแก้วและหม้อ น้ำดื่ม	-โต๊ะไม้สัก 0.60 x 1.50 x 0.75 ม. มี กุลเลอร์ อลูมิเนียม 1 ใบ	1	-ใช้เป็นบริเวณ เตรียมอาหาร ด้วย
	3. ตู้เย็น	-ขนาด ประมาณ 6 ลบ.ฟุต	1	
	4. กระดานไวท์บอร์ด	-ขนาด 0.90 x 1.80 ม.	1	
	5. อ่างล้างมือ	-อ่างก่อเป็นรางกรูกระเบื้องเซรามิก ขนาด 0.30 x 2.80 ม. สูง(หรือลึก) 0.30 ม. ติดก๊อกชนิดโยก 4 ตัว	1	

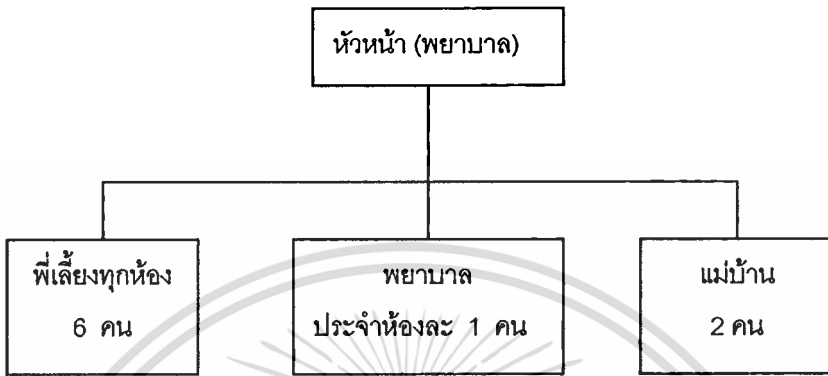
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

บริเวณ	อุปกรณ์-เครื่องใช้	ลักษณะ	จำนวน	หมายเหตุ
5. ห้องน้ำเด็ก	1. ห้องส้วมขนาด 1.50 x 1.50 ม. ผนังสูง 1.50 ม. พร้อมสุขภัณฑ์เด็ก และ กระโถน 2 ใบ	- กุญแจเบืองเซรามิก	2	-ไม่มีประตูเพื่อ สะดวกดูแล
	2. ห้องอาบน้ำเด็ก	-กุญแจเบืองเซรามิก เป็นห้องโล่ง มีฝัก บิวสายอ่อนน 2 สายและถังเก็บน้ำ พลาสติก 40 ลิตร 2 ถัง	1	-ไม่มีประตูเพื่อ สะดวกดูแล
	3. ที่ล้างมือ	-อ่าง SINK เซรามิกวางบนแท่น คสล. สูง 0.80 ม.	1	- เป็น ขนาด ความสูงสำหรับ ผู้ใหญ่
	4. ชั้นเก็บของใช้สำหรับ เด็ก	-เป็นช่องโปร่ง 35 ช่อง ชั้นขนาด 0.30 x 1.40 x 1.20 ม. ไม้อัดทาสี		-เก็บสบู่, ยา สระผม, ยา สีฟัน ฯลฯ
	5. รวตากผ้า สำหรับเด็ก	-ราวท่อพลาสติกสีดำ 0.40 x 0.90 x 0.90 ม.	1	-มีที่แขวนผ้าติด ข้างฝาด้วย
6. ส่วนซัก-ล้าง, เตรียมอาหารเด็ก	- เครื่องซักผ้า	-ชนิด 2 ถัง	2	-ซักผ้าเล็กๆ น้อยๆ ผ้าเด็ก จะส่งซักกับ โรงพยาบาล
		-ชนิดถังเดียว	1	
7. ลานเด็กเล่น	1. เครื่องเล่นสนาม	- เหมือนเครื่องเล่นสนามกลางแจ้งทั่วๆ ไป		-อากาศไม่ตี เด็กๆ จะเล่นกัน ในห้องเลี้ยง ส่วนใหญ่จะใช้ เข้าแถวร้อง เพลงชาติ
	2. เก้าอี้โซฟา	- ฟองน้ำหุ้มหนังเทียม	5	-เป็นที่นั่งอ่าน หนังสือพิมพ์ และที่พักคอย ของพยาบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.25 แสดงสายงานบริหารหน่วยพัฒนาการเด็กในโรงพยาบาลศิริราช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.3 ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท

สำรวจเมื่อ 19 กันยายน 2539

ถ่ายภาพเมื่อ 19 กันยายน 2539

เจ้าของ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

เริ่มดำเนินการ 17 พฤษภาคม 2533 เปิดบริการตั้งแต่ 7.00 น. - 16.30 น. วันเวลาราชการ ก่อตั้งด้วยความอนุเคราะห์ของพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก เพื่อช่วยแก้ปัญหาขาดแคลนผู้ดูแลเด็ก ขณะพ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน โดยเป็นสถานเลี้ยงเด็กสมบูรณ์แบบ เป็นอาคารชั้นเดียว ที่สร้างใหม่โดยเฉพาะ ใช้งบประมาณขณะนั้นประมาณ 5 ล้านบาท คิดค่าเลี้ยงดู 1,400 - 2,500 บาท สำหรับบุคคลภายใน, 1,600 - 3,000 บาท สำหรับข้าราชการ, 1,800 - 3,500 บาท สำหรับบุคคลทั่วไป ปัจจุบันอยู่ในความอนุเคราะห์ของมูลนิธิท่านผู้หญิงประภาศรี กำลังเอก

จุดประสงค์ของการจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท มีจุดประสงค์หลักคือ

1. ช่วยเหลือผู้ปกครองซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานทหารในย่านวังพญาไท เช่น โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า วิทยาลัยพยาบาล เป็นต้น ในการดูแลช่วงกลางวันขณะที่พ่อแม่ต้องทำงาน เป็นสวัสดิการแก่เจ้าหน้าที่ทำให้ไม่ต้องกังวลในบุตรของตน นอกจากนี้ยังสามารถให้บริการกับบุคคลภายนอกได้อีกด้วย
2. ส่งเสริมให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง พร้อมกับส่งเสริมพัฒนาการที่สมกับวัย
3. เป็นสถานที่ศึกษาวิจัยและฝึกภาคปฏิบัติของนักเรียนแพทย์และนักเรียนพยาบาล

การรับเด็ก

สามารถรับเด็กได้ประมาณ 150 คน ปัจจุบันรับเด็กตั้งแต่แรกเกิด - 4 ปี โดยแบ่งออกเป็นระดับต่างๆ ดังนี้

1. กลุ่มเด็กแรกเกิด - 6 เดือน	1 ห้องๆ ละ 10 คน
2. กลุ่มเด็กอายุ 6 เดือน - 1 ½ ปี	1 ห้องๆ ละ 10 คน
3. กลุ่มเด็กอายุ 1 ปี - 2 ปี	2 ห้องๆ ละ 10 คน
4. กลุ่มเด็กอายุ 2 ปี - 4 ปี	5 ห้องๆ ละ 20 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางเข้า

ทางเข้าอยู่ติดกับถนน รถสามารถส่งเด็กได้แต่ไม่สามารถจอดไว้ได้ เพราะรถคันอื่นต้องคอยต่อแถว จุดนี้มีหลังคายื่นมาคลุมป้องกันเด็กเปียกหากเกิดฝนตก

สภาพแวดล้อมภายใน

เนื่องจากเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีการออกแบบล่วงหน้าไว้ก่อนสร้างอาคาร ดังนั้นรูปแบบและผังรวมจึงสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้อาคาร ตัวอาคารเป็นรูปสี่เหลี่ยม มีลานเปิดโล่งตรงกลาง ห้องต่างๆ จะล้อมรอบ ครึ่ง โรงอาหาร ส่วนซีกล่างจะค่อนข้างค่อนไปทางด้านหลังภายในประกอบด้วย

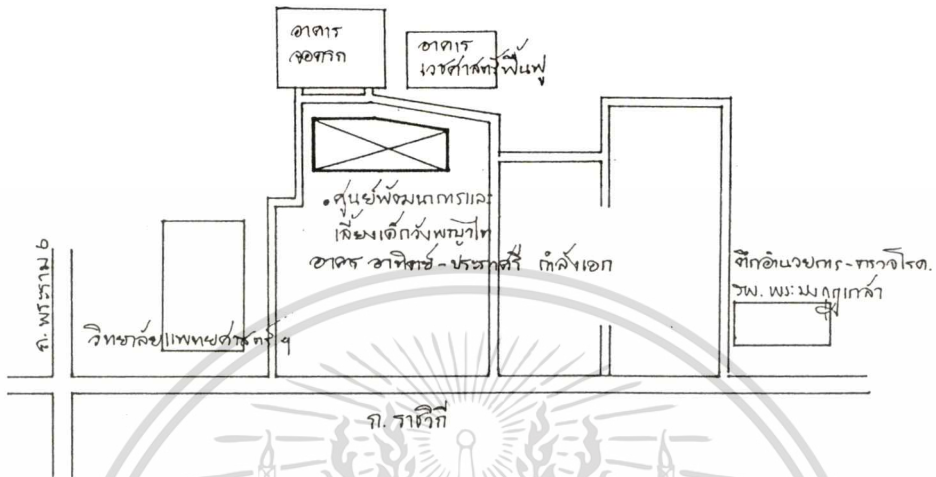
1. โถงพักคอย รับ-ส่งเด็ก
2. ห้องสำนักงานหรือธุรการ
3. ห้องพยาบาล
4. ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน
5. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 6 เดือน - 1 ปี
6. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1 ปี - 2 ปี
7. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 2 - 4 ปี
8. โรงอาหารเด็ก
9. ห้องน้ำเด็ก
10. ห้องซักล้าง
11. ห้องประชุม
12. ห้องครัว
13. ห้องน้ำเจ้าหน้าที่, พี่เลี้ยง
14. ห้องพักเจ้าหน้าที่
15. ลานเด็กเล่น
16. ลานกลางแจ้ง

โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในดังต่อไปนี้

ที่ตั้ง อาคารอาทิตย์-ประภาศรี กำลังเอก โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ถ.ราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท กรุงเทพฯ เป็นอาคารชั้นเดียวที่สร้างขึ้นสำหรับเด็กโดยเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.26 แสดงที่ตั้งศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท

สภาพแวดล้อมภายนอก

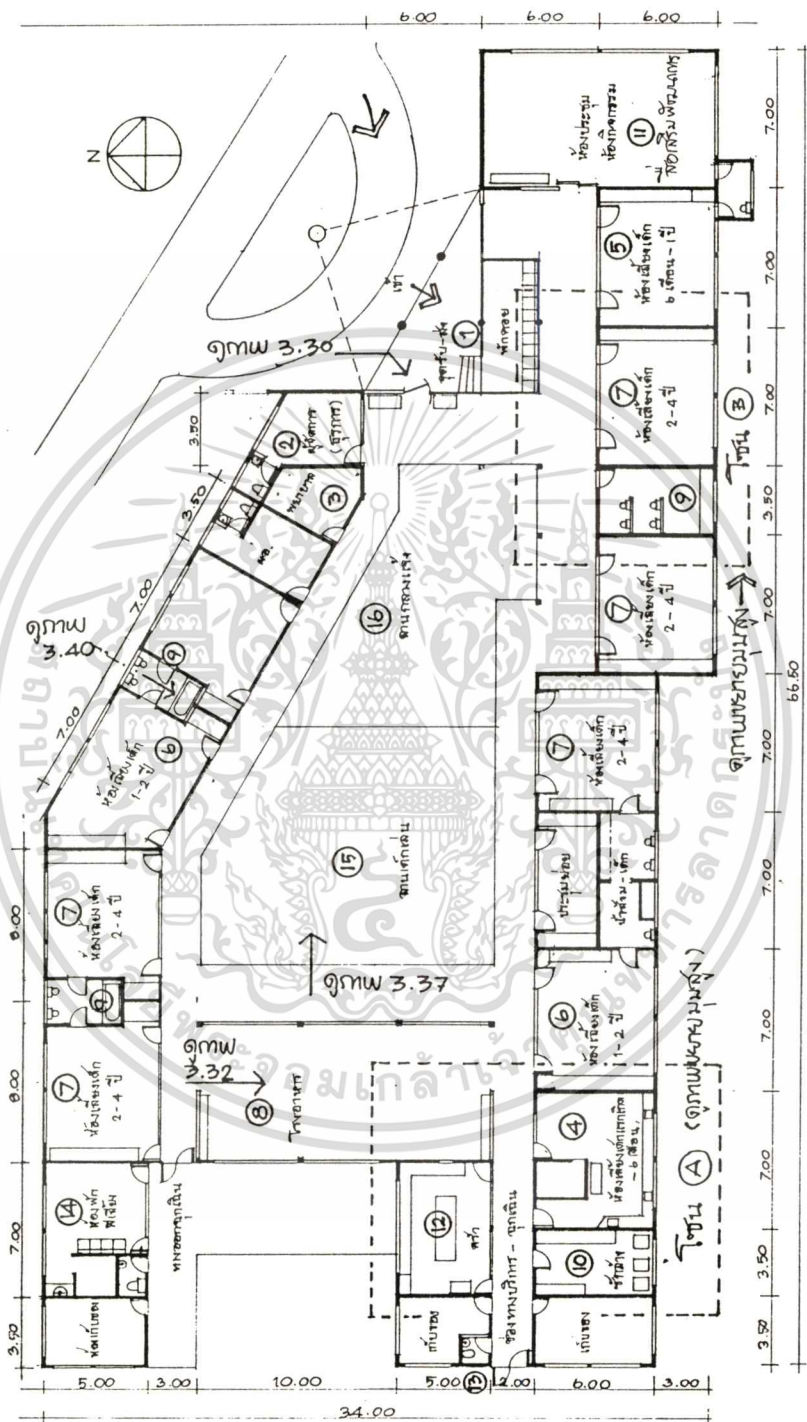
ตัวอาคารเป็นอาคารชั้นเดียว ด้านทิศเหนือติดถนน (เป็นทางเข้า) ฝั่งตรงข้ามเป็นอาคารจอดรถรวมสูงประมาณ 8 ชั้น และอาคารเวชศาสตร์ฟื้นฟู ความสูงเท่าๆ กับอาคารจอดรถ ด้านนี้จะได้รับไอเสียรถยนต์ ฝุ่นละออง และเสียงของยานยนต์ที่ผ่านไปมา ส่วนอีก 3 ด้านนั้นจะติดกับสวนและต้นไม้ใหญ่ที่ดูสงบเงียบ มลพิษน้อยกว่าที่อื่น

ภาพที่ 3.27 แสดงทางเข้าอาคารอาทิตย์-ประภาสรี กำลังเอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.28 แสดงผังการจัดพื้นที่ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท

บริเวณ	พื้นที่(ตร.ม.)	บริเวณ	พื้นที่(ตร.ม.)	บริเวณ	พื้นที่(ตร.ม.)
1. โถงพักคอย รับส่งเด็ก	84	7. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 2 - 4 ปี	42.0	13. ห้องน้ำที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่	13.5
2. ห้องธุรการ	17	8. โรงอาหารเด็ก	105.0	14. ห้องพักเจ้าหน้าที่	32.0
3. ห้องพยาบาล	17.5	9. ห้องน้ำเด็ก	64.0	15. ลานเด็กเล่น	168.0
4. ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน	36.8	10. ห้องซักล้าง	21.0	16. ลานกลางแจ้ง	130.0
5. ห้องเลี้ยงเด็ก 6 เดือน - 1 ปี	42.0	11. ห้องประชุม กิจกรรมเสริมพัฒนาการ	84.0	17. อื่นๆ	
6. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1 - 2 ปี	42.0	12. ห้องครัว	35.0	รวม	1,674.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.30 แสดงโถงพักคอย, รับส่งเด็ก

ภาพที่ 3.31 แสดงห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน

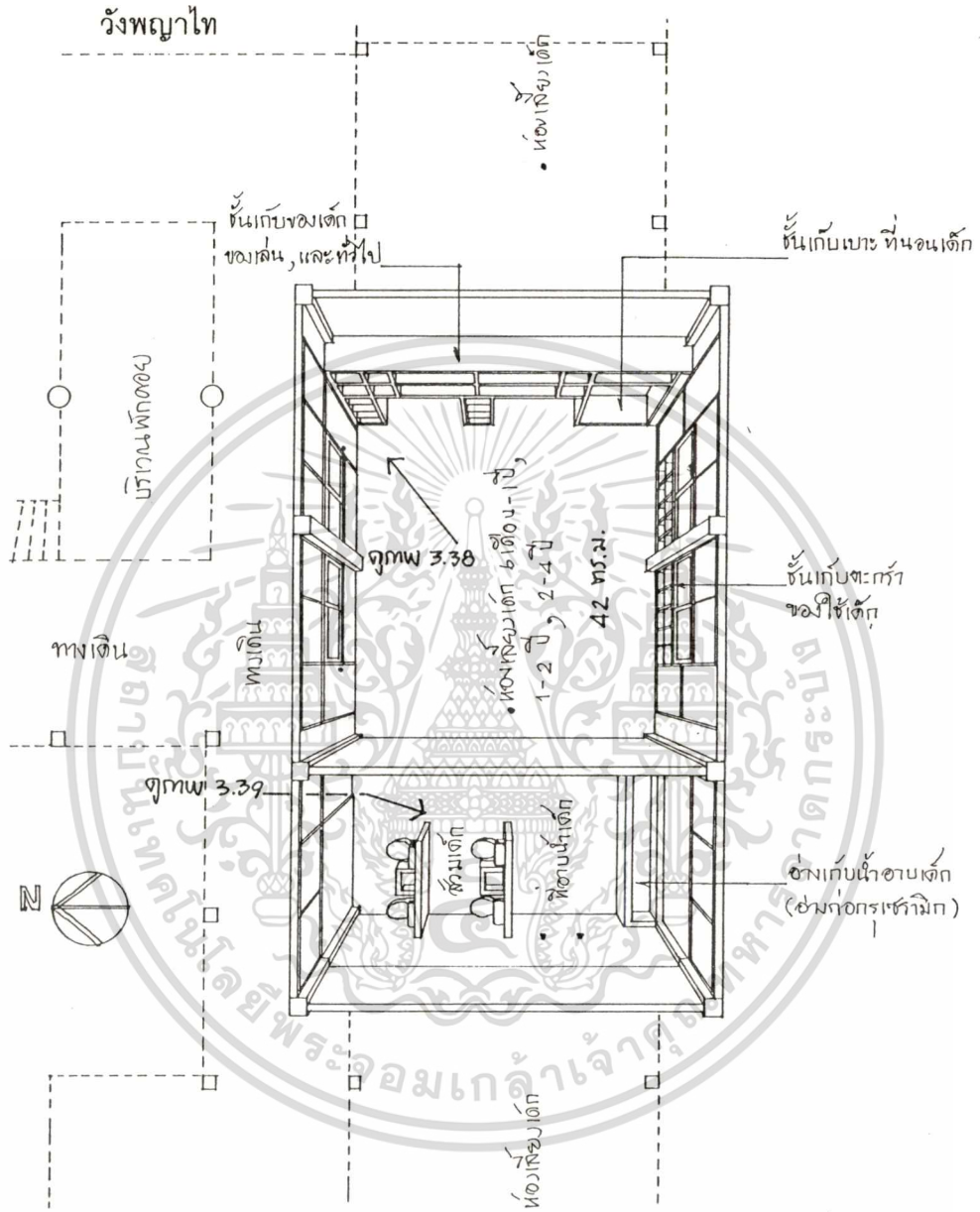

ภาพที่ 3.32 แสดงโรงอาหาร

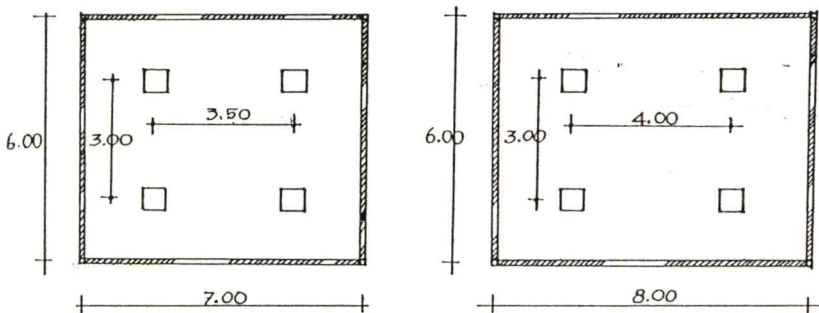

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.33 แสดงทัศนียภาพมุมสูงการจัดเฟอร์นิเจอร์ (โซนB) ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็ก

ภาพที่ 3.34 แสดงผังไฟฟ้าเพดานศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท

• หลอดฟลูออเรสเซนต์ ขนาด 20 w x 3 หลอด / ชุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับอาจารย์และบุคลากรที่พัฒนาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.35 แสดงห้องซักล้าง

ภาพที่ 3.36 แสดงห้องครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.37 แสดงลานเด็กเล่น

ภาพที่ 3.38 แสดงห้องเลี้ยงเด็ก 6 เดือน-1 ปี, 1-2 ปี, 2-4 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.39 แสดงห้องน้ำเด็ก (นอกห้องเลี้ยง)

ภาพที่ 3.40 แสดงห้องน้ำเด็ก (ภายในห้องเลี้ยง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.7 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท

บริเวณ	อุปกรณ์-เครื่องใช้	ลักษณะ	จำนวน	หมายเหตุ
1. จุดรับ-ส่ง เด็กบริเวณพัก คอย	1. อุปกรณ์วีวักัน	-ราวสแตนเลส สูง 0.90 ม.		
	2. โต๊ะลงข้อรับส่งพร้อม เก้าอี้	-โต๊ะไม้ขนาด 0.75 x 1.20 x 0.75 ม. ตั้งกันช่องทางเข้าออก		
	3. SOFA	-สำเร็จรูปนำมาเรียงต่อเป็นแถวเดียว สำหรับนั่งพักคอย		
	4. บอร์ด	-ไม้สักกรุขนาด 1.20 x 2.4 ม. สูง 2.00 ม. สำหรับติดต่อข่าวสาร		
	5. เครื่องขยายเสียง, ไมโครโฟน			-ประกาศเรียก เด็กจากห้อง ต่างๆ
2. สำนักงาน, ธุรการ	1. เครื่องใช้สำนักงานทั่ว ไป	-เฟอร์นิเจอร์สำเร็จรูปทั่วไป	1	-ใช้เป็นห้องของ หัวหน้าด้วย
3. ห้องพยาบาล	1. โต๊ะ, เก้าอี้	-เป็นโต๊ะตรวจโรคเหมือนกับโรงพยาบาล หรือคลินิกทั่วไป		-ห้องนี้ไม่ได้ใช้ ถ้าป่วยก็จะให้ผู้ ปกครองรับ กลับหรือส่งโรง พยาบาลได้อยู่ แล้ว
	2. เตียงตรวจโรค	-เตียงตรวจโรคทั่วไป		
4. ห้องเลี้ยงเด็ก แรกเกิด -6 เดือน	1. ฟูกฟองน้ำ	-ฟองน้ำหุ้มด้วยหนังเทียม ปลอดภัย 0.77 x 1.20 ม.หนา 0.50 ม		
	2. อ่างอาบน้ำ -ชำระล้าง เด็ก	-SINK เซรามิกบนเคาน์เตอร์ขนาด 0.60 x 9.00 x 0.80 ม. กรุเซรามิก ตอนล่างเป็น ตู้เตี้ยบานเปิดไม้ และชั้นเก็บของ	3	
	3. เครื่องทำน้ำอุ่น	-สำเร็จรูป อยู่เหนืออ่างอาบน้ำเด็ก	1	
	4. ที่ซิงนม	-ตู้เตี้ยกรุลามิเนต 0.60 x 2.00 x 0.80 ม. พร้อมกระติกน้ำร้อนและขวดน้ำต้มสุก		
	5. ห้องแต่งตัว	-ห้องโล่งอยู่ภายใต้ห้องเลี้ยง		
	6. ของเล่นชนิดแขวน	-โมบายแขวน ที่เลี้ยงเล่นให้ดู		
5-7 ห้องเลี้ยงเด็ก ตั้งแต่ 6 เดือน ขึ้นไป	1. ฟูกฟองน้ำ	-ฟองน้ำหุ้มด้วยหนังเทียม ปลอดภัย 0.77 x 1.20 ม.หนา 0.50 ม.		
	2. ชั้นวางของและฟูก	-ชั้นไม้อัดพ่นสี ตอนล่างเก็บเบาะวาง ซ้อนเป็นชั้น ตอนบนวางของใช้ทั่วไป 0.80 x 2.00 x 2.00 ม.	1	-เก็บไว้ให้สูงพ้น มือเด็ก -เด็กๆ ชอบรื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.37 (ต่อ)

บริเวณ	อุปกรณ์-เครื่องใช้	ลักษณะ	จำนวน	หมายเหตุ
	3. ชั้นเก็บของใช้เด็กได้ หน้าต่าง	-ชั้นไม่ติดกับที่ แบ่งเป็นลิ้นกๆ 2 ชั้น ขนาด 0.30 x 4.00 x 0.70 ม.		
	4. ที่ขงนม	-ชั้นไม้ หรือ ไม้ไผ่ ซึ่งมีขนาดรูปร่างแตกต่างกันไปแต่ละห้อง		
	5. ดั่งชยะ	-สแตนเลส ถูกดำภายใน		
8. โรงอาหารเด็ก	1. โต๊ะ	-โต๊ะกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.90 ม. สูง 0.45 ม. ขาเหล็ก หน้าโต๊ะกรุลามิเนต	24	-ใช้กับเด็กกลุ่ม อายุ 2 - 4 ปี
	2. เก้าอี้	-ขาเหล็ก พื้นไม้เนื้อแข็ง สูง 0.25 ม.	96	
	3. ตู้น้ำเย็น	-ตู้สำเร็จรูปใส่ถังน้ำด้านบน	1	
9. ห้องน้ำ-ส้วม เด็ก (ภายในห้อง เลี้ยง)	1. โถสุขภัณฑ์เด็ก	-โถเซรามิก	2	-เป็นลักษณะใช้ ก้ำกึ่งระหว่างผู้ ใหญ่และเด็ก เด็กจะใช้ไม่ สะดวกนัก
	2. อ่างอาบน้ำผู้ใหญ่	-อะคริลิกเคลือบสี	1	-อ่างอาบน้ำจะใช้ สำหรับเก็บน้ำ
	3. กระจกส่องหน้า (ผู้ใหญ่)			
	4. อ่างล้างหน้า (ผู้ใหญ่)	-เซรามิก	1	
	5. กะละมังและถังน้ำ	-พลาสติก		-ใช้เก็บน้ำ ไม่ ใช้ อาบ เด็ก เพราะไม่ทนใช้ และสกปรกง่าย
	6. กระโถนเด็ก			-สำหรับเด็กที่ใช้ โถสุขภัณฑ์ยังไม่ ได้
	7. อุปกรณ์ซักของ	-พลาสติก	1	
	8. ไม้ถูพื้น		1	
	9. ผักบัวสายอ่อนสำหรับ อาบ			
ห้องน้ำ-ส้วมเด็ก (อยู่นอกห้อง เลี้ยง)	1. โถสุขภัณฑ์เด็กพร้อม ฝักบัวชำระ	-เซรามิก	2	-ให้เด็กอาบ และชำระล้าง ทั่วไป ภายใน ไม่มีประตูกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.7 (ต่อ)

บริเวณ	อุปกรณ์-เครื่องใช้	ลักษณะ	จำนวน	หมายเหตุ
	2. อ่างเก็บน้ำ	- ก่ออิฐกรูกระเบื้องเซรามิกสำหรับดักอาบ 0.60 x 3.50 x 0.50 ม.	3	
10. ห้องซักล้าง	1. เครื่องซักผ้า	- ดึงเดี่ยวใส่ผ้าด้านหน้า	2	
	2. เครื่องอบ		1	
	3. รวาทผ้า	- สเตนเลส สูง 0.80 ม. ติดล้อเลื่อน	3	
	4. ตู้ SIDE BOARD	- ตู้สำเร็จรูป 0.40 x 2.00 x 2.00 ม. แผ่น MDF. กฤษณามีนต	1	
	5. โต๊ะทำงานและเก้าอี้	- โต๊ะหน้าลามิเนต 0.75 x 1.20 x 0.75 ม.	1 ชุด	- ใ้ว่างผ้า, พับ ผ้า
	6. รถเข็น	- รถสเตนเลส 3 ชั้น ติดล้อเลื่อน 0.60 x 1.00 x 0.80 ม.	2	- สำหรับเข็นขน ผ้า
11. ห้องประชุม	- ที่โล่ง	- ตู้เก็บหนังสือเสริมพัฒนาการเด็ก	3	-
12. ครุฑ	- เครื่องครุฑ	-		
13. ห้องน้ำ-ส้วม เจ้าหน้าที่, ที่เลี้ยง	- สุขภัณฑ์ทั่วไป, โถนั่งราบ อ่างล้างมือ		2	
14. ห้องพักเจ้าหน้าที่	- โต๊ะทำงาน, เก้าอี้	- โต๊ะหน้าลามิเนต 0.75 x 1.20 x 0.75 ม. สำหรับนั่งพักวางของ	1	- ใ้เป็นที่พัก และแต่งตัว ส่วนของใ้จะ นำติดตัวไปที่ ห้องเลี้ยงเด็ก
15. ลานเด็กเล่น ในร่ม	- อุปกรณ์ เครื่องเล่น สนามของเด็กทั่วไป	- เป็นลานต่อเนื่องมาจากโรงอาหารอยู่ใน ร่ม		
16. ลานกลาง แจ้ง	-	- ลานสนามหญ้าอยู่กลางอาคาร		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.8 แสดงระบบอุปกรณ์ในศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท

บริเวณ	แสงหลัก		เครื่อง ปรับ อากาศ	พัดลม	ถังดับ เพลิงเคมี	การกระจาย เสียงภายใน
	แสงธรรมชาติ	แสงไฟฟ้า				
1. จุดรับส่งเด็ก-พักคอย	•					•
2. สำนักงาน		•	•	•		
3. ห้องพยาบาล		•	•	•		
4,5 ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด ถึง 6 เดือน, 6 เดือนถึง 1 ปี	•		•	•		•
6,7 ห้องเลี้ยงเด็กที่อายุ เกินกว่า 1 ปี	•	•		•		•
8. โรงอาหารเด็ก	•			•		•
9. ห้องน้ำเด็ก (ภายใน)		•				
ห้องน้ำเด็ก (ภายนอก)		•				
10. ห้องซัก-ล้าง	•			•		
11. ห้องประชุม		•	•			
12. ครั้ว		•		•		
13. ห้องน้ำเจ้าหน้าที่		•				
14. ห้องพักเจ้าหน้าที่		•		•		
15. ลานเด็กเล่น	•					•

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.9 แสดงการใช้วัสดุในศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท

บริเวณ	วัสดุ					
	พื้น	ผนัง	เพดาน	หน้าต่าง	ช่องแสง	ประตู
1. จุดรับส่งเด็ก-พัก คอย	เซรามิก สีน้ำตาล	-	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	-	-	-
2. สำนักงาน	กระเบื้องยาง สีเทา	ปูนทาสี สีขาว	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	กระจกใส กรอบ อลูมิเนียม	กระจกใส กรอบ อลูมิเนียม	กระจกใส กรอบอลูมิเนียม
3. ห้องพยาบาล	กระเบื้องยาง สีเทา	-ปูนทาสี, สีขาว -อลูมิเนียม	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	กระจกใส กรอบ อลูมิเนียม	กระจกใส กรอบ อลูมิเนียม	กระจกใส กรอบอลูมิเนียม
4. ห้องเลี้ยงเด็กแรก เกิดถึง 6 เดือน	พรมไวนิล สีเทา	-วอลเปเปอร์ สีขาวลายจุด -กระเบื้อง เซรามิก -อลูมิเนียม	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	กระจกใส กรอบ อลูมิเนียม	กระจกใส กรอบ อลูมิเนียม	กระจกใส กรอบอลูมิเนียม
5-7 ห้องเลี้ยงเด็กอายุ เกิน 6 เดือน	กระเบื้องยาง สีน้ำตาลอม เขียว	-ปูนทาสีน้ำมัน สีขาวอมเขียว -อลูมิเนียม	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	กระจกใส กรอบ อลูมิเนียม	กระจกใส กรอบ อลูมิเนียม	กระจกใส กรอบอลูมิเนียม
8. โรงอาหารเด็ก	เซรามิก สีขาวเทา	-	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	-	-	-
9. ห้องน้ำเด็ก (ภายใน ห้องเลี้ยง)	เซรามิก สีน้ำตาลอ่อน	เซรามิก สีขาวไข่ไก่	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	-	ผ้า	ไม้ขัด
ห้องน้ำเด็ก (ภายนอก ห้องเลี้ยง)	เซรามิก สีน้ำตาลอ่อน	เซรามิก สีขาว,สีน้ำตาล อ่อน	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	-	ผ้า	ไม้ขัด
10. ห้องซัก-ล้าง	หินขัดสีเทา	เซรามิก สีขาว	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	กระจกใส กรอบ อลูมิเนียม	ใส	กระจกใส กรอบอลูมิเนียม
11. ห้องประชุม	เซรามิก น้ำตาลอมเขียว	- ปูนทาสีขาว อมเขียว -อลูมิเนียม	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	กระจกใส กรอบ อลูมิเนียม	ใส	กระจกใส กรอบอลูมิเนียม
12. ครุฑ	หินขัด สีน้ำตาล	เซรามิกสีชมพู, ขาวคาดเขียว	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	กระจกใส กรอบ อลูมิเนียม	ใส	กระจกใส กรอบอลูมิเนียม
13. ห้องน้ำเจ้าหน้าที่	เซรามิก	เซรามิก	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	-	ใส	บานไม้ขัด

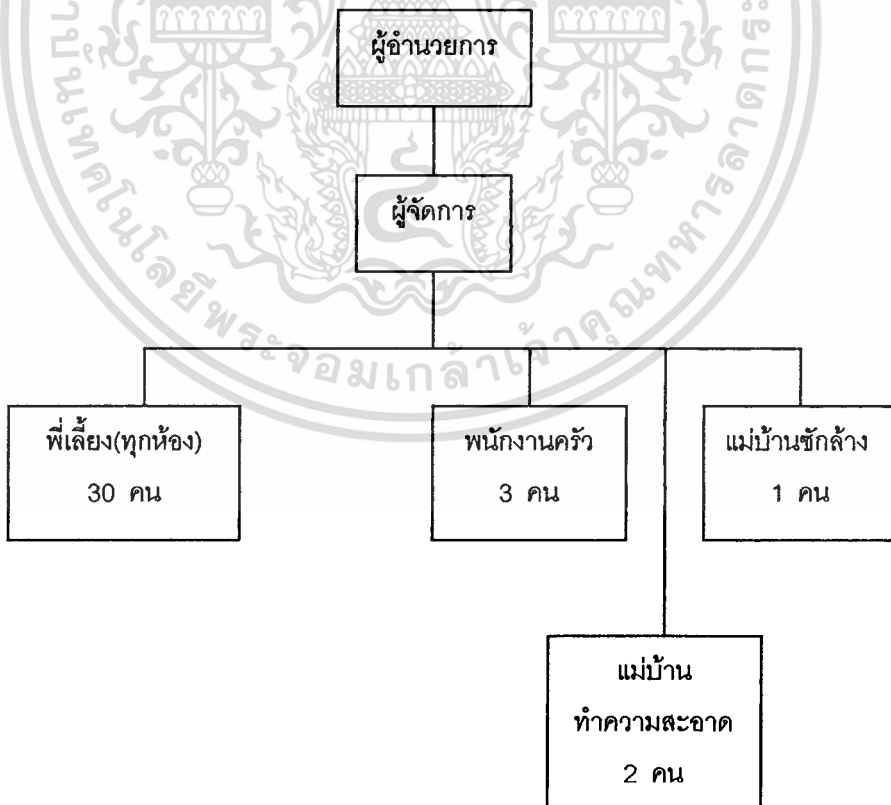
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการดำเนินงานเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.9 (ต่อ)

บริเวณ	วัสดุ					
	พื้น	ผนัง	เพดาน	หน้าต่าง	ช่องแสง	ประตู
14. ห้องพักเจ้าหน้าที่	หินขัด สีน้ำตาลเทา	- ปูนทาสีขาว อมเขียว อลูมิเนียม	ยิบซัมบอร์ด โครง T-BAR	กระจกใส กรอบ อลูมิเนียม	ใส	กระจกใส กรอบอลูมิเนียม
15. ลานเด็กเล่น	พรมอัด สีเขียว	-	ยิบซัมบอร์ด โครง T-BAR	-	-	-
16. ลานกลางแจ้ง	หญ้า	-	ยิบซัมบอร์ด โครง T-BAR	-	-	-
17. ห้องอาหาร	หินขัด	- ปูนทาสี, อลูมิเนียม	ยิบซัมบอร์ด โครง T-BAR	-	ใส	กระจกใส กรอบอลูมิเนียม

ภาพที่ 3.41 แสดงสายงานบริหารศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.4 สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ

สำรวจเมื่อ 11 มีนาคม 2540

ถ่ายภาพเมื่อ 11 มีนาคม 2540, 28 ตุลาคม 2541

เจ้าของ คณะกรรมการสวัสดิการภายในกองทัพเรือ ในความดูแลของสมาคมภริยาทหารเรือ

เริ่มดำเนินการ 18 กันยายน 2538 เปิดบริการตั้งแต่ 7.00 น. - 16.30 น. วันเวลาราชการ ตามนโยบายของสมาคมภริยาทหารเรือ ที่ช่วยเหลือบุตรหลานของทหารเรือ ให้ได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกวิธีขณะที่พ่อแม่ต้องทำงาน ศูนย์แห่งแรกเริ่มที่ได้ดูแลพลตทหารเรือทุ่งมหาเมฆ ต่อมาได้จัดตั้งในเขตกรุงเทพฯ อีก 3 แห่ง, ลัดทึบ ชลบุรี 5 แห่ง, ระยอง 1 แห่ง, จันทบุรี 1 แห่ง, นราธิวาส 1 แห่ง, สงขลา 5 แห่ง โดยเป็นการปรับปรุงอาคารและขยายพื้นที่ขึ้นใช้

เนื่องจากปัญหาการดัดแปลงอาคารเก่า มีความจำกัดด้านพื้นที่ ห้องนอน สุขา ห้องเลี้ยง การดูแลรักษาลำบากขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด ขาดแคลนงบประมาณ เพราะเก็บค่าบริการต่ำมาก ทางสมาคมจึงได้หาข้อมูลและระดมทุนจากเอกชนด้วยวิธีต่างๆ มาทำการปรับปรุงศูนย์ดังกล่าว รวมทั้งก่อสร้างใหม่ซึ่งแห่งหนึ่งในจำนวนนั้นคือศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กกองทัพเรือเฉลิมพระเกียรติปีกาญจนานิกเสก ธนบุรี กรุงเทพฯ โดยได้รับงบประมาณ 17 ล้านบาท นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ที่มีความรู้เกี่ยวกับเด็กในการให้ความรู้และฝึกอบรม โดยคิดค่าบริการ 1,000 - 1,500 บาท สำหรับข้าราชการทหารเรือ, 1,700 - 2,500 บาท สำหรับข้าราชการทั่วไป, 2,000 - 3,000 บาท สำหรับบุคคลภายนอก

จุดประสงค์ของการจัดตั้ง

1. ช่วยเหลือผู้ปกครองซึ่งเป็นแพทย์ พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า , กรมแพทย์ทหารเรือ , วิทยาลัยพยาบาลทหารเรือ ตลอดจนหน่วยงานใกล้เคียง ในการดูแลลูกช่วงเวลากลางวันขณะที่พ่อแม่ต้องทำงาน และยังเปิดบริการแก่บุคคลภายนอกด้วย
2. ส่งเสริมให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง พร้อมกับเป็นการส่งเสริมพัฒนาการ
3. เป็นสถานที่ศึกษาวิจัย สำหรับแพทย์ พยาบาล นักเรียนพยาบาล และบุคคลที่สนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การรับเด็ก

สามารถรับเด็กได้ประมาณ 250 คน โดยแบ่งเด็กออกได้ 4 ระดับ

1. กลุ่มเด็กแรกเกิด - 6 เดือน	1 ห้อง	ห้องละ	25 คน
2. กลุ่มเด็กอายุ 6 เดือน - 1 ปี 6 เดือน	2 ห้อง	ห้องละ	30 คน
3. กลุ่มเด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน - 2 ปี 6 เดือน	2 ห้อง	ห้องละ	30 คน
4. กลุ่มเด็กอายุ 2 ปี 6 เดือน - 4 ปี	3 ห้อง	ห้องละ	35 คน

ที่ตั้ง ภายในโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า เลขที่ 504 ถ.ตากสิน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 3.42 แสดงที่ตั้งสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ

สภาพแวดล้อมภายนอก

เป็นอาคารชั้นเดียวที่สร้างขึ้นใหม่โดยเฉพาะบนเนื้อที่ถึง 2 ไร่ อยู่ในบริเวณที่ติดกับบ้านพักของข้าราชการทหารเรือ บรรยากาศสงบเงียบ มีความสะอาด อยู่ใกล้ลานจอดรถ อากาศปลอดโปร่ง ไม่พลุกพล่าน มีเจ้าหน้าที่ และทหารคอยสอดส่องดูแลตลอดเวลา

รูปทรงอาคารเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หลังคาเปิดตรงกลางเป็นลานโล่ง ห้องต่างๆ ภายนอก มีทางออกได้หลายทาง

เอกราชเป็นเพียงตัวอย่างสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางเข้า

มองเห็นชัดเจนเพราะอยู่ปลายสุดถนน ใกล้ลานจอดรถ

สภาพแวดล้อมภายใน

การจัดผังห้องต่างๆ เป็นรูปตัว O มีลานโถงตรงกลาง (หลังคาไม่คลุม) โดยจัดผังแบ่งเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้คือ

1. โถงรับเด็ก พักคอย
2. ห้องธุรการ
3. ห้องกิจกรรม
4. ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน
5. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 6 เดือน - 1 ปี 6 เดือน
6. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน - 2 ปี 6 เดือน
7. ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 2 ปี 6 เดือน - 4 ปี
8. ห้องน้ำห้องส้วมเด็ก
9. โรงทานอาหารเด็ก
10. ลานเด็กเล่น
11. ห้องครัว
12. ห้องน้ำ ห้องส้วม เจ้าหน้าที่พนักงาน
13. ส่วนซัก รีด
14. ห้องประชุม (ห้องสื่อเสริมพัฒนาการ)

โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3.44 แสดงทางเข้าด้านหน้า

ภาพที่ 3.45 แสดงห้องธุรการ, จุดรับส่งเด็ก

ภาพที่ 3.46 แสดงลานเด็กเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส... ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.48 แสดงห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน

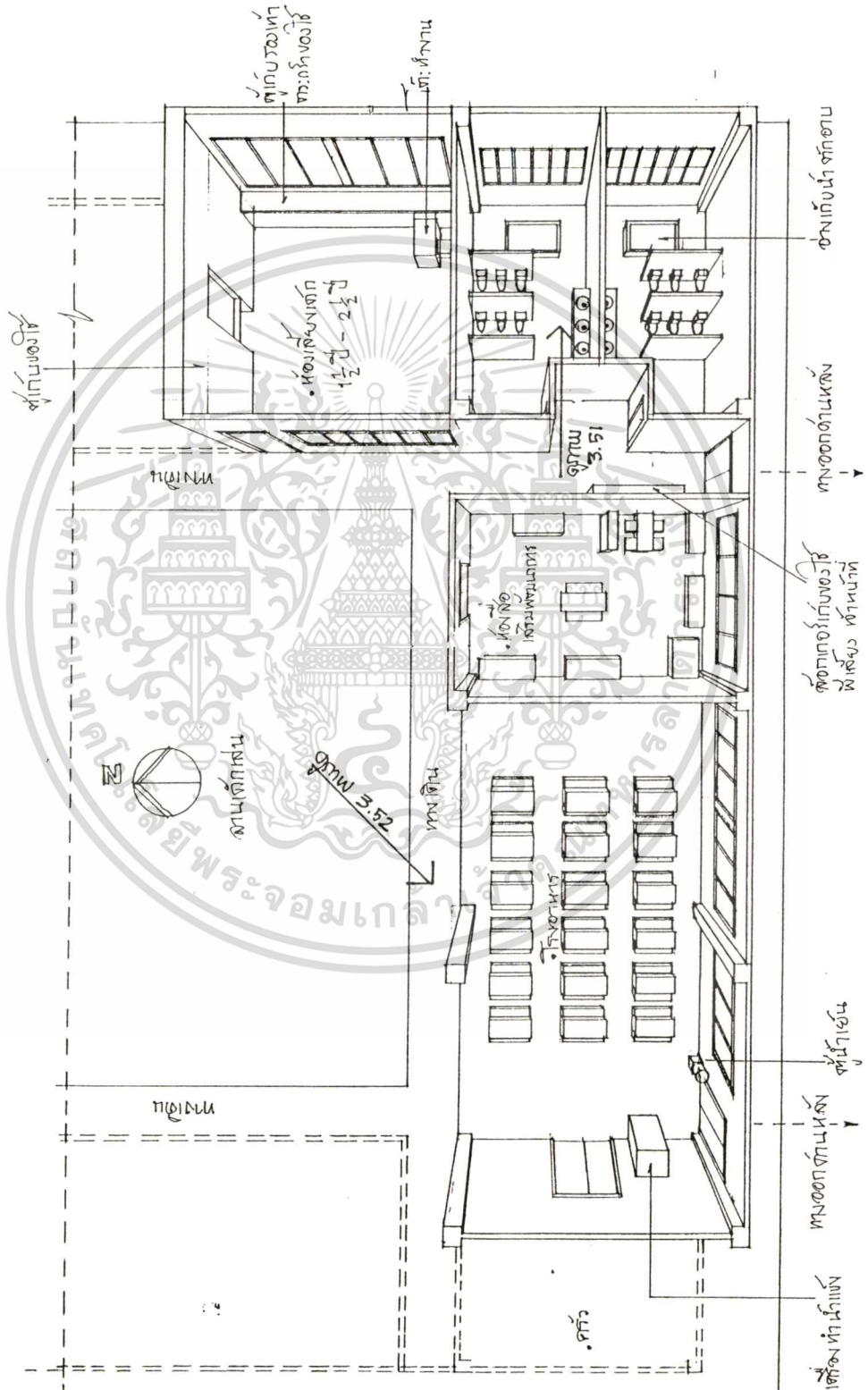

ภาพที่ 3.49 แสดงห้องซงนม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.50 แสดงทัศนียภาพมุมมองการจัดเฟอร์นิเจอร์ (โซน B) สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก
กองทัพเรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.51 แสดงห้องน้ำเด็ก

ภาพที่ 3.52 แสดงโรงอาหาร

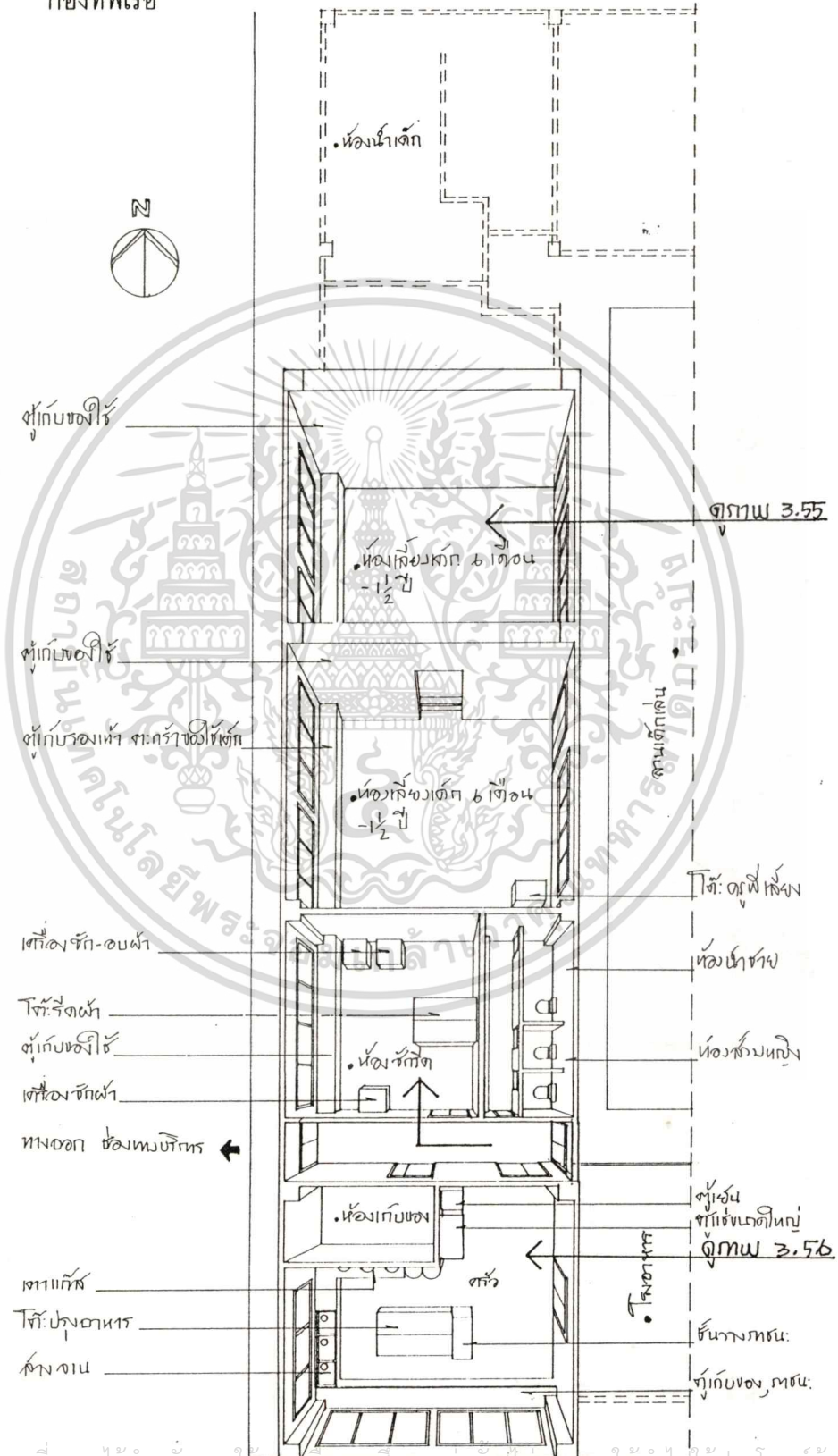
ภาพที่ 3.53 แสดงห้องเลี้ยงเด็กอายุ 2 1/2 ปี - 4 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการวิจัยและพัฒนาเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต หากมีการนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต จะถือว่าผิดกฎหมาย

ภาพที่ 3.54 แสดงทัศนียภาพมุมมองสูงการจัดเฟอร์นิเจอร์ (โซน C) สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก

กองทัพเรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ ในเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.55 แสดงห้องเลี้ยงเด็ก 1/2 - 1 1/2 ปี, 1 1/2 - 2 1/2 ปี

ภาพที่ 3.56 แสดงห้องครัว

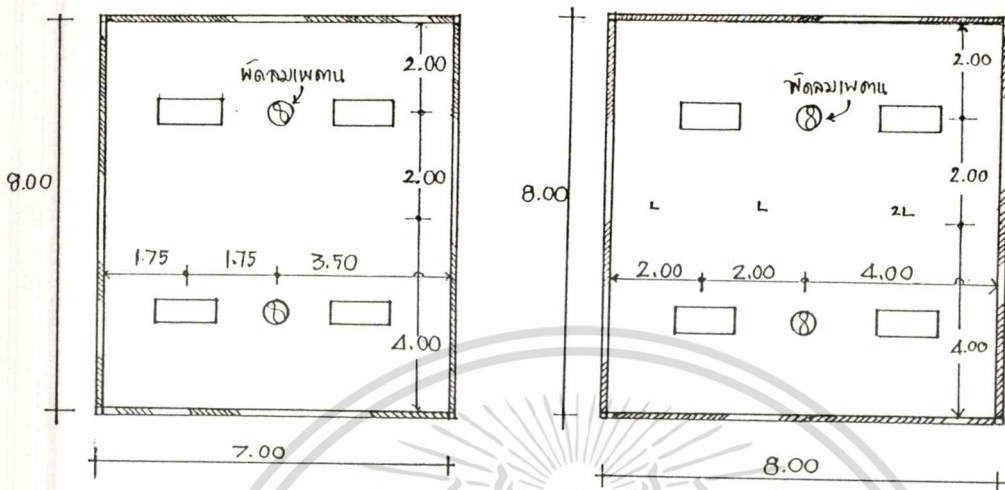

ภาพที่ 3.57 แสดงห้องซักผ้า

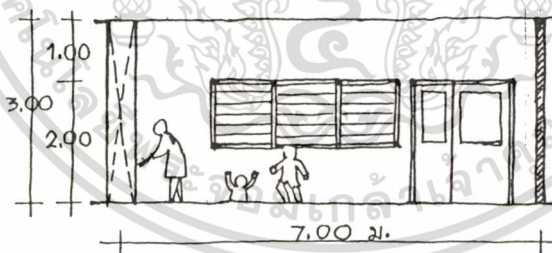
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น และผู้เผยแพร่เห็นได้ชัดว่าใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.58 แสดงผังไฟฟ้าเพดานสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ

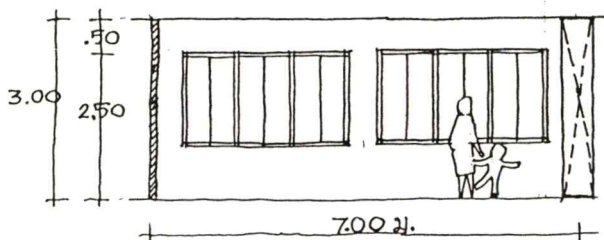

- หลอดฟลูออเรสเซนต์ 40 w x 2 หลอด / ชุด
- โตะฝังในฝ้าเพดานชนิดตะแกรงกันแสง ขนาด 0.60 x 1.20 ม.

ภาพที่ 3.59 รูปตัดแสดงความสูงของฝ้าเพดานของสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ

รูปตัด แสดงความสูงของฝ้าเพดาน(ด้านประตูห้อง)

รูปตัด แสดงความสูงของฝ้าเพดาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.10 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ

บริเวณ	อุปกรณ์-เครื่องใช้	ลักษณะ	จำนวน	หมายเหตุ
1. โถงรับ-ส่งเด็ก	1. โต๊ะทำงาน	-โต๊ะเหล็กมาตรฐาน หน้าโต๊ะกรุลามิเนต	1	-ลงเวลารับ-ส่ง
	2. เก้าอี้ทำงาน	-ขาเหล็ก เบาะ,พนักพองน้ำ หุ้มด้วยหนังเทียม	1	
	3. SOFA พร้อมโต๊ะกลาง	-ชุดเข้ามุม 5 ที่นั่ง พองน้ำหุ้มหนังเทียม	2	
	4. ป้ายแสดงข่าวสาร	-บอร์ดล้อเลื่อน 2 หน้า ขนาด 1.20 x 2.40 ม. สูง 1.80 ม.		
	5. ตู้น้ำเย็น	-ชนิดใส่ตั้งน้ำตอมบน	1	
	6. โทรทัศน์	-ชนิดแขวนหยอดเหรียญ	1	
2. ห้องธุรการ	1. ชุดทำงานสำเร็จรูป โต๊ะเก้าอี้, ตู้เอกสาร	-เหล็ก เคลือบสี	7	
3. ห้องกิจกรรม	1. เคาน์เตอร์, ตู้เตี้ย อ่าง SINK	-เหมือนห้องเลี้ยงเด็ก		
	2. เบาะพุกพองน้ำ	-พองน้ำหุ้มหนังเทียมปูเต็มห้อง แนวตั้งปูถึงขอบบนเคาน์เตอร์ หนา 0.01 ม.		
	3. กระดานบันทึกลับ	-ไวท์บอร์ด 0.90 x 1.20 ม.	1	
4. ห้องเลี้ยงเด็ก แรกเกิด- 6 เดือน	1. เตียงเด็ก	-เตียงมาตรฐานทำจากไม้สักพร้อมพุก ขนาด 0.80 x 1.40 x 1.50 ม.	3	-สำหรับไว้แยก เด็กป่วย หรือ เด็กที่อ่อนมากๆ
	2. พุกพองน้ำ	-พองน้ำหุ้มด้วยหนังเทียม ปลอดภัย 0.75 x 1.20 ม. หนา 0.05 ม.	20	
	3. อ่างอาบน้ำ-ชำระเด็ก	-อ่าง SINK เซรามิกบนเคาน์เตอร์ก่อรูป กระเบื้องเซรามิก 0.60 x 8.00 x 0.90 ม.	1	
	4. ตู้เก็บของใช้	-ตู้เตี้ยได้เคาน์เตอร์ ตู้ไม้อัด บานเปิดเกล็ด ไม้สัก	3	-เก็บของใช้เด็ก ของเล่นและทั่วไป
	5. ตารางปฏิบัติงาน	-บอร์ดแขวนผนังขนาด 0.50 x 0.80 ม.	1	
	6. กระดานบันทึกลับ	-ไวท์บอร์ดแขวนผนังขนาด 0.60 x 0.90 ม.	1	
	7. ป้ายแสดงอัตราส่วน ขงนม	-ป้ายไม้แขวนผนังขนาด 0.90 x 1.20 ม.	1	
	8. โต๊ะทำงานพยาบาล	-โต๊ะสำนักงานสำเร็จรูปเหล็กเคลือบสี 0.60 x 1.20 x 0.75 ม.	1	
	9. เก้าอี้ทำงาน	-โครงเหล็กเบาะพองน้ำหุ้มหนังเทียม	3	-ทำงาน 1 ตัว, รับแขก 2 ตัว
	10. ของเล่นแขวนเพดาน	-ไม้บายหลากสี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.10 (ต่อ)

บริเวณ	อุปกรณ์-เครื่องใช้	ลักษณะ	จำนวน	หมายเหตุ
ห้องขนนม ภายในห้องเลี้ยง เด็ก	1. หม้อนึ่ง-อบขวดนม	-หม้อสเตนเลส 0.50 x 1.00 x 0.85 ม.	1	
	2. เครื่องกรองน้ำด้วยแสง อุลตราไวโอเล็ต	-ขนาด 0.10 x 30 x 0.20 ม.	1	
	3. หม้อต้มน้ำร้อน 100 องศา	-หม้อสเตนเลส ไฟฟ้า	1	
	4. หม้อพักน้ำเย็นต้มสุก	-หม้อสเตนเลส	1	
	5. ตู้เย็น	-ขนาด 7.5 - 8 ลบ.ฟุต	1	
	6. อ่างล้างมือ	-SINK เซรามิกบนเคาน์เตอร์ก่อกรู กระเบื้องเซรามิก 0.60 x 9.00 x 0.90 ม.	2	
	7. ตู้เก็บของ	- ตู้เดี่ยวได้เคาน์เตอร์ บานเกล็ดไม้สัก ตลอดแนว		
ห้องแต่งตัว (ภายในห้องเลี้ยงเด็ก)	-ชั้นเก็บของ	-ชั้นเหล็ก ฆ่าจากเหล็ก พร้อมราวแขวน เสื้อ เหล็กชุบโครเมียม	1	- เดิมเป็นที่แต่ง ตัวเปลี่ยนเสื้อ ผ้าสำหรับแม่ เด็กที่จะเข้ามา ให้นมลูกแต่ไม่ สะดวก ปัจจุบัน เป็นที่แต่งตัว และเก็บของ ของเจ้าหน้าที่ที่ เลี้ยง
ห้องน้ำ (ภายในบริเวณ แต่งตัว)	1. อ่างล้างมือ	-เซรามิก	1	-ใช้ทั้งแม่และที่ เลี้ยง
	2. โถบัสสาวะชาย	-เซรามิก	1	
	3. โถนั่งราบ	-เซรามิก	1	
5-7 ห้องเลี้ยงเด็ก อายุ 6 เดือน - 1 ½ ปี, 1½ ปี - 2½ ปี, 2 ½ ปี - 4 ปี	1. เตียงเด็ก	-เตียงมาตรฐานไม้สัก พร้อมฟูก		
	2. ฟูกฟองน้ำ	-ฟูกน้ำหุ้มด้วยหนังเทียมปลอกผ้า 0.75 x 1.20 ม. และ 0.90 x 0.90 ม. หนา 0.05 ม.		
	3. อ่างชำระล้าง	-อ่าง SINK เซรามิกบนเคาน์เตอร์ ก่อกรู กระเบื้องเซรามิก		
	4. ชั้นเก็บของใช้เด็ก	-ชั้นไม้ 3 ชั้นได้เคาน์เตอร์		
	5. ตู้เก็บของ	-ตู้บานเกล็ดไม้สัก ได้เคาน์เตอร์		
	6. โต๊ะทำงาน	-โต๊ะเหล็กสำเร็จรูป 0.60 x 1.20 x 0.75 ม.		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวชนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.10 (ต่อ)

บริเวณ	อุปกรณ์-เครื่องใช้	ลักษณะ	จำนวน	หมายเหตุ
	7. เก้าอี้	-โครงเหล็ก เบาะพองน้ำหุ้มด้วยหนังเทียม		
	8. ตู้เก็บของ 2 ตอน	-ตู้ท่อนล่างสูง 1.80 ม. ตอนบนจรดเพดาน ขนาด 0.60 x 2.00 x 2.80 ม.		
8. ห้องน้ำเด็ก	1. โถนั่งราบ(เด็ก)	-เซรามิก	6	
	2. อ่างล้างมือ	-ขนาดผู้ใหญ่, เซรามิกบนแท่นกระเบื้องเซรามิก 0.60 x 2.00 x 0.60 ม.	4	-เด็กใช้ไม่ได้ เพราะเอื้อมไม่ถึง
	3. อ่างเก็บน้ำ	-กอกกระเบื้องเซรามิก ขนาด 0.80 x 2.00 x 0.50 ม.	1	-ให้เด็กตกอาบ
	4. รวพาดผ้า	-สูง 1.40 ม.	1	
	5. กระจกเงา	-0.90 x 1.20 ม.	1	
	6. ผักบัวอาบน้ำ	-ติดตาย	2	
	7. เครื่องทำน้ำอุ่น	-สำเร็จรูป	1	
9. โรงอาหารเด็ก	1. โต๊ะอาหาร	-ไม้สัก หน้าโต๊ะลามิเนต 0.60 x 1.50 x 0.50 ม.	18	
	2. เก้าอี้อาหาร	-เป็นม้ายาวไม้สัก 0.30 x 1.50 x 0.25 ม.	36	
	3. ตู้น้ำเย็น	-	1	
	4. เครื่องทำน้ำแข็ง	-	1	
10. ลานเด็กเล่น	-อุปกรณ์เด็กเล่นตามวัย	-		
11. ห้องครัว	-เครื่องครัวขนาดใหญ่	-อุปกรณ์สเตนเลสครบชุด		
12. ห้องน้ำ-ส้วมเจ้าหน้าที่	1. รางซักล้าง	-คอนกรีตสำเร็จ กววกกระเบื้องเซรามิกกว้าง 0.40 ลึก 0.30 ม. สูงจากพื้น 0.70 ม.		
	2. ห้องส้วม	-โถสุขภัณฑ์นั่งราบ, อ่างล้างหน้า	4	
	3. ห้องอาบน้ำ	-	1	
13. ห้องซัก-ล้าง	1. เครื่องซักผ้า	-	2	
	2. เครื่องอบผ้า	-	2	
	3. โต๊ะรีดผ้า	-โต๊ะสเตนเลส 1.50 x 1.50 x 0.80 ม.	1	
	4. เคาน์เตอร์	-เคาน์เตอร์กอกกระเบื้องเซรามิก 0.60 x 6.00 x 0.90 ม.		
	5. ตู้เก็บของ	-ตู้บานเกล็ดไม้สักใต้เคาน์เตอร์		
	6. เตารีด	-	2	
	7. อุปกรณ์เบ็ดเตล็ด	-ตะกร้าผ้า, รถเข็นรับผ้า		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.10 (ต่อ)

บริเวณ	อุปกรณ์-เครื่องใช้	ลักษณะ	จำนวน	หมายเหตุ
14. ห้องสื่อ พัฒนาการ (มุมบด็อก)	1. โต๊ะอาหารพร้อมม้านั่ง	-	1	- ส่วนใหญ่จะเป็นห้องผลิตสื่อและประชุมเจ้าหน้าที่ได้
	2. โต๊ะวางสื่อ	- โต๊ะทั่วไป 0.60 x 1.50 x 0.50 ม.	3	- สื่อการเรียนจะวางโชว์บนโต๊ะที่มีขนาดความสูงเหมาะสมกับเด็ก
	3. ชั้นโชว์	- ไม้สัก 0.30 x 1.20 x 0.75 ม.	1	
	4. โต๊ะเด็ก	- ขาเหล็กหน้าไม้สัก 0.60 x 1.20 x 0.50 ม.	2	
	5. เก้าอี้เด็ก	- ขาเหล็ก, พื้น-พนักไม้สัก 0.30 x 0.25 x 0.25 ม.	4	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.11 แสดงระบบอุปกรณ์ในสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ

บริเวณ	แสงหลัก		เครื่อง		ถึงดับ	การกระจาย	โทรทัศน์
	แสงธรรมชาติ	แสงไฟฟ้า	ปรับ	พัดลม			
1. โถงรับส่งเด็ก	•			•			
2. ห้องธุรการ	•		•	•		•	•
3. ห้องกิจกรรม	•			•			
4. ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน	•		•				
ห้องซงนม	•		•				
ห้องแต่งตัว		•		•			
ห้องน้ำ (ภายใน)		•		•			
5-7 ห้องเลี้ยงเด็กที่อายุเกิน 6 เดือนถึง 4 ปี	•			•			
8. ห้องน้ำเด็ก	•	•		•			
9. โรงอาหารเด็ก	•			•			
10. ห้องสื่อการสอน	•			•			
11. ห้องครัว	•	•		•			
12. ห้องน้ำเจ้าหน้าที่		•					
13. ห้องซัก-รีด	•			•			

- หมายเหตุ
1. ถึงดับเพลิงจะติดตั้งตามจุดที่สำคัญ
 2. การกระจายเสียงภายในจะใช้ลำโพงติดตั้งบางจุด

ตารางที่ 3.12 แสดงการใช้วัสดุในสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ

บริเวณ	วัสดุ					
	พื้น	ผนัง	เพดาน	หน้าต่าง	ช่องแสง	ประตู
1. โถงรับส่งเด็ก	เซรามิก สีเทาสลับครีม	ปูนทาสีขาว	ยิปซัมบอร์ด ฉาบเรียบ	-	-	-
2. ห้องธุรการ	กระเบื้องยางสี เทาอ่อน	ปูนทาสีขาว	ยิปซัมบอร์ด ฉาบเรียบ	บานเปิด กระจกใส		บานไม้อัด สีน้ำเงิน
3. ห้องกิจกรรม	กระเบื้องยาง สีเทาอ่อน	ปูนทาสีขาว	ยิปซัมบอร์ด ฉาบเรียบ	บานเกร็ด กระจกใส	กระจกใส	บานไม้อัด สีน้ำเงิน มีช่องมอง
4. ห้องเลี้ยงเด็ก แรกเกิด ถึง 6 เดือน	พรมไวนิล สีเทาอ่อน	ปูนทาสีขาว	ยิปซัมบอร์ด ฉาบเรียบ	บานเปิด, บานเกร็ด กระจกใส	กระจกใส	บานไม้อัด สีน้ำเงิน มีช่องมอง
ห้องซงนม	กระเบื้องยาง สีเทาอ่อน	ปูนทาสีขาว	ยิปซัมบอร์ด ฉาบเรียบ	บานเปิด, บานเกร็ด กระจกใส	กระจกใส	บานไม้อัด สีน้ำเงิน มีช่องมอง
ห้องแต่งตัว	กระเบื้องยาง	ปูนทาสีขาว	ยิปซัมบอร์ด ฉาบเรียบ	-	กระจกใส	บานไม้อัดสีน้ำเงิน
ห้องน้ำ (ภายใน)	เซรามิก สีครีม	เซรามิก สีครีม	ยิปซัมบอร์ด ฉาบเรียบ	-	กระจกฝ้า	บานไม้อัด สีน้ำเงิน
5-7 ห้องเลี้ยงเด็กที่ อายุเกิน 6 เดือน ถึง 4 ปี	กระเบื้องยาง สีเทาอ่อน	ปูนทาสีขาว	ยิปซัมบอร์ด ฉาบเรียบ	บานเปิด, บานเกร็ด กระจกใส	กระจกใส	บานไม้อัด สีน้ำเงิน มีช่องมอง
8. ห้องน้ำเด็ก	เซรามิก สีน้ำเงิน	เซรามิก สีฟ้าสลับเทา	ยิปซัมบอร์ด ฉาบเรียบ	-	กระจกใส	บานไม้อัด สีน้ำเงิน
9. โรงอาหารเด็ก	เซรามิก สีครีม	ปูนทาสีขาว ผนังบานไม้ บานเพ็ยม	ยิปซัมบอร์ด ฉาบเรียบ	บานเปิด, บานเกร็ด กระจกใส	-	-
10. ห้องสื่อการสอน	เซรามิก สีครีม	ปูนทาสีขาว ผนังบานไม้ บานเพ็ยมสีขาว	ยิปซัมบอร์ด ฉาบเรียบ	บานเปิด, บานเกร็ด กระจกใส	-	บานไม้อัด สีน้ำเงิน มีช่องมอง
11. ห้องครัว	หินขัด สีเทา	ปูนทาสีขาว	ยิปซัมบอร์ด ฉาบเรียบ	บานเกร็ด กระจกใส	-	บานไม้อัด สีน้ำเงิน มีช่องมอง
12. ห้องน้ำเจ้าหน้าที่	เซรามิก สีครีม	เซรามิก สีขาว	ยิปซัมบอร์ด ฉาบเรียบ	-	กระจกฝ้า	บานไม้อัด สีน้ำเงิน

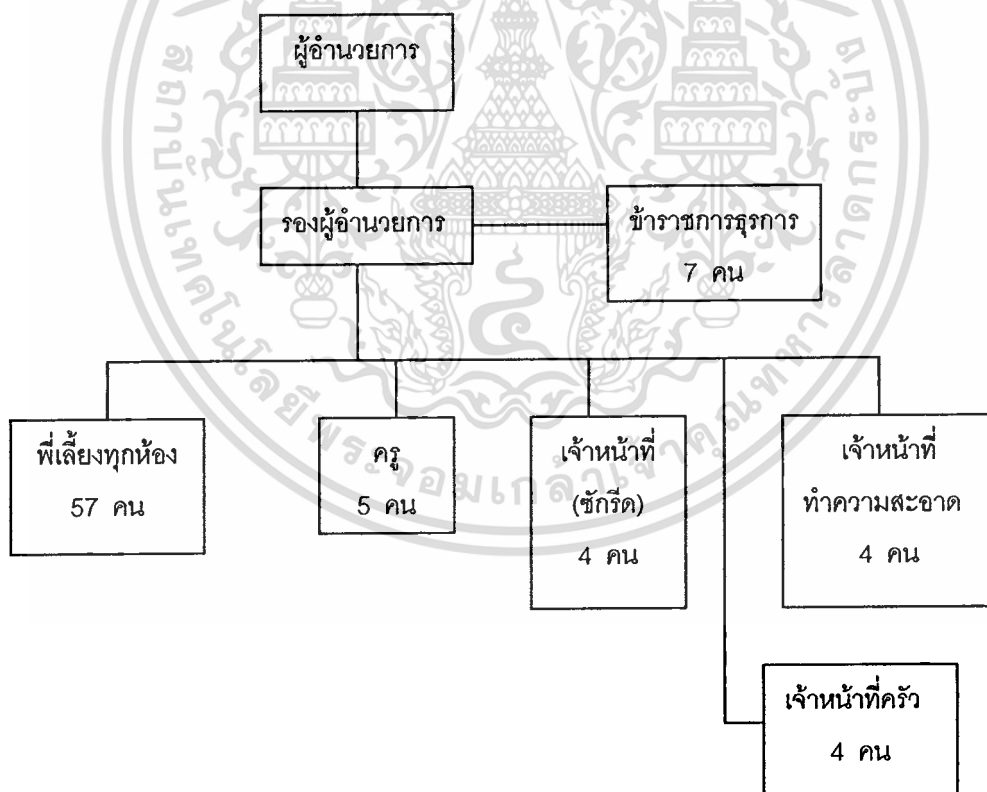
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.12 (ต่อ)

บริเวณ	วัสดุ					
	พื้น	ผนัง	เพดาน	หน้าต่าง	ช่องแสง	ประตู
13. ห้องซัก-รีด	หินขัด สีเทา	ปูนทาสีขาว	ยิบซัมบอร์ด ฉาบเรียบ	บานเปิด, บานเกร็ด กระจกใส	-	บานไม้ขัด สีน้ำเงิน มีช่องมอง

หมายเหตุ บานเพ็ยมเดิมทำไว้เพื่อเปิดพื้นที่ของห้องสี่และโรงอาหารเข้าหากัน ปัจจุบันไม่ได้ใช้

ภาพที่ 3.60 แสดงสายงานบริหารสถานรับเลี้ยงเด็กและพัฒนาการเด็กกองทัพเรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.5 ห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน

สำรวจเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2540
 ถ่ายภาพเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2540
 เจ้าของ โรงพยาบาลแม่และเด็กบางเขน

เริ่มดำเนินการ สิงหาคม 2535 ให้บริการ 7.00 น. - 16.30 น. วันเวลาราชการ โดยใช้พื้นที่ส่วนหนึ่งบนอาคารพักผู้ป่วยคลอด ชั้นที่ 2 มาปรับปรุงใช้ เน้นการให้นมลูกด้วยน้ำนมแม่เป็นหลัก เพราะส่วนใหญ่จะรับบุคคลภายใน เมื่อถึงเวลาแม่จะมาให้นมลูกด้วยตนเอง คิดค่าบริการ 300 บาท / เดือน ซึ่งต่ำมาก ทำให้ขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินการ ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่พียงพากับโรงพยาบาล เช่น น้ำ, ไฟ, ผ้า, อาหาร, เป็นต้น

จุดประสงค์ของการจัดตั้ง

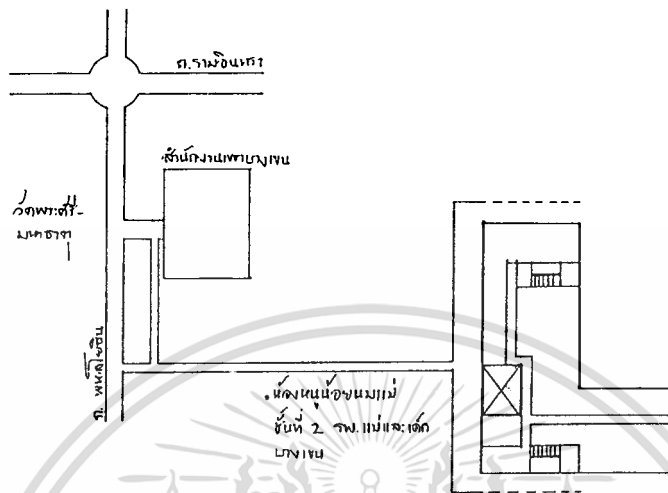
1. เพื่อเป็นสวัสดิการแก่แพทย์ พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล ในการดูแลลูกช่วงเวลากลางวันขณะที่พ่อแม่ต้องทำงาน ซึ่งพ่อแม่สามารถแวะมาดูแลในเวลากลางวันได้ หรือแม่มาให้นมลูกได้ตลอดเวลา และสามารถให้บริการแก่บุคคลภายนอกได้ ถ้าหากมีที่พอ
2. เน้นการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
3. ส่งเสริมให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง พร้อมกับเป็นการส่งเสริมพัฒนาการ
4. เป็นสถานที่ศึกษาวิจัย สำหรับแพทย์ พยาบาล และผู้สนใจทั่วไป

การรับเด็ก

รับตั้งแต่แรกเกิด - 2 ปี 6 เดือนสามารถรับเด็กได้ 10 คน ปัจจุบันต้องรับภาระเด็กถึง 17 คน ซึ่งพื้นที่มีอยู่ 1 ห้อง โดยไม่สามารถแบ่งแยกกลุ่มได้ ต้องเลี้ยงรวมกัน หากแบ่งได้ควรจะแบ่งออกเป็นหลายกลุ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเด็กแรกเกิด - 6 เดือน, 6 เดือน - 1 ปี และระดับอายุที่สูงขึ้นไปรวม 3 กลุ่ม

ที่ตั้ง โรงพยาบาลแม่และเด็ก กรมอนามัย บางเขน กรุงเทพฯ

ภาพที่ 3.61 แสดงที่ตั้งห้องให้นมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน

สภาพแวดล้อมภายนอก

ห้องเลี้ยงอยู่ด้านทิศตะวันตกของอาคาร ตรงข้ามกับห้องผู้ป่วยรวม (ที่มาตลอด) และห้องพิเศษ ห้องจะได้รับแสงแดดตอนบ่าย ลักษณะห้องเลี้ยงจะแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ด้านนอกที่ใช้รับส่งเด็ก และด้านในใช้เป็นห้องเลี้ยงเด็ก สภาพโดยทั่วไปมีความสงบปานกลางไม่ถึงกับเงียบ เพราะอยู่ติดทางเดินภายในส่วนห้อง ส่วนห้องพักผู้ป่วยอากาศดีพอใช้

ทางเข้า

สามารถเข้าถึงสถานรับเลี้ยงเด็กแห่งนี้ได้ 2 ทาง คือทางบันไดกลางของตึกผ่านเข้าทางเข้าห้องพักผู้ป่วย ส่วนอีกทางหนึ่งคือ ขึ้นบันไดด้านข้างทิศใต้แล้วเข้าถึงสถานรับเลี้ยงได้โดยตรง

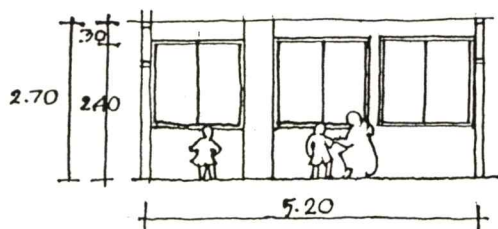
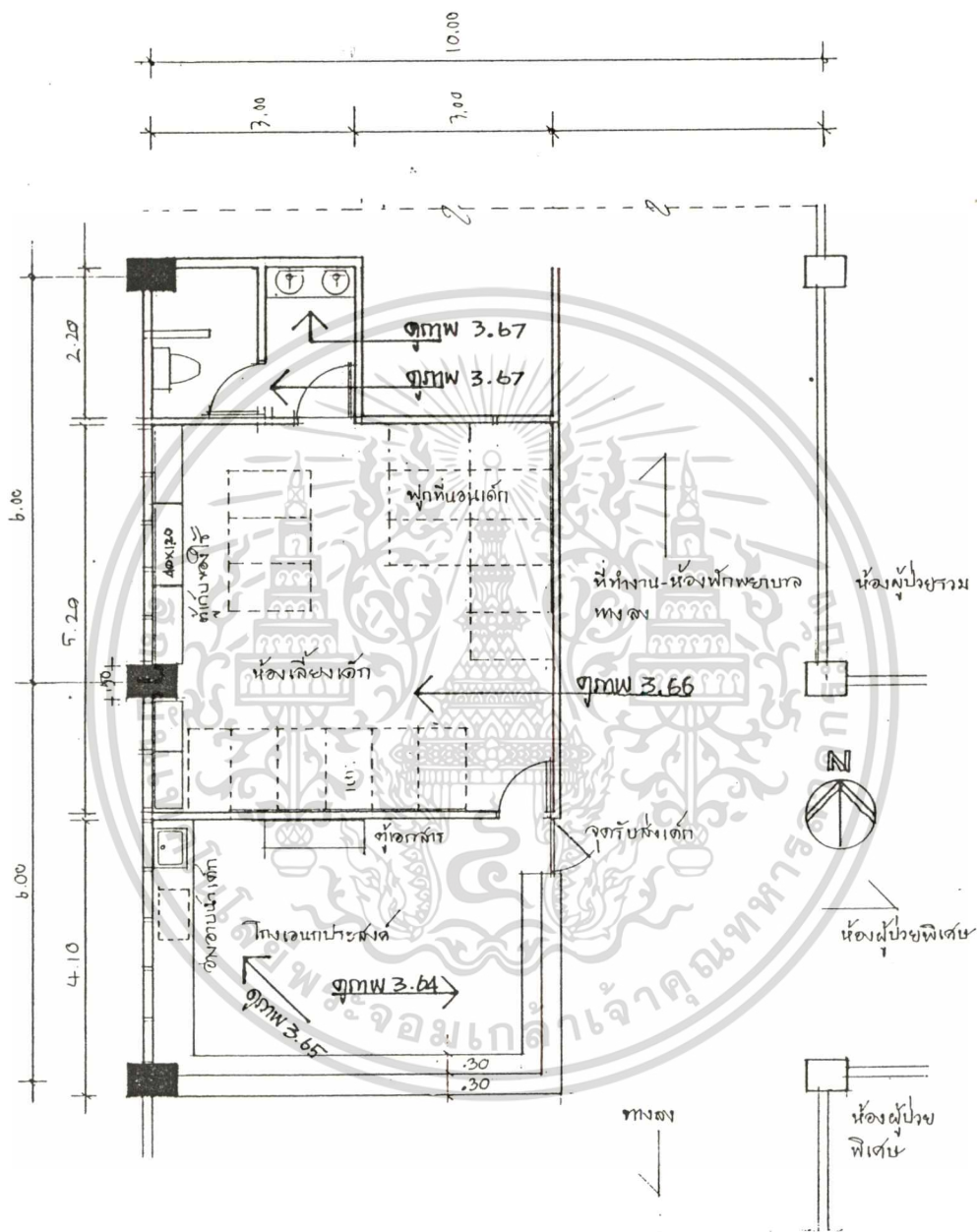
สภาพแวดล้อมภายใน

เนื่องจากเนื้อที่จำกัด จึงต้องเลี้ยงรวมกันอยู่ในห้องเดียว โดยแบ่งเป็น 2 ตอน

1. ตอนนอกเป็นลักษณะเปิดโล่ง (open space) ใช้เป็นที่รับส่งเด็ก มีเคาน์เตอร์ยาวตลอด 3 ด้าน ด้านที่ติดหน้าต่างจะมีอ่างอาบน้ำเซรามิก สำหรับชำระและอาบน้ำเด็ก, บอร์ดติดประกาศและตู้เอกสารงานธุรการ ที่ประตูเข้าห้องเลี้ยงเด็กจะมีช่องมองกระจกใสสามารถมองเห็นภายในห้องเลี้ยงเด็กได้

2. ตอนในเป็นห้องเลี้ยงไม่มีห้องน้ำในตัว โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในดังต่อไปนี้ การค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

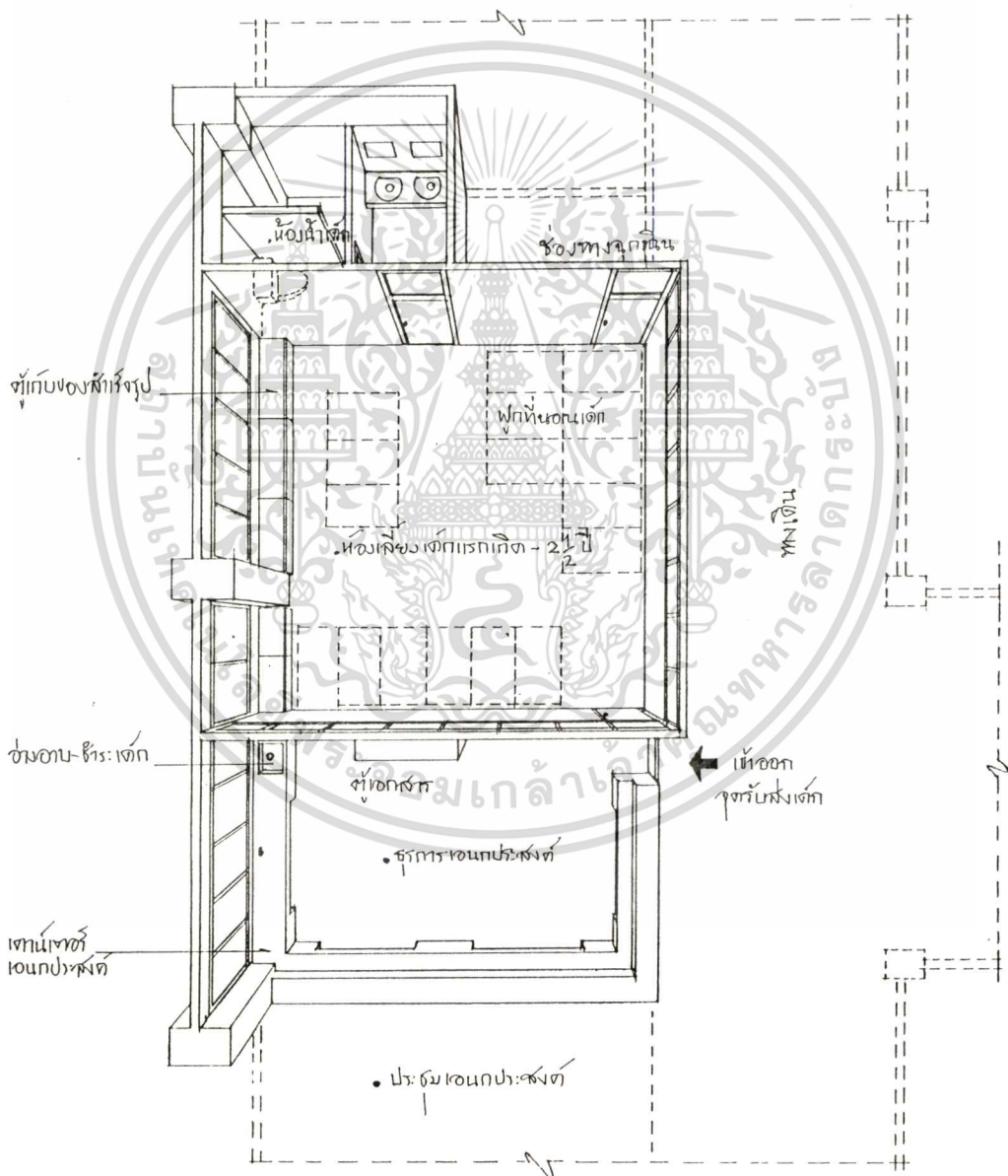
ภาพที่ 3.62 แสดงผังการจัดพื้นที่ห้องนุ้ยอนนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน

รูปตัด แสดงความสูงของฝ้าเพดาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.63 แสดงทัศนียภาพมุมมองการจัดเฟอร์นิเจอร์ในห้องนุ้ยอนนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.64 แสดงโรงอเนกประสงค์, จุดรับส่งเด็ก

ภาพที่ 3.65 แสดงที่อาบน้ำเด็กก่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.66 แสดงห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 2 ½ ปี

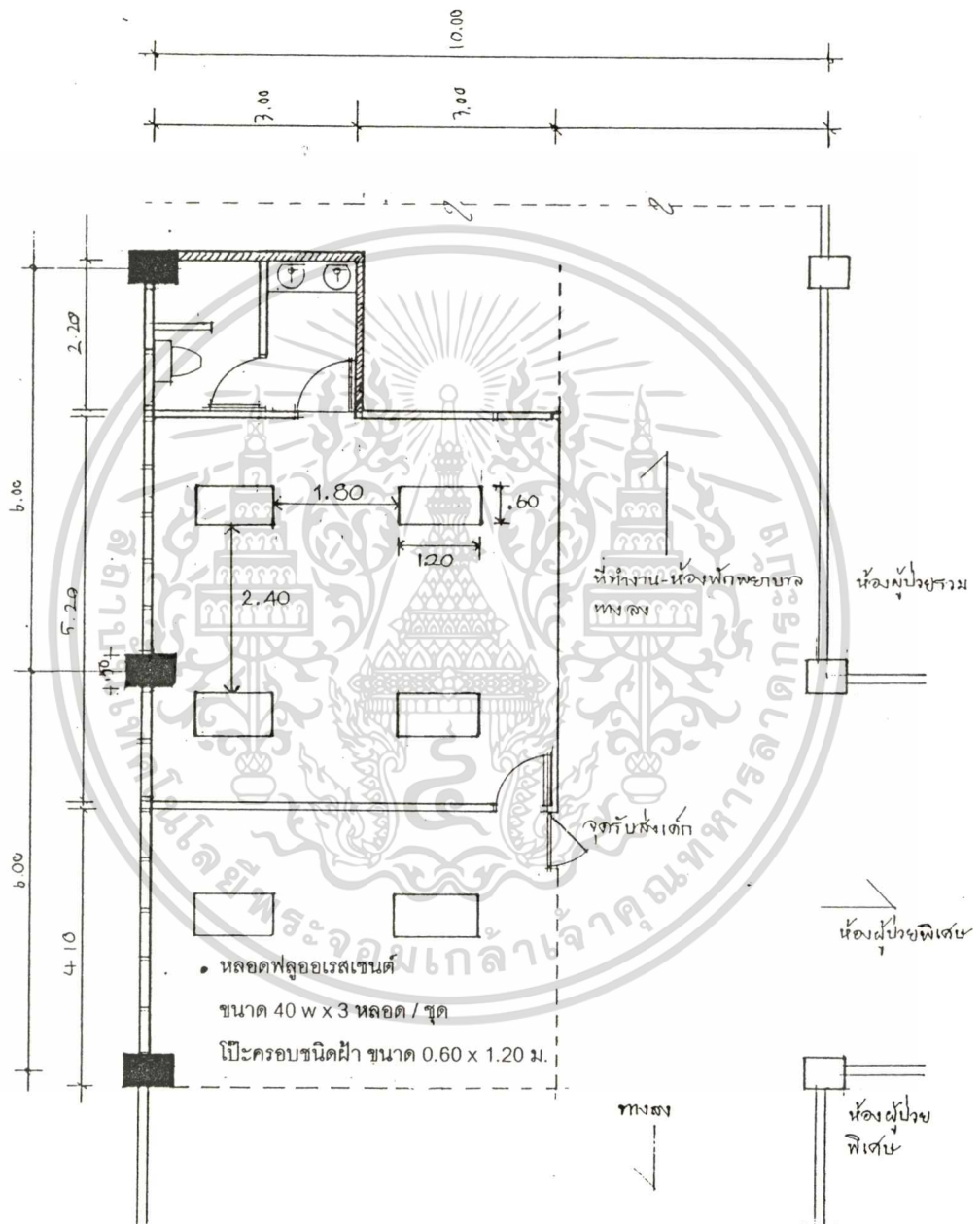

ภาพที่ 3.67 แสดงอ่างล้างมือ, ห้องน้ำ-ส้วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.68 แสดงผังไฟฟ้าฝ้าเพดานห้องหุ้ยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.13 แสดงอุปกรณ์เครื่องใช้ในห้องนุ้ยอนนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน

บริเวณ	อุปกรณ์-เครื่องใช้	ลักษณะ	จำนวน	หมายเหตุ
1. โถงรับ-ส่งเด็ก	1. เคาน์เตอร์เก็บของ	-ลักษณะเคาน์เตอร์ติดต่อ หน้าเคาน์เตอร์ กรุลามิเนต ตอนล่างเป็นช่องโถงสลับตู้ บานไม้อัดพ่นสี 0.60 x 12.00 x 1.00 ม.	1	-ใช้เนก ประสงค์
	2. อ่างอาบน้ำ-ชำระล้าง เด็ก	-อ่าง SINK เซรามิก บนเคาน์เตอร์ คสล. กรุกระเบื้องเซรามิก ตอนใต้เป็นตู้เตี้ยเก็บ ของ	1	
	3. เมาะอาบน้ำ-แต่งตัว	-เมาะพองน้ำหุ้มด้วยหนังเทียมขนาด 0.50 x 0.80 ม. หนา 0.50 ม. วางบน เคาน์เตอร์ไม้ถัดจากอ่างอาบน้ำเด็ก	1	
	4. กะละมังอาบน้ำเด็ก	-กะละมังพลาสติกทรงกลมธรรมดา เส้น ผ่าศูนย์กลาง 0.30 ม.	1	-ใช้อาบน้ำเด็ก เพราะถนัดกว่า ใช้ SINK
	5. เครื่องทำน้ำอุ่น	-เครื่องทำน้ำอุ่นสำเร็จรูป	1	
	6. ตู้เก็บของเล่น	-ตู้เอกสารเคลือบสีสำเร็จรูป บานเลื่อน กระจกใส 0.40 x 1.20 x 0.90 ม	1	
	7. ป้ายประกาศ	-แผ่นไวท์บอร์ดขนาด 0.90 x 1.50 ม. แสดงแผนปฏิบัติการประจำเดือน	1	
	8. ป้ายแสดงพัฒนาการ เด็ก	- กระดาษแข็งติดที่ผนังขนาด 0.80 x 0.60 ม.	1	
	9. ชั้นวางรองเท้า	-ชั้นตะแกรงเหล็กเคลือบสีสำเร็จรูป	1	
2. ห้องเลี้ยงเด็ก แรกเกิด - 2 ปี 6 เดือน	1. พุกพองน้ำ	-พองน้ำหุ้มด้วยหนังเทียม ปลอดภัย 0.75 x 1.20 ม. หนา 0.05 ม.	12	
	2. ลินชักเก็บของใช้เด็ก	-ลินชักสำเร็จรูป แผ่น MDF. หุ้มลามิเนต ขนาด 0.60 x 0.45 x 0.75 ม.	4	
	3. ตู้เก็บของใช้	-ตู้สำเร็จรูป แผ่น MDF. หุ้มลามิเนต ขนาด 0.60 x 0.90 x 0.75 ม.	4	
	4. ลินชักเก็บของใช้ทั่วไป	-ลินชักสำเร็จรูป แผ่น MDF. หุ้มลามิเนต ขนาด 0.60 x 0.90 x 0.75 ม.	2	
	5. ชั้นวางแก้วน้ำ	-ตะแกรงเหล็กเคลือบสีสำเร็จรูป วางบน ตู้เก็บของ		
ห้องน้ำ	1. อ่างล้างหน้า (ผู้ใหญ่)	-เซรามิก วางบนแท่นเคาน์เตอร์	2	
	2. โถนั่งราบ	-เซรามิก		
	3. ผักบัวอาบ			
	4. ถังน้ำ, กะละมังพลาสติก		1 1	-ใช้สำรองเก็บ น้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.14 แสดงระบบอุปกรณ์ห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน

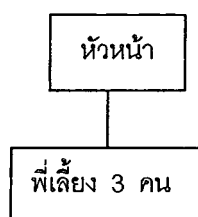
บริเวณ	แสงหลัก		เครื่อง ปรับ อากาศ	พัดลม	ถังดับ เพลิงเคมี	การกระจาย เสียงภายใน	โทรทัศน์ วิทยุเทป
	แสงธรรมชาติ	แสงไฟฟ้า					
1. ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด ถึง 2 ปี 6 เดือน	•		•	•			
2. โถงรับ-ส่งเด็ก	•			•	•		

- หมายเหตุ
1. ถังดับเพลิงเป็นส่วนรวมกับห้องโถงรวมอยู่ห่างออกไป 15 เมตร
 2. ภายในห้องมีหัว SPRINKLER ที่เพดาน
 3. อากาศตอนบ่ายร้อนเพราะแดดส่อง แต่จะเปิดหน้าต่างระบายกลิ่นอับในช่วงเช้าและเย็น การใช้เครื่องปรับอากาศเด็กจะติดเชื้อง่าย

ตารางที่ 3.15 แสดงการใช้วัสดุห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน

บริเวณ	วัสดุ					
	พื้น	ผนัง	เพดาน	หน้าต่าง	ช่องแสง	ประตู
1. โถงรับ-ส่งเด็ก	พรมไวนิล สีเทาอ่อน	ปูนทาสีขาว ครีม	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	บานเปิด กระจกใส	กระจกฝ้า	บานทึบ, บานอลูมิเนียม (บานเดียวกันเด็ก)
2. ห้องเลี้ยงเด็ก แรกเกิด ถึง 2 ปี 6 เดือน	พรมไวนิล สีเทาอ่อน	วอลเปเปอร์ สีเหลืองครีม มีลายการ์ตูน	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	บานเปิด, บานเกล็ด กระจกใส	กระจกฝ้า	บานไม้อัดมีช่องแสง
ห้องน้ำ	เซรามิก สีเทาเหลือบดำ	เซรามิก สีขาว	ยิปซัมบอร์ด โครง T-BAR	-	กระจกฝ้า	บานทึบ

ภาพที่ 3.69 แสดงสายงานบริหารห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็กบางเขน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 พฤติกรรมผู้ปฏิบัติงานในสถานรับเลี้ยงเด็ก

การศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้อาคารหรือสถานที่ จะสัมภาษณ์จากผู้ปฏิบัติงานในสถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งจะเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลลักษณะและกิจกรรมการทำงานทั้งหมด ตลอดจนถึงพฤติกรรมของเด็ก พ่อแม่ผู้ปกครอง และผู้มาใช้อาคาร การสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานจะประกอบด้วยบุคคลหลักๆ ดังนี้

1. ผู้บริหาร, หัวหน้า, รองหัวหน้า, เจ้าหน้าที่ธุรการ (ตามแต่จะเรียกกันในแต่ละแห่ง)
2. พี่เลี้ยงที่ประจำห้องเลี้ยงเด็กในแต่ละระดับ
3. เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด, ทำครัว, ซักรีด

จากการศึกษาการปฏิบัติงาน สถานรับเลี้ยงเด็กฯ ทุกแห่งจะมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ใกล้เคียงกัน สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3.16 - 3.20 ดังนี้

ตารางที่ 3.16 แสดงการปฏิบัติงานเลี้ยงเด็กในหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก

หมายเหตุ	นมบ้าน		ที่เลี้ยงห้องเด็กเล็ก อายุ 1 - 3 ปี		ที่เลี้ยงห้องเด็กแรกเกิด - 1 ปี		ผู้บริหาร		เวลา
	กิจกรรม	บริเวณ	กิจกรรม	บริเวณ	กิจกรรม	บริเวณ	กิจกรรม	บริเวณ	
	เลี้ยง ทำความสะอาด	ส่วนธุรการ ทุกจุด	เลี้ยง รับเด็ก	ส่วนธุรการ ห้องน้ำ จุดรับเด็ก	เลี้ยง รับเด็ก	ส่วนธุรการ ห้องน้ำ จุดรับเด็ก			07.00 น.
	ล้างภาชนะ	ส่วนเตรียมอาหาร	ทำความสะอาดเด็ก แต่งตัว	ทำความสะอาดเด็ก, ที่แต่งตัว	ทำความสะอาดเด็ก, แต่งตัว	อ่างอาบน้ำเด็ก, ที่แต่งตัว		ส่วนธุรการ	
	เรือ, เตรียมอาหาร	ส่วนเตรียมอาหาร	ให้นม, อาหารเสริม	ให้นม, อาหารเสริม เตรียมอาหาร	ให้นม, บ่อน้ำหวาน	ที่นอนพัก เตรียมอาหาร อ่างอาบน้ำเด็ก		ส่วนธุรการ	09.00 น.
			ชำระเด็กขับถ่าย	ชำระเด็กขับถ่าย	ชำระเด็กขับถ่าย	ชำระเด็กขับถ่าย		ทำความสะอาดเรียบร้อย ทั่วไป	
	ทานอาหาร	ส่วนเตรียมอาหาร	ดูแลเด็กทานอาหาร ที่เลี้ยงทานอาหาร	บ่อน้ำอาหารเด็ก ที่เลี้ยงกินช้าง	บ่อน้ำอาหารเด็ก ที่เลี้ยงกินช้าง				11.00 น.
	ซักผ้า	ส่วนซักล้าง	เด็กเล่น, นอน	เด็กเล่น, นอน	เด็กเล่น, นอน	ที่นอนพัก		ทานอาหาร	
	ทำความสะอาด เครื่องใช้, ทั่วไป	ห้องน้ำ, ทุกจุด	ให้นม อ่างน้ำเด็ก	บ่อน้ำ ห้องน้ำ	บ่อน้ำ ห้องน้ำ	ที่นอนพัก, อ่างน้ำ			13.00 น.
			ส่งเด็ก	จุดรับส่ง	จุดรับส่ง	จุดรับส่ง		ทำความสะอาดเรียบร้อย ทั่วไป	
	ส่งสภากลับ	ส่วนธุรการ	ทำความสะอาด เปลี่ยนชุด แต่งตัว	ทำความสะอาด เปลี่ยนชุด แต่งตัว	ทำความสะอาด เปลี่ยนชุด แต่งตัว	ในห้องพัก ห้องน้ำ ส่วนธุรการ		ส่งสภากลับ	15.00 น.
								ส่งสภากลับ	

ตารางที่ 3.17 แสดงการปฏิบัติงานเลี้ยงเด็กในหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช

หมายเหตุ	แม่บ้าน		พยาบาลและพี่เลี้ยงห้องเด็ก อายุ 1 1/2 ปี - 2 1/2 ปี		พยาบาลและพี่เลี้ยงห้องเด็กแรกเกิด - 1 1/2 ปี		ผู้บริหาร		5 ชั่วโมง
	กิจกรรม	บริเวณ	กิจกรรม	บริเวณ	กิจกรรม	บริเวณ	กิจกรรม	บริเวณ	
1. การส่งเด็ก จะส่งให้ที่หน้าห้อง ส่วนแม่สามารถเข้าไปรับลูกในห้องได้ 2. มีการประชุม 2 เดือนครั้ง 3. ไม่มีการแข่งขัน แม่จะต้องมาให้ตนเอง หรือป้อนนมเขาเองไว้ แม่ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนชุด เพียงแต่ล้างมือ ระวังไม่ให้โดนเต้านม จึงไม่จำเป็นต้องมีหม้อเปลี่ยนชุด	ลงชื่อทำงาน เบ็ดห้อง	จุดออกบัตร (06.00 น.)	ลงชื่อทำงาน เบ็ดห้องชุด	ส่วนสุรการ ห้องนำ	ลงชื่อทำงาน เบ็ดห้องชุด	ส่วนสุรการ ห้องนำ	ลงชื่อทำงาน เบ็ดห้องชุด	ส่วนสุรการ ห้องนำ	07.00 น.
	ทำความสะอาด เบ็ดผ้า	ทุกจุด	รับเด็ก เข้าแถวร้องเพลงชาติ	ห้องเด็กอ่อน ลานเด็กเล่น	รับเด็ก ป้อนอาหาร	ไม่ห้องเลี้ยง ที่บนอนุพัท ที่เตรียมอาหาร	ไม่ห้องเลี้ยง ที่บนอนุพัท ที่เตรียมอาหาร	ส่วนสุรการ	
	ส่งผ้าซัก เบ็ดอาหาร	ส่วนเตรียมอาหาร	ให้อาหารเช้า	ห้องอาหาร	ชำระเด็กกับถ้วย	อ่างอาบน้ำเด็ก	อ่างอาบน้ำเด็ก	ส่วนสุรการ	09.00 น.
	เตรียมอาหาร	นอกห้องเลี้ยง	ให้นมกล่อม	ห้องอาหาร	ดูแลแม่ให้นม บันทึกประจำวัน	ดูแลแม่ให้นม บันทึกประจำวัน	ดูแลแม่ให้นม บันทึกประจำวัน	ดูแลเลี้ยงเด็ก	
	ทานอาหาร	ส่วนเตรียมอาหาร	ดูแลเด็กทานอาหาร ที่เลี้ยงทานอาหาร	ห้องอาหาร	ป้อนอาหาร ที่เลี้ยงทานอาหาร	ป้อนอาหาร ที่เลี้ยงทานอาหาร	ป้อนอาหาร ที่เลี้ยงทานอาหาร	ส่วนสุรการ	11.00 น.
	ทำความสะอาด	ห้องเลี้ยง	เด็กนอน อาบน้ำ	ที่นอนปูที่ ห้องนำเด็ก	อาบน้ำเด็ก	อาบน้ำเด็ก	อาบน้ำเด็ก	ทานอาหาร	
	ให้อาหารว่าง	ส่วนเตรียมอาหาร	เตรียมอาหาร	ห้องอาหาร	ดูแลแม่ให้นม	ดูแลแม่ให้นม	ดูแลแม่ให้นม	งานทั่วไป	13.00 น.
	เก็บผ้า	ทุกบริเวณ	ป้อนอาหารว่าง	ส่วนเตรียมอาหาร	ดูแลให้อาหารว่าง	ดูแลให้อาหารว่าง	ดูแลให้อาหารว่าง	งานทั่วไป	
	ทำความสะอาด	ทุกบริเวณ	ส่งเด็ก	หน้าห้อง	ส่งเด็ก	หน้าห้อง	ส่งเด็ก	งานทั่วไป	15.00 น.
	เบ็ดห้อง	จุดออกบัตร(18.00 น.)	ส่งเด็ก	ไม่ห้อง	ส่งเด็ก	ไม่ห้อง	ส่งเด็ก	งานทั่วไป	
	ส่งชื่อกลับ		ทำความสะอาด	ไม่ห้อง	ส่งเด็ก	ไม่ห้อง	ส่งเด็ก	งานทั่วไป	

ตารางที่ 3.18 แสดงการปฏิบัติงานเลี้ยงเด็กในศูนย์พัฒนาการเลี้ยงเด็กกึ่งพญาไท

แม่บ้าน		ที่เลี้ยงห้องเด็กอายุ 1-2 ปี, 2-4 ปี			ที่เลี้ยงห้องเด็กแรกเกิด - 1 ปี			ผู้บริหาร		เวลา
กิจกรรม	บริเวณ	กิจกรรม	บริเวณ	กิจกรรม	บริเวณ	กิจกรรม	กิจกรรม	บริเวณ		
.ลงชื่อตอบบัตร เปลี่ยนชุด	.ส่วนธุรการ ห้องที่เลี้ยง ห้องที่เลี้ยง	.ลงชื่อ ตอบบัตร เปลี่ยนชุด ทำความสะอาด	.ส่วนธุรการ ห้องที่เลี้ยง, ห้องเลี้ยง	.ลงชื่อ ตอบบัตร เปลี่ยนชุด ทำความสะอาด	.ส่วนธุรการ ห้องที่เลี้ยง ห้องเลี้ยง	.ลงชื่อ ตอบบัตร เปลี่ยนชุด ทำความสะอาด	.ส่วนธุรการ ห้องที่เลี้ยง ห้องเลี้ยง			07.00 น.
.จัดอุปกรณ์ห้อง	.รับวางของ ที่นอน	.รับเด็ก ชำระเด็กที่ป่วย	.จุดรับส่ง ห้องน้ำเด็ก	.รับเด็ก อาบน้ำ แต่งตัว ชำระเด็กที่ป่วย	.จุดรับส่ง อ่างอาบน้ำเด็ก	.ลงชื่อตอบบัตร รับเด็ก	.ส่วนธุรการ จุดรับเด็ก			
.ทำความสะอาด	.ทุกบริเวณ	.เด็กรับถ่าย เด็กเล่น	.กระบะโถน, ห้องน้ำเด็ก ห้องเลี้ยง สนามเด็กเล่น	.ให้นม, อ่างอาบน้ำ เด็กนอน	.กระบะโถน, ห้องน้ำเด็ก ห้องเลี้ยง สนามเด็กเล่น	.งานธุรการ ดูแลการเลี้ยง	.ส่วนธุรการ ทุกบริเวณ			08.00 น.
.ทานอาหาร	.โรงอาหาร ครั้ว	.ให้นม, อาหารว่าง	.ห้องเลี้ยง, โรงอาหาร	.ให้นม, อาหารเสริม เด็กนอน	.ห้องเลี้ยง, โรงอาหาร	.งานธุรการ ดูแลการเลี้ยง				09.00 น.
		.ดูแลเด็กทานอาหาร ที่เลี้ยงทานอาหาร	.โรงอาหาร	.ให้นม, อาหารเสริม เด็กนอน	.ห้องเลี้ยง, โรงอาหาร	.งานธุรการ ดูแลการเลี้ยง				10.00 น.
		.อาบน้ำเด็ก นอน	.ห้องน้ำเด็ก ที่นอนทุก		.ห้องน้ำเด็ก ที่นอนทุก	.ทานอาหาร				11.00 น.
.ทำความสะอาดซ้ำ	.ทุกบริเวณ					.ดูแลทั่วไป				12.00 น.
.เก็บผ้าส่งห้องซัก	.จากห้องเลี้ยง	.อาหารว่าง ชำระเด็ก	.โรงอาหาร ห้องน้ำ	.อาบน้ำ เช็ดตัว ให้นม	.อ่างอาบน้ำเด็ก ที่นอนทุก ที่เตรียมนม					13.00 น.
		.ส่งเด็ก	.จุดรับส่ง	.ส่งเด็ก	.จุดรับส่งเด็ก					14.00 น.
.ลงชื่อตอบบัตร	.ธุรการ	.ลงชื่อ ตอบบัตร	.ส่วนธุรการ	.ลงชื่อ ตอบบัตร	.ส่วนธุรการ					15.00 น.
										16.00 น.

จากการสำรวจข้อมูลต่างๆ ไปของสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการทั้ง 5 แห่ง ทำให้สามารถทราบถึงการดำเนินงานของแต่ละแห่งดังนี้

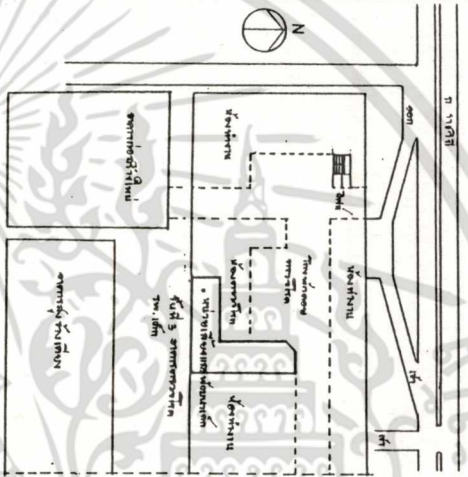
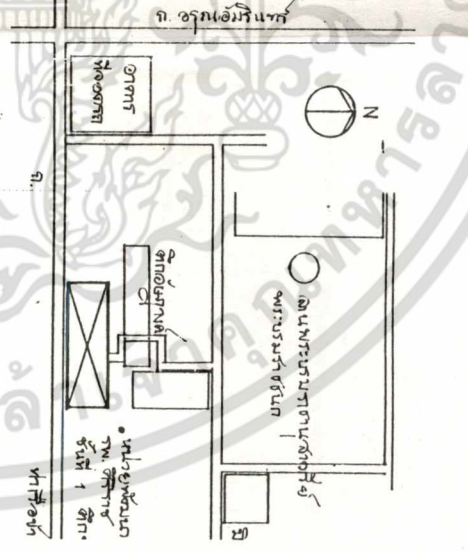
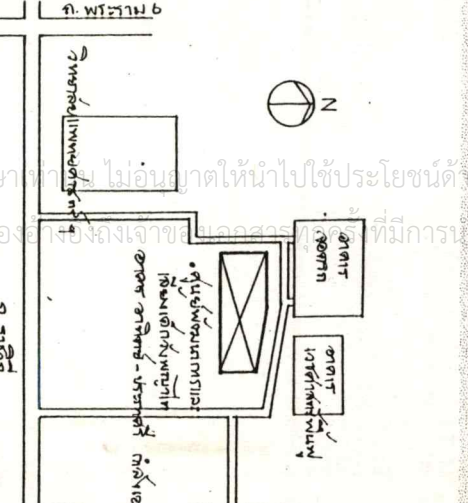
1. ประวัติความเป็นมา และเหตุผลเงื่อนไขของการจัดตั้งที่แตกต่างกัน
2. การจัดองค์ประกอบของสถานรับเลี้ยงเด็กตามความเหมาะสมของแต่ละแห่ง
3. ลักษณะสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน การจัดแปลน การใช้เนื้อที่ตามเหตุผล และความต้องการ โดยแสดงในตารางที่ 3.21

4. พฤติกรรมการใช้สถานที่ของผู้ใช้อาคาร และความต้องการ

ข้อมูลดังกล่าวจะได้นำมาวิเคราะห์ถึงเหตุของปัญหาแต่ละแห่งเพื่อสรุปเป็นแนวทางเพื่อการออกแบบต่อไป

ตารางที่ 3.21 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะสภาพแวดล้อมภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่ง

ลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพ	1. หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก	2. หน่วยพัฒนากาารเด็ก โรงพยาบาลศิริราช	3. ศูนย์พัฒนาและเลี้ยงเด็กวังพญาไท โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
<ul style="list-style-type: none"> ที่ตั้ง 			
<ol style="list-style-type: none"> รถเข้าถึง ออตรดใกล้ๆ ได้ มีที่รับพระ ผู้ปกครอง กลืนเหน็น รอบอาคารด้านที่ติดมีบรรยากาศเขียวสบาย เป็นอาคารสร้างขึ้นโดยเฉพาะ ปรับปรุงจากอาคารเดิม ชั้นที่ติดอยู่ มีลิฟท์ขึ้นลง ทิศของที่ตั้ง ทางเดิน, ทางเข้าชัดเจน ป้ายชื่อชัดเจน ด้านนอกสถานรับเลี้ยงเด็กไม่มีผู้คุมพาลูกหลาน สามารถมองเห็นกิจกรรมภายในได้บ้าง 	<p>1. หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก</p> <p>พื้นที่ (ตร.ม.) 9 พื้น</p> <p>ความสูงเพดาน (ม.) 2.95 ผัง</p> <p>ช่องแสง/พื้นที่ห้อง(%) 30 เพดาน</p> <p>เครื่องปรับอากาศ แสงหลัก</p> <p>ไม่มีส่วนต้อนรับ</p>	<p>2. หน่วยพัฒนากาารเด็ก โรงพยาบาลศิริราช</p> <p>พื้นที่ (ตร.ม.) - พื้น</p> <p>ความสูงเพดาน (ม.) - ผัง</p> <p>ช่องแสง/พื้นที่ห้อง(%) - เพดาน</p> <p>เครื่องปรับอากาศ แสงหลัก</p> <p>เข้าร่วมกับหอพักพยาบาล</p> <p>เข้าถึงหน้าต่างได้อย่าง</p>	<p>3. ศูนย์พัฒนาและเลี้ยงเด็กวังพญาไท โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า</p> <p>พื้นที่ (ตร.ม.) 84 พื้น</p> <p>ความสูงเพดาน (ม.) 3.00 ผัง</p> <p>ช่องแสง/พื้นที่ห้อง(%) 10 เพดาน</p> <p>เครื่องปรับอากาศ แสงหลัก</p> <p>มีรถมารับเด็ก</p>

4. สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า				5. ห้องหุ่นน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน			
/				/			
พื้นที่ (ตร.ม.)	54	พื้น	เตาแก๊ง	พื้นที่ (ตร.ม.)	24	พื้น	พรมไวนิล
ความสูงเพดาน (ม.)	3.00	ผนัง	ปูนพาสตี	ความสูงเพดาน (ม.)	2.70	ผนัง	-
ช่องแสง/พื้นที่ห้อง(%)	50	เพดาน	อิฐมันเบอร์	ช่องแสง/พื้นที่ห้อง(%)	ไม่มีผนัง	เพดาน	อิฐมันเบอร์ T-BAR
เครื่องปรับอากาศ	-	แสงหลัก	ธรรมชาติ	เครื่องปรับอากาศ	-	แสงหลัก	-
/	/	/	/	ใช้เตียงนอนประชิด มองไม่เห็นภายในห้องเลี้ยง	/	/	/
พื้นที่ (ตร.ม.)	64	พื้น	พรมไวนิล	พื้นที่ (ตร.ม.)	31.2	พื้น	พรมไวนิล
ความสูงเพดาน (ม.)	3.00	ผนัง	ปูนพาสตี	ความสูงเพดาน (ม.)	2.70	ผนัง	วอลเปเปอร์
ช่องแสง/พื้นที่ห้อง(%)	27	เพดาน	อิฐมันเบอร์	ช่องแสง/พื้นที่ห้อง(%)	30	เพดาน	อิฐมันเบอร์ T-BAR
เครื่องปรับอากาศ	/	แสงหลัก	ธรรมชาติ	เครื่องปรับอากาศ	/	แสงหลัก	ธรรมชาติ
/	/	/	/	มีบานเกล็ดกระจกใสมองหุ้มตลอด	/	/	/
/	/	/	/	คองกรีทเทคระดับตึก	/	/	/
/	/	/	/	อยู่ที่โรงนอนกึ่งระสงค์ นอกห้องเลี้ยง	/	/	/
/	/	/	/	อยู่ที่โรงนอนกึ่งระสงค์	/	/	/
/	/	/	/	1 บิโอยูทีโรงนอนกึ่งระสงค์	/	/	/
/	/	/	/	วางบนตู้เก็บของ	/	/	/
/	/	/	/	3 หลัง (เฉพาะเด็กป่วย)	/	/	/
/	/	/	/	/	/	/	/
พื้นที่ (ตร.ม.) / ห้อง	56	พื้น	กระเบื้องยาง	พื้นที่ (ตร.ม.)	31.2	พื้น	พรมไวนิล
ความสูงเพดาน (ม.)	3.00	ผนัง	ปูนพาสตี	ความสูงเพดาน (ม.)	3.00	ผนัง	วอลเปเปอร์
ช่องแสง/พื้นที่ห้อง(%)	28	เพดาน	อิฐมันเบอร์	ช่องแสง/พื้นที่ห้อง(%)	88.05	เพดาน	อิฐมันเบอร์ T-BAR
เครื่องปรับอากาศ	-	แสงหลัก	ธรรมชาติ	เครื่องปรับอากาศ	/	แสงหลัก	ธรรมชาติ
/	/	/	/	มีบานเกล็ดอยู่ด้วย	/	/	/

ตารางที่ 3.21 (ต่อ)

ลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพ

1. มีระดับปานกลางถึงดีขึ้นอยู่กับพื้นที่	1. หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก	2. หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช	3. ศูนย์พัฒนาและเลี้ยงเด็กกรุงเทพฯ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
2. แมตต์สูงถึง	-	-	-
3. ได้รับอากาศดี ถ่ายความชื้นธรรมชาติ	ระบบอากาศดีเยี่ยม	อากาศดีเยี่ยม	อากาศดีเยี่ยม
4. อากาศภายในห้องไม่มีกลิ่นเหม็นอับ	-	-	-
5. แสงธรรมชาติสว่างเพียงพอ	-	-	-
6. มีงานหรือวัสดุประดับ	-	-	-
7. เต็มๆ มองเห็นบรรยากาศภายนอก	-	-	-
8. มีบริเวณรอบบ้าน ชำระล้างเด็กภายในห้อง	-	-	-
9. มีบริเวณสำหรับขงนภายในห้อง	-	-	-
10. มีบริเวณสำหรับขงนภายในห้อง	-	-	-

● ห้องน้ำเด็ก

1. ผู้เลี้ยง ผู้ใหญ่สามารถมองเห็นได้	พื้นที่ (ตร.ม.)	13.86	พื้นที่	พื่น	เขรามิก	พื้นที่ (ตร.ม.)	18	พื้นที่	พื่น	เขรามิก	พื้นที่ (ตร.ม.)	รวม	64	พื้นที่	พื่น	เขรามิก
2. มีห้องสุขาเพียงพอ	ความสูงเพดาน (ม.)	3.00	ผนัง	เขรามิก	ความสูงเพดาน (ม.)	3.20	ผนัง	พื่น	พื่น	พื่น	ความสูงเพดาน (ม.)	3.20	ผนัง	พื่น	พื่น	พื่น
3. มีบริเวณอาบน้ำ	ช่องแสง/พื้นที่ห้อง (%)	16	พดาน	อีปซีมบอร์ด	ช่องแสง/พื้นที่ห้อง (%)	49	พดาน	อีปซีม T-BAR	อีปซีม T-BAR	อีปซีม T-BAR	ช่องแสง/พื้นที่ห้อง (%)	17	พดาน	อีปซีม T-BAR	อีปซีม T-BAR	อีปซีม T-BAR
4. เป็นห้องที่ไม่รวมกับห้องน้ำผู้ใหญ่	เครื่องปรับอากาศ	-	แผงเหล็ก	ไฟฟ้า	เครื่องปรับอากาศ	-	แผงเหล็ก	ไฟฟ้า	ไฟฟ้า	ไฟฟ้า	เครื่องปรับอากาศ	-	แผงเหล็ก	ไฟฟ้า	ไฟฟ้า	ไฟฟ้า
5. ช่องแสงมีลวด ใล้ลม มีขนาดเหมาะสมกับสัดส่วนเด็ก	ที่เลี้ยงยังคุม	-	จำนวน 2 ห้องต่อเด็ก 20 คน	ไม่ระบุ	จำนวน 2 ห้อง/20 คน	-	ทั้งหมด 8 ห้องเด็ก / 190 คน	-	-	-	ใล้ลมเหมาะสม, อุปกรณ์เป็นขนาดผู้ใหญ่ใช้	-	-	-	-	-
6. มีถังเก็บน้ำสำรอง	คืบแคบ ใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ	-	ร่วมกับผู้ใหญ่	ฝักบัวและชักโครก	ฝักบัวและชักโครก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. อากาศถ่ายเท แห้งไว	เฉพาะใล้ลมเด็ก นอกนั้นเป็นสัดส่วนผู้ใหญ่	-	ถึงพาลสตัก	ถึงพาลสตัก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8. มีเครื่องทำน้ำอุ่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

● ห้องทานอาหารเด็ก

1. อากาศดี ถ่ายความชื้นธรรมชาติ	พื้นที่ (ตร.ม.)	-	พื้นที่	พื่น	พื่น	พื้นที่ (ตร.ม.)	36	พื้นที่	พื่น	พื่น	พื้นที่ (ตร.ม.)	105	พื้นที่	พื่น	พื่น	พื่น
-	ความสูงเพดาน (ม.)	-	ผนัง	พื่น	พื่น	ความสูงเพดาน (ม.)	3.20	ผนัง	พื่น	พื่น	ความสูงเพดาน (ม.)	3.20	ผนัง	พื่น	พื่น	พื่น
-	ช่องแสง/พื้นที่ห้อง (%)	-	พดาน	อีปซีม T-BAR	อีปซีม T-BAR	ช่องแสง/พื้นที่ห้อง (%)	3.41	พดาน	อีปซีม T-BAR	อีปซีม T-BAR	ช่องแสง/พื้นที่ห้อง (%)	10%	พดาน	อีปซีม T-BAR	อีปซีม T-BAR	อีปซีม T-BAR
-	เครื่องปรับอากาศ	-	แผงเหล็ก	แผงเหล็ก	แผงเหล็ก	เครื่องปรับอากาศ	-	แผงเหล็ก	แผงเหล็ก	แผงเหล็ก	เครื่องปรับอากาศ	-	แผงเหล็ก	แผงเหล็ก	แผงเหล็ก	แผงเหล็ก

4. สถาบันเลี้ยงและพัฒนาเด็กกึ่งกำพร้า	5. ห้องนุญน้อยนมแม่
โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า	โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน
/	/
ได้แต่ขอถอนเจ้าหน้าที่	ถูกแต่รับตอนบ่าย
/	/
/	/
/	/
/	/
/	/
/	/
/	/
/	/
/	/
/	/
/	/
/	/
/	/
/	/
/	/
/	/
/	/

4. สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ				5. ห้องหมูน้อยนมแม่			
โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน				โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน			
พื้นที่ (ตร.ม.)	38.5	พื้น	หินขัด	พื้นที่ (ตร.ม.)	-	พื้น	-
ความสูงเพดาน (ม.)	3.00	ผนัง	เซรามิก	ความสูงเพดาน (ม.)	-	ผนัง	-
ช่องแสง/พื้นที่ห้อง(%)	32	เพดาน	ยิปซัมบอร์ด	พื้นที่ช่องแสง/พื้นที่(%)	-	เพดาน	-
เครื่องปรับอากาศ	-	แสงหลัก	ธรรมชาติ	เครื่องปรับอากาศ	-	แสงหลัก	-
/	/	/	/	/	/	/	/
/	/	/	/	/	/	/	/
/	/	/	/	/	/	/	/
/	/	/	/	/	/	/	/
/	/	/	/	/	/	/	/
พื้นที่ (ตร.ม.)	-	พื้น	-	พื้นที่ (ตร.ม.)	-	พื้น	-
ความสูงเพดาน (ม.)	-	ผนัง	-	ความสูงเพดาน (ม.)	-	ผนัง	-
พื้นที่ช่องแสง/พื้นที่(%)	-	เพดาน	-	ช่องแสง/พื้นที่ห้อง(%)	-	เพดาน	-
เครื่องปรับอากาศ	-	แสงหลัก	-	เครื่องปรับอากาศ	-	แสงหลัก	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
พื้นที่ (ตร.ม.)	64	พื้น	เซรามิก	พื้นที่ (ตร.ม.)	-	พื้น	-
ความสูงเพดาน (ม.)	3.00	ผนัง	ปูนทาสี, ไม้	ความสูงเพดาน (ม.)	-	ผนัง	-
พื้นที่ช่องแสง/พื้นที่(%)	20	เพดาน	ยิปซัมบอร์ด	พื้นที่ช่องแสง/พื้นที่(%)	-	เพดาน	-
เครื่องปรับอากาศ	/	แสงหลัก	ธรรมชาติ	เครื่องปรับอากาศ	-	แสงหลัก	-
/	/	/	/	/	/	/	/
พร้อมกันเป็นห้องกิจกรรมเล่นพัฒนาการ							

บทที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูล

จากการสำรวจข้อมูลจาก บทที่ 3 สามารถทราบถึงเหตุผล ปัจจัยในการจัดสภาพแวดล้อมภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กแต่ละแห่งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน โดยจะนำมาวิเคราะห์ถึงข้อดีข้อเสียตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมภายในภายนอก
2. วิเคราะห์การจัดผังองค์ประกอบ
3. วิเคราะห์การใช้พื้นที่ของส่วนประกอบต่างๆ
4. วิเคราะห์การจัดสภาพแวดล้อมภายใน ประกอบด้วย
 - วิเคราะห์การจัดพื้นที่เฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์เครื่องใช้
 - วิเคราะห์การใช้วัสดุ พื้น ผนัง เพดาน
 - วิเคราะห์ระบบอุปกรณ์ช่วยปรับสภาพแวดล้อม
 - วิเคราะห์บรรยากาศ

4.1 วิเคราะห์ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมภายนอก

1. สถานที่ตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็กแต่ละแห่งอยู่ห่างกันมาก สถานรับเลี้ยงเด็กที่อยู่ใกล้กันก็คือ หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก กับ ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวงษ์พานาไท อยู่ห่างกันประมาณ 600 เมตร นอกจากนั้นจะห่างกันประมาณ 5 กิโลเมตรขึ้นไปที่ตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่งอยู่ในย่านชุมชนและล้วนแต่อยู่ในโรงพยาบาลทั้งสิ้น การคมนาคมสะดวก ซึ่งเจ้าหน้าที่ของทุกแห่งต่างเห็นว่าสถานรับเลี้ยงเด็กที่ตนทำงานอยู่นั้นไม่มีคู่แข่ง เพราะตั้งขึ้นเพื่อเป็นสวัสดิการสนองความต้องการของข้าราชการ เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานเป็นหลัก และเสียค่าบริการไม่แพงได้เปรียบในด้านบุคลากรที่มีความรู้ทางการเลี้ยงเด็กและการแพทย์ ที่ผู้ใช้บริการให้การยอมรับและไว้วางใจ

2. ในด้านการเดินทางเข้าถึงสถานรับเลี้ยงเด็กเป็นดังนี้

-หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก สามารถใช้ลิฟท์ขึ้นลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-ห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน อยู่บนชั้นที่ 2 ของอาคาร ติดกับบันไดทางขึ้น

-หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช นั้นห่างจากอาคารที่จอดรถมาก ต้องเดินไกล เพราะที่จอดรถมีน้อยและต้องจอดเป็นที่

ทั้ง 3 แห่งต้องเดินเท้าจากที่จอดรถ เข้าสู่ที่ตั้ง แต่ก็นับว่าได้รับความสะดวก

-ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท และสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ สามารถจอดรถที่ด้านหน้าได้เลย และอยู่ติดกับอาคารจอดรถและลานจอดรถ ซึ่งก็สะดวกเช่นกัน

3. ในด้านความเงียบสงบนั้น ทุกแห่งมีความเงียบสงบดีอยู่ห่างจากถนนใหญ่พอสมควร ไม่ได้ยินเสียงยวดยาน

-สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ จะมีความสงบมากที่สุด เพราะอยู่ลึกจากถนนใหญ่ติดกับบ้านพักนายทหารเรือ

-หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช มีความสงบน้อยกว่าแห่งอื่น เพราะอยู่ติดกับถนนพราวหนักที่มีการจราจรหนาแน่น มีควันพิษและฝุ่นมากกว่าแห่งอื่น

4. สภาพตัวอาคาร มีทั้งที่ปรับปรุงจากอาคารเดิมและสร้างใหม่โดยเฉพาะ

-หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก, หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช, ห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน เป็นการจัดหาพื้นที่จากอาคารที่มีอยู่เดิมที่พอจะหาได้มาปรับปรุงใช้งาน ซึ่งตำแหน่งที่ตั้งจะไม่ตรงตามความต้องการเพราะเลือกไม่ได้ และทุกแห่งอยู่ในระหว่างการรื้อย้ายไปอยู่ในตำแหน่งที่ตั้งที่เหมาะสมต่อไป

-ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ เป็นอาคารที่สร้างขึ้นใหม่โดยเฉพาะจึงเลือกที่ตั้งที่เหมาะสมได้ อีกอย่างหนึ่งทั้ง 2 แห่งมีเงินทุนสนับสนุนจากการบริจาค ทำให้สามารถสร้างได้เต็มรูปแบบ

5. ทิศที่ตั้ง

-หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก จะได้รับลม, แดดบ้างจากทางทิศใต้ ซึ่งเป็นด้านเดียวที่ติดกับภายนอกอาคาร,

นั้นจะมีผู้คนเดินผ่านไปมาเป็นปกติ หากมีช่องเปิดจะทำให้คนมาชะงักดู ทำให้เด็กและเจ้าหน้าที่เสียสมาธิ และอาจเป็นผลเสียในเรื่องความปลอดภัย

-ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท และ สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ จะมีลักษณะคล้ายๆกัน สามารถมองเห็นกิจกรรมภายในได้ง่ายคือที่บริเวณโถงต้อนรับรับส่งเด็ก และลานกลางแจ้ง นอกนั้นก็มองเห็นได้ไม่ชัด แต่การมองออกสู่ภายนอกทั้งสองแห่งเห็นภายนอกได้ชัดเจนจากทุกห้อง เพราะเป็นอาคารเดี่ยวไม่ติดกับอาคารอื่น ไม่มีผู้คนมาเดินชดกับห้องเลี้ยง

8. การจัดภูมิทัศน์ สถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่ง ไม่มีการจัดภูมิทัศน์

-ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท และ สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ มีเพียงการทำสนามหญ้าภายในที่เด็กสามารถวิ่งเล่นได้

4.2 วิเคราะห์การจัดผังองค์ประกอบ

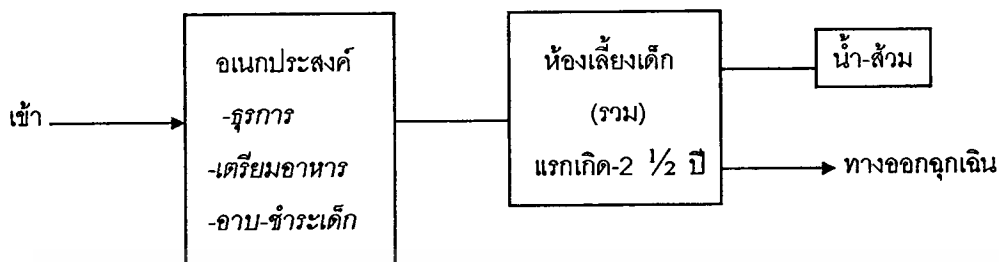
การจัดผังองค์ประกอบของสถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่ง มีทั้งที่แตกต่างและคล้ายคลึงกันซึ่งสามารถแยกตามลักษณะได้ดังนี้

1. สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการแบบที่ 1 ได้แก่ ห้องให้นมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน มีพื้นที่และจำนวนเด็กน้อยที่สุด มีทางเข้า 1 ช่องทาง ทางออกฉุกเฉิน 1 ช่องทาง จัดสร้างขึ้นด้วยการปรับปรุงอาคารที่มีอยู่มาใช้ การเลี้ยงเด็กจะเลี้ยงรวมกันตั้งแต่อายุแรกเกิดจนถึงอายุ 2 ปี 6 เดือน มีการจัดองค์ประกอบดังนี้

1.1 ส่วนอเนกประสงค์ ตั้งอยู่ด้านหน้าทางเข้า ซึ่งใช้ประโยชน์ทั้งงานธุรการเตรียมอาหาร ซ้ำระล้าง อาบน้ำ เด็กอ่อนช่วงแรกเกิด

1.2 เลี้ยงรวมกันตั้งแต่อายุแรกเกิด - 2 ปี 6 เดือน ภายในห้องเดียว พร้อมห้องน้ำอยู่ภายใน

ภาพที่ 4.1 แสดงการจัดองค์ประกอบสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการแบบที่ 1

2. สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการแบบที่ 2 ได้แก่ หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก และหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช จัดทางเข้า 1 ช่องทาง ทางออกฉุกเฉิน 2 ช่องทาง จัดสร้างขึ้นด้วยการปรับปรุงอาคารที่มีอยู่มาใช้ มีการจัดองค์ประกอบดังนี้

2.1 ส่วนธุรการ อยู่ด้านหน้าบริเวณทางเข้า ซึ่งไม่มีพื้นที่แยกเป็นห้อง สามารถแทรกไว้กับห้องเลี้ยงเด็กหรือบริเวณอื่นได้ เช่นเดียวกับสถานรับเลี้ยงเด็กฯ แบบที่ 1

2.2 ส่วนเลี้ยงเด็ก มีการแบ่งห้องเลี้ยงออกเป็น 2 ห้อง

-ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด อายุ แรกเกิด - 1 ปี, 1 ปี 6 เดือน

-ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1 ปี, 1 ปี 6 เดือน - 2 ปี 6 เดือน, 3 ปี และห้องน้ำเด็ก

การแบ่งห้องเลี้ยงเด็กจะแตกต่างจากสถานรับเลี้ยงเด็กฯ แบบที่ 1 ที่เลี้ยงรวมกันอยู่ภายในห้องเดียว

ข้อสังเกต ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1 - 3 ปีของหน่วยเลี้ยงพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก ซึ่งจำเป็นต้องใช้ห้องน้ำจะไม่อยู่ติดกับห้องน้ำเด็ก น้ำจะมีสาเหตุจากที่ทางหน่วยฯ ต้องให้ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิดได้อยู่ติดกับหน้าต่างที่ระบายอากาศได้ และไม่ต้องการใช้เครื่องปรับอากาศที่จะทำให้เด็กติดเชื้อโรคกันง่ายหรือปัญหาที่ไม่สามารถย้ายห้องน้ำได้

2.3 ส่วนเสริมการเลี้ยง ซึ่งจัดให้มีในหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช ได้แก่

-บริเวณทางอาหารเด็ก

-ลานเด็กเล่น

ข้อสังเกต ซึ่งส่วนบริเวณทานอาหารเด็กอ่อนอาจจะใช้กับห้องเลี้ยงก็ได้ และลานเด็กเล่น ของเด็กอ่อนสามารถให้เด็กวัยนี้เล่นภายในห้องเลี้ยงได้เช่นเช่นกัน

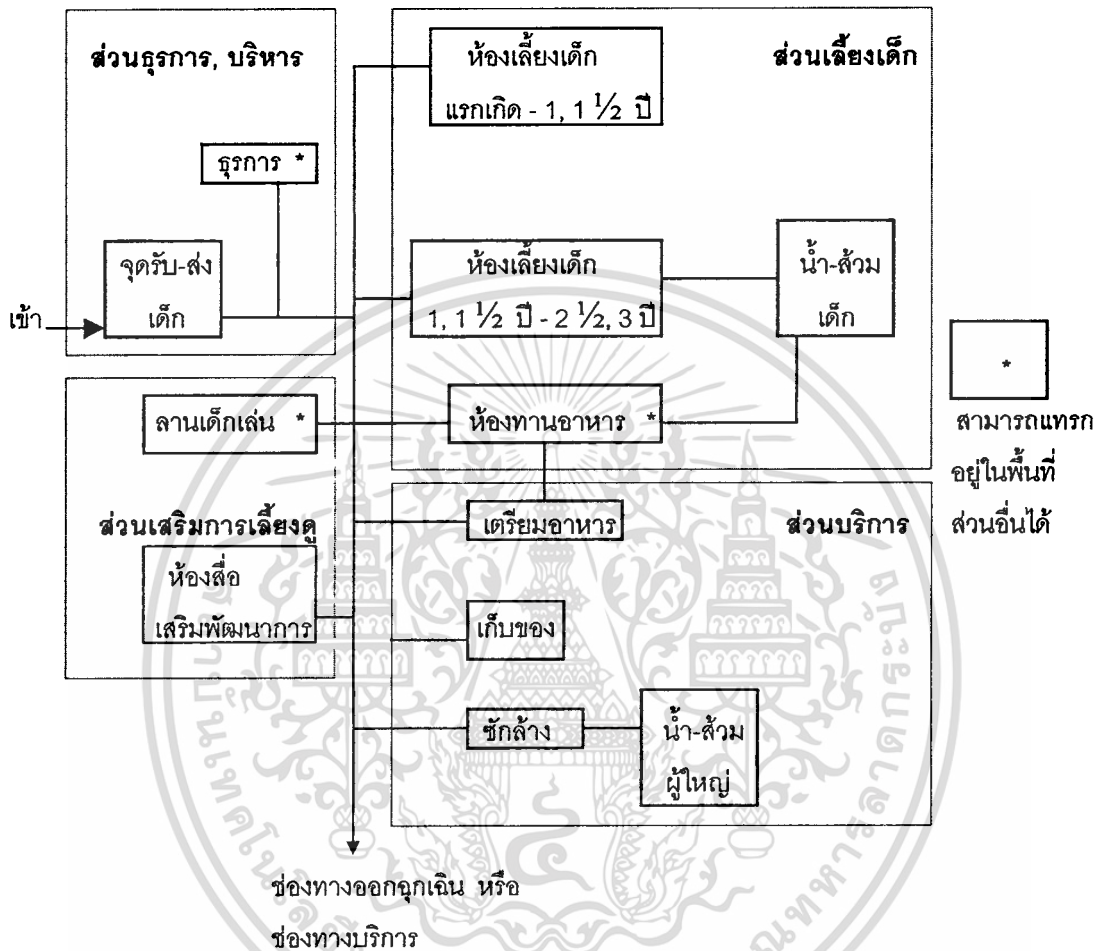
2.4 ส่วนบริการ ได้แก่ ส่วนเตรียมอาหาร ส่วนซักล้าง

-ส่วนเตรียมอาหาร

-ส่วนซักล้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ห้องน้ำสำหรับเจ้าหน้าที่ที่เลี้ยงเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.2 แสดงการจัดองค์ประกอบสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการแบบที่ 2

3. สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการแบบที่ 3 ได้แก่ ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็ก วังพญาไท, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ เป็นอาคารที่จัดสร้างขึ้นใหม่ มีทางเข้าหลัก 1 ช่องทาง และทางออกฉุกเฉิน 2 ถึง 3 ช่องทาง ซึ่งเป็นทางขนส่งสิ่งของ (SERVICE) ด้วย มีการจัดองค์ประกอบสรุปได้ดังนี้

3.1 ส่วนธุรการ อยู่ด้านหน้าบริเวณทางเข้า มีบริเวณเป็นสัดส่วน ได้แก่

- โถงพักคอย และรับส่งเด็ก
- ห้องธุรการ
- ห้องพยาบาล (จะไม่ได้ใช้ เพราะอยู่ใกล้ โรงพยาบาล อยู่แล้ว)
- ห้องประชุม (ปกติจะใช้เป็นห้องสื่อเสริมพัฒนาการเด็ก)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ส่วนเลี้ยงเด็ก ประกอบด้วย

-ห้องเลี้ยงเด็กก่อนแรกเกิด - 6 เดือน

-ห้องเลี้ยงเด็กก่อนอายุ 6 เดือนขึ้นไป - 2 ปี, 2 ปี 6 เดือน (อาจแบ่งแยก

ละเอียดได้ถึง 2, 3 ระดับ

-ห้องเลี้ยงเด็กเล็กอายุ 2 ปี, 2 ปี 6 เดือน - 4 ปี เป็นส่วนที่แตกต่างจากสถานรับเลี้ยงเด็กแบบที่ 1 และแบบที่ 2 ที่เลี้ยงแต่เด็กก่อน

-ห้องน้ำเด็ก

-โรงอาหารเด็ก

-ลานเด็กเล่น เป็นที่เสริมสร้างพัฒนาการทางกายเด็กวัยเกิน 2 ปี โดยแยกการเล่นออกจากห้องเลี้ยง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กุสุมา ธรรมธำรง (กุสุมา ธรรมธำรง 2526 : 57)

ข้อสังเกต สถานรับเลี้ยงเด็กฯ ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท และ สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ จะมีจำนวนเด็กหรือห้องเด็กช่วงเด็กก่อนน้อยกว่าช่วงเด็กเล็ก ทั้งนี้เนื่องจาก การเลี้ยงเด็กก่อนต้องลงทุนค่าจ้างพี่เลี้ยงมากกว่า มีการดูแลที่ยากกว่า ส่วนการเลี้ยงเด็กเล็กสามารถรับเด็กได้จำนวนมากกว่าเด็กก่อน ในขนาดพื้นที่เท่ากัน หากจะรับเด็กก่อน ในอัตราส่วนจำนวนห้องที่มากขึ้น จะทำให้รายได้ลดลง

3.3 ส่วนเสริมพัฒนาการเด็ก ได้แก่

-ห้องสื่อ อุปกรณ์เสริมพัฒนาการ เด็กส่วนใหญ่จะใช้สื่อในห้องเลี้ยงมากกว่า นอกจากนี้ สถานรับเลี้ยงเด็กฯ ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท และ สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ยังใช้ห้องนี้เป็นห้องประชุมด้วย

3.4 ส่วนบริการ อยู่ด้านในสุด ได้แก่

-ห้องครัว

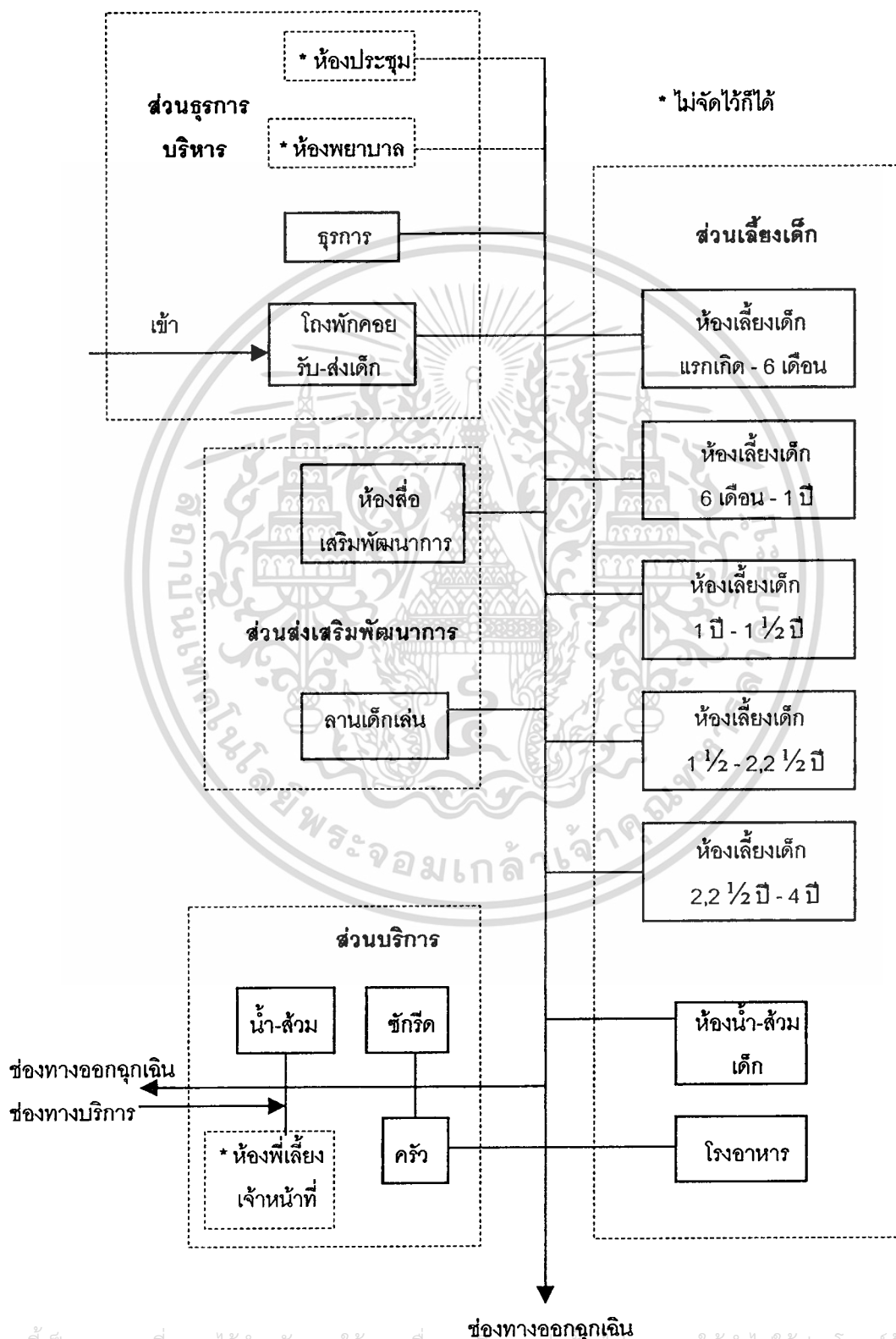
-ห้องซักอบรีด

-ห้องพักเจ้าหน้าที่พี่เลี้ยง

-ห้องน้ำสำหรับเจ้าหน้าที่พี่เลี้ยง

-ห้องเก็บของ

ภาพที่ 4.3 แสดงการจัดองค์ประกอบสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการแบบที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการจัดผังองค์ประกอบทั้ง 3 ลักษณะ จะพบว่าสถานรับเลี้ยงเด็กฯ มีการจัดแบ่งองค์ประกอบโดยรวมดังนี้

ส่วนธุรการ หรือ บริการ

- ห้องธุรการ
- บริเวณต้อนรับ รับส่งเด็ก
- ห้องประชุม
- ห้องพยาบาล

ส่วนเลี้ยงเด็ก

- ห้องเลี้ยงเด็กตามวัย
- ห้องอาหารเด็ก หรือโรงอาหาร
- ห้องน้ำ-ส้วมเด็ก

ส่วนส่งเสริมพัฒนาการ

- ลานเด็กเล่น
- ห้องสื่อเสริมพัฒนาการ

ส่วนบริการ

- ห้องครัว, เตรียมอาหาร
- ห้องซักล้าง รีด
- ห้องอาหารพี่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่
- ห้องน้ำพี่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่
- ห้องน้ำ-ส้วม
- ห้องเก็บของ

การแบ่งกลุ่มเด็กสำหรับห้องเลี้ยงเด็ก

การจัดห้องเลี้ยงเด็กของแต่ละแห่งได้มีการแบ่งแยกเด็กออกเป็นกลุ่มๆ บางแห่งเลี้ยงเด็กรวมกันเป็นกลุ่มเดียว บางแห่งแยกเป็น 2 ระดับ บางแห่งแยกละเอียดลงไปอีกหลายระดับ ซึ่งเหตุผลของการจัดแบ่งกลุ่มเด็กนั้นมีหลายประการ ได้แก่

-พัฒนาการของเด็ก เด็กแรกเกิดและเด็กในวัยที่ยังช่วยตัวเองไม่ได้มากนักจะจัดอยู่ระดับเดียวกัน และเด็กที่ช่วยตัวเองได้แล้วพอสมควรจะจัดไว้อีกระดับหนึ่ง หรือเด็กอ่อนต้องได้รับการดูแลป้องกันไม่ให้เด็กที่โตกว่ามารบกวนเพราะจะทำให้ติดเชื้อโรคได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-ขนาดของพื้นที่ของสถานรับเลี้ยงเด็ก หากมีเนื้อที่มากก็สามารถจัดกลุ่มเด็กได้หลายระดับ หากไม่มีที่เพียงพอก็ต้องเลี้ยงรวมกันในห้องเดียว ดังเช่น ห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก

-ปัญหาด้านงบประมาณ ซึ่งเป็นปัญหาส่วนใหญ่ของสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ดังตัวอย่างเช่น หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช มีห้องเลี้ยงเด็กที่มีขนาดใหญ่พอที่จะแบ่งแยกเป็นห้องได้อีก เพื่อที่จะสามารถแยกกลุ่มเด็กได้ละเอียดขึ้น แต่ไม่สามารถกระทำได้เพราะติดขัดเรื่องงบประมาณ ซึ่งทางหน่วยงานยอมรับว่าอาจถึงขั้นปิดตัวก็ได้หากไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ

ดังนั้นผลจากการสำรวจข้อมูลที่ได้ เป็นลักษณะการแบ่งระดับด้วยพัฒนาการของเด็กและความเหมาะสม ซึ่งเป็นลักษณะการแบ่งที่ใช้ในสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงการแบ่งห้องเลี้ยงเด็กวัยต่างๆ ของสถานรับเลี้ยงเด็ก

	แรกเกิด	1 ปี	2 ปี	3 ปี	4 ปี
		1/2 ปี	1 1/2 ปี	2 1/2 ปี	
1. หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก	1 ห้อง 20 คน	1 ห้อง 20 คน			
2. หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช	1 ห้อง 20 คน		1 ห้อง 20 คน		
3. ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็ก วังพญาไท	1 ห้อง 10 คน	1 ห้อง 10 คน	2 ห้องๆ ละ 10 คน	5 ห้องๆ ละ 20 คน	
4. สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก กองทัพเรือ	1 ห้อง 25 คน	2 ห้องๆ ละ 30 คน	2 ห้องๆ ละ 30 คน	3 ห้องๆ ละ 35 คน	
5. ห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาล แม่และเด็ก บางเขน	1 ห้อง 17 คน				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 วิเคราะห์การใช้พื้นที่ขององค์ประกอบต่างๆ

ในแต่ละองค์ประกอบของสถานรับเลี้ยงเด็กมีการใช้พื้นที่แตกต่างกันไป บางส่วนก็มีเกณฑ์มาตรฐานเพื่อเปรียบเทียบ บางส่วนก็ไม่มีบ่งบอกไว้ ซึ่งการใช้พื้นที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 4.2

ส่วนรับส่งเด็ก, ส่วนต้อนรับ ไม่มีเกณฑ์มาตรฐานกำหนด พื้นที่ที่ใช้กันอยู่คาดว่าน่าจะเป็นเหตุผลจากความต้องการของแต่ละสถานที่และเหตุผลทางสถาปัตยกรรม ขนาดห้องหรือระยะช่วงเสาที่มีอยู่ พื้นที่ส่วนนี้ไม่ได้ใช้พร้อมกัน ดังนั้นการจัดพื้นที่จึงไม่จำเป็นต้องสนองทุกคนพร้อมกัน

ส่วนธุรการ บางแห่งก็ไม่มีส่วนธุรการที่ชัดเจน เพราะสามารถใช้พื้นที่บริเวณอื่นได้ บางแห่งก็จัดเป็นห้องธุรการได้ซึ่งแยกได้ดังนี้

1. หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก ภายในหน่วยไม่มีส่วนธุรการ ผู้ทำงานธุรการมี 1 คนคือ หัวหน้าหน่วยฯ ยังใช้พื้นที่ร่วมกับหน่วยอื่นของโรงพยาบาล
 2. หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาล ศิริราช ผู้ทำงานธุรการมี 2 คน คือหัวหน้าหน่วยฯ และรองหัวหน้าหน่วยฯ โดยใช้พื้นที่ส่วนนี้ 12 ตร.ม. (จากจำนวนเด็ก 40 คน หรือ 3.33 ตร.ม./จำนวนเด็ก 1 คน)
 3. ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท มีผู้ทำงานธุรการ 1 คน คือ ผู้จัดการศูนย์ (ส่วนผู้อำนวยการจะมีห้องไว้ให้ แต่ไม่ได้มาทำงานประจำ) โดยมีเนื้อที่ 17 ตร.ม. (จากจำนวนเด็ก 150 คน หรือ 0.11 ตร.ม./จำนวนเด็ก 1 คน)
 4. สถานรับเลี้ยงและพัฒนาการเด็กกองทัพเรือ มีผู้ทำงานในห้องได้แก่ หัวหน้า 1 คน และเจ้าหน้าที่ธุรการอีก 6 คน โดยใช้พื้นที่รวม 54 ตร.ม. (จากจำนวนเด็ก 250 คน หรือ 0.22 ตร.ม./จำนวนเด็ก 1 คน)
 5. ห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ไม่มีห้องธุรการ
- จะเห็นได้ว่า พื้นที่สำหรับส่วนธุรการที่น้อยที่สุด 12 ตร.ม. / จำนวน 40 คน ถัดมาคือ 17 ตร.ม. / จำนวนเด็กทั้งหมด 150 คน, และมากที่สุด 54 ตร.ม. / จำนวนเด็กทั้งหมด 250 คน จากทั้ง 3 แห่ง สามารถหาค่าเฉลี่ยได้ 0.22 ตร.ม./จำนวนเด็ก 1 คน

ห้องเลี้ยงเด็กอ่อนอายุแรกเกิด - 6 เดือน ทุกแห่งมีพื้นที่ในการเลี้ยงเด็กมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 1.65 ตร.ม. / เด็ก 1 คน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.3 สำหรับห้องหุ้มน้อย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นมแม่ ที่มีพื้นที่ 31.2 ตร.ม. ต่อเด็ก 17 คน หรือ 1.84 ตรม. ต่อเด็ก 1 คนนั้น ทางพี่เลี้ยงเห็นว่า แออัดเกินไป เพราะตั้งเป้าไว้เพียง 10 คนทั้งที่มีความหนาแน่นของเด็กใกล้เคียงกับแห่งอื่น ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุจากเด็กรบกวนกันมากเพราะเลี้ยงรวมกันในห้องเดียว

ส่วนสถานรับเลี้ยงเด็กอื่นๆ พี่เลี้ยงสามารถปฏิบัติงานได้สะดวกในพื้นที่ดังนี้

-หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก ใช้พื้นที่ 66 ตร.ม.

เลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 ปี ได้ 20 คน

-หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช ใช้พื้นที่ 114.6 ตร.ม.

เลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 ½ ปี ได้ 20 คน

-ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ใช้พื้นที่ 36 ตร.ม.

เลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน ได้ 10 คน

-สถานรับเลี้ยงและพัฒนาการเด็กกองทัพเรือ ใช้พื้นที่ 64 ตร.ม.

เลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน ได้ 25 คน

ห้องเลี้ยงเด็กอ่อน 6 เดือน - 2 ปี , 2 ปี 6 เดือน ทุกแห่งมีพื้นที่ในการเลี้ยงเด็กมากกว่า เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดคือ 1.65 ตร.ม./ เด็ก 1 คน ดังแสดงไว้ในตารางที่..... สำหรับห้องหุ น้อยนมแม่ พี่เลี้ยงยังเห็นว่าแออัดเกินไป ส่วนสถานรับเลี้ยงเด็กอื่นๆ สามารถปฏิบัติงานสะดวก ในพื้นที่ดังนี้

-หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก ใช้พื้นที่ 62.7 ตร.ม.

เลี้ยงเด็ก 1 - 3 ปี ได้ 20 คน

-หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช ใช้พื้นที่ 72 ตร.ม.

เลี้ยงเด็ก 1 ½ ปี - 2 ½ ปี ได้ 20 คน

-ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ใช้พื้นที่ 42 ตร.ม.

เลี้ยงเด็ก ½ - 2 ปี ได้ 10 คน

-สถานรับเลี้ยงและพัฒนาการเด็กกองทัพเรือ ใช้พื้นที่ 56 ตร.ม.

เลี้ยงเด็ก ½ - 1 ½ ปี ได้ 30 คน,

และ ใช้พื้นที่ 56 ตร.ม. เลี้ยงเด็ก 1 ½ ปี ได้ 30 คน

ห้องเลี้ยงเด็กเล็กอายุ 2 ปี , 2 ปี 6 เดือน - 4 ปี ซึ่งมีอยู่ 2 แห่งเท่านั้น มีการใช้พื้นที่

ทั้งมากและน้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 1.94 ตร.ม./เด็ก 1 คน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ใช้พื้นที่ 42 ตร.ม.

เลี้ยงเด็ก 2 ปี - 4 ปี ได้ 10 คน หรือ 2.10 ตร.ม./เด็ก 1 คน

-สถานรับเลี้ยงและพัฒนาการเด็กกองทัพเรือ ใช้พื้นที่ 56 ตร.ม.

เลี้ยงเด็ก 2 1/2 - 4 ปี ได้ 35 คน หรือ 1.6 ตร.ม./เด็ก 1 คน

จะเห็นว่า สถานรับเลี้ยงและพัฒนาการเด็กกองทัพเรือ ใช้พื้นที่ในการเลี้ยงเด็กกลุ่มนี้ น้อยกว่าเกณฑ์แต่ก็ไม่มากนัก ซึ่งจากการสอบถามจากพี่เลี้ยงทราบว่ายังสามารถปฏิบัติงานเลี้ยงเด็กได้อย่างสะดวก ทั้งนี้วัยเด็กหรือพัฒนาการของเด็กต้องอยู่ในระดับเดียวกัน อย่าให้ห่างกันมากไป จะทำให้ดูแลลำบาก และอัตราส่วนที่เลี้ยงต่อเด็กต้องเหมาะสมที่สามารถดูแลเด็กได้ทั่วถึง ซึ่งก็สอดคล้องกับความเห็นของพี่เลี้ยงในศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท อย่างไรก็ตามจะยึดถือเกณฑ์ตามกฎกระทรวงบังคับไว้ คือ 1.94 ตร.ม./เด็ก 1 คน (ประมาณ 1.40 x 1.40 ม.) (กฎกระทรวง ฉบับที่ 294 พ.ศ. 2515, 13 - 141)

ตารางที่ 4.2 แสดงการใช้พื้นที่ของบริเวณต่างๆ (ตร.ม.)

บริเวณ	สถานที่					หมายเหตุ
	หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก รพ.เด็ก	หน่วยพัฒนาการเด็ก รพ.ศิริราช	ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็ก วังพญาไท	สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก กองทัพเรือ	ห้องหุ้มน้อยนมแม่ รพ.แม่และเด็ก	
บริเวณต้อนรับ-รับส่ง	9	-	84	64	24	
ห้องธุรการ-บริหาร	-	12	17(x2)	54		
ห้องเลี้ยงเด็กระดับที่ 1 (ต่อห้อง)	66	114.6	36.8	64	31.2	แรกเกิด - 1/2, 1, 1 1/2 ปี
ห้องเลี้ยงเด็กระดับที่ 2 (ต่อห้อง)	62.7	72	42	56(x2)		1/2, 1, 1 1/2 - 2, 2 1/2 ปี
ห้องเลี้ยงเด็กระดับที่ 3 (ต่อห้อง)	-	-	42(x2)	56(x2)	-	
ห้องเลี้ยงเด็กระดับที่ 4 (ต่อห้อง)	-	-	42(x5)	56(x3)	-	2, 2 1/2 - 4 ปี
ห้องน้ำ-ส้วมเด็ก	13.86	18	64	128	6.6	
โรงอาหารเด็ก	-	36	105	128	-	
ลานเด็กเล่น	-	90	168	480	-	
ครัว , เตรียมอาหาร	10.5	9	35	52		
ห้องน้ำ-ส้วมที่เลี้ยง,เจ้าหน้าที่ (หญิง)	13.86	-	13.5	34.5	-	* ใช้ร่วมกับห้องน้ำเด็ก
ห้องน้ำ-ส้วมที่เลี้ยง,เจ้าหน้าที่ (ชาย)	-	-	-	*	-	* บริเวณเดียวกับห้องน้ำหญิง
ห้องซักล้าง	*13.2	*9	21	38.5	*	* ส่งห้องซักของ โรงพยาบาล
ห้องพักที่เลี้ยง,เจ้าหน้าที่	-	-	32	-	-	
ห้องอาหารที่เลี้ยง,เจ้าหน้าที่	-	-	42	-	-	
ห้องประชุม	-	-	84	64	-	
ทางเดิน, อื่นๆ	4.74	56.4	618.7	320.5	1	
รวม	180	408	1657	1920	61.8	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงการใช้พื้นที่เฉลี่ยของบริเวณต่างๆ เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน

(ตร.ม. / เด็ก 1 คน)

บริเวณ	สถานที่	เกณฑ์มาตรฐาน					หมายเหตุ	
		เกณฑ์มาตรฐาน	หน่วยตั้งและพัฒนาเด็ก รพ.เด็ก	หน่วยพัฒนาการเด็ก รพ.ศิริราช	ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็ก วังพญาไท	สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก กองทัพเรือ		ห้องพญาน้อยนมแม่ รพ.แม่และเด็ก
บริเวณต้อนรับ-รับส่ง			0.225	-	-	0.56	0.256	
			-	0.30	0.22	0.22		* แทรกอยู่ในห้องเลี้ยง เด็กแรกเกิดเฉลี่ย 0.25
ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1/2, 1, 1 1/2 ปี		1.65	3.3	4.78	3.68	2.56	1.84	เฉลี่ย 3.22
ห้องเลี้ยงเด็ก 1/2 ปี - 2, 2 1/2 ปี		1.65 1.94	3.14	4.80	4.20	1.86		เฉลี่ย 3.17
ห้องเลี้ยงเด็ก 2 ปี - 4 ปี		1.94	-	-	2.10	1.6	-	เฉลี่ย 1.85
ห้องน้ำ-ส้วมเด็ก (จำนวนเด็ก : ส้วม 1 ที่) (พื้นที่ : เด็ก 1 คน)		10-20 0.40	10 0.69	10 0.90	10.9 0.49	6.88 0.56	17 0.39	เฉลี่ย 10.96 เฉลี่ย 0.61
โรงอาหารเด็ก			-	1.8	1.05	1.21	-	เฉลี่ย 1.35
ลานเด็กเล่น		2	-	4.5	1.40	2.90	-	เฉลี่ย 2.93
ครัว , เตรียมอาหาร		0.5	0.26	0.23	0.23	0.27	-	เฉลี่ย 0.25
ห้องน้ำ-ส้วมที่เลี้ยง,เจ้าหน้าที่ (หญิง) 3 ห้อง : 50 คน		- 1 : 16	1 1 : 13	-	4 1 : 7.5	6 1 : 10	-	
ห้องน้ำ-ส้วมที่เลี้ยง,เจ้าหน้าที่ (ชาย) 2 ห้อง : 50 คน		-	-	-	-	1	-	
ห้องซักล้าง		0.25	0.33	0.23	0.14	0.154	-	เฉลี่ย 0.21
ห้องพักที่เลี้ยง,เจ้าหน้าที่			-	-	1.06	-	-	ตร.ม. : ที่เลี้ยง 1 คน
ห้องอาหารที่เลี้ยง,เจ้าหน้าที่			-	-	-	-	-	
ห้องประชุม			-	-	2.8	1.06	-	ตร.ม. : ที่เลี้ยง 1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องน้ำ-ห้องส้วมเด็ก ทุกแห่งมีจำนวนส้วมมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 1 ที่ / เด็ก 10 – 20 คน และทุกแห่งจะมีพื้นที่สำหรับให้เด็กอาบน้ำ ชำระล้างร่างกายโดยเป็นการแยกห้องส้วมต่างหาก หรือรวมกันกับส้วมก็มี ส่วนใหญ่จะจัดห้องน้ำ-ส้วมอยู่ด้วยกัน แต่การจัดแยกบริเวณน่าจะให้ความสะดวกได้มากกว่า เพราะสามารถใช้งานพร้อมกันได้หลายคนโดยไม่กีดขวางกัน โดยทุกแห่งมีพื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม เฉลี่ยได้ 0.61 ตร.ม./ เด็ก 1 คน (ประมาณ 0.78×0.78 ม.) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 0.40 ตร.ม./ เด็ก 1 คน (Unesco 1988 : 28)

โรงอาหารเด็ก ไม่มีขนาดเกณฑ์กำหนด ส่วนใหญ่จะกำหนดขึ้นจากจำนวนเด็กและขนาดของเฟอร์นิเจอร์รวมกับพื้นที่สัญจร สถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 3 แห่งที่มีพื้นที่ทานอาหารเด็ก จะมีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 1.48 ตร.ม./ เด็ก 1 คน (ประมาณ 1.15×1.15 ม.) ความสูงของห้องประมาณ 3.00 ม.

ลานเด็กเล่น สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ และหน่วยพัฒนาเด็ก รพ.ศิริราช มีพื้นที่เด็กเล่นนอกห้องเลี้ยงสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 2 ตร.ม./ เด็ก 1 คน ส่วนศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท มีพื้นที่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐานแต่ก็ไม่มีอุปสรรค เด็กสามารถเล่นได้สะดวก เพราะเป็นพื้นที่ที่ใช้ซ้อนหรือใช้ร่วมกันได้ และผลัดเวลากันเล่นก็ได้ ดังนั้น ควรมีลานเด็กเล่นนอกห้องเลี้ยงมีพื้นที่อย่างน้อยประมาณ 1.40 ตร.ม./ เด็ก 1 คน (ประมาณ 1.20×1.20 ม.) ตามขนาดพื้นที่ลานเด็กเล่นของ ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท

ครัว-เตรียมอาหาร ส่วนใหญ่จะกำหนดจากความต้องการในการปฏิบัติงานของแต่ละแห่ง หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช และห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน จะมีเพียงบริเวณเตรียมอาหารที่เบิกจาก โรงพยาบาล มาจัดเตรียมซึ่งไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบได้

ส่วนเตรียมอาหารของ หน่วยเลี้ยงและพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลเด็ก จะเป็นลักษณะครัว เช่นเดียวกับครัวของศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท และ สถานรับเลี้ยงและพัฒนาการเด็กกองทัพเรือ โดยมีพื้นที่ครัวเปรียบเทียบกับจำนวนเด็กโดยเฉลี่ยได้ 0.25 ตร.ม./ เด็ก 1 คน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์คือ 0.5 ตร.ม./ เด็ก 1 คน (Unesco 1988 : 35) แต่ก็ไม่มีปัญหาในการทำงาน ยังคงทำงานได้อย่างสะดวก

ห้องส้วมสำหรับพี่เลี้ยงเจ้าหน้าที่ ไม่มีเกณฑ์กำหนดสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก แต่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถเทียบเคียงจากมาตรฐานที่ใช้กับโรงเรียน ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกันคือห้องส้วมหญิง 3 ที่ / หญิง 50 คน และในกรณีที่ห้องน้ำและห้องส้วมแยกกัน ต้องมีขนาดพื้นที่ห้องส้วมไม่น้อยกว่า 0.90 ตร.ม. โดยมีความกว้างภายในไม่น้อยกว่า 0.90 ม. (ประมาณ 0.90 x 1.00 ม.) แต่ถ้าอยู่รวมกันในห้องเดียวต้องมีพื้นที่ภายในไม่น้อยกว่า 1.50 ตร.ม. (ประมาณ 0.90 x 1.67 ม.) (กฎกระทรวงฉบับที่ 39 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 หมวด 2) ซึ่งผลจากการสำรวจทุกแห่งมีจำนวนห้องส้วมอยู่ในเกณฑ์

ส่วนส้วมชาย (เฉพาะสถานรับเลี้ยงและพัฒนาการเด็กกองทัพเรือ ที่มีเจ้าหน้าที่ชายซึ่งมีจำนวนน้อยมาก) จะอยู่กับส้วมหญิงได้

ห้องซักล้าง ขนาดพื้นที่ขึ้นกับความต้องการในการปฏิบัติงานของแต่ละแห่ง บางแห่งมีไว้เพียงซักผ้าเล็กน้อยในหน่วย เพราะผ้าที่ใช้สำหรับเด็กส่วนใหญ่สามารถส่งซักกับ โรงพยาบาลได้ ได้แก่ หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก, หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช, ห้องหนูน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ห้องซักล้าง ของศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ใช้พื้นที่ 21 ตร.ม./ เด็ก 150 คน และห้องซักล้างของสถานรับเลี้ยงและพัฒนาการเด็กกองทัพเรือ ใช้พื้นที่ 38.5 ตร.ม./ เด็ก 250 คน ทั้งหมดทุกแห่งจะใช้พื้นที่ซักล้างเฉลี่ย 0.21 ตร.ม./ เด็ก 1 คน ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 0.25 ตร.ม./ เด็ก 1 คน (Unesco 1988 : 28)

บริเวณซักล้างที่ใช้พื้นที่เฉลี่ยน้อยที่สุด ที่สามารถทำงานได้สะดวก ก็คือ ห้องซักล้างของศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท 0.14 ตร.ม./ เด็ก 1 คน

ห้องพักพิงเลี้ยง, เจ้าหน้าที่ ไม่มีเกณฑ์กำหนดขนาด ซึ่งที่จัดเตรียมห้องพักพิงเลี้ยงเจ้าหน้าที่ไว้มีเพียง ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไทเท่านั้น หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก ต้องการให้มีห้องพักพิงเลี้ยง, หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ, ห้องหนูน้อยนมแม่ จะไม่มีห้องพักพิงเลี้ยง ดังนั้นพื้นที่ที่ใช้ขึ้นกับความต้องการของแต่ละแห่ง

ห้องประชุม ไม่มีเกณฑ์กำหนดขนาด ขึ้นกับจำนวนคนหรือเจ้าหน้าที่ที่เลี้ยง

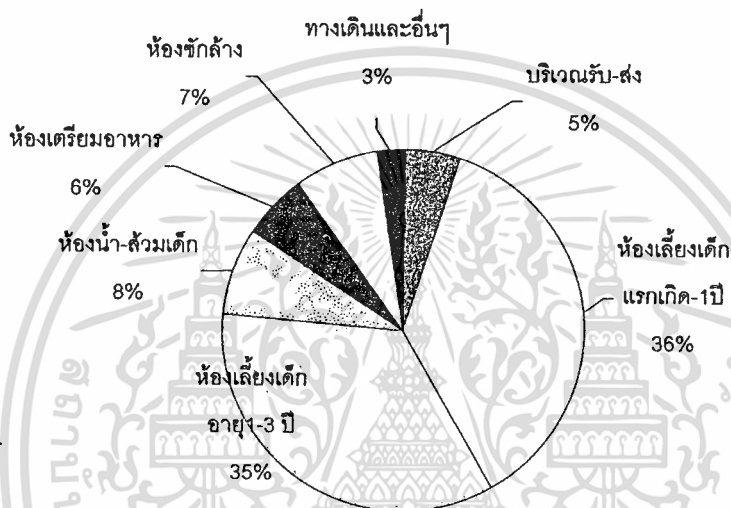
ความสูงของเพดานห้อง จากการสำรวจสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ทั้ง 5 แห่ง มีความสูงของเพดานใกล้เคียงกันมากโดยอยู่ระหว่าง 3.00 - 3.20 ม. ซึ่งเป็นระยะปกติของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

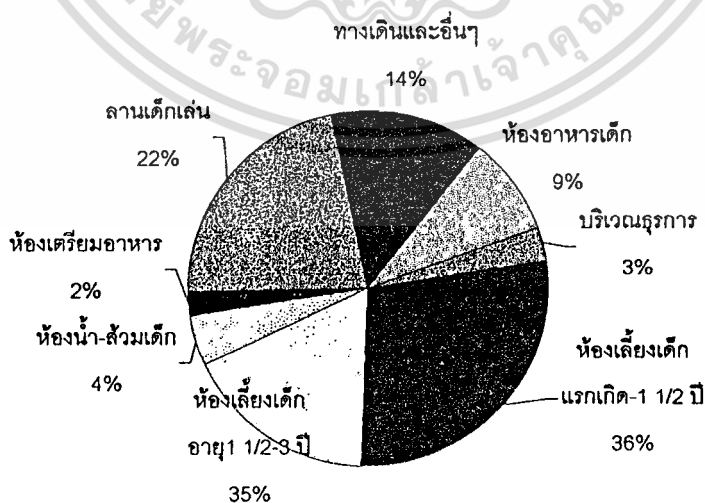
บ้านพักอาศัยต่างๆ ไป และยังสอดคล้องกับเกณฑ์ที่กรมประชาสงเคราะห์กำหนดพื้นที่และ ปริมาตรในการเลี้ยงเด็ก เป็นค่าที่ให้ความสูงไว้ 3.00 ม. เช่นกัน ดังภาพที่ 2.1 ในบทที่ 2

สถานรับเลี้ยงเด็กแต่ละแห่งมีการใช้พื้นที่ของแต่ละส่วนหรือห้อง โดยเทียบเป็นร้อยละ ดังนี้

ภาพที่ 4.4 แสดงสัดส่วนร้อยละของการใช้พื้นที่ในหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก

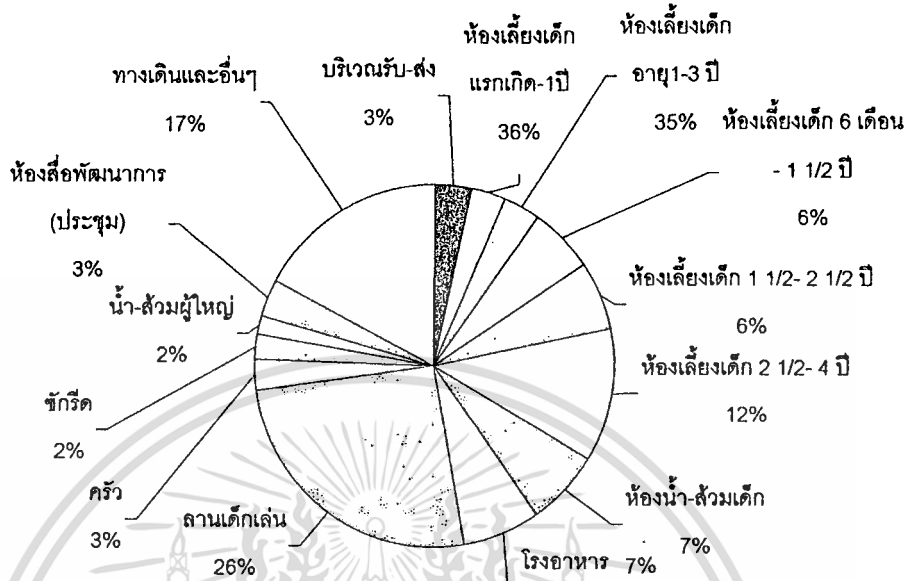

ภาพที่ 4.5 แสดงสัดส่วนร้อยละของการใช้พื้นที่ในหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช

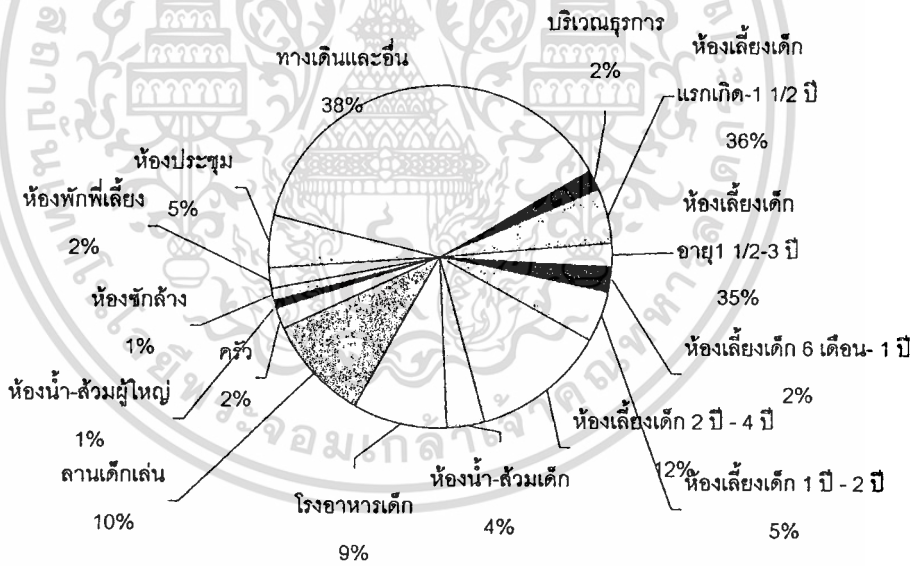

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

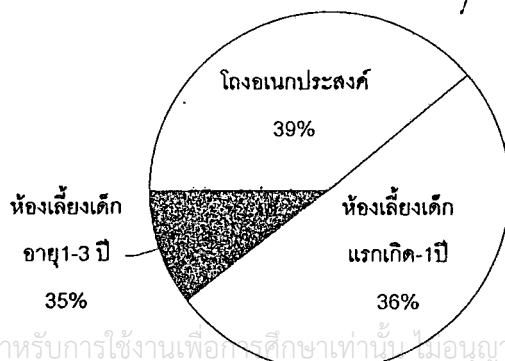
ภาพที่ 4.6 แสดงสัดส่วนร้อยละของการใช้พื้นที่ในศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท

ภาพที่ 4.7 แสดงสัดส่วนร้อยละของการใช้พื้นที่ในสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก กองทัพอากาศ

ภาพที่ 4.8 แสดงสัดส่วนร้อยละของการใช้พื้นที่ในห้องนุ้ยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ควรจะมีพื้นที่เป็นบริเวณรับส่งเด็ก พร้อมกับเป็นจุดต้อนรับ พักคอย ติดต่อประสานงานกับส่วนธุรการ เพื่อเป็นการป้องกันการเข้าถึงบริเวณภายใน หรือ ห้องเลี้ยงได้โดยตรง พร้อมกับมีป้ายประกาศ โทรศัพท์สาธารณะไว้บริการ หากมีความพร้อมมากขึ้นก็ควรจะมีการภูมิทัศน์ภายในให้งดงามขึ้น

2. ส่วนบริหารและธุรการ

2.1 ลักษณะของห้องธุรการ

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก ไม่มีส่วนธุรการอยู่ภายในโดยใช้ร่วมกับธุรการของโรงพยาบาล

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช จัดเป็นมุมธุรการอยู่ในส่วนหน้าทางเข้าในห้องเลี้ยงเด็กอ่อน บริเวณนี้มีปัญหาที่เด็กซุกซน ชอบมาเล่นของใช้ ปีนป่าย และไม่สะดวกกับผู้มาติดต่อเนื่องจากห้องเลี้ยงเด็กอ่อนทั่วๆ ไปของทุกแห่งมักจะไม่อนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าไปภายในห้องได้

ห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน จะใช้โถงหน้าห้องเลี้ยงเป็นส่วนธุรการซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้พื้นที่มาก เพราะเด็กน้อย งานมีน้อย

สำหรับศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังงิ้วไทย, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ได้จัดเป็นห้องธุรการไว้ชัดเจน เนื่องจากเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กขนาดใหญ่ มีบุคลากรมากทำให้งานบริหารมีมากตามไปด้วย

2.2 การมองเห็นกิจกรรมภายใน

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก ส่วนธุรการมองไม่เห็นกิจกรรมภายใน แต่ไม่เป็นปัญหาต่อการทำงานเพราะผู้บริหารระดับบรองฯ ลงมา และเจ้าหน้าที่ที่เลี้ยงสอดส่องดูแลกันได้ทั่วถึง

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช การดูแลในห้องเลี้ยงเด็กอ่อนจะไม่มีปัญหาเพราะส่วนธุรการตั้งอยู่ภายในห้องเลี้ยงเด็กอ่อน คงจะมีแต่ห้องเลี้ยงเด็กเล็กซึ่งอยู่ห่างกันและมองไม่เห็นกัน ต้องอาศัยพี่เลี้ยงเจ้าหน้าที่ช่วยสอดส่องดูแล

ห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ส่วนธุรการติดอยู่กับห้องเลี้ยงซึ่งไม่มีผลต่อการดูแล

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ส่วนธุรการสามารถมองเห็นกิจกรรมภายในได้มาก ยกเว้นบริเวณที่อยู่แนวเดียวกับที่ห้องธุรการตั้งอยู่ ซึ่งต้องอาศัยการเดินสอดส่องช่วยด้วย

ดังนั้นส่วนธุรการ ควรอยู่ในตำแหน่งที่สะดวกต่อการดูแลให้มากที่สุด

2.3 การใช้เฟอร์นิเจอร์และเครื่องมือสื่อสารภายใน

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก ไม่มีเฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์สื่อสารภายใน เพราะเป็นสถานที่ขนาดเล็ก

ห้องหูน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน จะใช้เคาน์เตอร์อเนกประสงค์แทนและไม่มีเครื่องสื่อสารภายในเพราะเป็นสถานที่ขนาดเล็ก

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช มีโต๊ะทำงานธุรการ 2 ตัว ซึ่งงานที่ทำนั้นไม่ใช่งานของหน่วยอย่างเดียว แต่เป็นงานในหน้าที่อื่นๆในโรงพยาบาลของหัวหน้าหน่วยด้วยการสื่อสารภายในใช้วิธีเดินตามกันเองซึ่งไม่สะดวกนักเพราะห้องเลี้ยงอยู่ห่างกันถึง 30 เมตรเศษ

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ในส่วนธุรการมีเฟอร์นิเจอร์ครบถ้วนเพราะเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กขนาดใหญ่ และมีระบบเสียงตามสายกระจายทั่วถึง ทำให้สะดวกในการประสานงานภายในโดยเฉพาะการเรียกเด็กเมื่อผู้ปกครองมารับ พี่เลี้ยงพามาส่งได้ทันที ไม่เสียเวลาคอย

ดังนั้นส่วนธุรการ ควรจะมีบริเวณเป็นขอบเขตแยกจากส่วนเลี้ยงเด็ก สะดวกต่อการติดต่อประสานงานทั้งจากภายนอกและภายใน สามารถมองสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานได้ มีเฟอร์นิเจอร์ในการทำงานตามความเหมาะสม หากแห่งใดมีพื้นที่กว้างขวางก็ควรจะมีระบบการติดต่อภายในด้วย

3. ห้องเลี้ยงเด็กอ่อนแรกเกิด

3.1 ลักษณะประตูที่มองเห็นกันได้ สถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่ง ลักษณะของประตูห้องเลี้ยงเด็กอ่อนจะมีช่องกระจกใสเพื่อให้มองเห็นกันได้ระหว่างภายในภายนอก เพื่อเป็นการระมัดระวังในการเปิดประตูรับคนแปลกหน้าที่ไม่คุ้นเคย

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช, ห้องหูน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน จะมีม่านติดที่ช่องกระจกของประตูนี้ด้วยเพื่อไม่ให้บุคคลภายนอก (ซึ่งเข้าถึงหน้าห้องเลี้ยงได้) มองเห็นกิจกรรมภายในเพราะจะทำให้ไม่สงบ

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก จะไม่มีม่านติดเพราะช่องมองของประตูอยู่สูงพอที่คนภายนอก (ซึ่งเข้าถึงหน้าห้องเลี้ยงได้) ไม่สามารถมองเห็นได้ง่าย

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท , สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ห้องเลี้ยงเด็กอ่อนจะอยู่ในส่วนที่บุคคลภายนอกเข้าไม่ถึง ผังด้านประตูทางเข้าจะเป็นหน้าต่างบางเกล็ดกระจกใสมองเห็นกันได้ และประตูก็มีช่องมองกระจกใสด้วย

3.2 การถ่ายเทอากาศภายในห้องเลี้ยงเด็กอ่อน

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก, ห้องหูน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน อากาศถ่ายเทได้ปานกลาง เพราะมีด้านข้างติดกับนอกอาคารด้านเดียว ส่วนห้องที่อยู่ลึกเข้าไปอากาศยังถ่ายเทไม่ดีพอ

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช อากาศถ่ายเทไม่ได้ตามธรรมชาติ เพราะสภาพแวดล้อมอยู่ในกลุ่มอาคารสูง ส่วนที่ได้ร่มเงาบังจะอับชื้น และด้านที่ได้รับแสงก็จะพบกับปัญหาด้านฝุ่นละออง ไอเสียจากรถยนต์ ดังนั้นจึงต้องปิดประตูหน้าต่างและใช้เครื่องปรับอากาศเป็นหลัก

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ อากาศสามารถถ่ายเทได้ดี รอบๆ มีต้นไม้ ห่างไกลจากถนนหลัก และได้รับแสงแดดบ้างแต่ไม่จัด

ดังนั้นห้องเลี้ยงเด็กอ่อน ควรอยู่ด้านที่อากาศถ่ายเทได้และได้รับแสงธรรมชาติ

3.3 ปัญหากลิ่นอับในห้องเลี้ยงเด็กอ่อน

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก มีกลิ่นอับขึ้นบ้าง อันเนื่องมาจากกลิ่นที่อยู่กับเครื่องใช้

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช มีกลิ่นอับมาก เพราะอากาศภายนอกถ่ายเทไม่ดีและชื้น เป็นห้องที่ต้องใช้เครื่องปรับอากาศตลอดเวลา อีกทั้งมีกลิ่นที่ติดอยู่กับเครื่องใช้ที่ดูดซับกลิ่น

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ไม่มีกลิ่นอับขึ้น เป็นห้องปรับปรุงใหม่ของใช้มีไม่มาก และเจ้าหน้าที่จะดูแลเป็นพิเศษ

สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ไม่มีกลิ่นอับขึ้น เป็นห้องใหม่ ของใช้จะเก็บเข้าตู้เก็บ เจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาดเป็นพิเศษ การขงนมก็เป็นห้องแยกอีกต่างหาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องนุ้ยน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน มีกลิ่นอับชื้น เนื่องจากการเก็บกลิ่นของวัสดุในห้อง และเป็นห้องปรับอากาศ เจ้าหน้าที่จะเปิดเครื่องปรับอากาศเฉพาะช่วงบ่ายที่โดนแดดเท่านั้น เวลากลางคืนเนื่องจากนั้นจะใช้วิธีเปิดหน้าต่างและใช้พัดลม

ส่วนใหญ่ปัญหาหากกลิ่นอับชื้นจะเกิดจากกลิ่นที่สะสมอยู่กับเครื่องใช้ต่างๆ ตลอดจนวัสดุที่ดูดซับกลิ่นหรือซับน้ำได้ ซึ่งอยู่ภายในห้อง หากเปิดหน้าต่างเพื่อระบายอากาศได้ ก็จะช่วยลดกลิ่นอับลงได้ การใช้เครื่องปรับอากาศจะเป็นวิธีการให้อากาศหมุนเวียนภายในเท่านั้น การเปิดพัดลมระบายอากาศยังช่วยได้ไม่เต็มที่ ดังนั้นจะต้องหมั่นทำความสะอาดพื้นและของใช้ที่เป็นที่มาของกลิ่นอับอยู่เสมอ

3.4 แสงสว่างภายในห้องเลี้ยงเด็กอ่อน

หน่วยรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก แสงสว่างยังไม่เพียงพอ ต้องเปิดไฟฟ้าช่วย แม้ว่าทางด้านหน้าต่างทิศใต้จะได้ลมและแสงธรรมชาติเพียงด้านเดียว แต่เป็นช่วงบริเวณที่มีร่มเงาจากตึกหลังอื่นบดบัง อีกทั้งห้องมีสีโทนสีน้ำตาล ห้องจึงค่อนข้างมืด

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช ภายในห้องนี้ไม่มีโอกาสได้รับแสงธรรมชาติ แม้ว่าหน้าต่างด้านทิศเหนือ แต่ก็อยู่ในร่มเงาจากตึกสูงข้างเคียง จึงต้องใช้แสงไฟฟ้าตลอดเวลา ซึ่งยังเป็นแสงสว่างที่ไม่เหมาะสมเกิดการเมื่อยล้าทางกล้ามเนื้อประสาทตา ตาพร่าทำให้ตาผิดปกติได้ (วัฒนา ถาวร 2537:154) อีกทั้งเด็ก ๆ ไม่สามารถมองเห็นบรรยากาศภายนอกได้ ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท มีแสงสว่างธรรมชาติเพียงพอ ไม่มีตึกหรือต้นไม้ใหญ่บดบังแสงแดด มีม่านบังแดดและพรางแสงได้ หากต้องการแสงน้อยลงขณะเด็กนอนหลับ

สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ มีแสงสว่างธรรมชาติเพียงพอ ไม่มีตึกหรือต้นไม้ใหญ่บดบัง ผนังห้องแสงธรรมชาติเข้าได้ถึง 2 ด้าน มีผ้าม่านพรางแสง ห้องใช้สีโทนสว่าง ชาว

ห้องนุ้ยน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน มีแสงสว่างธรรมชาติเพียงพอ ไม่มีตึกบังแสง ตอนบ่ายจะโดนแดดเต็มที่เพราะหน้าต่างอยู่ทิศตะวันตก จะเปิดเครื่องปรับอากาศเมื่อเข้าสู่ตอนบ่าย มีมู่ลี่ลูมิเนียมสำหรับปรับแสงสว่าง

ห้องเลี้ยงเด็กอ่อนทุกแห่งมีปริมาณพื้นที่ช่องแสง ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.4 ซึ่งเกินกว่ามาตรฐานทั้งสิ้น คือเกินร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและ

ประสานงานเยาวชนแห่งชาติ 2533:17) แต่เหตุที่แสงพอหรือไม่พอนั้นเนื่องจากปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ที่จะเอื้ออำนวยให้แสงส่องเข้าสู่ห้องได้มากเพียงใด

ตารางที่ 4.4 แสดงพื้นที่ช่องแสง / พื้นที่ห้อง ในส่วนที่ใช้เลี้ยงเด็ก

บริเวณ	สถานที่					หมายเหตุ
	หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก รพ.เด็ก	หน่วยพัฒนาการเด็ก รพ.ศิริราช	ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็ก วังพญาไท	สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก กองทัพเรือ	ห้องหุ้มน้อยนมแม่ รพ.แม่และเด็ก	
ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน	44%	50.78%	35%	21%	30%	
ห้องเลี้ยงเด็ก 6 เดือน - 2, 2 ½ ปี	27%	52.77%	52%	23%	-	
ห้องเลี้ยงเด็ก 2, 2 ½ ปี - 4 ปี	-	-	52%	23%	-	
ห้องน้ำ-ส้วมเด็ก	16%	49%	17%	13%	18%	
ลานเด็กเล่น	-	26%	*	*	-	* โลง

หมายเหตุ เกณฑ์ที่กำหนดไว้ ปกติห้องจะต้องมีพื้นที่ช่องแสงร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง

3.5 อุปกรณ์เครื่องใช้ภายในห้องที่จำเป็น

สถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่งมีอุปกรณ์ที่จำเป็นที่เหมือนกัน ได้แก่

3.5.1 ที่อาบน้ำเด็ก (Washing/bathing Unit) ทุกแห่งจะเป็นลักษณะเดียวกัน ประกอบด้วย อ่าง (Sink)เซรามิกบนแท่นเคาน์เตอร์พร้อมเครื่องทำน้ำอุ่น มีพื้นที่ด้านข้างๆ เป็นที่วางเด็กได้ด้วย ทั้งนี้ก็เพราะเด็กอ่อนยังไม่สามารถอาบน้ำอย่างเด็กเล็กได้ อ่างนี้จะใช้เฉพาะอาบน้ำและชำระปัสสาวะเด็กเท่านั้น หากจะชำระอุจจาระด้วยจะต้องใช้ที่ชำระบายที่ใหญ่ขึ้น เพื่อให้ชำระลงกับถังบำบัดต่อไปมิฉะนั้นท่อจะอุดตัน โดยทั่วไปอ่างจะมีขนาดประมาณ 0.60 x 0.70 ม. และเบาะสำหรับวางเด็กนอนพักขนาดประมาณ 0.60 x 0.90 ม.

3.5.2 บริเวณขงนม

หน่วยรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ จะเป็นลักษณะเคาน์เตอร์เนกประสงค์ยาวตามแนวห้อง (ตอนล่างเป็นตู้เก็บของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้) เครื่องมือที่ใช้ประกอบก็มีกระดิกน้ำร้อน ถังเก็บน้ำเย็นต้มสุก

สถานรับเลี้ยงเด็กและพัฒนาเด็กกองทัพอากาศ แยกเป็นห้องชนมโดยเฉพาะ
หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช ไม่มีการชนมเนื่องจากแม่ต้อง
มาให้นมลูกด้วยตนเองตามเวลา หรือแม่ป้อนนมฝากเก็บไว้ในตู้เย็นของห้องหน่วย

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท, ห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาล
แม่และเด็ก บางเขน ใช้หลังตู้เก็บของเป็นที่ชนม

ส่วนการล้างขวดนม ส่วนใหญ่สถานรับเลี้ยงเด็กจะไม่ล้างขวดนมให้ พ่อ
แม่จะต้องเตรียมขวดนมที่ล้างเองแล้วนำมาให้เพียงพอกับการใช้ในแต่ละวัน เพื่อป้องกันการเกิด
ปัญหาเมื่อเด็กมีอาการท้องเสีย จะเกิดการโต้แย้งกันขึ้นว่าเป็นความผิดของฝ่ายใด

3.5.3 ที่นอนสำหรับเด็กอ่อน

หน่วยรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก, หน่วยพัฒนาการเด็ก โรง
พยาบาลศิริราช จะใช้เตียงในการเลี้ยงเด็กอ่อนเป็นหลักโดยให้เหตุผลว่า เพื่อป้องกันเด็กรบกวน
กัน และกันมดแมลง ส่วนสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพอากาศ จะมีเตียงเด็ก 2-3 หลังเสริม
เอาไว้เมื่อยามเด็กเจ็บป่วย ให้เด็กอยู่ในเตียงขณะรอผู้ปกครองมารับ

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกอง
ทัพอากาศ, ห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน จะเลี้ยงเด็กที่พื้นห้องโดยใช้เบาะ
พองน้ำหุ้มหนังเทียมปลอกผ้าวางที่พื้น ซึ่งเหตุผลที่ไม่มีควมจำเป็นต้องใช้เตียงเด็ก เพราะ
สามารถเลี้ยงที่พื้นได้อยู่แล้ว พัฒนาการก็เป็นไปตามปกติ พื้นห้องก็ทำความสะอาดตลอดอยู่
แล้ว เตียงเด็กก็มีราคาสูง สถานเลี้ยงเด็กแห่งใดทุนน้อยก็จะหามาใช้ไม่ได้

ขนาดของเตียงโดยทั่วไปจะมีขนาดประมาณ 0.78 x 1.38 ม. ตามขนาด
มาตรฐาน มอก. (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม : 2536)

ส่วนเบาะนอนเด็กแต่ละแห่งขนาดมักจะไม่แน่นอน แล้วแต่การสั่งผลิต
โดยทั่วไปจะมีขนาด 0.60 - 0.75 x 1.10 - 1.30 ม. หน้า 5 ซม.

3.5.4 ตู้เก็บของใช้เด็ก

หน่วยรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก เป็นตู้ไม้ธรรมดา ตอนบน
ใช้เก็บของเด็กที่นำติดตัวมาจากบ้าน ตอนล่างใช้เก็บของเล่นและทั่วไป มีบานเปิดเหมือนตู้ไม้
เก็บเอกสารราชการสมัยก่อน

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช เป็นตู้บานเปิดได้เคาน์เตอร์ และตู้ไม้ลอยตัวบานเปิด เหมือนตู้เอกสารราชการสมัยก่อน เกือบทั้งของใช้เด็ก นม ผ้าอ้อมผ้าต่างๆ ของหน่วยฯ ตลอดจนของเล่น

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท เป็นตู้เตี้ยบานเปิดได้เคาน์เตอร์ ส่วนตะแกรงของใช้เด็กก็วางบนเคาน์เตอร์ได้

สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ เป็นตู้เตี้ยบานเปิดได้เคาน์เตอร์ ตะแกรงของใช้เด็กเก็บในตู้

ห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ใช้ตู้ลิ้นชักเก็บเอกสารสำนักงาน (แผ่น MDF กรุลามิเนต) เป็นที่เก็บของใช้ทั่วไป ตะแกรงเก็บของใช้เด็กวางบนหลังตู้

จะเห็นได้ว่าตู้เก็บของใช้มีรูปแบบที่ไม่แน่นอน ส่วนใหญ่จะใช้เก็บผ้าและตะแกรงของใช้เด็ก จะเป็นเฟอร์นิเจอร์ติดกับที่ก็ได้ หากมีเงินทุนเพียงพอ หรือเป็นตู้สำเร็จรูปที่ซื้อหาตามท้องตลาดก็ได้ ตามสภาพเศรษฐกิจและตามความสะดวก

3.5.5 เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด เป็นเครื่องใช้ทั่วไปไปตามแต่ละสถานที่จะจัดหาไว้ใช้ เช่น ราวแขวนผ้า ราวพาดผ้า ถังเก็บผ้าที่จะส่งซัก ถังขยะ ป้ายกระดานไวท์บอร์ดสำหรับบันทึกการปฏิบัติงานในห้อง

4. ห้องเลี้ยงเด็กอ่อนอายุ 6 เดือน - 2 ½ ปี และเด็กเล็กอายุ 2 ½ ปี - 4 ปี

4.1 ลักษณะประตูที่มองเห็นกันได้ สถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่ง ใช้ประตูที่เจาะช่องกระจกใสมองเห็นกันได้ระหว่างภายนอกกับภายในห้อง เช่นเดียวกับห้องเลี้ยงเด็กอ่อน

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก, มีประตูลูกกรงเดี่ยวๆ กันเอาไว้ระหว่างห้องที่อยู่ภายในเพราะไม่มีประตู

สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ จะมีประตูลูกกรงเดี่ยวๆ กันเด็กไว้อีกชั้นหนึ่งเพราะสามารถเปิดประตูได้ตลอดเวลา ซึ่งเด็กสามารถมองเห็นบรรยากาศภายนอกห้อง ที่เป็นลานกลางแจ้งได้

4.2 การถ่ายเทอากาศ

หน่วยรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก มีอากาศถ่ายเทที่ไม่ดีนัก เพราะห้องตั้งอยู่ระหว่างโถงตรวจโรคในอาคารกับห้องเลี้ยงเด็กอ่อนที่อยู่ติดหน้าต่าง ต้องอาศัยลมเย็นจากที่ปล่องผ่านมาจากโถงตรวจโรคเข้ามาใช้ซึ่งอาจเป็นการนำเชื้อโรคเข้ามาด้วย การระบายอากาศจะต้องให้ผ่านห้องเลี้ยงเด็กอ่อนออกไป

เอกสารนโยบายอากาศจะต้องให้ผ่านห้องเลี้ยงเด็กอ่อนออกไปเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช - ไม่สามารถใช้อากาศจากภายนอกได้แม้ว่าจะอยู่ติดกับหน้าต่าง เพราะเสียง คว้นรด ฝุ่นละอองภายนอกมีปริมาณสูงมาก ต้องใช้เครื่องปรับอากาศช่วย

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท แต่ละห้องมีหน้าต่าง 2 ด้าน ถ่ายเทอากาศได้ดีทุกห้อง

สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ แต่ละห้องมีหน้าต่าง 2 ด้าน ถ่ายเทอากาศได้ดีทุกห้อง

ห้องอนุบาลนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ถ่ายเทอากาศได้ดี
สังเกตได้ว่าห้องที่อากาศถ่ายเทได้ดีคือ ห้องที่มีหน้าต่างติดกับด้านนอกอาคารทั้งสิ้น ห้องที่อยู่ลึกไปจะมีปัญหาเรื่องอากาศถ่ายเท และต้องอาศัยการปรับอากาศ

4.3 ปัญหากลิ่นอับในห้องเลี้ยงเด็ก

ปัญหากลิ่นอับในห้องเลี้ยงจะเกิดกับห้องที่ใช้เครื่องปรับอากาศ ได้แก่ หน่วยรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก, หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช, ห้องอนุบาลนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ส่วนใหญ่ที่จะเกิดขึ้นมาจากกลิ่นที่สะสมอยู่กับเครื่องใช้ และวัสดุที่ดูดซับกลิ่นได้ หรือซับน้ำได้ซึ่งอยู่ภายในห้อง หากเปิดหน้าต่างเพื่อระบายอากาศได้กลิ่นก็จะลดลง

สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ, ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ไม่มีกลิ่นอับขึ้นเลยเพราะปกติการระบายอากาศอยู่ในเกณฑ์ดี และห้องเลี้ยงเด็กเล็กทุกห้องไม่ติดเครื่องปรับอากาศจึงไม่มีการเก็บกลิ่นอับ

4.4 แสงสว่างภายในห้องเลี้ยงเด็ก

หน่วยรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก ห้องเลี้ยงเด็กเล็กไม่ติดกับหน้าต่าง ไม่ได้รับแสงธรรมชาติ ต้องใช้แสงไฟฟ้าตลอด

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ, ห้องอนุบาลนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน มีแสงสว่างธรรมชาติเพียงพอ

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ได้รับแสงไม่เท่ากัน ห้องใดที่ได้รับแสงมากก็ไม่ต้องใช้แสงไฟฟ้าช่วย ด้านใดที่อยู่ติดกับร่มไม้ใหญ่มักจะมีดสลับ ก็ต้องใช้แสงไฟฟ้าช่วยเช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องเลี้ยงเด็กเล็กทุกแห่งมีปริมาณช่องแสงเกินเกณฑ์ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.4 ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, สำนักงาน : 2537) เงื่อนไขความสว่างจะอยู่ที่สภาพแวดล้อมภายนอกจะเอื้ออำนวยให้แสงส่องเข้าได้มากน้อยเพียงใด

4.5 อุปกรณ์เครื่องใช้ภายในห้องที่จำเป็น

4.5.1 ที่อาบน้ำเด็ก (Washing/bathing Unit)

หน่วยรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก ยังมีที่อาบน้ำเด็กอยู่ในห้องเลี้ยงเด็กเล็ก แต่ไม่ค่อยได้ใช้เพราะเด็กจะไปอาบน้ำที่ห้องน้ำได้ ส่วนใหญ่จะใช้สำหรับงานทั่วไป หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช มีเพียงอ่างล้างมือติดผนังเพียง 1 ใบสำหรับล้างทั่วไป

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ไม่มีอ่างในห้อง เด็กใช้ห้องน้ำ-ส้วม สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ อ่างยังมีอยู่ แต่ใช้สำหรับล้างมือหรือล้างอเนกประสงค์ เด็กที่โตขึ้นจะไปใช้ห้องน้ำ

ห้องหนูน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน จะให้เด็กเล็กใช้ห้องน้ำ ดังนั้นเมื่อเด็กมีการเจริญเติบโตขึ้นการใช้อ่างอาบน้ำสำหรับเด็กก็ไม่จำเป็น

4.5.2 บริเวณชงนม

ในห้องเลี้ยงอาจมีการชงนมอยู่ เพราะเด็กบางคนยังไม่เลิกขวดนม ซึ่งพื้นที่ชงนมก็ไม่ต้องมีมากเพียงแค่วางกระติกน้ำร้อนและน้ำเย็นต้มสุกได้ โดยให้ไกลมือเด็กก็เป็นการเพียงพอแล้ว ส่วนเด็กอื่นๆ ที่โตกว่าก็จะดื่มนมจากแก้ว หรือดูดนมกล่องได้แล้ว

4.5.3 ที่นอนสำหรับเด็กเล็ก

ในห้องเลี้ยงเด็กเล็กจะใช้เบาะแบบเดียวกับเด็กอ่อนแรกเกิด เตียงจะเลิกใช้ บางแห่งอาจจะมีเตียงอยู่ในห้องเลี้ยง แต่ก็ไม่ได้อาศัย ด้วยเหตุที่ว่าเมื่อเด็กโตขึ้นก็จะมีกิจกรรมที่พื้นมากขึ้นกว่าเด็กอ่อนแรกเกิด ที่ส่วนใหญ่จะนอนและคลานไปไหนไม่ได้ไกล

4.5.4 ตู้เก็บของใช้เด็ก

ในห้องเลี้ยงเด็กเล็กของสถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่ง มีตู้หรือชั้นเก็บของใช้เด็กเช่นเดียวกับห้องเลี้ยงเด็กอ่อน แต่จะเน้นที่การเก็บของใช้ทั่วไป ควรให้พื้นมือเด็กเพราะเด็กจะสำรวจและเล่น สำหรับของใช้หรือตะกร้าของเด็กที่นำมาจากบ้าน บางแห่งก็วางไว้หลังตู้หรือในความสูงพื้นมือเด็กได้แก่ หน่วยรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก, หน่วยพัฒนาการเด็ก

โรงพยาบาลศิริราช, ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท, - ห้องนุ้ยน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน

ส่วนสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ จะอยู่ในชั้นที่เด็กเอื่อมถึงเพื่อต้องการให้เด็กได้ฝึกเรียนรู้จุดจำของใช้และตำแหน่งของใช้ของตนเองและเก็บของเป็นที่ เป็นทางได้

4.5.5 เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด เป็นเครื่องใช้ทั่วไปตามแต่ละสถานที่ที่จะจัดหาไว้ใช้ เช่น ราวแขวนผ้า ราวพาดผ้า ถังเก็บผ้าที่จะส่งซัก ถังขยะ ป้ายกระดานไวท์บอร์ดสำหรับบันทึกการปฏิบัติงานในห้องเช่นเดียวกับห้องเลี้ยงเด็กอ่อน

นอกจากนี้ หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช, ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ จะมีโต๊ะนั่งทำงานของครูห้อยละ 1 ตัว คล้ายกับห้องเรียน ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ให้เหตุผลว่า เด็กวัยนี้จะมีพัฒนาการใกล้เคียงกับเด็กอนุบาลแล้ว จึงสามารถจัดกิจกรรมแบบเด็กอนุบาลได้ตามสมควร

5. ห้องน้ำเด็กอ่อนอายุ 6 เดือน - 2, 2 1/2 ปี และเด็กเล็ก 2 - 4 ปี

ห้องน้ำสำหรับเด็กเป็นอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก จากการศึกษามาจากสถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่งได้รับข้อมูลตรงกันว่า ห้องน้ำให้ประโยชน์ใช้สอยไม่ตรงตาม ความต้องการของผู้ใช้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่

5.1 การมองเห็นห้องน้ำเด็ก

หน่วยรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก เป็นห้องน้ำที่มีห้องส้วมผู้ใหญ่อยู่ติดกับห้องส้วมเด็ก ขนาดของห้องส้วมเด็ก ความสูง (1.80 ม.) ของผนังห้องส้วมจะเท่ากับห้องส้วมผู้ใหญ่ เพราะดัดแปลงจากห้องส้วมผู้ใหญ่ ประตูห้องส้วมเด็กจะเปิดไว้ตลอดมองเห็นได้ง่าย

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช เป็นห้องน้ำเปิดโล่ง ห้องส้วมห้องอาบน้ำไม่มีประตู ผนังห้องส้วม - ห้องอาบน้ำจะสูงพ้นหัวเด็ก (ประมาณ 1 เมตร) มองเห็นได้ง่าย

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ห้องน้ำห้องส้วมที่อยู่ภายนอกห้องเลี้ยง จะเป็นลักษณะภายในเปิดโล่ง ผนังเตี้ยๆ (สูงประมาณ 1 เมตร) ไม่มีประตู ที่เลี้ยงสามารถมองเห็นได้ตลอด ส่วนห้องน้ำที่อยู่ภายในห้องเลี้ยง จะเป็นลักษณะห้องน้ำผู้ใหญ่ทั่วไป ที่เลี้ยงต้องเปิดประตูไว้

สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ห้องน้ำห้องส้วมเป็นลักษณะภายในเปิดโล่ง ผนังเตี้ยๆ ไม่มีประตู ที่เลี้ยงมองเห็นได้ตลอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องนุ้ยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน เป็นลักษณะห้องน้ำผู้
ใหญ่ มีขนาดเล็ก ที่เลี้ยงต้องคอยดูแลตลอดเวลา ไม่ต้องปิดประตู

จะเห็นได้ว่าการใช้ห้องน้ำของเด็กวัยนี้อยู่ในความดูแลของพี่เลี้ยง ดังนั้นประตู
ปิดเปิดภายในห้องน้ำไม่จำเป็นต้องมีก็ได้ผนังกันภายในก็ไม่จำเป็นต้องสูงเหมือนกับห้องส้วมผู้
ใหญ่ คือสูงประมาณ 1 เมตรก็พอ เพื่อสะดวกต่อการควบคุมดูแล และช่วยให้ประหยัดได้มากขึ้น

5.2 จำนวนห้องส้วม

สถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่งมีอัตราส่วนของห้องน้ำต่อเด็กสูงกว่าเกณฑ์ที่กรม
พระประชาสงเคราะห์กำหนดให้กลุ่มเด็กที่มีอายุ 2 - 7 ปี ต้องมีที่ถ่ายอุจจาระอย่างน้อย 1 ที่ต่อ
เด็ก 20 คน (กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2515) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2515 (สำเนา), 13 - 14)

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก	ห้องน้ำ 1	ห้องต่อเด็ก 10	คน
หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช	ห้องน้ำ 1	ห้องต่อเด็ก 10	คน
ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท	ห้องน้ำ 1	ห้องต่อเด็ก 10.9	คน
สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ	ห้องน้ำ 1	ห้องต่อเด็ก 6.875	คน
ห้องนุ้ยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน	ห้องน้ำ 1	ห้องต่อเด็ก 17	คน

5.3 บริเวณเด็กอาบน้ำ

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก, ห้องนุ้ยนมแม่ โรงพยาบาล
แม่และเด็ก บางเขน มีลักษณะเหมือนกัน คืออาบกับบริเวณหน้าห้องส้วม หรือในบริเวณเดียวกับ
ห้องส้วม ซึ่งพี่เลี้ยงบอกว่า สามารถปฏิบัติงานได้แต่ไม่สะดวก

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ จัดพื้นที่อาบน้ำเป็นสัดส่วน แยกจากห้องส้วม ซึ่งจะอาบน้ำเด็กได้เร็วกว่า

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ในส่วนห้องน้ำภายในห้องเลี้ยงจะเป็น
ทั้งห้องอาบน้ำและห้องส้วมรวมกัน ส่วนห้องน้ำภายนอกจะแยกส่วนส้วมกับอาบน้ำออกจากกัน

5.4 ปัญหาห้องน้ำที่ใช้ร่วมกัน ระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก

ส่วนใหญ่จะเกิดจากสถานรับเลี้ยงเด็กที่จัดตั้งขึ้นโดยปรับปรุงอาคารที่มีอยู่มา
ใช้ ทำให้ไม่สามารถแยกห้องน้ำเด็กออกจากห้องน้ำผู้ใหญ่ได้ เพราะไม่มีพื้นที่เพียงพอและค่าใช้จ่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ่ายที่สูง ได้แก่ ห้องนุ้ยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางชน ลักษณะเช่นนี้อาจเกิดการติดเชื้อโรคกันได้

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก แยกห้องน้ำผู้ใหญ่และเด็กออกจากกันแต่อยู่ในห้องน้ำรวมบริเวณเดียวกัน ซึ่งก็สามารถใช้งานได้เช่นกัน แต่ยังไม่เป็นสัดส่วน

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช มีเฉพาะห้องน้ำเด็ก ผู้ใหญ่จะไปใช้กับหน่วยงานอื่นภายในตึกเดียวกัน

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท และ สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ซึ่งเป็นอาคารที่สร้างโดยเฉพาะได้จัดแยกห้องน้ำเด็กและห้องน้ำผู้ใหญ่ออกจากกันอย่างชัดเจนเพื่อความถูกต้องในด้านสุขอนามัย

5.5 ขนาดสัมพันธ์กับสัดส่วนของเด็ก

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก ใช้โถส้วมที่ขนาดเหมาะสมกับเด็ก แต่การอาบน้ำชำระเด็ก ต้องใช้น้ำจากถังพลาสติก

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช ใช้โถส้วมที่มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก การชำระล้างหรืออาบน้ำจะมีก๊อกฝักบัวที่มีความสูงเหมาะสมกับเด็ก

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ส่วนที่เป็นห้องน้ำภายในโถส้วมเด็กมีขนาดเหมาะสม ส่วนอาบน้ำชำระล้างมีกะละมังซักผ้ากับน้ำพร้อมขันตักอาบ นอกจากนี้ยังมีก๊อกฝักบัวที่มีความสูงเหมาะสมกับเด็กติดตั้งไว้ด้วย ซึ่งสะดวกและใช้ได้แต่บางห้องมีการติดตั้งอ่างอาบน้ำผู้ใหญ่เอาไว้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ให้ความเห็นว่าไม่เหมาะสม หากเป็นอ่างก่อกำหรับตักอาบจะดีกว่า

สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ขนาดของโถส้วม อ่างก่อกำหรับเด็กตักอาบเหมาะสม ออกแบบไว้ดี แต่ในส่วนของอ่างล้างมือเซรามิก ยังเป็นขนาดผู้ใหญ่ ถึงแม้จะติดตั้งในระดับที่ความสูงประมาณ 0.40 - 0.45 ม. ที่เด็กเอื้อมได้ แต่ก็ลึกประมาณ 0.60 ม. เกินกว่าที่เด็กจะเอื้อมมือปิด-เปิดก๊อกน้ำได้ ซึ่งปกติจะอยู่ประมาณ 0.25 - 0.30 ม.

ห้องนุ้ยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางชน เป็นห้องน้ำผู้ใหญ่ เด็กจะใช้กระโถน การอาบน้ำ ชำระที่เลี้ยงทำให้

ในห้องน้ำเด็กทุกแห่งที่มีโถส้วมเด็กนั้น จะต้องมีการเตรียมไว้ด้วยเนื่องจากเด็กโตไม่เท่ากันอาจจะยังใช้ส้วมไม่ได้ การใช้ก๊อกฝักบัวสายอ่อนสำหรับอาบน้ำและใช้กาละ

มั่งเก็บน้ำให้เด็กใช้ก็นับได้ว่าใช้งานได้ ถ้าอุปกรณ์ดีแต่ขนาดสัดส่วนไม่เหมาะสมกับเด็กก็ไม่เกิดประโยชน์ และห้องน้ำควรมีถังน้ำสำรองไว้ด้วย

5.6 อุปกรณ์เบ็ดเตล็ด แต่ละแห่งก็จะจัดหาตามความเหมาะสม เช่น ขอแขวนผ้าเป็นต้น ส่วนเครื่องทำน้ำอุ่นนั้นยังไม่จำเป็นสำหรับเด็กช่วงวัยนี้ เพราะเด็กก็โตมากพอที่จะอาบน้ำชำระล้างด้วยน้ำในอุณหภูมิปกติได้แล้ว

6. บริเวณทานอาหารสำหรับเด็กอ่อน 6 เดือน 2 1/2 ปี และเด็กเล็กอายุ 2-4 ปี
หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก, ห้องหูน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ไม่มีห้องทานอาหารสำหรับเด็กเนื่องจากไม่มีพื้นที่พอ จึงใช้พื้นที่ในห้องเลี้ยงเป็นที่ทานอาหารของเด็กไปด้วย เจ้าหน้าที่ได้ให้ความเห็นว่า สามารถทำงานได้ตามปกติ แต่จะต้องคอยรักษาความสะอาดและคอยโยกย้ายเครื่องให้เปลี่ยนกลับไปมา

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช, ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ จัดเป็นบริเวณทานอาหารโดยเฉพาะ ซึ่งสะดวกในด้านรักษาความสะอาด บริเวณนั้นนอกจากจะจัดโต๊ะอาหารแล้วยังมีตู้น้ำเย็นพร้อมแก้วไว้ให้เด็กได้ดื่ม

7. ลานเด็กเล่น

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก, ห้องหูน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ไม่มีลานเด็กเล่น เนื่องจากติดขัดด้านพื้นที่ จึงต้องใช้ห้องเลี้ยงเป็นที่เล่นและทำกิจกรรมด้วยในตัว ซึ่งสามารถกระทำได้ ไม่มีอุปสรรคแต่อย่างใด

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช มีลานเด็กเล่นในร่ม แต่เด็กจะเล่นและทำกิจกรรมในห้องเลี้ยงแทน เพราะลานเด็กเล่นไม่สามารถเปิดหน้าต่างระบายได้เนื่องจากอากาศเสียภายนอกจะเข้ามาแทน การเล่นในห้องเลี้ยงก็ไม่มีอุปสรรคแต่ประการใด

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ได้ออกแบบจัดพื้นที่ลานเด็กเล่นตั้งแต่เริ่มโครงการ เนื่องจากมีพื้นที่และเงินทุน เครื่องเล่นสนามมีลักษณะเหมือนกับเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กวัยอนุบาล เด็กที่ตัวเล็กกว่าหรือยังโตไม่พอก็ยังเล่นไม่ได้ ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ลานเด็กเล่นจะอยู่ในร่ม และมีพื้นพรมอัดปูตลอดบริเวณเพื่อลดและป้องกันการบาดเจ็บ ส่วนสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ พื้นเป็นสนามหญ้ากลางแจ้งอยู่กลางอาคาร

จะเห็นได้ว่า สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ที่เลี้ยงเด็กไม่เกิน 2 - 2 ½ ปี ไม่จำเป็นจะต้องมีลานเด็กเล่น เพราะเด็กสามารถเล่นอยู่ในห้องเลี้ยงได้ ส่วนสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีอายุ 2 - 4 ปี จะมีลานหรือสนามไว้ให้เล่นพร้อมเครื่องเล่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกฤษฎาธรรมธำรง ที่เห็นว่าควรมีลานเด็กเล่นนอกห้องเลี้ยง สำหรับเด็กที่อายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป (กฤษฎาธรรมธำรง 2526 : 57)

8. ห้องครัว, ส่วนเตรียมอาหาร

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก จัดเป็นห้องเตรียมอาหารมีอุปกรณ์เครื่องครัวครบ สามารถประกอบอาหารได้อย่างสะดวก (ปกติเด็กๆ จะกินอาหารไม่มากนัก)

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช จัดเป็นเพียงมุมเตรียมอาหาร โดยแบ่งเป็น 2 จุด คือ ที่หน้าห้องเลี้ยงเด็กอ่อน (เป็นมุมล้างจานด้วย) และที่ภายในห้องทานอาหารเด็กเล็ก การรับอาหารจะไปรับจากครัวของโรงพยาบาล

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท และ สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ จัดสร้างเป็นครัวขนาดใหญ่เพราะมีเด็กเป็นจำนวนมาก

ห้องนุ้ยน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ให้โถงอเนกประสงค์เป็นที่เตรียมอาหาร มีอาหารจากครัวของโรงพยาบาลมาส่งให้

อึ้งที่เลี้ยงจากหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก และ ห้องนุ้ยน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ถ้าหากมีจำนวนเด็กไม่มาก อาจจะทำจากที่ใดๆ ก็ได้ที่สามารถไว้วางใจ เด็กจะกินอาหารไม่มากนัก ถ้าทำอาหารกันเองก็จะเสียแรงงานของพี่เลี้ยงไปส่วนหนึ่ง ดังนั้นครัวอาจไม่จำเป็นต้องมี มีเพียงบริเวณจัดเตรียมอาหารให้ก็พอ

ในด้านอุปกรณ์ในส่วนเตรียมอาหารที่จำเป็นที่สถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่งจัดให้มีได้แก่ อ่าง (SINK) สำหรับล้างจาน , โต๊ะหรือเคาน์เตอร์จัดเตรียมอาหาร, ตู้เก็บอุปกรณ์ภาชนะทำครัว และถาดหลุมสำหรับเด็ก และใหญ่จะมีตู้เย็นไว้ ยกเว้น ห้องนุ้ยน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน จะไม่มีตู้เย็นใช้

อึ้งบริเวณเตรียมอาหาร นอกจากจะใช้สำหรับเด็กแล้วยังใช้เป็นที่เตรียมอาหารสำหรับเจ้าหน้าที่ด้วย เพราะเจ้าหน้าที่บางคนก็นำอาหารที่เตรียมมาจากภายนอกเพื่อมารับประทานกันข้างใน

9. ห้องน้ำ-ส้วมสำหรับพนักงาน

9.1 จำนวนห้องน้ำ-ส้วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนห้องน้ำ-ส้วมกับผู้ใช้ จากการสำรวจพบว่าอยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม และสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ ส้วมหญิง 3 ห้อง / ผู้หญิง 50 คน อ่างล้างมือ 1 ที่ และส้วมชาย 1 ห้อง ที่ปีสภาวะชาย 1 ที่ / ผู้ชาย 50 คน อ่างล้างมือ 1 ที่ (กฎกระทรวงฉบับที่ 39 พ.ศ. 2537)

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก มีห้องน้ำ-ส้วมสำหรับเจ้าหน้าที่ 1 ห้อง และยังสามารถออกไปใช้ห้องน้ำ-ห้องส้วมสำหรับเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลได้

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช เจ้าหน้าที่จะใช้ห้องน้ำ-ส้วมของโรงพยาบาล

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท มีห้องน้ำ-ส้วมสำหรับพี่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่ 2 ห้อง (ไม่รวมห้องน้ำ-ส้วมสำหรับผู้บริหารอีก 2 ห้อง)

สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ มีห้องน้ำ-ส้วมสำหรับเจ้าหน้าที่ 6 ห้อง ห้องหนูน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน สามารถออกไปใช้ห้องน้ำ-ส้วมสำหรับเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลได้

ห้องน้ำภายในสถานเลี้ยงเด็กทุกแห่งสามารถอาบน้ำได้ และยังสามารถปรับใช้เป็นที่เปลี่ยนเสื้อผ้าชุดทำงานไปด้วย ซึ่งไม่ค่อยสะดวกนักเพราะจุดประสงค์หลักเป็นเพียงห้องส้วม ดังนั้น ห้องน้ำควรมีพื้นที่เฉพาะให้เจ้าหน้าที่เปลี่ยนชุดหรือแต่งตัวได้ หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก และ ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท จะมีบริเวณแต่งตัวและตู้เก็บของใช้ส่วนตัวพี่เลี้ยงให้ด้วย แต่ส่วนใหญ่พี่เลี้ยงจะนำของใช้ของตัวเองติดตัวไปที่ห้องเลี้ยงด้วย โดยให้เหตุผลว่าของใช้จะได้อยู่ใกล้ตัวจะสะดวกกว่า

9.2 อุปกรณ์เครื่องใช้

ห้องน้ำสถานรับเลี้ยงเด็กแต่ละแห่งได้จัดเครื่องใช้สุขภัณฑ์ไว้ครบเหมือนๆ กัน คือ โถส้วม อ่างล้างหน้า ผักบัวอาบน้ำ กระจกเงา ฯลฯ ในส่วนหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก, ห้องหนูน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ยังได้อาศัยห้องน้ำเจ้าหน้าที่เป็นที่เก็บของและเครื่องใช้ทำความสะอาดด้วย เนื่องจากไม่มีพื้นที่เก็บของ

10. บริเวณซักล้าง

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก มีส่วนซักล้างอยู่หน้าห้องน้ำ ใช้เครื่องซักผ้าชนิดปั่นหมาด ส่วนการล้างผ้าก็จะใช้พื้นที่ในห้องน้ำร่วมด้วยและจะนำไปตากที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณแฉกกันสาดของตึก โดยปีนขึ้นลงทางหน้าต่างซึ่งไม่สะดวก ซึ่งเจ้าหน้าที่เห็นว่า ต่อไปอาจ จะฝากซักผ้ากับทางโรงพยาบาล

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช มีห้องซักล้าง (เฉพาะเล็กๆ น้อยๆ) อยู่ใน บริเวณส่วนเตรียมอาหารห้องเด็กอ่อน โดยมีเครื่องซักผ้าพร้อมเครื่องอบ ส่วนผ้าที่เกี่ยวกับการ เลี้ยงเด็กจะส่งไปยังหน่วยซักล้างของโรงพยาบาลโดยไปเบิกมาใช้วันต่อวัน

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท มีห้องซักล้างโดยเฉพาะมีเครื่องซักและ เครื่องอบผ้า มีการรีดผ้าปูที่นอนเด็ก ในบางครั้งเครื่องซักผ้าชำรุดจำเป็นจะต้องฝากซักกับทาง โรงพยาบาล ซึ่งทางโรงพยาบาลก็แนะนำว่าทางศูนย์ฯ ควรซักเองจะดีที่สุด เพราะผ้าของโรง พยาบาลจะเป็นผ้าของผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อ ไม่ควรเอาผ้าเด็กปกติไปซักรวม แม้ว่าทางโรง พยาบาลจะซักได้ดีก็ตาม

สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ มีห้องซักล้างโดยเฉพาะมีเครื่องซักและ เครื่องอบผ้า มีการรีดผ้าปูที่นอนเด็ก, ชุดเครื่องแบบเด็ก (เป็นแห่งเดียวที่เด็กมาเปลี่ยนชุดเป็น เครื่องแบบของสถานรับเลี้ยงเด็ก) ผ้าที่ต้องซักมีปริมาณมาก พื้นที่บริเวณซักล้างจึงมากขึ้นตามไป ด้วย ในเรื่องของอุปกรณ์เครื่องซักต่างๆ เจ้าหน้าที่ได้ให้ข้อคิดว่าควรวางแผนไว้ก่อนหรือพร้อมๆ กับการก่อสร้างปรับปรุงอาคาร จะได้ไม่มีปัญหาในเรื่องของระบบน้ำดีและน้ำทิ้ง

ห้องหนูน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ส่งผ้าซักกับทางโรงพยาบาล สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ จะซักผ้าที่เป็นของหน่วยงานเท่านั้น เช่น ผ้าปูที่นอน, ปลอกหมอน ส่วนเสื้อผ้าเด็ก, ผ้าอ้อมส่วนตัวของเด็ก จะส่งให้ผู้ปกครองกับไปซักเอง หากมี ปริมาณไม่มากก็ไม่ต้องใช้พื้นที่มาก

11. ที่พักเจ้าหน้าที่

สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ 4 ใน 5 แห่งจะไม่มีห้องพักเจ้าหน้าที่ ยกเว้น **ศูนย์ พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท** ทั้งนี้ส่วนใหญ่ได้ให้เหตุผลว่าปกติพี่เลี้ยง เจ้าหน้าที่จะอยู่กับ เด็กตลอดเวลา การพักผ่อนสามารถกระทำได้ในห้องเลี้ยงพร้อมๆ กับการเลี้ยงเด็ก การทาน อาหารส่วนใหญ่ก็จะทานพร้อมๆ กับเด็ก หรือเปลี่ยนเวรผลัดกันออกไปทานภายนอก

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท จัดห้องพักให้เจ้าหน้าที่ ภายในประกอบ ด้วย SOFA นั่งพักผ่อน ลิ้นชักเกอร์เก็บของใช้ส่วนตัว ห้องเปลี่ยนชุด มุมแต่งตัว ซึ่งโดยทั่วไปพี่ เลี้ยงจะไม่ค่อยมาพักมากนัก มักจะมาเฉพาะเอาของใช้ หรือเปลี่ยนชุด

12. ห้องประชุม

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก ไม่มีห้องประชุมเนื่องจากไม่มีพื้นที่พอ จะใช้ห้องเลี้ยงเด็กเป็นที่ประชุม

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช จะใช้ห้องประชุมของหน่วยงานอื่นในตึกเดียวกัน

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท มีห้องประชุม แต่ไม่มีเก้าอี้สำหรับผู้ใหญ่ ปกติห้องประชุมก็คือห้องกิจกรรมเสริมพัฒนาการเด็กที่เด็กใช้เป็นประจำ

สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ จะใช้หอประชุมร่วมกับห้องกิจกรรมเสริมพัฒนาการ ไม่มีเฟอร์นิเจอร์สำหรับการประชุม

ห้องหูน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ไม่มีห้องประชุม ใช้ห้องเลี้ยงเป็นที่พูดคุยแทน เพราะไม่มีพื้นที่พอ

จะเห็นว่าสถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่ไม่จัดเตรียมพื้นที่สำหรับเป็นห้องประชุม เนื่องจากไม่มีพื้นที่พอ ส่วนการประชุมนั้นบางแห่ง 2 สัปดาห์ / ครั้ง บางแห่ง 1 เดือน / ครั้ง หากทำห้องประชุมก็จะใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่

วิเคราะห์การใช้วัสดุ

การวิเคราะห์การใช้วัสดุภายในบริเวณต่างๆ ของสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ทั้ง 5 แห่ง แยกออกได้ตามลักษณะการใช้งาน ได้แก่

1. วัสดุพื้น
2. วัสดุผนัง
3. วัสดุเพดาน

1. การใช้วัสดุพื้น มีความแตกต่างกันไปตามประเภทการใช้งานของแต่ละบริเวณ ซึ่งสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงการเปรียบเทียบการใช้วัสดุ, พื้นที่ และ ลิขของพื้นที่ห้องในบริเวณต่างๆ

บริเวณ	สถานที่				
	หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก รพ.เด็ก	หน่วยพัฒนาการเด็ก รพ.ศิริราช	ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็ก จังหวัดภูเก็ต	สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก กองทัพเรือ	ห้องหุ่นยนต์นมแม่ รพ.แม่และเด็ก
บริเวณต้อนรับ-รับส่ง	-	หินขัดสี น้ำตาล	เซรามิก สีน้ำตาล	เซรามิกสีเทา สลับครีม	-
ห้องธุรการ-บริหาร	-	-	กระเบื้องยาง สีเทา	กระเบื้องยางสี เทาอ่อน	พรมไวนิล สีเทาอ่อน
ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน	กระเบื้องยาง สีน้ำตาลอ่อน	พรมไวนิล สีเทาอมเขียว	พรมไวนิล สีเทา	พรมไวนิล สีเทาอ่อน	
ห้องเลี้ยงเด็ก 6 เดือน - 2,2 ½ ปี	พรมไวนิล สีน้ำตาลอ่อน	พรมไวนิล สีน้ำตาลอ่อน	กระเบื้องยาง สีน้ำตาล-เขียว		
ห้องเลี้ยงเด็ก 2, 2 ½ ปี-4 ปี	-	-			-
ห้องน้ำ-ส้วมเด็ก	* เซรามิก สีน้ำเงิน	* เซรามิก สีเทาอ่อน	* เซรามิก สีน้ำตาลอ่อน	* เซรามิก สีน้ำเงิน	* เซรามิกสีเทา เหลืองดำ
โรงอาหารเด็ก	-	เซรามิก สีน้ำตาล	เซรามิก สีขาวเทา	เซรามิก สีครีม	-
ลานเด็กเล่น	-		พรมอัดสีเขียว	หญ้า	-
ครัว , เตรียมอาหาร			หินขัด สีน้ำตาล	หินขัด สีเทา	
ห้องน้ำ-ส้วมที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่ (หญิง)	เซรามิก สีน้ำเงิน		เซรามิก สีน้ำตาล	เซรามิก สีครีม	-
ห้องน้ำ-ส้วมที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่(ชาย)	-	-	-	-	-
ห้องซักล้าง	กระเบื้องยาง สีน้ำตาลอ่อน	เซรามิกสีน้ำ ตาล	หินขัดสีเทา	หินขัดสีเทา	-
ห้องพักที่เลี้ยง,เจ้าหน้าที่	-	-		-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

บริเวณ	สถานที่				
	หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก รพ.เด็ก	หน่วยพัฒนาการเด็ก รพ.ศิริราช	ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็ก วังพญาไท	สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก กองทัพเรือ	ห้องหุ้มน้อยนมแม่ รพ.แม่และเด็ก
ห้องอาหารที่เลี้ยง,เจ้าหน้าที่	-	-	-	-	-
ห้องประชุม	-	-	เซรามิก สีน้ำตาลอ่อน	เซรามิกสีครีม	-
ทางเดินและอื่น ๆ	-	เซรามิก สีน้ำตาล	เซรามิก สีน้ำตาล	เซรามิกสีครีม	-

หมายเหตุ

* ผิวด้านขรุขระ

ส่วนต้อนรับ

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ใช้พื้นเซรามิก เพราะเป็นบริเวณพื้นที่สาธารณะ ต้องการความทนทานสูง ทำความสะอาดง่าย

ส่วนธุรการ, บริหาร

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ใช้พื้นกระเบื้องยาง เพราะมีความทนทาน ดูแลรักษาง่ายไม่ลื่น ราคาวัสดุไม่สูง

สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ใช้พื้นเซรามิก เพราะมีความทนทานสูง ดูแลรักษาง่าย

ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก ใช้กระเบื้องยาง เพราะเป็นพื้นเดิมของอาคาร แต่ก็สามารถใช้งานได้ดีไม่เก็บกลิ่น มีความทนทาน ไม่ลื่น ดูแลรักษาง่าย ราคาไม่สูง หากใช้พรมไวนิลจะดูดกลิ่น และเด็กชอบแคะทำให้ขาดเร็วขึ้น

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช, ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ, ห้องหุ้มน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ
ใช้หินขัด เพราะมีความทนทานสูงทำความสะอาดง่าย

ห้องน้ำ ห้องส้วมที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่

สถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่ง ใช้พื้นเซรามิก ซึ่งเหมือนกับห้องน้ำทั่วไป ที่มีความ
ทนทานสูง ทำความสะอาดง่าย

ส่วนซักล้าง

หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก ใช้กระเบื้องยาง เนื่องจากเป็นพื้นเดิม
ของอาคาร ไม่ได้ปรับปรุง ซึ่งจะต้องหมั่นเช็ด หากเปียกน้ำบ่อยๆ ก็จะไม่ลื่นได้

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช ใช้หินขัด เนื่องจากเป็นพื้นเดิมของ
อาคาร แต่ก็สามารถใช้งานได้ดี ทนทาน (ปกติผ้าจะส่งให้ห้องซักของ โรงพยาบาล)

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท ใช้เซรามิก เพราะทนทานสูง ทำความ
สะอาดง่าย

สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ใช้หินขัด เพราะทนทานสูง ทำความ
สะอาดง่าย

ห้องพักที่เลี้ยงเจ้าหน้าที่, ห้องอาหารที่เลี้ยง, ห้องประชุม

จะมีแต่ที่ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไทเท่านั้น ใช้พื้นเซรามิก เพราะทน
ทานสูง

ทางเดิน

หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช ใช้เซรามิกเพราะเป็นพื้นเดิมของอาคาร
ที่มีเจ้าหน้าที่พยาบาลเดินผ่านประจำอยู่แล้ว มีความทนทานสูง

ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท, สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ
ใช้เซรามิกเพราะมีความทนทานสูงเช่นกัน

จากการใช้วัสดุพื้นของสถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่ง สามารถจัดประเภทการใช้ได้ดัง
นี้คือ

1. พื้นที่ที่มีผู้ใหญ่ใช้เป็นส่วนใหญ่ ได้แก่

- บริเวณต้อนรับ รับ-ส่งเด็ก
- ห้องธุรการ
- ครัว เตรียมอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องซักล้าง
- ห้องพักที่เลี้ยงเจ้าหน้าที่
- ห้องอาหารที่เลี้ยงเจ้าหน้าที่
- ห้องประชุม

เป็นพื้นที่ทำงานของผู้ใหญ่ที่เลี้ยงเจ้าหน้าที่ ซึ่งต้องการความทนทาน ทำความสะอาดง่าย จะเลือกใช้กระเบื้องเซรามิก, หินขัด เป็นส่วนใหญ่ และกระเบื้องยาง เป็นส่วนน้อย ซึ่งมีความทนทานน้อยกว่า และราคาต่ำกว่าเซรามิกหรือหินขัด

2. พื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงเด็ก ได้แก่

-ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน ส่วนใหญ่ 4 ใน 5 แห่ง จะใช้พรมไวนิล โดยต้องการความอ่อนนุ่มที่เหมาะสมกับเด็ก ส่วนที่เหลือ 1 แห่ง ใช้กระเบื้องยาง แม้จะเป็นเหตุผลเฉพาะสถานที่ แต่ก็สามารถใช้งานได้ดี

-ห้องเลี้ยงเด็ก 6 - 2, 2 1/2 ปี ส่วนใหญ่ 4 ใน 5 แห่ง เลือกใช้พรมไวนิล ที่ให้ความอ่อนนุ่ม ส่วนที่เหลือ 1 ใน 5 แห่ง เลือกใช้กระเบื้องยาง ซึ่งให้ความอ่อนนุ่มน้อยกว่าพรมไวนิล แต่ก็ราคาถูกกว่า และสามารถใช้งานได้ดี

-ห้องเลี้ยงเด็ก 2, 2 1/2 ปี - 4 ปี มีทั้งเลือกใช้พรมไวนิลที่อ่อนนุ่ม และเลือกใช้กระเบื้องยาง ที่มีความทนทานการขีดข่วนและของมีคมจากเด็กๆ ได้มากขึ้น และราคาไม่สูง

-โรงอาหารเด็ก เป็นพื้นเซรามิกที่ทำความสะอาดทั้งสิ้น ทนทาน

-ลานเด็กเล่น ใช้พื้นที่มีความอ่อนนุ่มเป็นหลักได้แก่ พื้นยางเทียม พื้นหญ้า ส่วนพื้นเซรามิกที่ใช้ในสถานรับเลี้ยงเด็กบางแห่ง จะไม่เหมาะที่จะรองรับการกระโดดโลดเต้นของเด็ก อาจบาดเจ็บได้ง่าย

-ห้องน้ำ ห้องส้วมเด็ก จะใช้พื้นเซรามิกเหมือนห้องน้ำทั่วไป

3. พื้นที่ที่ต้องเปียกน้ำ ได้แก่

-ห้องน้ำ ห้องส้วมผู้ใหญ่ (หรือเด็ก) ใช้พื้นเซรามิกเป็นหลัก

-ห้องซักล้าง จะใช้หินขัดและเซรามิกเป็นหลักตามลำดับ พื้นกระเบื้องยางจะหลุดร่อนง่าย

2. การใช้วัสดุผนัง มีความแตกต่างกันน้อยมาก ส่วนใหญ่จะเป็นวัสดุที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ซึ่งสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงการเปรียบเทียบการใช้วัสดุพื้นผิวและสีของผนังห้องต่างๆ

บริเวณ	สถานที	หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก รพ.เด็ก	หน่วยพัฒนาการเด็ก รพ.ศิริราช	ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็ก วังพญาไท	สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก กองทัพเรือ	ห้องทูนุ้ยอนนมแม่ รพ.แม่และเด็ก
บริเวณต้อนรับ-รับส่ง		-	-	-	ปูนฉาบสี	-
ห้องธุรการ-บริหาร		-	-	ปูนฉาบสีขาว	ขาว	-
ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน		ปูนฉาบสี ขาว-น้ำตาล อ่อน	ปูนฉาบสีขาว อมเขียว	ปูนฉาบสีขาว วอลเปเปอร์ โทนขาว		ปูนฉาบ วอลเปเปอร์ โทนเหลือง ส้ม มีลาย การ์ตูน
ห้องเลี้ยงเด็ก 6 เดือน - 2,2 ½ ปี		ปูนฉาบสีขาว -เขียวอ่อน	ปูนฉาบสีขาว	ปูนฉาบสีเขียว อ่อน, อลูมิเนียม สีเงินบรอนซ์		-
ห้องเลี้ยงเด็ก 2, 2 ½ ปี-4 ปี		-	-	-		-
ห้องน้ำ-ส้วมเด็ก		เซรามิกสีน้ำ ตาลอ่อน	เซรามิกสีขาว อมชมพู	เซรามิกสีน้ำตาล อ่อน	เซรามิก สีฟ้า-เทา	เซรามิก สีขาว
โรงอาหารเด็ก		-	ปูนฉาบสีขาว	-	ปูนฉาบสีขาว	-
ลานเด็กเล่น		-	-	ปูนฉาบสีขาว	-	-
ครัว , เตรียมอาหาร		เซรามิกสีขาว	-	เซรามิกสีขาวอม ชมพู	เซรามิกสีขาว ครีม	-
ห้องน้ำ-ส้วมที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่ (หญิง), (ชาย)		เซรามิก น้ำตาลอ่อน	-	เซรามิกสีขาว	เซรามิกสีขาว	เซรามิกสีขาว
ห้องซักล้าง		ปูนฉาบสีขาว	-	เซรามิกสีขาว	เซรามิกสีขาว ครีม	-
ห้องพักที่เลี้ยง,เจ้าหน้าที่		-	-	ปูนฉาบสีเขียว อ่อน	-	-
ห้องอาหารที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่		-	-	-	-	-
ห้องประชุม		-	-	ปูนฉาบสีขาวอม เขียว	เซรามิกสีขาว ครีม บานเพี้ยมสีไม้	-
ทางเดินและอื่น ๆ		-	-	-	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบวัสดุของเพดานห้อง

บริเวณ	สถานที่						หมายเหตุ
	หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก รพ.เด็ก	หน่วยพัฒนาการเด็ก รพ.ศิริราช	ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็ก วังพญาไท	สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก กองทัพเรือ	ห้องหุ้มน้อยนมแม่ รพ.แม่และเด็ก		
บริเวณต้อนรับ-รับส่ง	-	-	1	2	-	1 = ยิปซัมบอร์ด โครงเคร่า อลูมิเนียม ที-บาร์ สีขาว	
ห้องธุรการ-บริหาร	-	-	-	2	-		
ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6,7 เดือน	1	1	1	2	1	2 = ยิปซัมบอร์ด ฉาบเรียบ สีขาว	
ห้องเลี้ยงเด็ก 6 เดือน - 2,2 ½ ปี	1	-	1	2	-		
ห้องเลี้ยงเด็ก 2, 2 ½ ปี - 4 ปี	-	-	1	2	-	3 = ไซวโครงสร้างหลังคา	
ห้องน้ำ-สวมเด็ก	1	1	1	2	1		
โรงอาหารเด็ก	-	1	1	2	-	4 = ลานกลางแจ้ง	
ลานเด็กเล่น	-	1	3	4	-		
ครัว , เตรียมอาหาร	1	1	1	2	-		
ห้องน้ำ-สวมที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่							
ห้องซักล้าง	1	1	1	2	-		
ห้องพักที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่	-	-	1	-	-		
ห้องอาหารที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่	-	-	1	-	-		
ห้องประชุม	-	-	1	-	-		
ทางเดินและอื่นๆ	-	-	-	-	-		

สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่จะใช้ฝ้าเพดานยิปซัมบอร์ดโครงเคร่า อลูมิเนียม ที-บาร์ มีเพียง สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ที่เป็นฝ้ายิปซัมบอร์ดฉาบเรียบ

การใช้วัสดุยิปซัมบอร์ดโครงเคร่า อลูมิเนียม ที-บาร์ จะมีราคาต่ำกว่า ติดตั้งเร็วกว่ายิปซัมบอร์ดฉาบเรียบ แต่ฝ้ายิปซัมบอร์ดฉาบเรียบจะแข็งแรงกว่า สวยงามเรียบเป็นเนื้อเดียวกัน และราคาสูงกว่า

วิเคราะห์การใช้ระบบอุปกรณ์

ในสถานรับเลี้ยงเด็กแต่ละแห่งมีที่ตั้ง และสภาพแวดล้อมภายในแตกต่างกันออกไป บางแห่งสภาพแวดล้อมภายในมีผลกระทบต่อร่างกายทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ทำให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ และสามารถส่งผลกระทบต่อจิตใจได้ เช่น ร้อนเกินไป มีแดดเกินไป หรืออีกกระทึกเกินไป ดังนั้นการใช้ระบบอุปกรณ์มาช่วยปรับสภาพจะช่วยให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น ได้แก่

1. การใช้แสงไฟฟ้า
2. การใช้เครื่องปรับอากาศ
3. การใช้อุปกรณ์ดับเพลิง
4. การใช้อุปกรณ์กระจายเสียง

1. การใช้แสงไฟฟ้า ปกติทุกห้องทุกบริเวณจะต้องมีการติดตั้งหลอดไฟฟ้าเอาไว้สำหรับใช้ในเวลาที่แสงน้อยกว่าปกติอยู่แล้ว เช่น ช่วงเวลากลางคืน, ช่วงเช้ามืด, ช่วงพลบค่ำ ที่ที่เลี้ยง เจ้าหน้าที่ยังต้องปฏิบัติงานอยู่ หรือแม้แต่เวลาที่ฝนตกหนักในตอนกลางวันก็ตาม แต่บางแห่งบางบริเวณยังต้องใช้แสงไฟฟ้าเป็นหลักก็มี ดังแสดงในตารางที่.....ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่สามารถใช้แสงสว่างจากธรรมชาติได้ ส่วนที่ต้องใช้แสงไฟฟ้าเป็นหลักมีเพียงไม่กี่แห่ง ดังนี้

-ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด (หรือ 3 เดือน) ของหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช เนื่องจากห้องนี้ในส่วนที่มีหน้าต่าง จะถูกตึกสูงที่อยู่ติดกันบังเอาไว้ ทำให้ได้รับแสงจากธรรมชาติน้อย

-ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1 - 3 ปี ของหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก เป็นห้องที่อยู่ส่วนในของอาคารแสงสว่างธรรมชาติจากภายนอกส่องแทบไม่ถึง

-ห้องน้ำ-ส้วมเด็กหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก และห้องน้ำ-ส้วมหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช ซึ่งแม้จะอยู่ติดผนังด้านนอกอาคาร แต่ช่องแสงมีแสงธรรมชาติส่องเข้ามาได้น้อยมาก

-ห้องเตรียมอาหารของหน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช อยู่ติดกับห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด (หรือ 3 เดือน) - 6 เดือน ซึ่งมีปัญหาแบบเดียวกัน

ตารางที่ 4.8 แสดงห้องที่ใช้แสงไฟฟ้าช่วยให้ความสว่างตลอดเวลา

บริเวณ	สถานที่		หน่วยพัฒนาการและเลี้ยงเด็ก			หมายเหตุ
	รพ.เด็ก	รพ.ศิริราช	ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็ก วังพญาไท	สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก กองทัพเรือ	ห้องให้นมแม่ รพ.แม่และเด็ก	
บริเวณต้อนรับ-รับส่ง	-	-	-	-	-	
ห้องธุรการ-บริหาร	-	-	-	-	-	
ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6,7 เดือน	-	/	-	-	-	
ห้องเลี้ยงเด็ก 6 เดือน - 2,2 ½ ปี	/	-	-	-	-	
ห้องเลี้ยงเด็ก 2, 2 ½ ปี - 4 ปี	-	-	-	-	-	
ห้องน้ำ-ส้วมเด็ก	/	/	-	-	-	
โรงอาหารเด็ก	-	-	-	-	-	
ลานเด็กเล่น	-	-	-	-	-	
ครัว , เตรียมอาหาร	-	/	/	-	-	
ห้องน้ำ-ส้วมที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่ (หญิง)	*	-	-	-	-	* รวมกับห้องน้ำเด็ก
ห้องน้ำ-ส้วมที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่ (ชาย)	-	-	-	*	-	* บริเวณเดียวกับ ห้องน้ำหญิง
ห้องซักล้าง	/	-	-	-	-	
ห้องพักที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่	-	-	-	-	-	
ห้องอาหารที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่	-	-	-	-	-	
ห้องประชุม	-	-	-	-	-	
ทางเดินและอื่นๆ	-	-	-	-	-	

-ห้องครัวศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท เป็นบริเวณที่แสงส่องเข้าน้อย และส่วนที่เป็นผนังด้านนอกอาคารด้านตะวันตก ถูกร่มเงาของต้นไม้ขนาดใหญ่บังเอาไว้ทำให้ห้องค่อนข้างสลัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-ห้องซักล้างหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก อยู่บริเวณหน้าห้องน้ำ ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ด้านในอาคาร ไม่ได้รับแสงธรรมชาติ

จะเห็นได้ว่า ห้องที่ต้องใช้แสงไฟฟ้าช่วยจะอยู่ในตำแหน่งที่ลึกเข้าไปในอาคาร หรือ อยู่ริมอาคารแต่ถูกบดบังแสงธรรมชาติ และแสงที่ใช้จะเป็นแสงจากหลอดฟลูออเรสเซนต์ประเภท แสง Day Light ที่ให้แสงโทนสีขาวที่ไม่เหมือนธรรมชาติ หากเด็กกลับไปบ้านก็ต้องได้รับแสง อย่างนี้ที่บ้านอีก ซึ่งเท่ากับว่าเด็กจะแทบไม่ได้พบแสงธรรมชาติ ดังนั้นการเลือกตำแหน่งห้อง เลี้ยงเด็ก ควรจะให้ได้รับแสงสว่างธรรมชาติอย่างเพียงพอจะดีที่สุด และควรเลือกหลอดฟลูออเรสเซนต์ประเภทแสงคูลไวท์ (Cool White) ที่ให้แสงนวลใกล้เคียงกับแสงธรรมชาติมากขึ้น

อีกหนึ่งห้องที่มีพื้นที่ช่องแสงรับแสงจากภายนอก ต่อพื้นที่ห้องเกินค่าที่กำหนดร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้องตามตารางที่ 4.4 หากถูกบดบังแสงสว่างก็จะมีปัญหาเช่นเดียวกัน ส่วนจำนวน หลอดที่ใช้ในห้องเลี้ยงเด็กแต่ละแห่งจะแตกต่างกันไปคือ 1 หลอด / 3 - 9 ตร.ม. ดังแสดงไว้ใน ตารางที่ 4.9

จากการสำรวจพบว่าการใช้แสงไฟฟ้าในห้องเลี้ยงเด็กของทุกแห่งอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ห้องเลี้ยงเด็กของหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก แสงไฟฟ้ายังไม่สว่างนัก ทั้งที่อัตรา ส่วนจำนวนหลอด/พื้นที่ อยู่ในเกณฑ์สูง เมื่อเทียบกับห้องที่ใช้แสงไฟฟ้าในเวลากลางวันเช่นเดียวกัน ทั้งนี้่าจะมีสาเหตุจากโทนสีของห้องและโทนสีเฟอร์นิเจอร์เป็นสีน้ำตาล ซึ่งจะไม่ช่วยสะท้อน แสงมากนัก ห้องเลี้ยงเด็กของสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือมีจำนวนหลอดต่อพื้นที่ใน อัตราส่วนต่ำกว่าแห่งอื่น แต่เนื่องจากห้องใช้โทนสีขาว จึงให้ความสว่างได้เพียงพอ ส่วนค่าความ สว่างตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด 106 - 220 ลักซ์นั้น (Unesco 1988 : 42) ไม่สามารถคำนวณ ให้แม่นยำได้ เพราะมีเงื่อนไขประกอบอีกหลายด้าน เช่น การสะท้อนแสงของโทนสีภายในห้อง, การกระจายตัวของโคม จะให้แสงสว่างมากกว่าโคมที่รวมเป็นจุดเดียวกัน, ใ้ระครอบฝ้าจะให้แสง สว่างน้อยกว่าใ้ระตะแกรงสเตนเลส ซึ่งกันแสงแยงตาได้ เป็นต้น

ตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบการใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ประเภทแสงเดย์ไลท์ ต่อพื้นที่
การใช้งาน ในห้องเลี้ยงเด็ก (ความสูงเพดานประมาณ 3 เมตร)

สถานที่	การใช้หลอด	ขนาดหลอด	ชนิดโคมและ จำนวนหลอด/โคม 1 ชุด	จำนวนโคม (ชุด) /พื้นที่ (ตร.ม.)	จำนวนหลอด 36 วัตต์ /พื้นที่ (ตร.ม.)
1. หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก	36 W.	โປ้ะครอบชนิดผ้า 3 หลอด / ชุด	6 ชุด/66 ตร.ม. 4 ชุด/62 ตร.ม.	1 / 3.6 ตร.ม. 1 / 5 ตร.ม.	
2. หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช	36 W.	โປ้ะครอบชนิดผ้า 2 หลอด / ชุด	10 ชุด/114 ตร.ม. 6 ชุด/72 ตร.ม.	1 / 5.7 ตร.ม. 1 / 6 ตร.ม.	
3. ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็ก วังพญาไท	18 W.	โປ้ะครอบชนิดผ้า 4 หลอด / ชุด	4 ชุด/42 ตร.ม. 4 ชุด/48 ตร.ม.	1 / 7 ตร.ม. 1 / 8 ตร.ม.	
4. สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก กองทัพเรือ	36 W.	โປ้ะตะแกรงสเตนเลส 2 หลอด / ชุด	4 ชุด/64 ตร.ม. 4 ชุด/56 ตร.ม.	1 / 8 ตร.ม. 1 / 7 ตร.ม.	
5. ห้องหูน้อกนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน	36 W.	โປ้ะครอบชนิดผ้า 3 หลอด / ชุด	4 ชุด/36 ตร.ม.	1 / 3 ตร.ม.	

2. การใช้เครื่องปรับอากาศ สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการที่จัดตั้งขึ้น มี
บางห้องที่มีการใช้เครื่องปรับอากาศดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.10 ซึ่งมีเหตุผลของการใช้เครื่องปรับ
อากาศของห้องต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 4.10 แสดงการใช้เครื่องปรับอากาศในสถานรับเลี้ยงเด็ก

บริเวณ	สถานที่					
	หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก รพ. เด็ก	หน่วยพัฒนาการเด็ก รพ. ศิริราช	ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็ก วังพญาไท	สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็ก กองทัพเรือ	ห้องพูนโอรสนมแม่ รพ. แม่และเด็ก	หมายเหตุ
บริเวณต้อนรับ-รับส่ง	-	-	-	-	-	
ห้องธุรการ-บริหาร	-	/	-	-	-	
ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6,7 เดือน			/	/	/	
ห้องเลี้ยงเด็ก 6 เดือน - 2,2 ½ ปี	/	/	/ *	-	-	* ช่วง 6 เดือน - 1 ½ ปี
ห้องเลี้ยงเด็ก 2, 2 ½ ปี - 4 ปี	-	-	-	-	-	
ห้องน้ำ-ส้วมเด็ก	-	-	-	-	-	
โรงอาหารเด็ก	-	-	-	-	-	
ลานเด็กเล่น	-	-	-	-	-	
ครัว , เครื่องอาหาร	-	-	-	-	-	
ห้องน้ำ-ส้วมที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่ (หญิง)	-	-	-	-	-	
ห้องน้ำ-ส้วมที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่ (ชาย)	-	-	-	-	-	
ห้องซักล้าง	-	-	-	-	-	
ห้องพักที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่	-	-	-	-	-	
ห้องอาหารที่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่	-	-	-	-	-	
ห้องประชุม	-	-	-	-	-	
ทางเดินและอื่นๆ	-	-	-	-	-	

-ห้องเลี้ยงเด็ก 1 - 3 ปี ของหน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก เป็นห้องที่อยู่ส่วนในของอาคารไม่ได้รับอากาศจากภายนอก อากาศไม่ถ่ายเทจึงต้องอาศัยความเย็นจากเครื่องปรับอากาศหลักของอาคารปล่อยผ่านเข้ามา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1 ปี เคยใช้เครื่องปรับอากาศมาแล้วแต่ยกเลิกไป เนื่องจากทำให้เด็กติดเชื้อโรคได้ง่าย จึงใช้พัดลมแทน

-ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด (3 เดือน) - 1 ปี 6 เดือน ของ หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช แม้ว่าเป็นห้องที่อยู่ติดด้านนอกของอาคาร แต่เนื่องจากถูกตึกข้างเคียงบังไว้ บริเวณนั้นจึงร่มและอับชื้น ผสมกับกลิ่นเหม็นสารเคมีต่างๆ จึงไม่สามารถเปิดหน้าต่างรับอากาศ ได้ ต้องอาศัยการปรับอากาศ

ส่วนห้องเลี้ยงเด็ก 1 ปี 6 เดือน - 2 ปี 6 เดือน อยู่ติดกับถนนพรานนก ได้รับไอเสียรถยนต์และฝุ่นละอองมาก เสียงอึกทึกมากจึงต้องใช้เครื่องปรับอากาศช่วย

-ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน และ ห้องเลี้ยงเด็ก 6 เดือน - 1 ปี 6 เดือน ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวงษ์พานิช ต้องการให้เด็กได้อยู่ในอุณหภูมิที่ไม่ร้อน

-ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 7 เดือน ของสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ใช้เครื่องปรับอากาศเพื่อควบคุมฝุ่นละอองจากภายนอก ซึ่งรวมทั้งห้องขงนมด้วย

ส่วนห้องเลี้ยงเด็กระดับอื่นๆ ที่โตกว่า จะใช้พัดลมเพื่อจะได้ไม่กักเชื้อโรค ซึ่งปกติอากาศรอบบริเวณก็ได้อยู่แล้ว

-ห้องหุ้มนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ได้รับแดดตอนบ่าย จะเปิดเครื่องปรับอากาศเฉพาะตอนบ่ายเพื่อช่วยลดความร้อนในห้อง (ปกติจะใช้พัดลม) เมื่อถึงตอนเย็นพันแดดแล้วจะปิดเครื่องปรับอากาศ เปิดหน้าต่างเพื่อป้องกันการกักเชื้อโรคในห้อง

ดังนั้นการเลือกใช้เครื่องปรับอากาศมีสาเหตุดังนี้

1. เพื่อป้องกันอากาศเสีย เสียงที่สร้างควมรำคาญและมลพิษต่างๆ
2. เพื่อปรับอุณหภูมิสำหรับห้องที่เลี้ยงเด็ก ไม่ให้ร้อนจนเกินไป ส่วนใหญ่จะเป็น

กลุ่มเด็กแรกเกิด ห้องเลี้ยงเด็กที่โตขึ้นมักจะไม่ติดเครื่องปรับอากาศ

สำหรับห้องเลี้ยงเด็กที่ไม่ใช้เครื่องปรับอากาศ จะใช้พัดลมแทนเพื่อช่วยระบายอากาศและกั้นการติดเชื้อภายในห้อง

อนึ่งการใช้เครื่องปรับอากาศเป็นแต่เพียงการปรับอุณหภูมิและอากาศจะหมุนเวียนอยู่ภายในห้องเท่านั้น ไม่ใช่การทำอากาศให้บริสุทธิ์แต่อย่างใด หากมีเชื้อโรคหรือมีกลิ่นเหม็นอับก็สามารถช่วยระบายออกไปได้ด้วยจากการเปิดหน้าต่าง ดังนั้นที่ตั้งของห้องเลี้ยงเด็กควรอยู่ในบริเวณที่อากาศดีห่างจากมลภาวะไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องปรับอากาศ ที่จะทำให้สิ้นเปลืองมากขึ้น

3. การใช้อุปกรณ์ดับเพลิง สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่จะติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงไว้ตามจุดต่างๆ ของหน่วยฯ โดยเป็นลักษณะดังนี้

-หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก มีถังดับเพลิงเคมีติดตั้งไว้ที่ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด 1 จุด

-หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช จะใช้ถังดับเพลิงเคมีร่วมกับของโรงพยาบาล 1 จุด

-ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท มีถังดับเพลิงเคมีติดตั้งไว้ที่ครัว 1 จุด

-สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ ติดตั้งถังดับเพลิงเคมีกระจายตามจุด

เช่น โรงอาหาร โถงน้ำห้องน้ำ เป็นต้น รวม 4 จุด

-ห้องนุ้ยน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน ใช้ถังดับเพลิงเคมีร่วมกับโรงพยาบาล ซึ่งอยู่ใกล้ๆ กัน และมีระบบฉีดน้ำฝอย (SPRINKLER) ติดตั้งที่เพดานด้วย (ติดตั้งทั้งอาคาร)

ในพระราชบัญญัติควบคุมอาคารกำหนดว่าในพื้นที่ทุก 1,000 ตร.ม. จะต้องมีอุปกรณ์ดับเพลิง 1 จุด ทุกระยะไม่เกิน 45 ม. (กฎกระทรวงฉบับที่ 39 พ.ศ.2537)

จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่จะใช้ถังดับเพลิงเคมีติดผนัง สถานรับเลี้ยงเด็กที่จัดตั้งขึ้นในอาคารเดิมที่มีอยู่จะใช้ถังดับเพลิง หรือระบบดับเพลิงร่วมกับอาคารนั้นๆ ด้วย ส่วนสถานรับเลี้ยงเด็กที่จัดสร้างใหม่ จะมีถังดับเพลิงเป็นของหน่วยฯ โดยเฉพาะ

อนึ่ง ควรมีการเตรียมการป้องกันภัยจากเพลิงไหม้ไว้ด้วย เช่น มีทางออกฉุกเฉิน หรือช่องทางออก ที่สามารถระบายเด็กออกอย่างเร่งด่วนได้ ซึ่งทุกแห่งมีจัดเตรียมไว้อยู่แล้ว

4. การใช้ระบบกระจายเสียงภายใน เป็นระบบที่จะช่วยติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้วยกันเอง จากการสำรวจพบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กที่จัดตั้งขึ้นภายในอาคารเดิมที่มีอยู่ ซึ่งเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีขนาดไม่ใหญ่โต จะไม่มีระบบกระจายเสียงหรือสื่อสารภายในด้วยกัน ทั้งนี้เพราะว่าสามารถเดินไปส่งข่าวกันได้หรือมองเห็นกันอยู่แล้ว

ส่วนสถานรับเลี้ยงเด็กขนาดใหญ่ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวังพญาไท จะมีลำโพงช่วยกระจายเสียงเพื่อเรียกเด็ก หรือติดต่อที่เลี้ยงทุกห้อง ส่วนสถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือจะมีระบบติดต่อภายใน (INTERCOM) สำหรับเรียกติดต่อภายใน ช่วยสื่อสาร พร้อมกับลำโพงกระจายเสียง ซึ่งสถานรับเลี้ยงเด็กทั้งสองแห่งนี้ไม่สะดวกที่จะเดินบอกข่าวสารกัน หรือเดินไปเรียกเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์บรรยากาศบริเวณเลี้ยงเด็ก

การดำเนินงานในสถานรับเลี้ยงเด็ก นอกจากจะมีองค์ประกอบที่ครบถ้วนตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแล้ว เรื่องของบรรยากาศที่น่าอยู่อาศัยก็เป็นสิ่งที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตของผู้ใช้สถานที่ได้ จากการสำรวจสถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่ง สามารถวิเคราะห์ถึงบรรยากาศของบริเวณเลี้ยงเด็กแต่ละแห่งได้ดังนี้

1. หน่วยเลี้ยงและพัฒนาเด็ก โรงพยาบาลเด็ก

-**โหนดสี** อยู่ในโหนดสีน้ำตาล พื้นสีน้ำตาลอ่อน เฟอร์นิเจอร์ทั่วไปเป็นสีเนื้อไม้ บางตัวใช้สีอ่อนหวาน แต่ก็ไม่ได้โดดเด่นเพราะถูกคลุมด้วยโหนดสีหลัก ซึ่งจัดเป็นสีโหนดร้อน โดยรวมแล้วไม่สดชื่น

-**เฟอร์นิเจอร์** จะไม่เป็นเฟอร์นิเจอร์รุ่นสมัยเดียวกัน เมื่อมีงบบกก็จะจัดหาเพิ่มเติมขึ้นตามความต้องการทำให้สีสันทันละต่างกันไป

-**ความเป็นระเบียบเรียบร้อย** ของใช้เบ็ดเตล็ดเช่น แผ่นป้าย รูปภาพ โปสเตอร์ ที่ติดตามผนัง จัดไม่เป็นระเบียบ ทำให้ดูเกะเกะ ส่วนของที่ใช้อยู่เป็นประจำคงจะเป็นระเบียบยาก เพราะต้องใช้ตลอดเวลา อีกส่วนหนึ่งคือห้องเตรียมอาหารที่คนมองเห็นได้ผ่านผนังกระจกใสจากห้องเลี้ยงเด็ก ทำให้มองเห็นของใช้ต่างๆ ที่ระเกะระกะอยู่ในห้องเตรียมอาหาร หากอยู่ในมุมที่มืดซิดก็ดูเรียบร้อยขึ้น

-**กลิ่นอับ** ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1-3 ปี จะมีกลิ่นอับที่อยู่กับของใช้ ซึ่งการระบายอากาศไม่ค่อยดี

-**ความสะอาด** ได้รับการบำรุงรักษาอยู่เสมอทั้งพื้นและของใช้

2. หน่วยพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราช

-**โหนดสี** อยู่ในโหนดสีน้ำตาลและเทาเขียวพื้นมีทั้งสีเทาและน้ำตาล ซึ่งโดยรวมดูแล้วไม่สดชื่น ผนังเป็นสีขาวอมเขียว

-**เฟอร์นิเจอร์** ส่วนใหญ่จะเป็นสีเนื้อไม้ มีทั้งเฟอร์นิเจอร์เก่า และที่จัดสร้างใหม่คลุกัน

-**ความเป็นระเบียบเรียบร้อย** ในส่วนห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1 ½ - 2 ½ ปี และห้องอาหารมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยดี ส่วนห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด (3 เดือน) - 1 ½ ปี มีของใช้มากแต่ก็เก็บได้เรียบร้อยดี อาจจะมีรกบ้าง เช่น สายไฟฟ้า ปลั๊กไฟ การเดินท่อน้ำประปาที่ไม่

เรียบร้อย นอกจากนี้ห้องน้ำเด็ก โถงซักรีดที่มีชั้นส่วนชำระ ที่พื้นมีคราบตะกอนและหินปูนของห้องน้ำ อันเนื่องจากการใช้งานมานาน

-*กลิ่นอับ* จะมีอยู่ในห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด (3 เดือน - 1 1/2 ปี) เพราะไม่มีโอกาสโดนแดด มีการใช้เครื่องปรับอากาศ การระบายอากาศยังไม่ดี ซึ่งกลิ่นอับจะอยู่กับเครื่องใช้ทั้งหลายตลอดจนพื้นที่ดูดซับกลิ่นเอาไว้

-*ความสะอาด* ได้รับการบำรุงรักษาอยู่เสมอ

3. ศูนย์พัฒนาการและเลี้ยงเด็กวัยพญาไท

-*โหนดสี* บริเวณโถงต้อนรับใช้โหนดสีน้ำตาลอ่อนแกมชมพู และสีฟ้าเป็นสีโหนดอ่อน ซึ่งดูสนุกสนาน, ในห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน เป็นโหนดสีเทา-ขาว พื้นสีเทาผนังเป็นกระเบื้องสีขาว ตอนบนเหนือขึ้นไปติดวอลเปเปอร์ลายจุดหลากสีบนพื้นขาว พร้อมกับมีการตัดขอบด้วยภาพการ์ตูนลายไดโนเสาร์ พร้อมม่านสีฟ้าอ่อนและเฟอร์นิเจอร์สีขาวเป็นหลัก สามารถคลุมโหนดสีได้ดี ซึ่งดูโดยรวมน่ารักดี, ส่วนห้องเลี้ยงเด็กที่อายุถัดมา (6 เดือน - 4 ปี) ใช้โหนดสีเขียว พื้นสีน้ำตาลอ่อน ผนังสีขาวอมเขียว สลับกับสีครีมของเฟอร์นิเจอร์สีขาวเป็นหลัก สามารถคลุมโหนดสีได้ดี ซึ่งดูโดยรวมน่ารักดี, ส่วนห้องเลี้ยงเด็กที่อายุถัดมา (6 เดือน - 4 ปี) ใช้โหนดสีเขียว พื้นสีน้ำตาลอ่อน ผนังสีขาวอมเขียว สลับกับสีครีมของเฟอร์นิเจอร์สีขาวเป็นหลัก สามารถคลุมโหนดสีได้ดี ซึ่งดูโดยรวมน่ารักดี, ส่วนห้องน้ำเด็กใช้พื้นสีน้ำตาลอ่อน ผนังสีชมพูอ่อนและตอนบนทาสีฟ้า ขณะที่บานประตูเป็นสีเนื้อไม้ซึ่งไม่กลมกลืนกัน

-*เฟอร์นิเจอร์* ส่วนที่จัดสร้างพร้อมกับอาคารจะกลมกลืนกับอาคาร เช่น เฟอร์นิเจอร์ติดกับที่ แต่ส่วนที่จัดซื้อเพิ่มเติม จะมีลักษณะที่ไม่กลมกลืนกับที่มีอยู่ทั้งรูปทรงและสี สัน (ส่วนที่ซื้อจะเป็นเฟอร์นิเจอร์ไม้ราคาถูกลง) ทำให้ดูไม่กลมกลืน ซึ่งน่าจะมีสาเหตุที่เฟอร์นิเจอร์สั่งทำราคาสูงกว่าสำเร็จรูป ในส่วนของห้องน้ำเด็กไม่มีที่เก็บแขวนอุปกรณ์ทำความสะอาด

-*ความเป็นระเบียบเรียบร้อย* สำหรับห้องเลี้ยงเด็ก ในส่วนที่เป็นของที่ไม่ได้ใช้บ่อยๆ จะกองระเกะระกะอยู่ก็มี ซึ่งคาดว่าน่าจะมาจากสาเหตุที่ตู้เก็บไม่เพียงพอ

-*กลิ่นอับ* ห้องเลี้ยงเด็กมีกลิ่นอับบ้างในบางห้อง ซึ่งมาจากของใช้ที่ดูดกลิ่น ลักษณะหน้าต่างบานเลื่อนจะเปิดระบายอากาศไม่เต็มที่นัก

-*ความสะอาด* ได้รับการรักษาอยู่ตลอดเวลา

4. สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กกองทัพเรือ

-*โหนดสี* มีการวางสีคุมได้ทั้งอาคาร สอดคล้องกันทุกห้อง เป็นโหนดสีเย็นชัดเจน

โดยจะใช้โหนดสีขาวเป็นหลัก สีบานประตู วงกบ และโครงสร้างที่โชว์จะใช้สีน้ำเงิน พื้นห้องต่างๆ

เอกส ารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปจะใช้สีควันบุหรีและสีเทาอ่อน ซึ่งโดยรวมให้ความสว่างได้ดี ส่วนสีเฟอร์นิเจอร์จะใช้สีขาวเป็นหลัก ส่วนที่เป็นบานเกล็ดไม้จะใช้สีน้ำตาลเข้มเกือบดำ ส่วนสีสันทันทำให้สดใสได้ จะอยู่กับของใช้ของเล่น เครื่องเล่นเด็ก ภาพสื่อต่างๆ ส่วนห้องน้ำเด็กจะใช้กระเบื้องสีฟ้า-เทาอ่อน สุขภัณฑ์สีขาว ซึ่งกลมกลืนกัน

-เฟอร์นิเจอร์ ส่วนใหญ่เป็นเฟอร์นิเจอร์ติดกับที่ที่จัดสร้างพร้อมกับอาคาร ซึ่งจะกลมกลืนกันตลอด

-ความเป็นระเบียบเรียบร้อย สภาพทั่วไปทั้งอาคารเรียบร้อยดี ภายในห้องเลี้ยงเด็กมีชั้นและตู้เก็บของอย่างเพียงพอ แม้กระทั่งส่วนบริการได้แก่ครัว ชักรีด เป็นต้น

-กลิ่นอับ ทุกบริเวณไม่มีกลิ่นอับ (อาจจะเป็นเพราะยังใหม่อยู่ก็ได้) ห้องเลี้ยงเด็กทุกห้องมีหน้าต่างอยู่ 2 ด้าน ยาวตลอดห้อง และมีบานเปิดเปิดระบายอากาศได้เต็มที่ ห้องน้ำลมผ่านได้ระบายอากาศได้ดี

-ความสะอาด จัดได้ว่าสะอาดดีมาก มีการดูแลตลอด แม้กระทั่งห้องครัวและห้องซักรีด สะอาดเป็นระเบียบดีมาก

5. ห้องหูน้อยนมแม่ โรงพยาบาลแม่และเด็ก บางเขน

-โทนสี ใช้สีโทนขาวครีม ในส่วนโถงอเนกประสงค์มีเคาน์เตอร์สีดำ หน้าเคาน์เตอร์ใช้สีครีมอมเหลือง ซึ่งเข้ากับสีในสภาพแวดล้อมใกล้เคียงได้ ภายในห้องเลี้ยงพื้นเป็นสีควันบุหรี เฟอร์นิเจอร์สีครีม-ขาว ผันกรูวอลเปเปอร์พื้นสีครีมอ่อนๆ มีลายการ์ตูนรูปสัตว์ มูลีสีขาว ทั้งหมดจัดเป็นสีโทนร้อนกลมกลืนและสว่างดี ดูน่ารักดี แต่มีสภาพฉีกขาดไปมาก

-เฟอร์นิเจอร์ เป็นเฟอร์นิเจอร์สำเร็จรูป ลักษณะเฟอร์นิเจอร์สำนักงานที่กรุด้วยลามิเนต ทั้งเป็นลิ้นชักและบานเปิดซึ่งเข้ากับห้องได้ดี บางตัวเริ่มชำรุดบ้าง

-ความเป็นระเบียบ สภาพที่เด็กหนาแน่น ทำให้ที่เก็บของไม่เพียงพอ ต้องวางเรียงบนหลังตู้ ส่วนการติดรูปภาพยังไม่เป็นระเบียบ

-กลิ่นอับ ห้องเลี้ยงเด็กมีกลิ่นอับจากของใช้ต่างๆ และพื้นที่ดูดกลิ่นได้ ปกติจะเปิดหน้าต่างใช้พัดลม แต่จะใช้เครื่องปรับอากาศช่วงบ่ายที่โดนแดดเท่านั้น

-ความสะอาด มีการดูแลตลอด แต่เนื่องจากมีความหนาแน่นของเด็กมากกว่าปกติ ความสกปรกจะเกิดขึ้นมากขึ้น

ทั้ง 5 ข้อที่กล่าวมานี้ เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่จะช่วยควบคุมบรรยากาศภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่ได้วิเคราะห์ไปแล้วประกอบด้วย เช่น ความหนาแน่นของเด็กต่อพื้นที่ การจัดผัง ทางเข้าออก เป็นต้น

สรุปการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ถึงลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ทั้ง 5 แห่ง จำแนกออกได้ 7 หัวข้อได้แก่

1. การวิเคราะห์ที่ตั้งและสภาพแวดล้อมภายนอก
2. การวิเคราะห์การจัดผังองค์ประกอบ
3. การวิเคราะห์การใช้พื้นที่ขององค์ประกอบ
4. การวิเคราะห์การจัดสภาพแวดล้อมภายใน
5. การวิเคราะห์การใช้วัสดุ พื้น ผนัง เพดาน
6. การวิเคราะห์ระบบอุปกรณ์ แสงไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศ ช่วยปรับสภาพแวดล้อม
7. การวิเคราะห์บรรยากาศ

การวิเคราะห์จะนำเอาลักษณะสภาพแวดล้อมกายภาพของแต่ละแห่ง มาเปรียบเทียบกันตามหัวข้อที่ตั้งไว้ทั้ง 7 หัวข้อ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. สภาพที่ตั้งและสภาพแวดล้อมภายนอก

1.1 สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ทุกแห่งล้วนตั้งอยู่ในเขตโรงพยาบาล ส่วนใหญ่จะอยู่ห่างกันมาก ประมาณ 5 กม. เป็นอย่างน้อย ไม่มีคู่แข่งด้านบริการ ได้เปรียบด้านบุคลากรและค่าบริการที่ไม่แพงเนื่องจากเป็นสวัสดิการ

1.2 สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ที่มีพื้นที่และเงินทุน สามารถก่อสร้างอาคารใหม่โดยเฉพาะได้ จะมีลักษณะเป็นอาคารชั้นเดียว สามารถนำรถไปจอดหน้าอาคารได้ ส่วนสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ที่จัดตั้งในอาคารเดิม สามารถใช้พื้นที่ได้ทั้งชั้นที่ 1 ,2 หรือ 3 ของอาคารนั้นๆ ที่เข้าถึงและขึ้นลงได้สะดวก

1.3 ที่ตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ส่วนใหญ่อยู่ในทำเลที่มีความสงบ ห่างจากถนนใหญ่พอสมควรที่จะไม่ได้ยินเสียงยวดยาน

1.4 สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ที่จัดตั้งขึ้นด้วยการปรับปรุงอาคารเดิม ที่มีอยู่แล้ว จะมีปัญหาเรื่องการจัดผัง เพราะไม่สามารถเลือกสถานที่ตามต้องการได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ทิศที่ตั้ง จะมีผลกระทบต่อสถานรับเลี้ยงเด็ก หากห้องเลี้ยงเด็กต้องอยู่ทางทิศ ตะวันตกและได้รับแดดบ่าย

1.6 สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ที่ปรับปรุงจากอาคารเดิม ที่ทางเข้าไม่ ชัดเจน บ่ายไม่ชัดเจน

1.7 สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ที่ปรับปรุงจากอาคารเดิมจะมีห้องที่มืด ซิด คนภายนอกที่เดินผ่านไม่สามารถมองเห็นกิจกรรมภายในได้ เพราะต้องการความสงบส่วนตัว สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ที่เป็นอาคารสร้างใหม่ คนภายนอก สามารถมองเห็นกิจกรรมภายในได้บ้างโดยมองผ่านทางบริเวณต้อนรับที่อยู่ส่วนหน้าของอาคาร

2. การจัดผังองค์ประกอบ สถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่ง มีการจัดองค์ประกอบที่มีความ คล้ายคลึงกัน ได้แก่

ส่วนธุรการ ซึ่งเป็นส่วนบริหารงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยจัดไว้ด้านทางเข้า ด้านหน้าควบคุมการเข้าออก และการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

- จุดรับส่งเด็ก
- บริเวณพักคอยสำหรับรับส่งเด็ก หรือ การติดต่อประสานงาน
- ห้องธุรการ

ส่วนเลี้ยงเด็ก เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด จะตั้งอยู่ถัดจากส่วนธุรการ ประกอบด้วย

- ห้องเลี้ยงเด็ก ซึ่งมีการจัดอยู่ 3 แบบ คือ
 - แบบที่ 1 เลี้ยงเด็กอายุแรกเกิด – 3 ปี ในห้องเดียว เป็นแบบที่ไม่เหมาะสม เพราะ เป็นการเลี้ยงเด็กหลายวัยในห้องเดียวกัน
 - แบบที่ 2 เลี้ยงเด็ก 2 ระดับ คือ เด็กแรกเกิด – 1, 1 ½ ปี และเด็กอายุ 1, 1 ½ - 2 ½, 3 ปี ซึ่งใช้ห้องเลี้ยงเพียง 2 ห้อง
 - แบบที่ 3 เลี้ยงเด็ก 4 ระดับ คือ เด็กแรกเกิด – 6 เดือน, 6 เดือน – 1, 1 ½ ปี, 1, 1 ½ - 2, 2 ½ ปี และ 2, 2 ½ - 4 ปี โดยจะเป็นการแบ่งสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กขนาดใหญ่
- ห้องทานอาหาร หรือโรงอาหาร สำหรับเด็กที่โตพอที่จะนั่งโต๊ะ
- ห้องน้ำ-ห้องส้วม สำหรับเด็ก

ส่วนส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ซึ่งบางแห่งก็จัดไว้ บางแห่งก็ไม่มี ประกอบด้วย

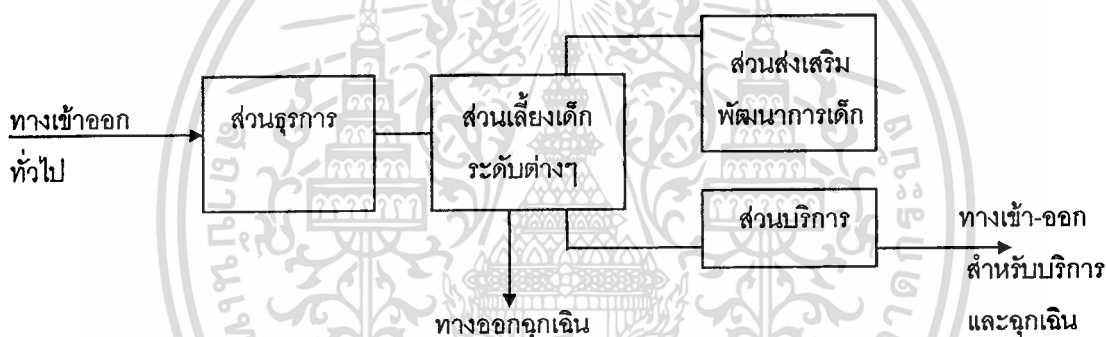
- ห้องกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยจัดสื่ออุปกรณ์สำหรับเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และเผยแพร่โดยไม่หวังผลตอบแทนให้ผู้ใด นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนบริการ เป็นส่วนที่ช่วยสนับสนุนการเลี้ยงเด็ก ซึ่งจะอยู่ท้ายสุด หรือด้านในสุด ประกอบด้วย

- ครัว หรือเตรียมอาหาร
- ห้องน้ำ-ส้วมของพี่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่
- ห้องซักล้าง
- ห้องพักพี่เลี้ยงเจ้าหน้าที่ สำหรับเก็บของและเปลี่ยนชุดทำงาน อาจจะมีหรือไม่มีก็ได้แล้วแต่ความจำเป็น

ภาพที่ 4.9 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักของสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ

3. การใช้พื้นที่ขององค์ประกอบต่างๆ

การใช้พื้นที่ภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก จะมีเกณฑ์มาตรฐานตั้งเอาไว้ ได้แก่ ห้องเลี้ยงเด็กและห้องน้ำ ส่วนพื้นที่อื่นๆ ส่วนใหญ่จะจัดตามความต้องการของแต่ละแห่ง

-ส่วนต้อนรับ-รับส่งเด็ก มีขนาดไม่แน่นอน บางแห่งใช้พื้นที่มาก บางแห่งก็ไม่มีเลยซึ่งจัดเป็นเพียงจุดรับส่งเด็กเท่านั้น

-ส่วนธุรการ ไม่มีเกณฑ์กำหนด ซึ่งใช้พื้นที่อย่างน้อย 12 ตร.ม. (3.00 x 4.00) สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ขนาด 40 คน

-ส่วนเลี้ยงเด็ก

ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน, 1, 1 ½ ปี, ใช้พื้นที่เฉลี่ย 3.22 ตร.ม./เด็ก 1 คน (อย่างน้อย 2.56 ตร.ม./เด็ก 1 คน)

ห้องเลี้ยงเด็ก 6 เดือน, 1 ปี, 1 ½ ปี - 2, 2 ½ ปี ใช้พื้นที่เฉลี่ย 3.17 ตร.ม./เด็ก 1 คน (อย่างน้อย 1.86 ตร.ม./เด็ก 1 คน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องเลี้ยงเด็ก 2, 2 1/2 ปี, - 4 ปี ใช้พื้นที่เฉลี่ย 1.85 ตร.ม./ เด็ก 1 คน (ตามเกณฑ์กรมประชาสงเคราะห์ 1.94 ตร.ม./ เด็ก 1 คน)

-ห้องส้วมเด็ก สำหรับเด็กที่เริ่มใช้กระโถนได้ หรือใช้ห้องส้วมได้ จะมีอัตราเฉลี่ย 10.96 คน : ส้วม 1 ที่

-โรงอาหาร สำหรับเด็กที่นั่งทานเองได้แล้ว เฉลี่ย 1.35 ตร.ม./เด็ก 1 คน

-ลานเด็กเล่น สำหรับเด็กเล็กอายุเกิน 2 ปี เฉลี่ย 2.39 ตร.ม./ เด็ก 1 คน

-ครัว สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ขนาดเล็กไม่จำเป็นต้องมีครัวก็ได้ เพราะสามารถสั่งซื้อหรือเตรียมจากภายนอก สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ขนาดใหญ่ จะมีพื้นที่ครัวเฉลี่ย .25 ตร.ม./ เด็ก 1 คน โดยใช้พื้นที่ระหว่าง 42 - 64 ตร.ม. ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์กำหนดไว้ 0.5 ตร.ม./เด็ก 1 คน

(Unesco 1988 : 35)

-ห้องน้ำ-ห้องส้วมที่เลี้ยงเจ้าหน้าที่ จำนวนห้องน้ำ-ส้วมสำหรับที่เลี้ยงเจ้าหน้าที่ ทุกแห่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ขนาดเล็กที่จัดตั้งขึ้นในอาคารเดิม ที่เลี้ยงเจ้าหน้าที่ สามารถใช้ห้องน้ำของอาคารที่จัดสร้างปรับปรุงใหม่ สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ที่สร้างอาคารใหม่จะต้องสร้างมีห้องน้ำ-ส้วมโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานตามกฎหมาย ฉบับที่ 39 (พ.ศ. 2537) ที่กำหนดไว้

ส้วมหญิง 3 ห้อง/ 50 คน หรือประมาณ 1 ห้อง /16 คน ซึ่งที่เป็นอยู่มีห้องส้วมอยู่ระหว่าง 7.5 - 10 คน /1 ห้อง ห้องส้วมมีพื้นที่ 0.90 ตร.ม. (0.90 x 1.00 ม.) หากมีที่อาบน้ำด้วยจะมีพื้นที่ 1.5 ตร.ม. (0.90 x 1.67 ม.)

ส้วมชาย 2 ห้อง ที่บัสสาวะ 1 ที่ / 50 คน ซึ่งตามสภาพจริงสามารถใช้ร่วมกันก็ได้ เพราะส่วนใหญ่จะไม่มีผู้ชายเป็นเจ้าหน้าที่

-ห้องซักล้าง, รีดผ้า สถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่งมีพื้นที่ห้องซักล้างเฉลี่ย 0.21 ตร.ม./ เด็ก 1 คน ซึ่งพื้นที่น้อยที่สุดที่ทำงานได้คือ 9 ตร.ม. สำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการขนาด 40 คน ส่วนสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ขนาดใหญ่ที่มีเด็ก 150 - 250 คนจะใช้พื้นที่ระหว่าง 21 - 44 ตร.ม.

พื้นที่ซักล้างทั้ง 5 แห่ง ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานกำหนดคือ 0.25 ตร.ม./เด็ก 1 คน (Unesco 1988 : 28)

-ห้องพักที่เลี้ยง การใช้พื้นที่ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละแห่ง เพราะส่วนใหญ่จะใช้เวลาอยู่ในห้องเลี้ยงเด็ก หรือทานอาหารบริเวณเดียวกับเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-ห้องประชุม เป็นพื้นที่ที่นานๆ จะได้ใช้ ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้พื้นที่ของห้องเลี้ยงเด็ก หรือห้องอื่นๆ แทนได้

4. ลักษณะสภาพแวดล้อมภายใน สามารถสรุปได้ดังนี้คือ

การใช้เฟอร์นิเจอร์ อุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็น ที่ใช้ในห้องต่างๆ

-บริเวณต้อนรับ จะมีอยู่เฉพาะสถานรับเลี้ยงเด็กที่สร้างขึ้นใหม่ มีที่นั่งพักคอย ป้ายประกาศข่าวสาร โทรศัพท์สาธารณะ มีรั้วโปร่งกันแดดๆ ในช่องทางรับส่งเด็ก

-ห้องธุรการ ประกอบด้วยเครื่องใช้ โต๊ะเก้าอี้ สำหรับสำนักงานทั่วไป, อุปกรณ์สำหรับการติดต่อภายใน (Intercom) และเครื่องขยายเสียงตามจุดต่างๆ

-ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน, 1, 1 1/2 ปี ประกอบด้วย ที่อาบน้ำเด็กอ่อน พร้อมเครื่องทำน้ำอุ่น, โต๊ะเตรียมน้ำ-นม, ที่นอนฟูกหรือเบาะสำหรับเด็กนอน ซึ่งบางแห่งอาจใช้เตียงด้วย, ตู้หรือชั้นเก็บของ, ตะกร้าของใช้เด็ก, ชั้นเก็บผ้าอ้อม, ชั้นเก็บของเล่น

-ห้องเลี้ยงเด็ก 6 เดือน, 1, 1 1/2 ปี - 2, 2 1/2, 3 ปี ประกอบด้วย อ่างล้างมือ สำหรับพี่เลี้ยง, โต๊ะเตรียมน้ำ-นม, ที่นอนฟูกหรือเบาะเด็ก, ตู้หรือชั้นเก็บของ, ตะกร้าของใช้เด็ก, ชั้นเก็บผ้าอ้อม, ชั้นเก็บของเล่น, ชั้นเก็บรองเท้า, กระโถน

-ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 2, 2 1/2 ปี - 4 ปี ประกอบด้วย อ่างล้างมือสำหรับพี่เลี้ยง, ที่นอนฟูกหรือเบาะเด็ก, ตู้หรือชั้นเก็บของ เก็บตะกร้า เป้ใส่ของเด็ก, ชั้นเก็บรองเท้าเด็ก

-ห้องน้ำ-ส้วมเด็ก แต่ละแห่งจะแตกต่างกันไปตามความพร้อม ส่วนใหญ่จะประกอบด้วย โถนั่ง, อ่างล้างมือเด็ก, อ่างตักอาบ, ฝักบัวสายอ่อน, ถังเก็บน้ำสำรอง

-ห้องทานอาหารเด็กหรือโรงอาหาร ประกอบด้วย โต๊ะ, เก้าอี้, ตู้น้ำดื่ม, โต๊ะวางเตรียมอาหาร, น้ำดื่ม

-ลานเด็กเล่น ประกอบด้วยเครื่องเล่นสนามตามวัย

-ห้องครัวเตรียมอาหาร ประกอบด้วยอุปกรณ์ครัวทั่วไป ภาชนะเด็ก

-ห้องน้ำ-ส้วม พี่เลี้ยง, เจ้าหน้าที่ ประกอบด้วยสุขภัณฑ์ห้องน้ำทั่วไป บางแห่งอาจเพิ่มตู้เก็บของใช้ส่วนตัว (ล็อกเกอร์) ของเจ้าหน้าที่สำหรับการเปลี่ยนชุดทำงาน ชั้นเก็บของ อุปกรณ์สำหรับทำความสะอาด

-ห้องซักล้าง ประกอบด้วยเครื่องซักผ้า (บางแห่งใช้เครื่องอบผ้าด้วย) โต๊ะพับผ้า, ตู้เก็บผ้า, รถเข็นหรือตะกร้าเก็บผ้าใช้แล้ว, ชั้นเก็บอุปกรณ์ ผงซักฟอกต่างๆ

-ห้องพักที่เลี้ยง (ส่วนใหญ่จะไม่จัดไว้) ประกอบด้วย โต๊ะแต่งตัว (มีกระจกเงา), ตู้เก็บของใช้ (ลิ้นชักเกอร์) ที่นั่งโซฟา

ระบบอุปกรณ์

-การใช้เครื่องปรับอากาศ ในห้องเลี้ยงเด็กบางแห่งที่ตั้งอยู่ในที่ที่มีมลภาวะอากาศถ่ายเทไม่ได้ จะมีการใช้เครื่องปรับอากาศช่วย และส่วนใหญ่จะให้ความเห็นว่า การใช้เครื่องปรับอากาศอากาศภายในระบายได้น้อย ทำให้เด็กสามารถติดเชื้อโรคกันได้ง่าย ส่วนใหญ่จะให้พัดลมช่วย

-การใช้อุปกรณ์ดับเพลิง สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่มีการติดตั้งถังเคมีดับเพลิงอยู่ด้วย

การใช้แสงสว่าง สถานรับเลี้ยงเด็กบางแห่งมีแสงธรรมชาติมากพอ บางแห่งแสงธรรมชาติน้อยจะแก้ปัญหาด้วยการใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าช่วยตลอดเวลา ซึ่งเป็นลักษณะที่ยังไม่เหมาะสมเพราะเด็กควรได้รับแสงธรรมชาติ และมองเห็นสภาพแวดล้อมธรรมชาติภายนอกห้อง

ในการใช้แสงสว่างจากไฟฟ้า ทุกแห่งจะใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดแสงเดย์ไลท์ (Day Light) มีการใช้จำนวนหลอดในอัตราส่วน 1 หลอด (38 วัตต์) ต่อพื้นที่ 3-8 ตร.ม. และส่วนใหญ่ใช้โคมโປ้ะครอบชนิดฝ้า ร่องลงมาคือ โປ้ะตะแกลงสเตนเลส

การใช้วัสดุพื้นผิว สถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่งมีการใช้วัสดุที่เหมาะสมตามเหตุผลของแต่ละแห่ง

-การใช้วัสดุพื้น

ห้องเลี้ยงเด็ก ใช้พื้นที่อ่อนนุ่มเป็นหลัก ได้แก่ พรมไวนิล ร่องลงมาคือ กระเบื้องยาง

ห้องน้ำ-ส้วม, บริเวณพักคอย, ทางเดิน ใช้พื้นที่กระเบื้องเซรามิก ผิวด้านไม้สีนลานเด็กเล่น ใช้พื้นที่อ่อนนุ่ม เช่น สนามหญ้า หรือพรมอัด

ห้องครัว, ชักล้าง จะใช้กระเบื้องเซรามิก และหินขัด

ห้องธุรการ ใช้กระเบื้องยาง, กระเบื้องเซรามิกผิว ด้านไม้สีน

-การใช้วัสดุผนัง ผนังส่วนใหญ่เป็นผนังฉาบปูนทาสี ห้องเลี้ยงเด็กบางแห่งมี

การกรุทับด้วย และใช้ผนังอลูมิเนียม ส่วนห้องน้ำ ครัว ห้องชักล้าง ที่มีการเปียกน้ำหรือเปราะ

เปื้อนจะใช้ผนังกระเบื้องเซรามิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารของมูลนิธิเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-การใช้วัสดุเพดาน สถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่งใช้ฝ้าเพดานยิปซัมบอร์ดสีขาว ส่วนใหญ่ใช้โครงเคร่าอลูมิเนียม ทึบอาร์ และรองลงมาคือ ฝ้าเพดานยิปซัมบอร์ดฉาบเรียบสีขาว

บรรยากาศ สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่มีบรรยากาศที่ดีปานกลาง แยกได้ดังนี้

-การใช้สี

-การมองเห็นกิจกรรมภายใน สถานรับเลี้ยงเด็กส่วนใหญ่มองเห็นกิจกรรมภายในด้วยกันได้ สามารถดูแลกันได้ง่ายขึ้น, ห้องเลี้ยงเด็กบางแห่งมองไม่เห็นบรรยากาศภายนอก ห้อง หรือธรรมชาติ ทำให้เสียบรรยากาศได้, ห้องน้ำเด็กจะไม่มีประตู เป็นเพียงผนังเดี่ยวๆ หรือให้พี่เลี้ยงดูแลได้

-การระบายอากาศ สถานรับเลี้ยงเด็กหลายแห่งที่ใช้เครื่องปรับอากาศ จะมีกลิ่นอับในห้อง ซึ่งเป็นกลิ่นอับจากสิ่งสกปรกที่อยู่กับพื้น, เฟอร์นิเจอร์, ของใช้เด็ก อากาศจะหม่นเวียนอยู่แต่ภายในห้อง ควรเปิดหน้าต่างระบายอากาศเมื่อปิดเครื่องปรับอากาศแล้ว และทำความสะอาดบ่อยๆ เพราะกลิ่นและความสกปรกจะสะสม ส่วนห้องที่เปิดหน้าต่างได้ (ที่ไม่ใช้เครื่องปรับอากาศ) จะมีกลิ่นอับน้อยมาก

-การจัดภูมิทัศน์ สถานรับเลี้ยงเด็กทั้ง 5 แห่ง ยังไม่มีการจัดภูมิทัศน์ภายในที่ชัดเจน อย่างมากก็เป็นเพียงสนามหญ้าหรือสนามเด็กเล่น

-ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่วนใหญ่มีความเรียบร้อยดี มีบางห้องที่ขาดตู้หรือบริเวณที่ใช้เก็บของจะดูรกตา ซึ่งขึ้นอยู่กับกาปฏิบัติงานของพี่เลี้ยงเจ้าหน้าที่

จากการวิเคราะห์ เห็นว่าสภาพแวดล้อมของสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการนั้น จะดีมาน้อยเพียงใดส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านเงินทุน และรายได้จากการเลี้ยงเด็กซึ่งเป็นรายได้ที่น้อย การปรับปรุงซ่อมแซมยังทำได้ล่าช้า

การจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กที่สร้างอาคารใหม่โดยเฉพาะ ควรเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กขนาดใหญ่ รับเด็กได้มาก และเพื่อรับเด็กจากภายนอกด้วย มิฉะนั้นจะไม่คุ้มกับการลงทุนสร้างอาคาร ลักษณะควรเป็นอาคารชั้นเดียว ไม่อยู่ติดกับอาคารอื่นจนไม่ได้รับแสงหรือลม ทุกห้องควรได้รับแสงสว่าง และอากาศภายนอกตามธรรมชาติ

5.3 การจัดองค์ประกอบของสถานรับเลี้ยงเด็ก สามารถจัดได้ 2 แบบ

แบบที่ 1 เหมาะสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยราชการที่มีพื้นที่ไม่มากนัก สามารถรับเลี้ยงเด็กได้ 2 ระดับๆ ละ 1 ห้อง ได้แก่ ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1, 1 ½ ปี และ ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1, 1 ½ ปี - 2 ½ ปี, 3 ปี แบ่งองค์ประกอบได้ 3 ส่วน และแสดงการจัดผังองค์ประกอบในภาพที่ 5.2

ส่วนธุรการ อยู่ตอนหน้าของสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือจุดที่ควบคุมกิจกรรมภายในได้ทั่วถึง ประกอบด้วย

- ห้องธุรการ
- จุดรับส่งเด็ก
- โถงพักคอย

ส่วนเลี้ยงเด็ก อยู่ตอนกลางของสถานรับเลี้ยงเด็ก ประกอบด้วย

- ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1, 1 ½ ปี อย่างน้อย 1 ห้อง
- ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1, 1 ½ ปี - 2 ½ ปี, 3 ปี อย่างน้อย 1 ห้อง
- ส่วนบริการ อยู่ตอนท้ายของสถานที่ พร้อมทางเข้าออกสำหรับขนของหรือช่องทาง

ฉุกเฉิน ประกอบด้วย

- ห้องครัว หรือเตรียมอาหาร
- ห้องน้ำ-ส้วม, ที่เปลี่ยนชุดทำงานสำหรับที่เลี้ยงเจ้าหน้าที่, ที่เก็บของสำหรับทำความสะอาด
- ห้องซักล้าง

แบบที่ 2 เหมาะสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการที่มีพื้นที่มาก มีการแบ่งระดับอายุของเด็กได้ละเอียดขึ้นหลายระดับ สามารถแบ่งองค์ประกอบได้ 4 ส่วน (แสดงการจัดผังองค์ประกอบในภาพที่ 5.2)

ส่วนธุรการ มักอยู่ตอนหน้าของสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อความสะดวกในการต้อนรับแขก และรับส่งเด็กและควรเป็นจุดที่สามารถควบคุมสอดส่องดูแลกิจกรรมภายในได้ทั่วถึง ประกอบด้วย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องธุรการ
- จุดรับส่งเด็ก
- โถงรับส่งเด็ก

ส่วนเลี้ยงเด็ก มักอยู่ตอนกลางของสถานที่

- ห้องเลี้ยงเด็ก จัดแบ่งได้หลายห้อง, หลายระดับเด็กตามวัย และพัฒนาการของเด็ก
- ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด – 6 เดือน
- ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 6 เดือน – 1, 1 ½ ปี
- ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1, 1 ½ ปี – 2, 2 ½ ปี
- ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 2, 2 ½ ปี – 4 ปี
- ห้องน้ำ-ส้วมเด็ก สำหรับเด็กที่ช่วยเหลือตัวเองได้
- ห้องอาหารเด็ก หรือโรงอาหาร สำหรับเด็กที่ช่วยเหลือตัวเองได้

ส่วนส่งเสริมพัฒนาการ

- ห้องสื่อเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (อาจไม่จำเป็นเพราะ จัดไว้ที่ห้องเลี้ยงเด็กก็ได้)
- ลานเด็กเล่น สำหรับเด็กที่อายุเกิน 2 ปี

ส่วนบริการ จะอยู่ตอนท้ายของสถานที่ พร้อมทางเข้าออกสำหรับชนของประกอบด้วย

- ห้องครัว, ห้องเตรียมอาหาร
- ห้องน้ำ-ส้วมสำหรับพี่เลี้ยงเจ้าหน้าที่
- ห้องซักล้าง
- ห้องพักเจ้าหน้าที่

5.4 การใช้พื้นที่ของแต่ละองค์ประกอบ

สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ ควรใช้พื้นที่อย่างประหยัด และคุ้มค่า สะดวกต่อการปฏิบัติงาน กิจกรรมใดๆ ที่สามารถใช้พื้นที่ร่วมกันได้ ก็จะจัดให้อยู่ในพื้นที่เดียวกัน โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

1. ส่วนธุรการ

- ห้องธุรการ ใช้พื้นที่เฉลี่ย 0.22 – 0.30 ตร.ม./เด็ก 1 คน
- บริเวณพักคอยรับส่งเด็ก ใช้พื้นที่เฉลี่ย 0.25 ตร.ม./เด็ก 1 คน

2. ส่วนเลี้ยงเด็ก ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สามารถแบ่งได้

ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการที่จัดองค์ประกอบแบบที่ 1 ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 1, 1 ½ ปี จะใช้พื้นที่เฉลี่ย 2.56 ตร.ม./ เด็ก 1 คน, ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 1,1 ½ ปี - 2 ½ ปี, 3 ปี ใช้พื้นที่เฉลี่ย 1.86 ตร.ม./ เด็ก 1 คน

-สถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการที่จัดองค์ประกอบแบบที่ 2 ห้องเลี้ยงเด็กแรกเกิด - 6 เดือน ใช้พื้นที่เฉลี่ย 2.56 ตร.ม./ เด็ก 1 คน, ห้องเลี้ยงเด็กช่วงอายุ 6 เดือน - 1, 1 ½ ปี และ 1, 1 ½ ปี - 2, 2 ½ ปี จะใช้พื้นที่เฉลี่ย 1.86 ตร.ม./ เด็ก 1 คน, ห้องเลี้ยงเด็กอายุ 2, 2 ½ ปี - 4 ปี ใช้พื้นที่เฉลี่ย 1.94 ตร.ม./ เด็ก 1 คน

-ห้องน้ำ-ส้วมเด็ก ใช้พื้นที่เฉลี่ย 0.56 ตร.ม./ เด็ก 1 คน (กลุ่มเด็กเล็ก)

-โรงอาหารเด็ก ใช้พื้นที่เฉลี่ย 1.35 ตร.ม./ เด็ก 1 คน (กลุ่มเด็กเล็ก)

3. ส่วนส่งเสริมพัฒนาการ

-ลานเด็กเล่น ใช้พื้นที่เฉลี่ย 2.40 ตร.ม./ เด็ก 1 คน (กลุ่มเด็กเล็ก)

-ห้องสื่อเสริมพัฒนาการ ไม่มีเกณฑ์กำหนดไว้

4. ส่วนบริการ

-ห้องครัว, เตรียมอาหาร ใช้พื้นที่เฉลี่ย 0.25 ตร.ม./ เด็ก 1 คน ซึ่งหากเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กที่มีจำนวนเด็กน้อยไม่ต้องมีครัวก็ได้ โดยทำอาหารจากภายนอก

-ห้องซักล้าง ใช้พื้นที่เฉลี่ย 0.21 ตร.ม./ เด็ก 1 คน

-ห้องพักพี่เลี้ยง ใช้พื้นที่เฉลี่ย 1.06 ตร.ม./ พี่เลี้ยง 1 คน

-ห้องน้ำ-ส้วมพี่เลี้ยง เฉพาะห้องส้วมใช้พื้นที่อย่างน้อย 0.90 ตร.ม./ ห้อง, ห้องส้วมและอาบน้ำใช้พื้นที่อย่างน้อยเฉลี่ย 1.50 ตร.ม./ ห้อง, บริเวณอ่างล้างมือ 0.90 ตร.ม./ ที่

5.5 การจัดสภาพแวดล้อมภายใน

5.5.1 เพอร์นิเจอร์ที่จำเป็น (แสดงไว้ในภาพที่ 5.3)

ห้องธุรการ โต๊ะเก้าอี้ ตู้เก็บเอกสาร อุปกรณ์สื่อสารภายใน

ห้องพักคอย จัดที่นั่งพักคอยเป็นแถวยาวหรือชุดนั่งรับแขกตามความต้องการของแต่ละแห่ง

จุดรับส่งเด็ก จัดเป็นประตูกัน หรือรั้วเตี้ยๆ กันส่วนระหว่างบริเวณพักคอยกับส่วนในของสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ

ห้องเลี้ยงเด็ก ประกอบด้วยที่นอนเด็กพร้อมบริเวณที่ขงนม ที่เก็บของใช้ส่วนตัวเด็ก (ตะกร้า, กระเป๋า) ที่เก็บของเล่น หากห้องใดที่เด็กยังอ่อนมาก ได้แก่เด็กแรกเกิด - 6 เดือน , 1 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องมีที่อาบน้ำเด็กอ่อนอยู่ในห้องด้วย เฉลี่ย 1 ที่ / เด็ก 10 คน ส่วนเด็กวัยถัดมาที่เดินได้จะอาบน้ำกันที่ห้องน้ำ

ห้องน้ำ-ล้างเด็ก สำหรับเด็กเล็กประกอบด้วย โถนั่ง 1 ที่ / เด็ก 20 คน กระโถน (สำหรับเด็กที่เล็กอยู่ยังนั่งโถไม่ได้) อ่างเก็บน้ำอาบ ผักบัวสายอ่อน 1 ที่ / เด็ก 1 คน อ่างล้างมือ 1 ที่ / เด็ก 1 คน

ห้องอาหาร หรือโรงอาหารสำหรับเด็กเล็ก ประกอบด้วย โต๊ะเก้าอี้ โต๊ะเตรียมอาหารและน้ำ ตู้น้ำดื่ม 1 ที่ / เด็ก 10 คน

ลานเด็กเล่น ประกอบด้วยเครื่องเล่นสนามที่เหมาะสมกับวัย

ห้องซักล้าง ติดตั้งเครื่องซัก เครื่องอบผ้า โต๊ะรีดผ้า ตามความต้องการของแต่ละแห่ง

ห้องครัว เตรียมอาหาร จัดอุปกรณ์ครัวและภาชนะครบสมบูรณ์

ห้องน้ำ-ล้างพี่เลี้ยงเจ้าหน้าที่ จัดโถสุขภัณฑ์ 3 ที่ / หญิง 50 คน, 2 ที่ / ชาย 50 คน อ่างล้างหน้า 1 ที่ / 50 คน, ที่ปัสสาวะชาย 1 ที่ / 50 คน ที่เก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด 0.20 ตร.ม./ เด็ก 1 คน ล็อกเกอร์เก็บของใช้ส่วนตัวของพี่เลี้ยงเจ้าหน้าที่

5.5.2 การใช้วัสดุ

พื้นที่ห้องเลี้ยง ควรใช้พรมไวนิล หรือกระเบื้องยาง

พื้นลานเด็กเล่น ควรเป็นพื้นนิ่มเช่น พรมไวนิล, กระเบื้องยาง, พื้นหญ้า

พื้นบริเวณอื่นๆ ใช้วัสดุต่างๆ ไป ตามความเหมาะสม

ผนัง เป็นผนังฉาบเรียบทาสีที่ใช้กันทั่วไป อาจตกแต่งด้วยวอลเปเปอร์เพื่อความงาม ฝ้าเพดาน ใช้ยิปซัมบอร์ด เช่นเดียวกับอาคารทั่วไป

5.5.3 ระบบอุปกรณ์สำหรับห้องเลี้ยงเด็ก (แสดงไว้ในภาพที่ 5.3)

ระบบแสงไฟฟ้า ต้องให้แสงที่ใกล้เคียงธรรมชาติ ใช้หลอดฟลูออโรเรสเซนต์ชนิด Cool White และแสงจะต้องไม่แยงตาเด็ก ควรให้ในลักษณะแสงทางอ้อม (Indirect lighting) หรือหากต้องให้แสงทางตรง (Direct Lighting) ควรเลือกใช้โคมระย้าแบบตะแกรงสเตนเลส

เครื่องปรับอากาศ ควรใช้ตามความจำเป็นเพราะเด็กจะติดเชื้อโรคกันได้ ควรใช้พัดลมติดที่ผนังหรือเพดานเพื่อช่วยระบายความร้อนและอากาศ

ถังเคมี ดับเพลิงแบบมือถือ ติดตั้งไว้ไม่น้อยกว่า 1 เครื่อง ต่อพื้นที่ 1,000 ตร.ม. (ประมาณ 31 x 31 ม.) ทุกกระยะไม่เกิน 45 ม. และฝึกทดสอบการใช้งานอยู่เสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสาร อุปกรณ์สื่อสารภายใน จัดตั้งตามความเหมาะสม อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5.4 การสร้างบรรยากาศ

ห้องเลี้ยงและทั่วไปควรใช้โทนสีสว่างเป็นหลักมีความสดใส เฟอร์นิเจอร์ไม่ซ้ำชุด มีตู้หรือชั้นสำหรับเก็บของใช้ให้เป็นระเบียบ โดยสร้างติดกับที่หรือซื้อสำเร็จรูปก็ได้ และหมั่นรักษาความสะอาด ควรจัดตกแต่งห้องให้มีบรรยากาศน่ารักคล้ายบ้าน และอย่างเป็นธรรมชาติมากกว่าเป็นโรงเลี้ยงเด็กหรือห้องเรียน โดยที่เด็กควรมองเห็นบรรยากาศภายในสถานรับเลี้ยงที่อยู่นอกห้องเลี้ยงได้

ภาพที่ 5.1 แสดงการเลือกที่ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ

การเลือกที่ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ

Diagram illustrating the selection of a childcare center location in a government agency. The diagram shows a building layout with a 'OFFICE' and a 'ถนน' (road). A 'สัญลักษณ์ - สีชมพู' (pink symbol) is noted. The following criteria are listed:

- อยู่ในโรงพยาบาล หรือใกล้หน่วยงานบริการทางแพทย์
- ห่างไกลมลพิษ
- สภาพแวดล้อมร่มรื่นสงบ
- มีป้ายชื่อ ป้ายบอกทาง

การเลือกที่ตั้งในอาคารเดิมที่มีอยู่แล้ว

Diagram illustrating the selection of a location in an existing building. The diagram shows a floor plan with a 'ลิฟต์' (lift) and a 'ทางออกฉุกเฉิน' (emergency exit). A compass rose indicates North (N), South (S), East (E), and West (W). A cross-section view shows a height of 3.00 ม. (m). The text 'สะดวกต่อการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค' (convenient for improving public utility systems) is noted.

- ไม่มีเสากายภายในมากเกินไป
- ช่วงเสาไม่แคบเกินไป

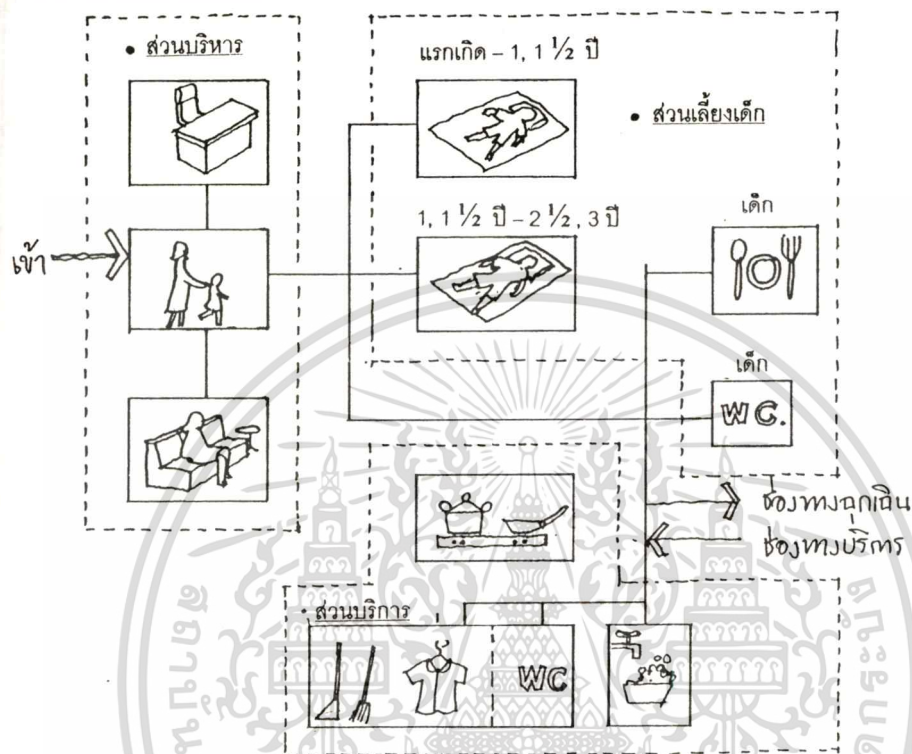
การเลือกที่ตั้งสำหรับอาคารสร้างขึ้นใหม่

Diagram illustrating the selection of a location for a new building. The diagram shows a building layout with a 'SPACE' and an 'อาคารข้างเคียง' (adjacent building). A 'ทางออกฉุกเฉิน' (emergency exit) is also shown. The text 'ไม่ติดชิดอาคารข้างเคียง' (not adjacent to the adjacent building) is noted. A cross-section view shows a height of 3.00 ม. (m). The text 'อาคารชั้นเดียว' (single-story building) is noted.

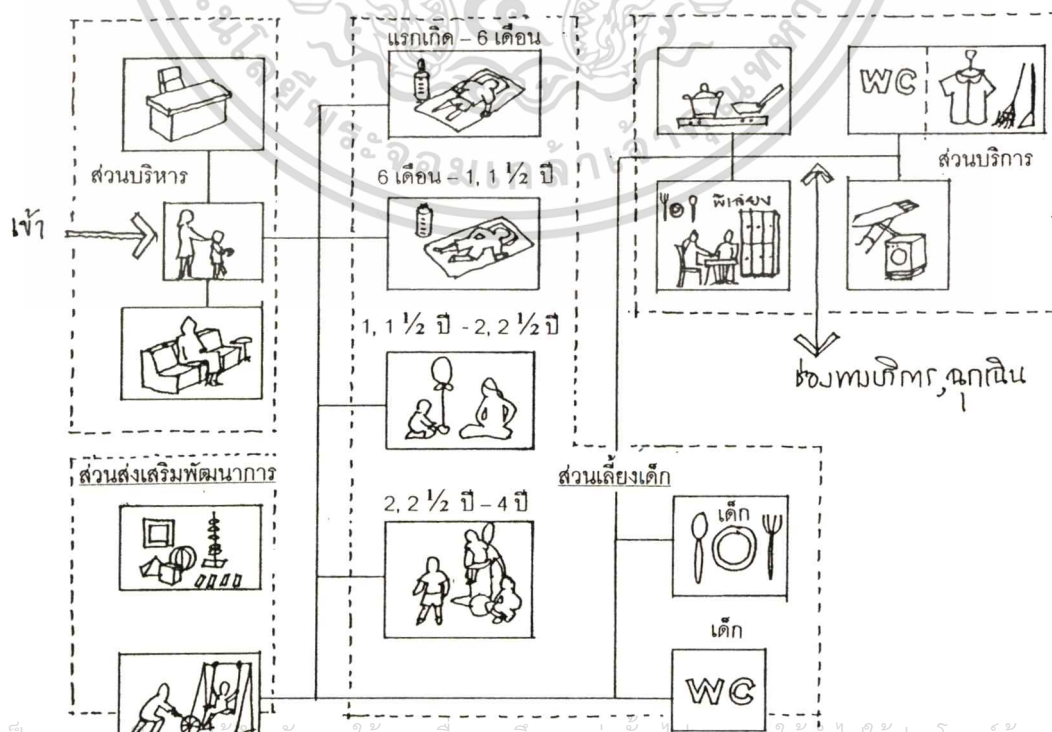
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.2 แสดงการจัดผังองค์ประกอบสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็กในหน่วยงานราชการ

การจัดผังองค์ประกอบ แบบที่ ① FUNCTIONAL DIAGRAM

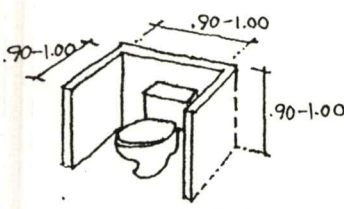
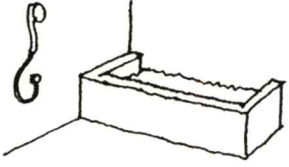
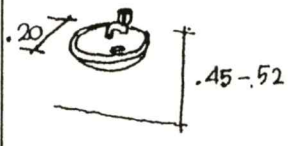

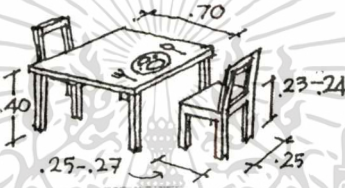
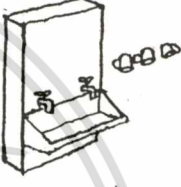
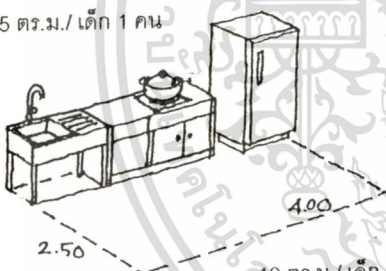

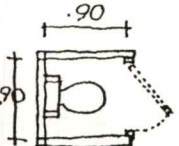
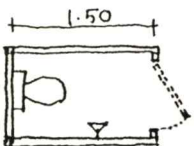

การจัดผังองค์ประกอบ แบบที่ ② FUNCTIONAL DIAGRAM

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

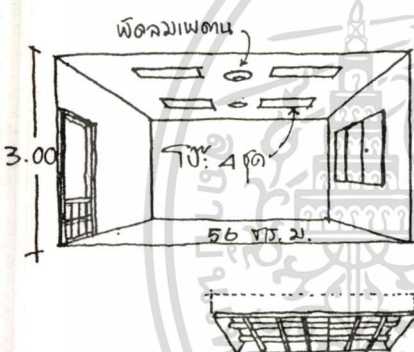

ภาพที่ 5.3 (ต่อ)

<p>โถ้วมเด็ก 2-4 ปี</p> <p>1 ที่ / เด็ก 20 คน พื้นที่เฉลี่ย = 0.56 ตร.ม./ เด็ก 1 คน รวมที่อาบนํ้า+ล้างมือ</p>		<p>ที่อาบนํ้าเด็กเล็ก 1, 1 1/2 - 4 ปี</p> <p>1 ที่ / เด็ก 10 - 20 คน</p>		<p>อ่างล้างมือเด็ก 2 - 4 ปี</p> <p>1 ที่ / เด็ก 10 - 20 คน</p>	
<p>พื้นที่ลานเด็กเล่นอายุ 2-4 ปี</p> <p>2.40 ตร.ม. / เด็ก 1 คน</p> 		<p>พื้นที่เด็กทานอาหาร 2 - 4 ปี</p> <p>1.35 ตร.ม. / เด็ก 1 คน</p> 		<p>ที่ดื่มນํ้า 2 - 4 ปี</p> <p>1 ที่ / เด็ก 10 คน</p>	
<p>ครัว</p> <p>0.25 ตร.ม./ เด็ก 1 คน</p> <p>10 ตร.ม./ เด็ก 40 คน</p>		<p>ซักล้าง-รีด</p> <p>1 ตร.ม./ เด็ก 4 คน (2.50 x 4.00 ม./ เด็ก 40 คน)</p>		<p>ที่พับที่เลียง, เจ้านํ้าที่</p> <p>1.06 ตร.ม./ ที่เลียง 1 คน</p>	
<p>ห้องนํ้าที่เลียง, เจ้านํ้าที่</p>			<p>พื้นที่ส่วนธุรกิจ, บริหาร</p>		
	หญิง 3 ที่ / 50 คน	ชาย 2 ที่ / 50 คน	<p>ห้องธุรกิจ</p> <p>6 ตร.ม./ เจ้านํ้าที่ 1 คน</p>	 <p>ทพ.นํ้า</p>	
	1 ที่ / 50 คน	1 ที่ / 50 คน	<p>0.20 - 0.30 ตร.ม./ เด็ก 1 คน</p>		
		1 ที่ / 50 คน	<p>พักคอย+รับส่ง</p> <p>0.25 ตร.ม./ เด็ก 1 คน</p>		
 <p>ส้วม</p>	 <p>ส้วม+อาบนํ้า</p>	<p>เก็บของ</p> <p>0.20 ตร.ม./ เด็ก 1 คน</p>		<p>ได้กลิ่น</p>	<p>ทกร</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งาน ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.3 (ต่อ)

การใช้วัสดุสำหรับห้องเลี้ยงเด็ก				บรรยากาศ	
	วัสดุ	พื้นผิว	สี	ร่มรื่น ได้แสง, ลมธรรมชาติ,	
พื้น	พรมไวนิล	นุ่ม	โทนอ่อน		
ผนัง	ปูนฉาบเรียบ	สีพลาสติก	โทนขาว		
เพดาน	ยิปซัมบอร์ด	โครง ที-บาร์	ขาว		
การใช้แสงไฟฟ้าสำหรับห้องเลี้ยงเด็ก				สว่าง มีมุมปรับแสง	เห็นบรรยากาศ ภายนอกได้
 <p>สภาพห้องทั่วไป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พื้นสีโทนอ่อน 2. ผนังโทนขาว 3. เพดานขาว 4. ความสูง 3.00 ม. 					
ใช้หลอดฟลูออเรสเซนต์ 36 w x 2 หลอด ชนิดแสงคลูไวท์ (COOL WHITE) โป๊ยะครอบชนิดตะแกรงกรองแสง 0.45 x 1.20 ม.				รักษา ความสะอาด	ตกแต่งห้อง สดใส, น่ารัก
					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

เกณฑ์การออกแบบที่ได้จากการวิจัยนี้ เหมาะสำหรับใช้เป็นแนวทางเบื้องต้นสำหรับหน่วยงานราชการที่มีนโยบายจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก และยังสามารถนำไปใช้ได้กับสถานรับเลี้ยงเด็กทั่วไป ที่ยึดหลักความประหยัดแต่สามารถใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่าและสะดวกสบาย

จากการวิจัยนี้ได้พบปัญหาที่คล้ายๆ กัน ในสถานรับเลี้ยงเด็ก ทั้งในหน่วยงานราชการ และของเอกชนคือ อุปกรณ์เครื่องใช้, บริเวณต่างๆ ที่เด็กต้องใช้ มีขนาดสัดส่วน (Dimension) ยังไม่สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพเชิงกลของเด็ก (Ergonomic) ได้แก่ ห้องน้ำ อุปกรณ์สุขภัณฑ์ต่างๆ อ่างล้างมือที่ติดตั้งไว้สูง หรือลึกลงเด็กเอื้อมไม่ได้, การใช้อุปกรณ์ก๊อกน้ำต่างๆ ที่เด็กใช้ไม่ถนัดมือ, การใช้อ่างอาบน้ำของผู้ใหญ่ ในห้องน้ำเด็ก ซึ่งผิดลักษณะการใช้งาน เป็นต้น

ดังนั้นผู้ออกแบบสภาพแวดล้อมภายในสถานรับเลี้ยงเด็กต้องคำนึงถึงขนาดสัดส่วนของอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เหมาะสมของห้องน้ำกับการใช้งานของเด็ก และสะดวกต่อการปฏิบัติงานของพี่เลี้ยงด้วย ซึ่งน่าจะมีการหยิบยกปัญหาดังกล่าวมาทำการศึกษาหารูปแบบห้องน้ำที่มีความเหมาะสมสำหรับเด็กวัยต่างๆ สามารถใช้ร่วมกันต่อไป

บรรณานุกรม

กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2515) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 (สำเนา)

กฎกระทรวง ฉบับที่ 39 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 (สำเนา)

กรรณิการ์ ยูประพัฒน์. "การเตรียมการจัดตั้งสถานเลี้ยงเด็กอ่อน" หน่วยที่ 2 ชุดวิชาการจัดสถานเลี้ยงเด็กในชุมชน เล่มที่ 1 หน่วยที่ 2 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : กิ่งจันทร์ การพิมพ์, 2533.

กฤษมา ธรรมธำรง. ผู้แปล, แนวความคิดการออกแบบโรงเรียนอนุบาล แปลจาก Patterns for Designing Children's Centers โดย Fred Linn Osmon, กรุงเทพฯ : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2526.

เกษม ตั้งทรงศักดิ์. "ธุรกิจสถานเลี้ยงเด็ก เพชรงามที่รอการเจียรนัย" สารคดีปีที่ 2, เล่มที่ 15 เมษายน 2529.

แก้ว วงศ์บุญสิน. โครงการวิจัยเรื่องการทำงานของสตรีกับความต้องการผู้ดูแลเด็กก่อนวัยเข้าโรงเรียนอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานคร สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

ชนิษฐา เทวินทรภักดี. "ความสำคัญของการจัดสถานเลี้ยงเด็กในชุมชน" ในเอกสารการสอนชุดการจัดการสถานเลี้ยงเด็กในชุมชน เล่ม 1 หน่วยที่ 1 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : กิ่งจันทร์ การพิมพ์, 2533.

คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ. สำนักงาน. สภาวะความต้องการพื้นฐานและบริการสำหรับเด็ก (สพด.) (BASIC MINIMUM NEED AND SERVICES FOR CHILDREN). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2533.

จรรยา สุวรรณทัต. "การอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน" ในเอกสารการสอนชุดพัฒนาการเด็กและการเลี้ยงดู เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2536.

ฉวีวรรณ จึงเจริญ. "การเล่น + กิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กก่อนวัยเรียน" ในการละเล่นเครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก. กรุงเทพมหานคร, 2524.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ชนิกา ตูจินดา. คู่มือเลี้ยงลูก. กรุงเทพมหานคร อักษรสัมพันธ์, 2538.
- ชวลิต นิตยะ. "บ้านงอกได้" วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2522, หน้า 66 - 122
- ชิดชม วัชรเนตร. "สตรีที่ทำงานกับภาวะความรับผิดชอบในครอบครัว", วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.
- บพิศ เพ็ญนคร. "ธุรกิจริมทาง" ไทยรัฐ, 27 สิงหาคม 2536, หน้า 44
- ประชาสงเคราะห์, กรม. คำแนะนำการขออนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก และสถานสงเคราะห์เด็กเอกชน, กรุงเทพฯ, กองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น, __.
- ประดิษฐ ฮวบเจริญและคณะ. หนังสือค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนและเตรียมสอบวิชาคหกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : อักษรบัณฑิต, 2530.
- ปิยวรรณ โกลวิชัย. "บริการรับเลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ : ความต้องการและลักษณะที่พึงปรารถนา", วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.
- พจนารถ รุจิรัตน์. "ความสัมพันธ์ระหว่างที่เลี้ยงเด็กกับการจัดสวัสดิการเด็กในสถานศึกษาของเอกชน", วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
- พวงพร กอเจริญจิตต์. "การจัดสถานรับเลี้ยงเด็ก" ในคู่มือการอบรมฟื้นฟูวิชาการที่เลี้ยงเด็ก. กรุงเทพมหานคร : โรงพยาบาลเด็ก กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2538.
- พัชรี สอนแก้ว. จิตวิทยาพัฒนาการและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2536.
- พัฒนาการศึกษาอบรมเลี้ยงดูเด็ก. คณะกรรมการ ภาวะวิกฤตของชีวิตเด็กไทย : ปัญหาที่ยังไม่สายเกินแก้. บทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาเด็กไทย. กรุงเทพฯ : __, 2535
- มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. คณะกรรมการ. เด็กเล็กเล็ก กรุงเทพฯ : นำกัการพิมพ์, 2536.
- เยาวนิตย์ คมขำ. "การควบคุมและป้องกันการติดเชื้อในสถานรับเลี้ยงเด็ก" ในคู่มือการอบรมฟื้นฟูวิชาการที่เลี้ยงเด็ก. กรุงเทพมหานคร : โรงพยาบาลเด็ก กรมการแพทย์กระทรวงสาธารณสุข, 2538.
- รัชนี ลาขโรจน์. "การอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารก", ในเอกสารการสอนชุดพัฒนาการเด็กและการเลี้ยงดู เล่มที่ 1 หน่วยที่ 3, สาขาคหกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2536.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลขา ปิยอัจริยะ. "การเล่นเพื่อเรียน" ในการละเล่นและเครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก กรุงเทพมหานคร, 2524.

วัฒนา ถาวร. การส่องสว่าง. กรุงเทพฯ : บริษัทประชาชนจำกัด, 2537.

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ศรีทับทิม พาณิชพันธ์. "การเตรียมการจัดตั้งสถานเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน", ในเอกสารการสอนชุดวิชาการจัดสถานเลี้ยงเด็กในชุมชน เล่ม 1 หน่วยที่ 3 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : กิ่งจันทร์ การพิมพ์, 2533.

สนอง สกุลพราหมณ์. อนามัยโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามมิตร, 2524.

สาวิตรี สุวรรณสถิตย์. ผู้แปล, 6 ปีแรกของชีวิต แปลจาก The child and his development from birth to six year olds : better understanding for better child-rearing. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์, 2529.

สุชา จันท์เอม. จิตวิทยาเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2536.

อรัญญา อรุณสกุล. "แนวโน้มและขีดความสามารถของนายจ้างในการจัดบริการรับเลี้ยงเด็กกลางวันในสถานประกอบการ", วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

อุรา เทพสุภา. "การอุ้มเด็ก" ในคู่มือการอบรมฟื้นฟูวิชาการพี่เลี้ยงเด็ก กรุงเทพมหานคร : โรงพยาบาลเด็ก กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2538.

Cleave, Shirley. And Brown, Sandra. Early to School : Four Year Olds in Infant Classes. London : Routledge, 1992.

Ebensen, Steen B. An Outdoor Classroom. Michigan : The High / Scope Press, 1987.

Endsley, R.C., and Bradbard, M.R. Quality Day Care. New Jersey : Prentice-Hall, 1981.

Fenwick, E. Mother & Baby Care. London : Doring Kindersley. 1993.

Hennessey, E., Martin, S., Moss, P. and Melhuish, E. Children and Day Care : Leasson from Research. London : Paul Chapman Publishing, 1992.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Kritchevsky, Sybit and Prescott, Elizabeth with Walling, Lee. Planning Environments for young Children Physical Space. Washington, D.C. : National Association for the Education of Young Children, 1990.
- Leeper, Sara H., Skipper, Dora S. and Witherspoon, Ralph L. Good Schools for Young Children. New York : Collier Macmillan International Editions,___.
- Mott, S.R., Fazekas, N.F., James, S.R. Nursing Care of Children and Families. California : Addison - Wesley Publishing, 1985.
- Unesco. Regional office for Education in Asia, Bangkok. Design guide for secondary school in Asia. Bangkok, 1977.
- Unesco. Regional office for Education in Asia and The Pacific, Bangkok. Design Ideas for Pre-school Centres. Bangkok, 1984. 12p. (Education Building Digest no.17)
- Unesco. Unit for Co-operation with UNISEF & WFP. A Facilities Design Guide, by David S. Vickery. Paris, 1988. 96 p. (Education Buildings and equipment 10)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.
แบบสำรวจสภาพแวดล้อม

ชื่อสถานที่.....

ที่ตั้ง.....

ผู้ให้ข้อมูล.....

วันที่สำรวจ.....

ประวัติการจัดตั้ง.....

.....

.....

.....

เงื่อนไขการรับเด็ก, จำนวนห้อง, จำนวนเด็ก.....

.....

ห้องที่ 1 อายุเด็ก.....จำนวนห้อง.....ห้องๆ ละ คนค่าบริการ.....บาท

ห้องที่ 2 อายุเด็ก.....จำนวนห้อง.....ห้องๆ ละ คนค่าบริการ.....บาท

ห้องที่ 3 อายุเด็ก.....จำนวนห้อง.....ห้องๆ ละ คนค่าบริการ.....บาท

ห้องที่ 4 อายุเด็ก.....จำนวนห้อง.....ห้องๆ ละ คนค่าบริการ.....บาท

แผนที่ตั้ง

ภาพร่างลายเส้นทางสถาปัตยกรรมของการจัดผังพื้นที่

ห้องที่,บริเวณที่.....

.....

ลักษณะสภาพแวดล้อมทั่วไป.....

.....

วัสดุพื้น.....

วัสดุผนัง.....

วัสดุเพดาน.....

เฟอร์นิเจอร์และอื่นๆ.....

.....

.....

.....

ปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายอรุณ ศรีจันทร์
เกิดวันที่	19 มีนาคม 2504
จบการศึกษา	สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สถาปัตยกรรมภายใน) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีที่สำเร็จการศึกษา	พ.ศ.2527
ประวัติการทำงาน	พ.ศ.2527-2529 บริษัท 378 เดคคอร์ จำกัด กรุงเทพฯ พ.ศ.2529-2530 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมลออ ยานนาวา กรุงเทพฯ พ.ศ.2530-ปัจจุบัน ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 สาขาออกแบบภายใน ภาควิชาออกแบบศิลปประยุกต์ คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี ปทุมธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้